VOLUME IV—PART I. No. XII.

NOTICES

OF

SANSKRIT MSS.

BY

RÁJENDRALÁLA MITRA, LL. D.

Honorary Member of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland, and of the Physical Class of the Imperial Academy of Sciences, Vienna; Corresponding Member of the German and of the American Oriental Societies, and of the Royal Academy of Science, Hungary; Fellow of the Royal Society of Northern Antiquaries, Copenhagen, &c., &c.

PUBLISHED

UNDER ORDERS OF THE GOVERNMENT OF

BENGAL.

For the year 1876.

CALCUTTA:

PRINTED BY C. B. LEWIS, AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1877.

NOTICES OF SANSKRIT MSS.

No. 1362. कपिलसंहिता ।

Substance, Palm leaf, $14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Folia, 65. Lines, 4 on a page. Extent, 1,186 s'lokas. Character, Uriyá. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India; another copy, Calcutta, Bábu Rájendralála Mitra. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Kapila Sañhitá. A legendary account of the sacred places, temples, pools and groves of Orissa. By Kapila. The work is probably the most ancient of the several which treat of the holy places of Orissa. It opens in the usual Puráṇic form with an enquiry from Satyajit, in reply to whom Kapila recites what he had heard from Bharadvája in reply to a similar question from an assembly of sages at the sacred pool of Pushkara. Judging from the places described, the work cannot date from an earlier age than the 8th century, nor is it likely to be later than the 11th century. The author evinces no marked sectarian tendency, and his praises are on the whole very fairly distributed; though the fact of his placing Bhuvanes'vara at the end would imply that at heart he was a Vaishṇava. He has nothing to say about the orgies of the Tántric ritual, and the leaning is, whenever noticeable, in favour of Vishṇu.

Contents:—Chapter I. Introduction. II. The merits of Utkala, and a detail of the circumstances which led the river Ganges to appear in that country. III—IV. The sacred places of Vishṇu in Utkala; the story of Indradyumna; and his building a temple for Jagannátha. V. The minor temples and pools of Puri. VI. Origin of the sanctity of Konárak; story of Sámba, son of Kṛishṇa, who recovered from an attack of leprosy by worshipping Súrya at Konárak. VII—VIII. Antiqui-

ties of Virajá Kshetra, modern Jájapur. IX. Ditto of A'lti. X. Location and merits of Ekámra Kshetra, modern Bhuvanes'vara. XI. S'iva's journey from Benares to Ekámra. XII. Origin of Vinduságara. XIII. Merits of visiting some of the principal temples and pools of Bhuvanes'vara, and of eating of the remnants of offerings to S'iva. XIV. Story of Vásudeva's sojourn at Ekámra; merits of some of the minor temples. XV. Rámes'vara and other temples to the north of Vásudeva. XVI. Temples to the south of Siddhes'vara. XVII. Origin of the Gandhavatí river. XVIII. Story of the demons Kirti and Vása, and the praise of performing certain rites on particular days at Vinduságara. XIX. The fasts and festivals of the different gods and goddesses of Bhuvanes'vara. XX. The rivers Bhárgaví, Pushpabhadrá, Dhadichí, Práchigupta Sarasvatí, and some of the minor pools. XXI. Instructions in theology and faith, and merits of devotion to Hari and Hara.

Beginning. नारायणं नमस्कृत्य नरञ्चैव नरोत्तमम् ।
देवीं सरस्वतीं व्यासं ततो जयमुदीरयेत् ॥
पान्तु वो जलदश्यामाः शार्ङ्गज्याघातकर्कशाः ।
त्रैलोक्यमण्डलस्तम्भास्चत्वारो हरिबाहवः ॥
सत्यजिदुवाच । मया च तानि चेत्राणि श्रुतान्यघहराणि च ।

End. ज्ञानयोगमहो यत्नं न वाच्यं संशयात्मनि ।
य इदं परमं गुह्यं ज्ञानयोगं पठेन्नरः ।
शृणुयादपि भक्त्या यः स शान्तिमधिगच्छति ॥

Colophon. इति श्रीकपिलसंहितायामेकविंशोऽध्यायः ।

विषयः । अत्रैकविंशत्यध्यायाः सन्ति, तत्र प्रथमे अध्याये, उत्कलदेशे किं पुण्यं किं तीर्थं का देवता आश्रमश्च क इति सत्यजित्प्रश्नः । पुष्करवनस्थितर्षिगणानां भरद्वाजन सह संवादच्छलेन उक्तप्रश्नस्योत्तरं ।

२ अ०, ओड्रदेशमाहात्म्यश्रवणेच्छूनामृषीणां भरद्वाजं प्रति प्रश्नः । भरद्वाजः सुकान्तिपुलहर्षिसंवादच्छलेन उत्कलदेशस्य माहात्म्य कथयामास ।

३ अ०, श्रीकृष्णतीर्थक्षेत्रविषये ऋषीणां प्रश्नः । लवणसमुद्रतीरे नीलाद्रिपर्वते पुरुषोत्तमक्षेत्रनिर्णयकथनं । ब्रह्मपञ्चममस्तकोत्पन्नेन्द्रद्युम्नराजभयान्नीलाद्रिपर्वताद्यमराजस्य स्वपुरीगमनं ।

४ अ०, शिवपूजनपूर्वकं नीलाद्रौ इन्द्रद्युम्नस्य गमनं । तत्र ब्रह्मप्रेषितनारददर्शनं । नारदं प्रति स्वचक्षुःस्पन्दनादिविषये प्रश्नः । पाषाणविग्रहस्य रोहिणीतीर्थस्य च

विषयः। पातालगमनं नारदः कथयामास। तच्छ्रुत्वा राजा मूर्च्छितोऽपतत्। नारदस्तमुत्थाप्योवाच राजन्. तवोपकारार्थं ब्रह्मणा प्रेषितोऽहं। जगन्नाथः पुनरवतरिष्यति इत्याद्युक्तिः। ततः शङ्खचक्राङ्कितकाष्ठत्रयस्य समुद्रे दर्शनं। तन्निकटे सर्वेषां देवानां गमनं। विश्वकर्मणा उक्तकाष्ठयोर्जगन्नाथादीनां मूर्त्तित्रयनिर्माणं। देवलोकसमागतब्रह्मादिभिस्तासां प्रतिष्ठाकरणं। स्वकीयोत्सवकरणविषये राजानं प्रति जगन्नाथवाक्यं। श्रीपुरुषोत्तमाराधनेन राज्ञो मुक्तिः।

५ अ०, श्रीपुरुषोत्तमक्षेत्रस्थतीर्थकीर्त्तनं। उक्ततीर्थावगाहनस्य तत्रत्यदेवदर्शनस्य च फलं। पुरुषोत्तमक्षेत्रनिर्वचने तन्माहात्म्यकथनं। महाप्रसादभक्षणमहिमा। यमेश्वरसन्निधाने तपश्चरणविधिः।

६ अ०, साम्बकुष्ठोत्पत्तिकारणवृत्तान्तः। मैत्रेयवने श्रीकृष्णाज्ञानुसारेण साम्बस्य कुष्ठनिवृत्त्यर्थं तपश्चरणं सूर्याराधनञ्च। साम्बस्य स्वधामगमनं। तद्वनवासमृत्युफलं। तत्रत्यतीर्थस्नानदेवदर्शनफलकथनं।

७ अ०, विरजाक्षेत्रमाहात्म्यं। तत्रत्यवराहादिदेवदर्शनपूजनान्मुक्तिः। तत्रत्यतीर्थस्नानफलादिः।

८ अ०, पुनरपि विरजाक्षेत्रान्तर्गतगुह्यतीर्थस्नानफलं।

९ अ०, विरजैकाम्रयोर्मध्ये कैलासपर्वतोल्लेखः। तन्निवासफलं। तत्रत्यदेवतीर्थदर्शनस्नानादिफलं। सौदासस्य तपश्चरणं।

१० अ०, एकाम्रवने जगन्नाथदेवस्य विश्वेश्वरदेवस्य च अवस्थितिविषयको वृत्तान्तः।

११ अ०, बहुजनसमागमेन काशीवासे उपद्रवं ज्ञात्वा नारदोपदेशतः शङ्करस्य सपरिवारस्य एकाम्रवने गमनं। वासुदेवनिकटे स्ववासार्थं महादेवस्य स्थानप्रार्थना, काश्यगमने प्रतिज्ञा च।

१२ अ०, विन्दुसरोवरस्योत्पत्तिस्तत्स्नानादिमाहात्म्यकथनं च।

१३ अ०, एकाम्रवने शरीरत्यागे कीटपतङ्गादीनामपि शिवलोकप्राप्तिः। एकाम्रवनवासतत्परिक्रमणतत्रत्यदेवपूजनादिफलं। एकाम्रशब्दव्युत्पत्तिः। तिक्तशाटवृक्षस्येतिहासमाहात्म्यादिकथनं।

१४ अ०, वासुदेवस्य वैकुण्ठान्यक्षेत्रादिपरित्यागादिकारणदर्शनं। तत्र वने गमनेच्छाफलं। श्रीकृष्णनामोच्चारणादिफलं। वासुदेवस्य परब्रह्मत्वनिरूपणं। उग्रभागे मन्त्रजपादिफलं। मन्त्राधिकारिनिर्णयः। एकाम्रवनस्थब्रह्मेश्वरादिमहादेवादिदर्शनपूजनादिफलम्। कपिलकुण्डस्नानादिफलं। मार्गकृष्णाष्टम्यां पापनाशनतीर्थे पितृकार्यकरणफलं।

१५ अ०, वासुदेवस्योत्तरभागस्थरामचन्द्राश्रमस्थरामेश्वरशिवाशोकतीर्थादिवर्णनं।

१६ सिद्धेश्वरदक्षिणस्थितकेदारेश्वरचतुर्दिङ्निवासफलं। गौरीदर्शनफलं। केदार-कुण्डोत्पत्तिः। अपुनर्जन्मकारणं। मन्त्रसिद्धापायादिकथनं। दाक्षायण्यग्निप्रवेश-पुनर्जन्मविवाहादिवर्णनं। गङ्गाहिमालययोस्तत्र गमनादिकथनं। केदारेश्वरप्रा-सादनिर्माणतत्प्रतिष्ठारुद्रलिङ्गदर्शनफलादिकीर्त्तनं।

१७, अ०, गन्धवतीवृत्तान्तः। एतत्तीरस्थमहादेवकथनं। एकाम्रस्य प्रधानशिवाश्रमत्व-कथनं। गन्धवतीमाहात्म्यादिकथनं। तत्रत्यमेघेश्वरादितीर्थकथनं। सूक्ष्मेश्वर-निकटे पिण्डदानफलादिः। नारदोपदेशेन ऋषीणामत्रागमनं। गन्धवतीप्रशंसा।

१८ अ०, कीर्त्तिवासयोरसुरयोर्वृत्तान्तः। स्वर्णकूटस्थतीर्थानां वर्णनं। चातुर्मास्यव्रत-कथनादिः।

१९ अ०, एकाम्रस्थितदेवानां तिथिविशेषे यात्रोत्सवादिकथनं।

२० अ०, महानदीसमुत्पन्ननदीनामोल्लेखः। प्राचीगुप्तसरस्वत्यादितीर्थतत्तीरस्थशिव-लिङ्गादिकथनं।

२१ अ०, ज्ञानयोगकथनं। हरिहरयोः श्रद्धाभक्तिप्रकाशादिः॥

No. 1363. आश्वलायनब्रह्मत्वप्रयोगः।

Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 9. Lines, 9—10 on a page. Extent, 146 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Corrected.

A's'valáyana-brahmatva-prayoga. A guide to the performance of the duties pertaining to the Brahmá at a sacrifice, according to the rules of As'valáyana. Anonymous.

Beginning. ॐ चातुर्मास्येषु अग्निप्रणयनात् पूर्वं निरसनोपवेशने जपहीने कुर्यात्। प्रणी-यमानेऽग्नौ व्रजतामृत्विजां दक्षिणतो व्रजन्नाशुः शिशान इति त्रयोदशर्चं सूक्तं जपेत्।

End. अनवेक्ष्यमाण इत्यादिसमिदाधानान्तं पशुवत्। संस्थितायां मैत्रावरुणामाया-सेत्यादि समानम्। उपस्थानान्तं तीर्थेन निष्क्रामेत्।

Colophon. इति आश्वलायनब्रह्मत्वं समाप्तम्।

विषयः। आहवनीयगार्हपत्योपस्थानं। चात्वालमार्जनं। प्रवर्ग्यघर्मोपक्रमः। हविः-प्रार्थनादिकथनं।

No. 1364. श्रीभगवद्गीता-गूढार्थदीपिका, मूलसहिता।

Substance, country-made paper, 10 × 4⅓ inches. Folia, 147. Lines, 11—12—13 on a page. Extent, 7,360 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Bhagavadgítá-gúḍhártha-dípiká alias *Gúḍhártha-dípiká*, alias *Madhusúdaní-Ṭíká.* A commentary on the Bhagavad Gítá. By Madhusúdana Sarasvatí. The work is held in high esteem by the modern or non-dual school of Vedántists. The MS. is incomplete, extending to the 12th chapter only.

Beginning. भगवत्पादभाष्यार्थमालोच्यातिप्रयत्नतः ।
प्रायः प्रतिपदं कुर्वे गीतागूढार्थदीपिकां ॥ १ ॥
सहेतुकस्य संसारस्यात्यन्तोपरमात्मकम् ।
परं निश्रेयसं गीताशास्त्रस्योक्तं प्रयोजनम् ॥ २ ॥

End. (खण्डितं) ।

विषयः । श्रीमद्भगवद्गीतागूढार्थव्याख्यानं । टीकैषा द्वादशाध्यायपर्यन्तास्ति ।
(अतः खण्डिता)

No. 1365. आधानप्रयोगः, आपस्तम्बशाखीयः।

Substance, country-made paper, 9¼ × 4¼ inches. Folia, 18. Lines, 9—10 on a page. Extent, 324 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

A'dhána-prayoga. Guide to the details for establishing a household fire, and for the performance of the several rites connected with it. The work is founded on the rules of A'pastamba. Anonymous.

Beginning. अथ आधानप्रयोग उच्यते। प्रातरौपासनं कृत्वा दर्भेष्वासीनो दर्भान्धारयमाणः पवित्रपाणिः । इत्यादिः ।

End. हविःशेषाद्वासनाविधन्न बभूव यज्ञशं च वर्ज (?) ब्राह्मणसन्तर्पणान्तं सन्तिष्ठते ।
आधान इष्टिं समापयति ।

Contents. इति पवमानेष्टिः । इत्यापस्तम्ब आधानप्रयोगः ।
विषयः । पवमानेष्ट्यङ्गीभूताधानप्रयोगकथनं ।

No. 1366. सुब्रह्मण्यप्रयोगः ।

Substance, country-made paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 4. Lines, 8—9—10 on a page. Extent, 152 sl'okas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Subrahmaṇya-prayoga. Rules for the reading of the Subrahmaṇya Sáma hymns at the Agnishṭoma and other Soma rites. Anonymous.

Beginning. अथ सुब्रह्मण्यप्रयोगः । अथ यज्ञशर्मा ज्योतिष्टोमेनाग्निष्टोमसंस्थेन रथन्तरपृष्ठेन द्वादशशतगावद्‌दक्षिणेन (?) सोमेन यजते ।

End. अपो अद्यान्वचारिषं रसेन समगस्महि ।
पयस्वानग्न आगहि तमासृज वर्चसा ॥

Colophon. इति सुब्रह्मण्यं समाप्तं । ४ पत्रस्य द्वितीयपृष्ठे नवपङ्क्त्यात्मः पाठोऽस्ति ।

विषयः । सोमयागे सुब्रह्मण्यसामपठनादिकथनं ।

No. 1367. मङ्गलपूजाप्रयोगः ।

Substance, country-made paper, 9¼ × 4¼ inches. Folia, 5. Lines, 8—9 on a page. Extent, 65 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Mañgala-pújá-prayoga. Guide to the worship of a form of Durgá, named Mañgalachandí, for the liquidation of debts through her influence. Anonymous.

Beginning. (प्रथमपत्रं नास्ति) ।

End. अङ्गाराय नमस्कारान् । षोडशोपचारैः पूजयेत् ।
धरणीगर्भसम्भूतं विद्युत्कान्तिसमप्रभम् ।
कुमारं शक्तिहस्तञ्च मङ्गलं प्रणमाम्यहम् ॥

विषयः । ऋणमोचनार्थं मङ्गलपूजाप्रकारः ।

No. 1368. भारद्वाजपरिभाषासूत्रं ।

Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 3\frac{3}{4}$ inches. Folia, 3. Lines, 7—8 on a page. Extent, 112 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Bháradvája-paribhashá-sútra. A paraphrase of the Kalpa Sútras of Bharadvája, referring to Agnihotra, Ishṭi and other rites. Anonymous.

Beginning. स्त्रियाश्चैव संस्कारार्थमौपासनं । अग्निहोत्रं यजमानस्येति विज्ञायते । अन्यतरपत्न्या अन्यतरं यजमानस्य तयोर्यः प्रथमं म्रियेत इत्यादिः ।

End. खदिरबिल्वपलाशानामिध्मदारुणीत्यादिः । आज्यालाभे आजमाविकं माहिषं वा घृतमाज्यार्थे इत्यादिः ।

Colophon. इति भारद्वाजपरिभाषासूत्रम् ।

विषयः । अग्निहोत्रादिविचारः । कतिपयविवेष्टिकथनादिः ।

No. 1369. आधानान्वारम्भणीयहौत्रे ।

Substance, country-made paper, $8\frac{1}{4} \times 3\frac{3}{4}$ inches. Folia, 5. Lines, 7 on a page. Extent, 70 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Corrected.

A'dhánánvárambhaṇíya-hotra. The MS. includes two little treatises, one a guide to the performance of the A'dhána, and the other of the Anvárambhana rite. Anonymous.

Beginning. आधानहौत्रं । आ द्यावा तथा मति तस्मान्नेव धाय्ये विराजौ । नमः प्रवर्त्ते इत्यादिमन्त्रद्वयमभिमन्त्र्यः ।

End. सरस्वती ० इदं ० सरस्वान् ० इदं ० अग्निर्भगी ० इदं ० देवा आज्यपा इत्यादिमन्त्रान्तं ।

Colophon. अन्वारम्भणीयायां होत्रं समाप्तं ।

विषयः । आधानहौत्रकथनं । अन्वारम्भणीयहौत्रकथनं ।

No. 1370. तैत्तिरीयोपनिषद्भाष्यं ।

Substance, country-made paper, 8 × 4 inches. Folia, 13. Lines, 11—12—13 on a page. Extent, 250 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Taittiríyopanishad-bháshya. A commentary on the Taittiríya Upanishad. By A'nanda Tírtha.

Beginning. (पत्रद्वयं नास्ति ख०)

End. स्वयम्भूब्रह्मसञ्ज्ञोऽसौ परस्मै ब्रह्मणे नम इति च ।
पूर्णागण्यगुणोदारधाम्ने नित्याय वेधसे ।
अमन्दानन्दसान्द्राय प्रेयसे विष्णवे नमः ।

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादविरचिते तैत्तरेयकोपनिषद्भाष्ये भृगुवल्ली समाप्ता ।

विषयः । तैत्तिरीयोपनिदन्तर्गतभृगुवल्लीव्याख्या ।

No. 1371. कालतत्त्वविवेचनं ।

Substance, country-made paper, 10 × 4¾ inches. Folia, 37. Lines, 10 on a page. Extent, 730 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kálatattva-vivechana. A dissertation on lunar days for the performance of religious and civil rites. By Raghunátha, son of Mádhava by Ambá, and brother of Vis'vanátha. The MS. is incomplete.

Beginning. पितरं माधवमम्बां ललितां नारायणं पितृव्यञ्च ।
सहजमथ विश्वनाथं गणपतिमीशारदां नत्वा ॥
रामञ्च सीतयोपेतं रघुनाथेन रच्यते ।
सम्राट्स्थपतिना सम्यक् कालतत्त्वविवेचनं ॥

End. (ख०)

विषयः । तिथितत्त्वविवेचनं । तदप्यसम्पूर्णं ।

No. 1372. आथर्वणोपनिषद्भाष्यं ।

Substance, country-made paper 8 × 3¾ inches. Folia, 7. Lines, 9—10 on a page. Extent, 140 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

A'tharvanopanishad Bháshya. A commentary on the Upanishads of the Atharva Veda. By A'nanda Tírtha. Most of these Upanishads have been published in the Bibliotheca Indica with the commentary of S'añkaránanda.

Beginning. आनन्दमजरं नित्यमजमक्षरमच्युतं ।
अनन्तशक्तिं सर्व्वज्ञं नमस्ये पुरुषोत्तमम् ॥ १ ॥
मनोर्व्विवस्वतस्त्वादावथर्वा ब्रह्मणोऽजनि ।
मित्रश्च वरुणश्चाथो प्रचेतिर्ऋतिरेव च ॥
ब्रह्मणः प्रथमे कल्पे शिवः प्रथमजः स्मृतः ।
सनकाद्यास्तु वाराहे ब्रह्मा विष्णोः सुतोऽग्रजः । इति ब्रह्माण्डे ।

End. प्रीयतां भगवान् मह्यं प्रेष्ठः प्रेष्ठतमः सदा ।
मम नित्यं नमाम्येनं परमोदारसद्गुणं ॥

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचितमाथर्वणोपनिषद्भाष्यं समाप्तम् ।

विषयः । आथर्वणोपनिषद्व्याख्या ।

No. 1373. काठकोपनिषद्भाष्यं ।

Substance, country-made paper, 8 × 4 inches. Folia, 10. Lines, 9—10 on a page. Extent, 168 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Káṭhakopanishad Bháshya. A commentary on the Kaṭha Upanishad of the Atharva Veda. By A'nanda Tírtha. The text of the Upanishad with the commentary of S'añkara A'chárya, and the gloss of A'nanda Giri has been printed in the Bibliotheca Indica translations of the text in English by the late Rájá Rámamohan Ráya, the late Dr. Röer, and Bábu Rájanaráyana Bose, and a French version by M. Poley are also extant.

Beginning. नमो भगवते तस्मै सर्वतः परमाय ते ।
सर्वप्राणिहृदिस्थाय वामनाय नमो नमः ॥

End. सर्वोत्तमो विष्णुरिति सिद्धम्।
नमो भगवते तस्मै विष्णवे प्रभविष्णवे।
यस्मादस्माप्त आप्तेभ्यो यो मे आप्ततमः सदा॥

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादविरचितं काठकोपनिषद्भाष्यं समाप्तम्।

विषयः। काठकोपनिषद्व्याख्या।

No. 1374. माण्डूकोपनिषद्भाष्यं।

Substance, country-made paper, 8 × 3¾ inches. Folia, 8. Lines, 9—10 on a page. Extent, 157 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Mándukya Upanishad Bháshya. A commentary on the Mándukya Upanishad of the Atharva Veda. By Ánanda Tírtha. The text, commentary, gloss and translations as described under the last preceding No. are extant of this Upanishad also.

Beginning. पूर्णानन्दज्ञानशक्तिस्वरूपं नित्यमव्ययं।
चतुर्धा सर्वभोक्तारं वन्दे विष्णुं परं पदं॥ १॥

End. एकोऽपि निर्विशेषोऽपि चतुर्धा व्यवहारभाक्।
यस्तं वन्दे चिदानन्दं विष्णुं विश्वादिरूपिणं॥

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादविरचितं माण्डूकोपनिषद्भाष्यं समाप्तम्।

विषयः। माण्डूकोपनिषद्व्याख्यानम्।

No. 1375. हिरण्यकेशिसूत्रं।

Substance, country-made paper, 8¾ × 4¾ inches. Folia, 21. Lines, 8—12 on a page. Extent, 630 s'okas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Hiranyakes'i Sútra. An imperfect MS. of the Kalpa Sútra of Hiranyakes'i. It comprises the portion referring to the Jyotishtoma, Agnishtoma, Dars'a and Púrnâmasa rites.

Beginning. ॐ। यज्ञं व्याख्यास्यामः स त्रिभिर्वेदैर्विधीयत ऋग्वेदेन सामवेदेन सर्वज्योतिष्टोम ऋग्वेदयजुर्वेदाभ्यां दर्शपूर्णमासौ—इत्यादिः।

End. (ख॰)

विषयः। ज्योतिष्टोमदर्शपूर्णमासादिकतिपयकर्मविधिसूचना।

No. 1376. वृहज्जातकं।

Substance, country-made paper, 9 × 3½ inches. Folia, 23. Lines, 11—14—17 on a page. Extent, 905 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1768. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Vṛihajjátaka. Astral influences on the life of man, or horoscopy. By Varáhamíhira. The MS. is defective, wanting the first seven leaves.

Beginning. (ख॰) अष्टौ पत्राणि न सन्ति।

End. आदित्यदासतनयस्तदवाप्तबोधः काम्पिल्यकः सवितृलब्धवरप्रसादः।
आवन्तिको मुनिमतान्यवलोक्य सम्यग् होरां वराहमिहिरो रुचिरां चकार॥९॥
दिनकरमुनिगुरुचरणप्रणिपातप्रसादमतिनेदम्।
शास्त्रमदः सङ्गृहीतं नमोऽस्तु पूर्वप्रणेतृभ्यः॥ १०॥

विषयः। ८ अध्याये, ग्रहदशाफलं। ९, तन्वादिद्वादशभावविचारः। १०, ग्रहाधीनजीविकोपायः। ११, राजयोगः। १२, १३, नानायोगाः। १४, द्विग्रहयोगाः। १५, प्रव्रज्यायोगः। १६, नक्षत्रगुणाः। १७, राशिफलं। १८, ग्रहदृष्टिफलम्। १९, तन्वादिभावस्थरव्यादिफलं। २०, दृष्टिफलयोगः। २१, मिश्रग्रहफलं। २२, स्त्रीजातकं। २३, मृत्युयोगः। २४, नष्टजातकं। २५, राशिद्वतीयांशादिविचारः। २६, उक्तवक्ष्यमाणविषयकथनं।
अस्य आरम्भे अष्टौ पत्राणि न सन्ति। तत्रस्थसप्ताध्यायफलं न प्राप्तं।

No. 1377. सन्न्यासग्राह्यपद्धतिः, वा सन्न्यासप्रयोगः, वा सप्तसूत्री।

Substance, country-made paper, 8½ × 3¾ inches. Folia, 17. Lines 9 on a page. Extent, 288 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1769. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Sannyása-gráhya-paddhati, alias *Sannyása-prayoga*, alias *Sapta-sútrí.* Directions for the rites and ceremonies to be performed when a person enters into the state of a Sannyásí. Anonymous.

Beginning. सन्न्यासग्राह्यपद्धतिर्लिख्यते। प्रथमं गृहमातृपितृभ्रातृभगिनीभार्यापुत्रान् प्रार्थयति। हे सर्वे परिवारा अहं सन्न्यासं करोमि। तदनन्तरमात्मगृहग्रामादिप्रदक्षिणं कृत्वा तत्र ग्रामान्तरं गत्वा क्रोशप्रमाणं तत्र स्नानं कुर्यात्।

End. पश्चात् सपरिवारं देवं हृदये कृत्वा संहारे विधाय प्रणवेन द्वादशवारं जपित्वा जलं शिरसि सम्प्रोक्ष्य तथैवाभिमन्त्र्य जलं प्राश्याचमनान्ते प्राणायामं कुर्यात्।

विषयः। आचार्यनामादिकथनं। तर्पणं। अष्टकाश्राद्धं। प्रातःकृत्यादिः। निर्वाणप्रयोगः। भिक्षुकादिधर्माः। महावाक्यार्थबोधप्रकारः। मानसपूजा। वेदान्तविश्रामोपनिषदादिकथनं। सन्ध्योपासनविधिः।

No. 1378. श्रीरामचन्द्रार्याष्टोत्तरशतकं।

Substance, country-made paper, 10 × 3½ inches. Folia, 6. Lines, 10—11 on a page. Extent, 137 s'lokas. Character, Nágara. Date, Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose? Generally correct.

S'rí-rámachandráryáshṭottara-s'ataka alias *Rámáryá-s'ataka.* One hundred and eight stanzas in the Áryá metre, in praise of Ráma. By Mahámudgala Áchárya.

Beginning. त्वयि मुख्ये मखमुख्ये सख्येनान्यस्य कस्य जीवामि।
जीवामि न भवदर्पितवसनाशनमात्रजीवनाः सर्वे ॥ १ ॥

End. धनुषा रिपुजयजनुषा रुचिरतराकारनिर्जिताम्बुधरा।
तरुणारुणनिभचरणा काचन करुणा रुणद्धि मे हृदयम्।

Colophon. इति श्रीमहामुद्गलाचार्यविरचितं श्रीरामचन्द्रार्याष्टोत्तरशतकं सम्पूर्णम्।

विषयः। श्रीरामं प्रति ग्रन्थकर्त्तुर्विविधा भक्तिगर्भिता प्रार्थना।

No. 1379. छान्दोग्यब्राह्मणं, वा उपनिषद्ब्राह्मणं।

Substance, country-made paper, 6½ × 4½ inches. Folia, 28. Lines, 8—9—10 on a page. Extent, 273 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Upanishad-bráhmaṇa alias *Chhándogya Bráhmaṇa.* A Bráhmaṇa of the Sáma Veda. It comprises two chapters, and includes mantras for rites in connexion with birth, marriage, &c.—Vide Mitra's English translation of the Chhándogya Upanishad, p. IV.

Beginning. ॐ देवसवितः प्रसुव यज्ञं प्रसुव यज्ञपतिं भगाय ।
दिव्यो गन्धर्वः केतुपूः केतुन्नः पुनातु वाचस्पतिर्वाचन्नः स्वदतु ॥
End. प्र नु वोचं चिकितुषे जनाय मागामनागामदितिं वधिष्ठा ॥ ८ ॥
Colophon. इत्युपनिषद्ब्राह्मणे मन्त्राध्यायाख्ये कर्मकाण्डे द्वितीयः प्रपाठकः ॥
विषयः । कर्मविशेषोपयोगिनामृचां पाठक्रमः ।

No. 1380. लघुवृत्तिः ।

Substance, country-made paper, $8\frac{1}{2} \times 3\frac{3}{4}$ inches. Folia, 18. Lines, 10—11—12 on a page. Extent, 374 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Laghuvṛitti. Expiations for flaws, irregularities and accidents in the performance of ceremonies. By Tryambaka, son of Krishṇa Bhaṭṭa, surnamed Mahu. The work was composed at Benares, and is probably of a modern date.

Beginning. विध्यपराधे प्रायश्चित्तं विहितं । तस्याकरणे च प्रायश्चित्तं कर्त्तव्यम् । अपराधे सति तदर्थतया विहितमहिमास्ति (?) चेत्तदेव कर्त्तव्यं ।
End. तथा सूर्यस्य । उद्वयमुदुत्यं चित्रमिति तिस्र आज्याहुतीर्जुहुयात् ।
Colophon. इति समाप्तानि विध्यपराधप्रायश्चित्तानि ।
मोह्नोपनाम्नः कृष्णभट्टस्य सूनुना त्र्यम्बकेन काश्यां कृतः प्रयोगः ।
वेदवेदाङ्गपारज्ञकृष्णभट्टस्य सूनुना ।
त्र्यम्बकेन समालोच्य सर्वश्रौतं स्वया धिया ॥
नानाशाखीयभाष्याणि लघुवृत्तिः प्रकाशिता ॥
अतः परमष्टपङ्क्त्यात्मकः पाठोऽस्ति ।
विषयः । श्रौतकर्मविध्यङ्गहानौ प्रायश्चित्तानि ।

No. 1381. विहारवापी ।

Substance, country-made paper, 12¾ × 4¾ inches. Folia, 22. Lines, 11—13—16 on a page. Extent, 1,054 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Vihâravâpí. A dissertation on the principles of the Mímâñsá doctrine. By Mádhava, son of Subrahmaṇya.

Beginning. पाशाङ्कुशेक्षुचापप्रसवशरस्फुरितकोमलकराब्जम् ।
काश्मीरपङ्किलाङ्गं कामेशं मनसि कुर्महे सततम् ॥ १ ॥
तस्याङ्कभुवि निषण्णामुत्तरलापाङ्गयोषितानङ्गाम् ।
आब्रह्मकीटजननीमन्तः कलयामि सुन्दरीमनिशम् ॥ २ ॥
कस्तु चितौ पटीयान्वक्तुं स्तोतुं शिवाङ्कवास्तव्यं ।
अस्तु चिरन्तनसुकृतैः प्रस्तुतकार्याय तन्मम पुरस्तात् ॥ ३ ॥
श्रीमाधवसर्वज्ञो मीमांसाब्धिं सरस्वकारात्पम् ।
तत्राद्यमा विहारे वाप्यामस्यां विहृत्य दृढयत्नाः ॥ ४ ॥
पश्चात्सागरविहरणशीला लोके भवन्तु निःशङ्कम् ।
एवं जातमतिः काश्यां श्रीगुरोः कृपया मुदा ।
रामेश्वरः प्रयत्नेन वापीं रचितुमारभे ॥ ५ ॥
अल्पसत्त्वोऽपि यतते गुरुकार्येऽतिसाहसात् ।
तां प्रवृत्तिञ्च सफलां कर्त्तुं शक्तौ महेश्वरौ ॥ ६ ॥
सुब्रह्मण्यञ्च पितरं गुरुवं(?) माञ्च मातरम् ।
प्रणमामि फलावाप्त्यै तावेव शरणं मम ॥ ७ ॥

End. (खण्डितं)

विषयः । जैमिनिरचिताधिकरणग्रन्थव्याख्यानं ।

No. 1382. पवमानवामनसूक्ते ।

Substance, country-made paper, 8½ × 4 inches. Folia, 28. Lines, 6—7—8 on a page. Extent, 294 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Pavamána and *Vámana S'uktas.* Two hymns of the Rig Veda.

Beginning. (पवमानस्य)। ओम्। प्रण इन्द्रो महेत न ऊर्मिं न बिभ्रदर्षसि। अभि देवां अयास्यः॥
(वामनसूक्तस्य)। ओम्। अस्य वामस्य पलितस्य होतुस्तस्य भ्राता मध्यमो अस्त्यश्नः।

End. (पवमानस्य)। अग्ने यास्यरंकृता देवेभ्यो हव्यवाहनः। कुवित्सोपस्यापामिति॥ २॥ इति सूक्तम्॥
(वामनसूक्तस्य)। अभीपतो वृष्टिभिस्तर्पयन्तं सरस्वन्तमवसे जोहवीमि॥ १०॥

Colophon. इति वामनसूक्तं समाप्तं।

विषयः। पवमानीयानामृचां सङ्ग्रहः। वामनसूक्तीयानामृचां सङ्ग्रहः।

No. 1383. द्वादशाहहौत्रप्रयोगः, आश्वलायनसूत्रसम्मतः।

Substance, country-made paper, $8\frac{3}{4} \times 3\frac{3}{4}$ inches. Folia, 31. Lines, 11—12 on a page. Extent, 744 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sᴍ. 1787. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Drádas'áha-hotra-prayoga. Directions for the performance of the Dvádas'áha or Duodecimal and the Mahávrata rites in honour of Mitra and Varuṇa. Anonymous. This work includes the whole of No. 184, and adds the Mahávrata. Vol. I, p. 99.

Beginning. द्वादशाहेऽतिरात्रप्रभृतिविशेषान्निरुच्यते। बृहत्पृष्ठोऽतिरात्रः। हारियोजने प्रागुत्तमादक्रः। पराया हि मघवन्निति पुरोऽनुवाक्या।

End. अहरह उत्तमामुद्धरेत्। सोमा वो३ नूनं सा ते परिधाय नित्यजपो याज्या च।

Colophon. इति महाव्रते अच्छावाकस्य पदार्थः।
इति द्वादशाहस्य महाव्रतसहितस्य होतृहोतृकस्य पदार्थः समाप्तः॥

विषयः। मैत्रावरुणोद्देश्यकद्वादशाहीयहौत्रविधिः। मैत्रावरुणोद्देश्यकदशरात्रकृत्यम्।

No. 1384. पवमानविधिः ।

Substance, country-made paper, 8½ × 3½ inches. Folia, 11. Lines, 7 on a page. Extent, 122 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Pavamána-vidhi. Directions for performing the Pavamána rite. By Karmes'vanaka. This is different from, and fuller in details than, the work noticed under No. 876, (*ante.* II, p. 282).

Beginning. अथ पवमानहोमप्रयोगः । तत्रोक्तस्त्विधाने ।

स्वादिष्टयेति गायत्री पावमानीर्जपेद्द्विजः ।

पवित्राणां पवित्रन्तु पावमानीर्ऋचो जपेत् ॥ १ ॥

प्रयतोऽप्सु निमज्जंस्तु सर्वपापैः प्रमुच्यते ।

एतासां कीर्त्तनं पुण्यं श्रवणं धारणं तथा ॥ २ ॥

End. स्थापितदेवतानामुत्तरपूजां विधाय ब्रह्मणेऽनड्वाहं दत्वा आचार्याय सकलशां सालङ्कारां प्रतिमां दत्वा कपिलां गां सवत्साञ्च दत्वा ऋत्विग्भ्यो दक्षिणां दत्वा ब्राह्मणभोजनसङ्कल्पं कृत्वा अन्येभ्यो भूयसीं दत्वा कर्मेश्वनकोक्तपवमानविधिः(?) समाप्तः ।

विषयः । पवमानमन्त्रजपाङ्गहोमविधिकथनं ।

No. 1385. तारतम्यस्तवव्याख्या ।

Substance, country-made paper, 9¾ × 4¼ inches. Folia, 7. Lines, 8—10—12—17 on a page. Extent, 216 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Táratamya-stava-vyákhyá. A commentary on the Táratamyastava, a hymn from the Bhágavata Puráṇa. By Viṭṭhala. The MS. is incomplete.

Beginning. (टी॰) व्यासतीर्थमनोमञ्चे मध्यमानसतल्पके ।

शयानौ नौमि मत्यर्थं लक्ष्मीनारायणौ प्रभू ॥ १ ॥

तारतम्यस्तवव्याख्यां पाठार्थं श्लोकरूपतः ।

कृत्वा तां व्याकरिष्येऽहं विट्ठलो मानपूर्वकम् ॥ १ ॥

End. (ख॰)

विषयः । तारतम्यस्तवव्याख्यानं ।

No. 1386. दर्शपूर्णमासेष्टिप्रयोगः, आपस्तम्बशाखीयः ।

Substance, country-made paper, 10 × 3¾ inches. Folia, 42. Lines, 8—9—10 on a page. Extent, 186 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Dars'a-púrṇamáseshṭi-prayoga. Directions for performing the New Moon *(Dars'a)* and the Full Moon *(púrṇamása)* Ishṭis, according to the rules of A'pastamba. This is different from the work noticed under No. 805, (*ante* II, p. 209).

Beginning. अथातो दर्शपूर्णमासौ व्याख्यास्यामः । प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा दर्भेष्वासीनो दर्भान्धारयमाणः पवित्रपाणिः पत्न्या सह प्राणानायम्य दर्शेन यक्ष्ये पूर्णमासेन यक्ष्ये इति सङ्कल्पः ।

End. (ख०)

विषयः । दर्शपूर्णमासकर्त्तव्येष्टिविध्युक्तिः ।

No. 1387. आश्वलायनसूत्रप्रयोगदीपिका ।

Substance, country-made paper, 9¼ × 3½ inches. Folia, 34. Lines, 8 on a page. Extent, 536 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance,old. Prose. Generally correct.

As'valáyana-sútra-prayoga-dípiká. A guide to the performance of the rites enjoined in the Sútras of A's'valáyana. The MS. is a mere fragment, containing the first two chapters on Agnádheya and Pavamána. By Manchanáya (? Mañjanátha).

Beginning. य एको विविधैर्यज्ञैरिज्यते विविधाभिधः ।
तस्मै नमः क्रतुभुजे विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ १ ॥
आश्वलायनसूत्रोक्तप्रयोगस्य प्रदीपिका ।
क्रियते मञ्चनार्येण वृत्तिकारानुसारतः ॥ २ ॥

End. (ख०)

विषयः । १ अध्याये, अग्न्याधेयप्रयोगः । २, पवमानादिकतिपयेष्टिकथनादिः ।
द्वितीयाध्यायात्परं खण्डितमेतत् ।

No. 1388. मैत्रावरुणप्रयोगः ।

Substance, country-made paper, 9¼ × 3¼ inches. Folia, 20. Lines, 8 on a page. Extent, 324 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Corrected.

Maitrávaruṇa-prayoga. Directions for the performance of the Maítrávaruṇa rite, including the morning, the mid-day, and the evening sacrifices. Anonymous.

Beginning. अथ मैत्रावरुणप्रयोगः । इतोऽस्मि करिष्यामि । अनाधृष्टमस्यनाधृष्यं देवाना· मोजोऽभिशस्तपाः । अनभिशस्त्वञ्जसा सत्यमुपगषां स्विते माधाः(?) ।

End. दधिक्राव्णो अकारिषत् । शस्यानि विहृजन्ते । उभा कवी युवाना सत्यादा धर्मणस्पती । पसिसख्यस्य धर्मणा विषनि(?) हृजामहे । होत्रा प्रायश्चित्ते क्रियमाणेऽन्वारम्भं कुर्यात् ।

Colophon. इति मैत्रावरुणप्रयोगः ।

विषयः । प्रातःसवनस्य मध्याह्नसवनस्य तृतीयसवनस्य च प्रयोगः ।

No. 1389. वासनाभाष्यं, मूलसहितं ।

Substance, country-made paper, 10 × 3½ inches. Folia, 54. Lines, 9 on a page. Extent, 1,431 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Vásaná-bháshya. A commentary on the spherics (Goládhyáya) and the astronomy of the Siddhánta S'iromaṇi. Author's name not known.

Beginning. (मू०) । अथ सिद्धान्तशिरोमणिप्रारम्भः । अथ गोलाध्यायो व्याख्यायते ।
गोलाध्याये निजे या या अपूर्वा विषमोक्तयः ।
तास्ता बालावबोधाय सङ्क्षेपाद्विवृणोम्यहम् ॥ १ ॥
(टी०) । गोलग्रन्थो हि सविस्तरतया प्राञ्जलः । किन्तु अत्र या या अपूर्वा नान्यैरुक्ता उक्तयो विषमास्तास्ताः सङ्क्षेपाद्विवृणोमि ।

End. (ख०)

विषयः । १ अध्याये, गोलप्रशंसा । २, गोलस्वरूपं । ३, भुवनकोषः । ४, भूगोलखगोलमध्यगतिकथनादिः । ५, कचास्फुटकथनादिः । ६, काष्ठादिभिर्गोलनिर्माण-

विधिः । ७, ग्रहगतिः । ८, ग्रहणं । ९, उदयास्तकथनं । १०, चन्द्रकला गतिः । एकादशाध्यायस्य पत्रद्वयात्परतः खण्डितमिदम् ।

No. 1390. अग्निहोत्रप्रयोगः ।

Substance, country-made paper, 10⅓ × 4¼ inches. Folia, 6. Lines 11 on a page. Extent, 136 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Agnihotra-prayoga. Directions for performing the Agnihotra rite. By Anantadeva.

Beginning. अथाग्निहोत्रहोमः । आधानानन्तरं द्वादशदिनमध्ये पूर्णमासहोमारम्भाचन्तौ द्वादशदिनपर्य्यन्तमजस्रेष्टैतत्कार्य्यम् ।

End. याज्ञिकास्तु तत्कालं स्नातो यजमान एव साङ्गप्रधानं कुर्य्यादित्याहुः ।
इत्यग्निहोत्रविषयोऽनन्तदेवेन कीर्त्तिताः ।
सुधियां प्रीतये प्रीतस्तया स्यात् प्रेरको धियाम् ॥

Colophon. इत्यनन्तदेवकृतोऽग्निहोत्रप्रयोगः समाप्तः ॥

विषयः । अग्निहोत्रहोमविधिः ।

Yajuntra.

No. 1391. आश्वलायनोक्ताग्रयणहोत्रप्रयोगः, यज्ञतन्त्रसुधानिधिग्रन्थीयः ।

Substance, country-made paper, 10⅓ × 4⅓ inches. Folia, 5. Lines, 11 on a page. Extent, 146 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1884. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Yajñatantra-sudhánidhí. An elaborate work on the rites and ceremonies enjoined to the different orders of Hindus in the Sútras of A'ś'valáyana. By Sáyaṇa A'chárya. The codex comprises only that portion of the work which refers to A'gráyana-hotra.

Beginning. वर्षासु श्यामाकाग्रयणं । तस्य सोपवसथत्वं सद्यः कालो वा । पूर्वेद्युर्नान्दीमुखं कुर्य्यात् । अपरेद्युः स्नानादिपञ्चकं कृत्वा याः पुरस्तादित्यादिं हृदये निविष्टमित्यन्तं जपित्वा, इत्यादिः ।

End. सोमस्य तु श्यामाकाग्रयणोक्ते याज्यानुवाक्ये। शिष्टं व्रीह्याग्रयणवत्।

Colophon. इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरहरिहरसकलसाम्राज्यधुरन्धरस्य वैदिकमार्गस्थापनाचार्यस्य श्रीसायणाचार्यस्य कृतौ यज्ञतन्त्रसुधानिधौ आश्वलायनोक्ताग्रयणहोत्रप्रयोगः समाप्तः।

विषयः। श्यामाकव्रीह्याद्याग्रयणहोमविधिः।

No. 1392. संस्कारपद्धतिः, वा दशकर्मपद्धतिः।

Substance, country-made paper, 9½ × 3¾ inches. Folia, 93. Lines, 8 on a page. Extent, 1,626 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Sañskára-paddhati. A treatise on the ten different sacramental rites observed by Hindus from conception to marriage, as also on the domestic rites appropriate to householders. Anonymous.

Beginning. अथ मुख उच्यते। यत्र क्वचाग्निमुपसमाधास्यन् स्यात्तत्र प्राची उदीचीश्च तिस्रस्तिस्रो लेखा लिखित्वा अद्भिरवोक्ष्याग्निमुपसमिन्ध्यात् इत्यादिः।

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति)।

विषयः। अग्निमुख-गर्भाधान-सीमन्त-पुंसवन-जातकर्मा-ऽन्नप्राशन-चौलकर्मो-पनयन-पालाशकर्मो-पाकर्म-व्रतोत्सर्जन-गोदान-महासमावर्त्तन-मधुपर्क-विवाह-स्थालीपाक-रोगशान्त्यद्भुतशान्ति-याचना-प्रायश्चित्तविशेष-वास्तुकर्मादिकथनम्। खण्डितत्वादस्य सर्वविषयो यथार्थनाम च न प्राप्तं। इदन्तु कल्पितं नाम।

No. 1393. सोमप्रयोगः।

Substance, country-made paper, 8½ × 3½ inches. Folia, 97. Lines, 7—8—9 on a page. Extent, 1,940 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Soma-prayoga. A manual for the performance of the Soma rites. Incomplete.

Beginning. ॐ दर्भेष्वासीनो दर्भान्धारयमाणः पवित्रपाणिः पत्न्या सह प्राणानायम्य सोमेन यक्ष्ये ज्योतिष्टोमेनाग्निष्टोमेन रथन्तरसाम्ना द्वादशशतदक्षिणेन इत्यादिः।

End. खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति ।

विषयः । प्रायणीयेडामार्जन-प्रवर्ग्यसम्भरणा-ग्नीषोमीय-प्रातःसवनादिकर्मणामुक्तिः ।
खण्डितत्वात्सर्वविषयो न प्राप्तः । अस्य नास्ति सन्देहः । कल्पितं नामेदं ।

No. 1394. आपस्तम्बोक्ताधाननिरूपणम् ।

Substance, country-made paper, 9¾ × 3¾ inches. Folia, 28. Lines, 8—9—10 on a page. Extent, 598 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

A'dhána-nirúpana. A treatise on the A'dhána or the establishment of the household fire, founded on the rules of A'pastamba. The MS. is incomplete, and the author's name cannot be made out.

Beginning. अथाधानं । जातपुत्रः कृष्णकेशवस्थः (?) सभार्यः पितुर्ज्येष्ठस्य वा कृताधानत्व-
प्रयुक्ताधिकारप्रतिबन्धरहितोऽपि कश्चित्कालमनाहिताग्निश्चेत् । उक्तकृच्छ्रा-
द्यनुष्ठानपूर्वकं कुष्माण्डहोमैरात्मानं पावयेत् ।

End. खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति ।

विषयः । नित्यहोमार्थमग्निस्थापनाद्युक्तिः । खण्डितत्वात्सर्वविषयो न प्राप्तः ।

No. 1395. भारद्वाजसूत्रं, पैतृमेधिकदहनविषयं ।

Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 43. Lines, 9 on a page. Extent, 813 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Bháradvája Sútra. A fragment of the Gṛihya Sútra of Bharadvája; it embraces the funeral rites.

Beginning. अथातः पैतृमेधिकं दहनम् । आहिताग्नेर्मरणसंशये प्राचीनावीती दहनदेशं
जोषयते दक्षिणा प्रत्यक्प्रवणं समनिषिणम् इत्यादिः ।

End. खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति ।

विषयः । आहिताग्नेरन्त्येष्टिक्रिया ।

No. 1396. प्रयोगचूडामणिः ।

Substance, country-made paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 26. Lines, 11—12 on a page. Extent, 663 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1817. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose Incorrect.

Prayoga-chúḍámaṇi. A guide to the sacramental and domestic rites of householders. The author's name is unknown. A work of this name has been quoted by Raghunandana, but whether this is the same or not cannot be ascertained on account of the codex being incomplete.

Begininng. नत्वा महार्याचरणौ नभोमणिं चिन्तामणिं चाथ गुरुञ्च सत्पदं ।
प्रयोगचूडामणिमस्तविस्तरं कुर्वे प्रयोगान्तरतोऽज्ञसिद्धये(?) ॥ १ ॥

End. खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति ।

विषयः । पुण्याहवाचनं । आभ्युदयिकश्राद्धं । स्थालीपाकप्रकरणं । दुष्टरजःशान्तिः । गर्भाधानं । पुंसवनं । जातकर्म । निष्क्रामणं । अन्नप्राशनं । उपनयनं । समावर्त्तनं । विवाहः ।
खण्डितत्वात्सर्वविषयो न प्राप्तः ।

No. 1397. गीतगोविन्दटीका, मूलसहिता ।

Substance, country-made paper, 11¼ × 5¾ inches. Folia, 86. Lines, 10 on a page. Extent, 1,034 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Gíta-govinda-ṭíká alias *Gítagovinda-ṭippani.* A commentary on the Gitagovinda of Jayadeva. By Mánáñka Mahíbhuk.

Beginning. (मू०) मेघैर्मेदुरमम्बरं वनभुवः श्यामास्तमालद्रुमै-
र्नक्तं भीरुरयं त्वमेव तदिमं राधे गृहं प्रापय ।
इत्थं नन्दनिदेशतश्चलितयोः प्रत्यध्वकुञ्जद्रुमं
राधामाधवयोर्जयन्ति यमुनाकूले रहःकेलयः ॥ १ ॥
(टी०) चराणां स्थावराणाञ्च येन सृष्टिः पुरा कृता ।
सर्वज्ञाय नमस्तस्मै ज्ञानदायाच्युतात्मने ॥ १ ॥
कवीनां मतमालोक्य सताञ्च सुखहृद्धये ।
कृता टिप्पनिका मुख्या मानाङ्केन महीभुजा ।

End. (टी०) यद्गान्धर्वकलासु कौशलमनुध्यानञ्च यद्वैष्णवं
यच्छृङ्गारविवेकतत्त्वरचना काव्येषु लीलायितं।
तत्सर्वं जयदेवपण्डितकवेः कृष्णैकतानात्मनः
सानन्दाः परिशोधयन्तु सुधियः श्रीगीतगोविन्दतः ॥

Colophon. इति श्रीगीतगोविन्दटीकायां स्वाधीनभर्तृकावर्णने सुप्रीतपीताम्बरो नाम द्वादशः सर्गः ॥ १२ ॥ चतुर्विंशः प्रबन्धः ॥

विषयः । गीतगोविन्दकाव्यव्याख्यानं।

No. 1398. विहारीशतसय्या ।

Substance, country-made paper, 9 × 4½ inches. Folia, 53. Lines, 9 on a page. Extent, 964 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Vihári S'atasayyá. Seven hundred stanzas in Hindi in praise of Kṛishṇa, his attributes, his amours, his devotees, &c. By Vihárídása. The work is well known and very popular.

Beginning. सीस मुकुट कटि काछिनी कर मुरली उर माल ।
यहि वानक मो मन सदा बसौ विहारीलाल ॥ १ ॥
मेरी भवबाधा हरौ राधानागरि सोइ।
जासनकी झाँई परे स्याम हरितद्युति होय ॥ २ ॥

End. मोहू दीजै मोखु ज्यौं अपने अधमनि दियौ।
ज्यौ बांधे हियतो पतो बांधो अपने गुननु ॥ ६९४ ॥

Colophon. इति श्रीविहारीशतसय्या विहारिदासकविकृता सम्पूर्णा ॥

विषयः । श्रीकृष्णस्य वयःसन्धिवर्णनं, यौवनस्य, केशानां, वेण्याः, तिलकस्य, विन्दोः, तिर्यक्तिलकस्य, भ्रुवोः, नेत्रयोः, कटाक्षस्य, नासिकायाः, कपोलयोः, श्रवणयोः, ओष्ठयोः, चिबुकस्य, कपोलतिलकस्य, मुखस्य, हास्यस्य कण्ठस्य, ताम्बूलरसरक्तिमायाः, कुचयोः, हारस्य, कटेः, नितम्बस्य, जङ्घयोः, पार्ष्णेः, नूपुरादेः, गतेः, वस्त्राभूषणादेः, शोभायाः, सुकुमारतायाः, रूपस्य, मद्यपानस्य ताम्बूलभक्षणस्य, सुरतस्य, प्रभातदूत्याः, प्रेमखेलनस्य, फल्गूत्सवस्य, वनविहारस्य, चोरखेलनस्य, प्रेङ्खारोहणस्य, जलविहारस्य वर्णनं । वासकशय्यावचनं। खण्डितावचनं। इङ्गितवचनं। मानवर्णनं। मानिनीनिकटे सखी-

वाक्यं। नायकं प्रति सखीवचनं। नायकं प्रति मानिनीवचनं। मानिनीं प्रति नायकवचनं। मानभङ्गवर्णनं। मनःशिक्षा च।

No. 1399. विवेकसारः।

Substance, country-made paper, 8 × 4½ inches. Folia, 119. Lines, 11—13—14 on a page. Extent, 3,094 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Viveka-sára. A treatise on dispassion founded on the Vedánta doctrine. By Sáyaṇa A'chárya.

Beginning. वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे।
यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननम्॥ १॥
बोधानन्दघनं निरस्तसकलं कारुण्यपूर्णेक्षणं
मूढानामुपदेशकञ्च सततं पापात्मनां पापहम्।
वैराग्यञ्च हि रागिणां सुखकरं सम्पादकं सर्वदा
श्रीमद्देशिकवासुदेवयतिनं मूढात्मकोऽहं भजे॥ २॥
यस्यात्मभूतस्य गुरोः प्रसादाद्देहादिमुक्तोऽस्मि शरीरबन्धात्।
सर्वोपदेष्टुः पुरुषोत्तमस्य तस्याङ्घ्रिपद्मं प्रणतोऽस्मि नित्यम्॥ ३॥
मूढान् विवेकिनः कृत्वा लोके सर्वोपदेशकः।
यस्तिष्ठति च तं श्रीमद्वासुदेवगुरुं भजे॥ ४॥
अनुग्रहार्थं मर्त्यानां संस्कृतानधिकारिणाम्।
विवेकसारः श्रोतॄणां रच्यते भाषया मया॥ ५॥

End. खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति।

विषयः। १ वर्णके, अध्यारोपवादः। २, अधिकारी। ३, चेतनाचेतनविचारः। ४, ५, जीवदुःखविचारः। ६, बद्धमुक्तोपायचिन्ता। ७, आत्मानात्मविवेकः। ८, स्थूलसूक्ष्मशरीराभ्यां पृथगात्मेत्यस्य विचारः। ९, जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यवस्था आत्मनो वान्यस्येत्यस्य विचारः। १०, किंरूपाः पञ्चकोशा आत्मनश्च व्यतिरिक्ता केत्यस्य विचारः। ११, आत्मनः सत्स्वरूपत्वं, चिद्रूपत्वं वा आनन्दस्वरूपत्वमित्यस्य विचारः। १२, सत्, चित्, आनन्द, एतेषामखण्डत्ववर्णनम्। १३, अज्ञाननिरूपणं। १४, बन्धमोक्षयोः कारणत्वेनाज्ञानज्ञानयोर्निरूपणम्।

No. 1400. कल्पविवरणं ।

Substance, country-made paper, 9 × 5½ inches. Folia, 176. Lines, 10—to 13 on a page. Extent, 4,004 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Kalpa-vivaraṇa. Memorial verses on, and prose directions for, the performance of S'rauta rites, according to the rules of A's'valáyana. By Bhava Svámí. The rites described include the Vájapeya, the Rájasúya, the Ishṭis, the Darsapúrṇamása, the Cháturmásya, the Savṇas, and the Agnishṭoma. The MS. is evidently incomplete.

Beginning. आचार्य्यः कारिका तत्र भवस्वामिभिरीरिता ।
विशेषो वाजपेयेऽत्र तदनुक्तौ तदुच्यते ॥
शुक्लपूर्व्वप्रतिपदो यथा सुत्या भवेत्तथा ।
स यद्यपि यथोक्तेन दीक्षाकल्पेन दीक्षितां ? ॥
यूपाश्रयो महादिक्षु यथा सूक्तं तथोच्यते ।
अग्निष्टाग्निं पुरस्ताच्च सूर्य्ये कुर्य्युः कुरोन्तिके(?)॥
सौत्रामण्युक्तमार्गेण सुरां सम्पादयेदिह ।
पूर्व्वं यथोक्ते देशे तु सुरासन्धा कृता न चेत् ॥
यतः कुतश्चिदाहृत्य कुर्य्यात्तत्पवनादिकं ।
उपायो गुडमध्वादिः सुराभावे तु गृह्यतां ॥

End. कृते प्रकृतिवदाहवनीयमुपस्थाय निष्क्रामति । शुम्नोद्वासने गच्छति । अत ऊर्द्धं प्रकृतिवदेव सिद्धं ।

Colophon. इति श्रीभवस्वामिविरचितः समाप्तोऽग्निष्टोमः ।

विषयः । अत्र प्रथमं वाजपेयकारिका । ततः वाजपेयनिरूपणं । ततः राजसूयनिरूपणं । ततः इष्टिव्याख्यानं । ततः पुरोडाशकथनं, ततः दर्शपूर्णमासयागकथनं । ततः चातुर्मास्ययागकथनं । ततः अध्वर्य्युनिरूपणं, ततः सवननिरूपणं. ततोऽग्निष्टोमकथनं ॥

No. 1401. सारस्वती प्रक्रिया, वा सारस्वतं।

Substance, country-made paper, $10\frac{3}{4} \times 5\frac{1}{4}$ inches. Folia, 38. Lines, 13—14 on a page. Extent, 1,995 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Corrected.

Sárasvati Prakriyá. A commentary on the Sárasvata Grammar. By Anubhútisvarúpa A'chárya. The MS. is a fragment.

Beginning. लक्ष्मीं नृसिंहं + + + + काश्यां बुधांश्च पद्माकरभट्टमुख्यान्।
सारस्वतीयां विदधाति वृत्तिं क्रमात्लिखेऽहं गणपप्रमादात्॥ १॥
अथाख्यातप्रक्रिया निरूप्यते। धातोः। वक्ष्यमाणाः प्रत्यया बोध्याः।

End. अवताद्वो हयग्रीवः कमलाकर ईश्वरः।
सुरासुरनमस्कारो मधुपायीतपङ्कजः॥ २॥
मातृपित्रोर्गुणश्च यथा मातरपितरौ।

Colophon. इति श्रीसारस्वतीप्रक्रियायामनुभूतिस्वरूपाचार्यविरचितायां कृदन्तप्रक्रिया समाप्ता।

विषयः। तिङन्तधातुरूपसाधनं। कृत्प्रत्ययान्तशब्दसाधनं। (आद्यन्तहीनत्वात् खण्डितमिदं।)

No. 1402. भावार्थरामायणं, वा एकाकारटीका।

Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 200. Lines, 10 to 12 on a page. Extent, 3,300 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Bhávártha-rámáyaṇa, alias *Ekákára-ṭiká.* A Márhaṭṭi paraphrase of the Rámáyaṇa of Válmíkí. The codex comprises only the first Book. By Janárdana.

Beginning. चरितं रघुनाथस्य शतकोटिप्रविस्तरम्।
एकैकमक्षरं पुंसां महापातकनाशनम्॥ १॥
ॐ नमो अनादिश्वाद्या वेदवेदान्तवेद्याः।
वन्द्या हि परमं वन्द्याः स्वयं वेद्याः श्रीगणेशाः॥ २॥

End. अया परि श्रीरामु आपण, कथा करवीरामायण ।
केले सम्पूर्णरामायण ॥ ११२ ॥

Colophon. इति श्रीभावार्थरामायणे एकाकारटीकायां बालकाण्डकथासम्पूर्ण नाम सप्तविंशतिप्रसङ्गः ॥

विषयः। रामायणान्तर्गतादिकाण्डस्य महाराष्ट्रभाषया विवरणं। १ प्रसङ्गे, दशरथविजयः। २, यज्ञीयचरुभागनिरूपणं । ३, कौशल्यादिकर्तृकचरुभागप्राशनं। ४, गर्भसम्भावना । ५, ६, रामलक्ष्मणादीनां जन्मादिः । ७, रामादिजन्मोत्सवः । ८, विश्वामित्रागमनं । ९, रामदृष्टो विश्वामित्रो वैराग्यं निरूपयति । १०, रामदृष्टो विश्वामित्र आत्मप्रतीतिसमाधिं निरूपयति । ११, रामदृष्टो वशिष्ठो ज्ञानं निरूपयति। १२, ताडकावधः। १३ सुबाहुवधः। १४, अहल्योद्धारः। १५, सीताजन्मकथनं। १६, जानकीस्वयंवरप्रस्तावादिः। १७, शिवधनुर्भङ्गः। १८, रावणावमानादिः। १९, रामस्वरूपवर्णनादिः। २०, सीतापाणिग्रहणप्रस्तावादिः। २१, दशरथागमनादिः। २२, सूर्यवंशादिपरिचयः। २३, वैवाहिकसामग्रीसङ्ग्रहादिः। २४, विवाहमण्डपे रामागमनादिः। २५, जानकीपाणिग्रहणादिः। २६, रामपरशुरामसंवादादिः। २७, रामादिस्वपुरागमनादिः।

No. 1403. गणेशगीता ।

Substance, country-made paper, 13½ × 5½ inches. Folia, 14. Lines, 11—12 on a page. Extent, 500 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Gaṇes'a-Gítá. An exposition of the different forms of Yoga meditation. The work professes to be an episode of the Mahágaṇes'a Puráṇa, but the name of that Puráṇa does not occur among the Mahá or the Upa, Puráṇas.

Beginning. सूत उवाच । अष्टादशपुराणोत्थमसृतं प्राशितं त्वया ।
ततोऽतिरसवत्पातुमिच्छाम्यमृतमुत्तमम् ॥ १ ॥
येनामृतमयो भूत्वा प्राप्नुयामसृतं यतः ।
योगामृतं महाभाग तन्मे करुणया वद ॥ २ ॥
व्यास उवाच । अथ गीतां प्रवक्ष्यामि योगमार्गप्रकाशिनीम् ।
निवृत्ता पृच्छते सूत राज्ञे राजमुखेन या ॥ ३ ॥

End. सवाहनां सायुधाञ्च समभ्यर्च्य यथाविधि ।
यः पठेत्सप्रहृत्वस्तु गीतामेतां प्रयत्नतः ॥ ५० ॥
ददाति तस्य तु सम्यग्गणेशो भोगमुत्तमम् ।
पुत्रान् पौत्रान् धनं धान्यं पशुरत्नादिसम्पदः ॥ ५१ ॥

Colophon. ओन्तत्सदिति श्रीगणेशगीतासूपनिषद्र्थगर्भासु योगामृतार्थशास्त्रे श्रीमन्महागणेश-पुराणे श्रीगणेशवरेण्यसंवादे गुणत्रयविभूतियोगो नाम एकादशोऽध्यायः ।

इतः परं गणेशप्रातःस्मरणात्मकाः 'प्रातःस्मरामि गणनाथमनाथबन्धुमित्याद्याश्चत्वारः श्लोकाः सन्ति ।

विषयः । १ अध्याये, साङ्ख्यसारकथनं । २, कर्मयोगकथनं । ३, ब्रह्मार्पणयोगः । ४, वैधसन्न्यासयोगः । ५, योगावृत्तिप्रशंसा । ६, योगावृत्तिबुद्धियोगः । ७, उपासनयोगः । ८, विश्वरूपवीक्षणयोगः । ९, क्षेत्रविवेकयोगः । १०, उपदेशयोगः । ११, गुणत्रयविभूतियोगः । १ अध्यायात् परतः——गणेशप्रातःस्मरण-श्लोकाश्च ।

No. 1404. अनेकार्थमञ्जरी ।

Substance, country-made paper, 9½ × 6¼ inches. Folia, 14. Lines, 24—25 on a page. Extent, 436 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India; also another copy at Benares, with Bábu Haris'achandra. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Anekártha-manjarí. A vocabulary of Synonyms. By Mahákshapaṇaka, of Káshmir. The MS. is incomplete.

Beginning. शुद्धवर्णमनेकार्थं शब्दमौक्तिकमुत्तमं ।
कण्ठे कुर्वन्तु विद्वांसः श्रद्दधाना दिवानिशम् ॥ १ ॥

End. अन्तेवासिजनानां सुशब्दस्यार्थं तथा स्मरे ।
उपनयने सौभाग्यं पठतां संश्रवतामनिशं ॥ २४ ॥

Colophon. इति श्रीकाश्मीराम्नाये महाक्षपणकविरचितायामनेकार्थमञ्जर्यां शब्दाधिकारः समाप्तः ।

विषयः । अनेकार्थबोधकशब्दानां कीर्त्तनं ।

No. 1405. कथाकल्पतरुः ।

Substance, country-made paper, 8½ × 5 inches. Folia, 141. Lines, 9—10 on a page. Extent, 1,586 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Kathá-kalpa-taru. A collection of tales in Marhátṭi in imitation of the Kathá-saritságara.

Beginning. ओं नमो जि अनन्ता । तु कार्यकारणकर्त्ता ।
तु निर्गुण उभयता । तु चिद्देवा ॥ १ ॥
जय जया जि परासरा। व्यापका अजरामरा ।
जय जया जिवोंकारा । बेदगर्भाचिय ॥ २ ॥

End. आता असो हेलग्रकथा । फिटिली इन्द्राची चिन्ता ॥
पुढिलेआइकावि पुण्यकथा । ह्मणे क्षयायाज्ञवल्कि ॥ १४० ॥

Colophon. इति श्रीकथाकल्पतरु । प्रथमस्तवकमनोहरु ॥
प्रभावतीसङ्गम अवसरु । सम्पूर्णमस्तु ॥

विषयः । १ प्रथमस्तवके, मङ्गलाचरणप्रतिज्ञादिः । २, प्रभावतीकथा । ३, प्रभावती-हंस्योः संवादः। ४, मदनोत्पत्तिः । ५, उषाहरणं । (६ । ७ । ८ । ९, एत स्तवका न सन्ति) । १०, नलदमयन्तीकथा । ११, प्रभावतीविवाहवर्णनादिः । (अतः परं खण्डितं ।)

No. 1406. दासबोधः ।

Substance, country-made paper, 8½ × 5 inches. Folia, 79. Lines, 14 on a page. Extent, 2,412 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Dása-bodha. Discussion between a tutor and a pupil on the principles of Bhakti. In Marhátṭi. Author's name not known. The MS. is incomplete.

Beginning. ओं नमो जी गजानना । एकदन्ता त्रिनयना ॥
क्षपागोष्ठी भक्तजना । आवलोकावे ॥ १ ॥
तु जनमु वेदमाते । तु शारदे ब्रह्मसुते ॥
अन्तरी प्रवेश क्षपावन्ते । स्फुर्त्तिरूपे ॥ २ ॥

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति) ।

विषयः। १ समासे, मूर्खलक्षणं। २, उत्तमगुणनिरूपणं। ३, कुविद्यालक्षणं। ४, भक्तिनिरूपणं। ५, रजोगुणविचारः। ६, तमोगुणनिरूपणं। ७, सत्त्वगुणनिरूपणं। ८, सद्विद्यालक्षणं। ९, विरक्तिनिरूपणं। १०, विद्वन्मूर्खनिरूपणं

अपरखण्डस्य प्रथमसमासे, निस्पृहभिक्षा। २, गणेशस्तवः। ३, शारदास्तवः। ४, गुरुस्तवः। ५, साधुनिरूपणं। ६, जनस्तुतिः। ७, कवीश्वरस्तुतिः। ८, सभास्तुतिः। ९, परमार्थस्तुतिः। १०, (खण्डितत्वादस्य विषयो न प्राप्तः।)

तदपरखण्डस्य प्रथमसमासो द्वितीयस्य कियदंशस्य नास्ति। २, समासे, भिक्षानिरूपणं। ३, कविलक्षणं। ४, कीर्त्तनलक्षणं। ५, हरिकथानिरूपणं। ६, चातुर्य्यशृङ्गारनिरूपणं। ७, युगधर्मनिरूपणं। ८, अखण्डध्याननिरूपणं। ९, शाश्वतनिरूपणं। १०, मायानिरूपणं।

पुनस्तदपरखण्डस्य प्रथमसमासे चातुर्य्यलक्षणं। २, निस्पृहव्यापकलक्षणं। ३, श्रेष्ठान्तरात्मनिरूपणं। ४, शाश्वतब्रह्मनिरूपणं। ५, चञ्चललक्षणं। ६, चातुर्य्यविवरणादिनिरूपणं। ७, अधऊर्द्धनिरूपणं। ८ सूक्ष्मजीवनिरूपणं। ९, पिण्डोत्पत्तिनिरूपणं। १०, सिद्धान्तनिरूपणं।

पुनस्तदपरखण्डस्य प्रथमसमासे, वाल्मीकिस्तवः। २, सूर्य्यस्तवः। ३, पृथ्वीरचना। ४, जलस्तुतिः। ५, अग्निस्तुतिः। ६, वायुस्तुतिः। ७, महाद्भुतनिरूपणं। ८, आत्मनिरूपणं। ९, उपासनानिरूपणं। १०, पञ्चभूतलक्षणं॥

पुनस्तदपरखण्डस्य पत्रचयं वर्त्तते, तत्र १ समासे, मङ्गलाचरणं। द्वितीयस्तु खण्डितः। एतेषां खण्डानां प्रथमद्वितीयादिसङ्ख्यानिर्द्देशो नास्ति। सर्वे पृथक् पृथक् खण्डाः।

No. 1407. आधानेष्टिः, वा इष्टिप्रयोगः।

Substance, country-made paper, 9 × 3¾ inches. Folia, 19. Lines, 9—10 on a page. Extent, 380 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

A'dháneshṭi alias *Ishṭiprayoga*. A manual for the performance of the A'dhána rite.—Anonymous.

Beginning. अथ आधानेष्टिः। तत्र प्रथमायां विशेष उच्यते। अन्यत् सर्वं पौर्णमासवत्। सर्वं सर्वत्र विकृतिषु पशुसोमेषु बोध्यम्।

End. खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति ।

विषयः । आधानेष्टिः । अन्वारम्भणीयेष्टिः । पुनराधेयेष्टिः । आग्रयणेष्टिः । पुत्रकाम्येष्टिः । मित्रविन्देष्टिः । पवित्रेष्टिः । कारीरीष्टिः ।

खण्डितत्वादेतत्परविषयो न प्राप्तः । अस्य नाम्नि सन्देहः । कल्पितं नामेदं ।

No. 1408. भावदीपिका, न्यायसिद्धान्तमञ्जरीव्याख्या ।

Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 31. Lines, 13 to 15 on a page. Extent, 1,014 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Corrected.

Bhávadípiká alias *Nyáya-siddhánta-manjarí-vyákhyá.* A commentary on the Nyáya-siddhánta-manjarí of Jánakínátha Chúḍámani Bhaṭṭáchárya, on the elementary principles of the Nyáya doctrine. By S'ríkṛishṇa Nyáyavágís'a Bhaṭṭáchárya, son of Govinda Nyáyálaṅkára Bhaṭṭáchárya. In Hall's Contributions, pp. 24, 25 mention is made of three other commentaries on the work of Jánakínátha.

Beginning. शैवालवन्या रुचिरे तटिन्यास्तीरे भवान्या दरलेशशून्या ।
इन्द्रादिमान्या भुवनेष्वनन्या मां पातु धन्या गिरिराजकन्या ॥ १ ॥
प्रणम्य शिवयोः पादौ श्रीमता कृष्णशर्मणा ।
सिद्धान्तमञ्जरीव्याख्या क्रियते भावदीपिका ॥ २ ॥

End. खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति ।

विषयः । न्यायसिद्धान्तमञ्जरीव्याख्यानं ।

No. 1409. पैङ्गलोपनिषत् ।

Substance, country-made paper, 7 × 4½ inches. Folia, 15. Lines, 8 on a page. Extent, 150 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Paiṅgala Upanishad. An apocryphal Upanishad, treating of the relation of the Divine soul to humanity. The principles are expounded in reply to questions of Piṅgala, whence its name. The work is not included in the list of the A'tharvana Upanishads.

Beginning. अथ पैङ्गलोपनिषत् । ॐ पूर्णमद इति शान्तिः । हरिः ॐ । अथ ह पैङ्गलो याज्ञवल्क्यमुपसमेत्य द्वादशवर्षैः कैवल्यमनुब्रूहीति पप्रच्छ ।

End. तद्विप्रासो विपन्यवो जागृवांसः समिन्धते । विष्णोर्यत्परमं पदम् ।
ॐ सत्यमित्युपनिषत् । चतुर्थोऽध्यायः ।

Colophon. इति पैङ्गलोपनिषत्समाप्ता । पूर्णमद इति शान्तिः । हरिः ओम् ।

विषयः । १ अध्याये, कैवल्यविषयकपैङ्गलप्रश्नस्योत्तरं । २, ईशस्य कथं जीवत्वमिति पैङ्गलप्रश्नोत्तरं । ३, तत्त्वमसीति महावाक्यविवरणे प्रश्नः । ४, किं कर्मकास्थि-रित्यस्योत्तरं ।

No. 1410. गणेशसहस्रनामव्याख्या ।

Substance, country-made paper, $11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 33. Lines, 11 to 13 on a page. Extent, 1,584 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1549. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Gaṇes'a-sahasra-náma-vyákhyá. A commentary on a hymn to Gaṇes'a in which a thousand epithets are strung together. By Gopála Bhaṭṭa, surnamed Ḍáva.

Beginning. विज्ञानमानन्दमजं त्वहिंहं सर्वेश्वरं सर्वगुरुं विशुद्धं ।
अनामरूपं गुणकल्परूपं नमामि भक्ताभयदायिनं हरिम् ॥
महागणपतिं नत्वा सर्वेशं चिन्तितप्रदम् ।
तन्नामामृतसंव्याख्या रच्यते ह्लाददायिनी ॥ २ ॥

End. गजाननात्मा त्वहरिर्नामव्याख्याप्रसङ्गतः ।
चित्तं प्रविष्टः स्थिरतां यातु गूढार्थभासकः ॥
क्व वानन्तगुणः श्रीमान् क्व वा व्यालालधीरहं ।
अथ स्वल्पजले दृष्टा सहस्रकिरणस्थितिः ॥

Colophon. इति डावेत्युपनामकगोपालभट्टकृता गणेशसहस्रनामव्याख्या सम्पूर्णा ॥

विषयः । गणपतिसहस्रनाम्नां व्याख्यानं ।

No. 1411. नेष्टृप्रयोगः ।

Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 3. Lines, 69 on a page. Extent, 69 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Neshṭri-prayoga. Rules for the employment of the class of priests called Neshṭris. Anonymous.

Beginning. अथ नेष्टृप्रयोगः। इत्तो जपति। को यज्ञः क ऋत्विजः का दक्षिणा।
मह्यन्मेवोचो भर्गो मेवोचो भगो मेवोचो यशो मेवोच इत्यादिः।

End. सोमस्य समिदसि दुरिष्टेर्मा पाहि स्वाहा। पितॄणां समिदसि मृत्योर्मा पाहि स्वाहा। तत उपस्थाय श्रों च मे इति संस्थाजपः। तीर्थेन निष्क्रम्य।

Colophon. इति नेष्टृप्रयोगः।

विषयः। ऋत्विक्कर्त्तव्यकर्मोपदेशः।

No. 1412. दमयन्तीचम्पूः।

Substance, country-made paper, 14 × 5⅓ inches. Folia, 34. Lines, 11—12 on a page. Extent, 1,458 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Damayantí-champú. A poetico-prose romance founded on the story of Nala and Damayantí. By S'rívikrama. Like the story of Ráma, that of Nala and his faithful wife is a great favorite with Indian readers, and forms the theme of a great number of poems. The story is the same as given in the Mahábhárata, but the poetical embellishments are varied very extensively. The object everywhere is to praise the constancy of Damayantí, the great model of a Hindu wife.

Beginning. जयति गिरिसुतायाः कामसन्तापवाहि-
न्युरसि रसनिषेकश्चान्दनश्चन्द्रमौलिः।
इनु च विजयन्ते कीर्त्तिभाजां कवीना-
मसकृदमृतविन्दुस्यन्दिनो वाग्विलासाः॥

End. (खण्डितं।)

विषयः। नलदमयन्तीकथावर्णनं।

No. 1413. वेदान्तकल्पतरुपरिमलं।

Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 203. Lines, 9 to 11 on a page. Extent, 5,936 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vedánta-kalpataru-parimala alias *Parimala-ṭiká.* The oldest and most revered commentary on the Vedánta Aphorisms of Vyása, is the *Bháshya* of S'aṅkara A'chárya, which gave them solidity and systematic consistency. The *Bháshya* has formed the theme of a large number of exegeses, the most approved being the *Bhámatí* of Váchaspati Mis'ra, now in course of publication for the first time by the Asiatic Society of Bengal. The Bhámatí is in its turn expounded by the *Kalpataru* of Amalánanda, and Apyaya Díkshita annotates the last in his Parimala, the work under notice. The MS. is very defective wanting 9 leaves at the beginning and about one-third at the end. *Hall's Contributions*, p. 88.

Beginning. (प्रारम्भे ९ पत्राणि न सन्ति १० पत्रस्य प्रथमपाठः ।)

कल्पतं वह्निस्तु नीलं नभः। शिवालं नभ इत्यादिप्रत्ययस्यालोकविषयत्वं न कल्पनीयम्।

End. (ख०)

विषयः। वेदान्तसूत्रभाष्यटीकाया भामत्याः कल्पतरुनामिका या टीका तस्याः व्याख्यानं।

No. 1414. वेदान्तकल्पलता।

Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 26. Lines, 11 on a page. Extent, 832 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vedánta-kalpalatá. A theistic refutation of the opinions of the six leading schools of philosophy and a pantheistic scheme of salvation. By Madhusúdana Sarasvatí. The author was an ardent Vedántist, and an able and distinguished commentator. In Mr. Hall's 'Contributions', the work is named *Vedánta-kalpalatá-ṭiká*, and is described as "a disquisition on the nature of pantheistic salvation" (p. 132). The author has written a commentary on the Bhágavata, extending to a hundred thousand verses, but it is very scarce, and has nowhere been noticed; I saw only a few pages of it once with a Yati at Benares. His Commentary on the Gitá is highly esteemed by Vedántists.

Beginning. मीमांसया कपटतो भुजगाम्बयेव स्वाधीनतामुपनिषद्वनितेव नीता।

येनोद्धृताऽमृतफलेन गरुत्मतेव तस्मै नमो भगवतेऽद्भुतशङ्कराय ॥ १ ॥

दुरापः शास्त्रार्थो नियतपतगानैरपि ? बुधै-
र्न सम्प्राप्तुं शक्यो मलिनमतिना यद्यपि मया ।
तथापि श्रीविश्वेश्वरचरणपङ्केरुहसुधा-
सुधाराभिः सिक्तो न कथमपि रिक्तोऽस्मि भविता ॥ २ ॥
सत्तर्कपुष्पनिकरैः परमात्मबोधनिष्ठाफलेन दधती परमां विभूतिम् ।
शारीरकार्थसुरशारिवगतासुधीः ? वेदान्तकल्पलतिकेयमुपासनीया ॥ ३ ॥
निर्धूय जैमिनिपतञ्जलिगौतमोक्तीः काणादकापिलशिवादिमतानि चाहं ।
श्रीव्यासशङ्करसुरेश्वरसूचितार्थं शुद्धिं व्यनज्मि विशदं मितभाषितेन ॥ ४ ॥
मुमुक्षूणामनुष्ठेयविक्षेपविनिवृत्तये ।
मोक्षंससाधनं वच्मि परपक्षनिरासतः ॥ ५ ॥

End. तत्सिद्धमात्मैवाविद्यानिवृत्त्युपलक्षितो मोक्षः । तत्साधनञ्च । वेदान्तवाक्यकरणकोऽन्यानुपरक्तब्रह्मात्मैक्यसाक्षात्कार एव श्रवणाद्यपनीतप्रतिबन्धः सन्निति सर्वं समञ्जसम् ।
न्यायैर्निर्धूय दुष्टानि कपिलकणादाक्षपादादिवादा-
न्यापाद्यादुष्टमेकं श्रुतिमितमस्तद्वारमद्वैतवादम् ।
वेदान्तैकप्रमेयं परमसुखमयज्ञानमज्ञानशून्यं
मोक्षं व्याचक्षते + कमपि सुकृतिनः सोऽहमेवास्मि पूर्णः ॥

Colophon. इति वेदान्तकल्पलतायां मधुसूदनसरस्वतीकृतायां ससाधनापवर्गनिरूपणं नाम प्रथमः स्तवकः ॥

विषयः । जैमिनिपतञ्जलिगौतमकाणादकापिलशिवादिमतनिरासपूर्वकससाधनमोक्षनिरूपणं ।

No. 1415. ऊहच्छलाक्षरम् ।

Substance, country-made paper, 10 × 3¾ inches. Folia, 18. Lines, 7 on a page. Extent, 238 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Corrected.

Uhachhalákshara. A collection of rubrics from the Uhagána of the Sáma Veda.

Beginning. उच्चान श्रामह्यी यवं । पुनावैाटी रैरवयैाधाजये ।
प्रतुङ्गे श्चैाशनं । कयावि वामदेव्यं ।

End. अग्न आयाहीन्द्रमिद्वएसहां रवापाजु नैपातिथानि ।
अच्छानडै आयन्तीय चुद्रः ॥ चुद्रं समाप्तम् ॥ ऊहच्छलाचरं समाप्तम् ॥

विषयः । चुद्राख्यकर्मण ऊहसामप्रतीकानि ।

No. 1416. अग्न्याधानपद्धतिः ।

Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 25. Lines, 11—12—13 on a page. Extent, 825 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Corrected.

Agnyádhána-paddhati. A manual for the performance of the Agnyádhána rite. It is different from the treatises noticed under Nos. 122, 1365 and 1369.

Beginning. अथाग्न्याधानं निरूप्यते। तस्य कालः शिशिरवसन्तग्रीष्मर्त्तवः। पौर्णमास्यमावास्या यजनीयास्तिथयः। कृत्तिका रोहिणी पुनर्वसुः पूर्वोत्तराफल्गुनीचित्रा॰ नक्षत्राणि ।

End. यथा दैवतमुच्छ्रितिवाचनं यजमानभागप्राशने प्रजापतेरित्यस्य स्थाने भद्रं नः श्रेयः ।

Colophon. ब्राह्मणतर्पणान्तं समाप्तं । सन्तिष्ठते व्रीह्याग्रयणं ।

विषयः । मधुपर्कः । दर्शपौर्णमासिकी वेदिः । गोपितृयज्ञः । याजमानकृत्यविशेषः । पवमानेष्टिः । अग्निहोत्रहोमः । अन्वारम्भणीयेष्टिः। आग्रयणकर्म ।

No. 1417. सुबोधिनी ।

Substance, country-made paper, 12½ × 5 inches. Folia, 40. Lines, 12—13 on a page. Extent, 1,534 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Subodhiní. A commentary on the Siddhánta-kaumudí grammar of Bhaṭṭojí Díkshita. By Jayakṛishṇa, son of Raghunátha, and grandson of Govardhana Bhaṭṭa of the Moni family.

Beginning. अनुदात्तं पदम्। परिभाष्येयमिति नाधिकारः। असरितत्वात्। आद्युदात्तश्च समानोदरे शयितः ओचोदात्त इत्यादीनामसङ्गतिः स्यात्। परिभाषायां लिङ्गापेक्षायामाह, स्वरविधीति।

End. स्वरितो वानुदात्ते पदाविल्यनेन। स्वलिगिति स्वलिग्दृष्टिगित्यादिना स्वतापुपपदे यजः किन्। वविस्वपीति सम्प्रसारणम्। णिविषयस्येतीति। रसं न वर्जितस्येति नित्यं नपुंसकं स्यादिक इति स्यादिति सूत्रार्थः॥

Colophon. इति श्रीमन्मौनिकुलतिलकायमानश्रीगोवर्द्धनभट्टात्मजरघुनाथाङ्गजेन जयकृष्णेन कृतायां सिद्धान्तकौमुदीव्याख्यायां सुबोधिन्यां स्वरप्रकरणं समाप्तम्॥

विषयः। सिद्धान्तकौमुदीशेषस्यस्वरप्रकरणस्य व्याख्यानं।

No. 1418. ज्वरचिकित्सा।

Substance, country-made paper, 11½ × 4 inches. Folia, 31. Lines, 7 on a page. Extent, 596 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Jvarachikitsá. A collection of recipes for the treatment of fever, acidity, dyspepsia, gonorrhœa, rheumatism, inflammation of the eye, &c. Anonymous.

Beginning. खर्जूरी माधवी विश्वा समभागानि कारयेत्।
दीपनः पाचनः क्वाथो जयेदामानलव्यथां॥

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति)।

विषयः। केनचित् स्वप्रयोजनार्थमोषधिसङ्ग्रहो रोगविशेषाणां कृतः। न तु ग्रन्थकारकृतोऽयं ग्रन्थपदवाच्यः। इति भाति। अत्र कुत्रचिच्छ्लोकार्थो महाराष्ट्रभाषया लिखितः।) अत्र ज्वराम्लपित्त-पित्त-प्रमेह-वातव्याधि-नेत्ररोगादिकतिपयरोगनिवारकौषधानि सन्ति।

No. 1419. रङ्गभङ्गवल्ली, टीकासहिता।

Substance, country-made paper, 10½ × 4½ inches. Folia, 107. Lines, 7—8—10—11 on a page. Extent, 2,247 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Rañgabhrigavallí. A treatise on faith in, and devotion to Krishṇa,—a manual for Vaishnavas. The text is in verse and is accompanied by a commentary in prose. The former, by Rañgácharya, a celebrated Vaishṇava teacher, and founder of a sect of very ardent devotees, closely allied to the followers of Vallabhácharya. The comment is anonymous.

Beginning. (टी०)। अथोपास्यत्वेन प्रतिपाद्य परमदेवतानमस्काररूपं मङ्गलमाचरति स्वेत्यादिना। कृष्णचन्द्राय जगदाह्लादकारिणे तुभ्यं नमः।

(मू०)। स्वचिज्ज्योत्स्नाय हृदतेऽव्यक्तव्योमविहारिणे।
सुधाह्लादकलाद्याय कृष्णचन्द्राय ते नमः ॥ १ ॥

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति)।

विषयः। १ पल्लवे, भक्तिप्रशंसा। २, विष्णुनिवासस्थानप्रदर्शनादिः। ३, आत्मतत्त्वख्यापनं। ४, भगवन्मार्गप्रदर्शनं। ५, भजनज्ञानमार्गे भेदाभेदयोर्गुणदोषप्रदर्शनं। ६, स्वच्छानन्दमयीप्रकृतिदर्शनं। ७, भगवच्छुद्धभक्तिनिरूपणादिः। २२ द्वाविंशतिश्लोकपर्यन्तः सप्तमपल्लवपाठोऽस्ति, ततः खण्डितम्। सप्तमपल्लवारम्भे प्रतिज्ञातं यथा "इदानीं विविच्य भगवतः शुद्धां भक्तिं निरूपयितुं तां प्रणमति तस्येत्यादिना" इति एतेनैव ज्ञातमस्मिन् पल्लव क्तविषयोऽस्तीति।

No. 1420. रहस्यच्छलाक्षरं।

Substance, country-made paper, 10 × 3¾ inches. Folia, 4. Lines, 7 on a page. Extent, 60 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Rahasya-chhalákshara. The initial words of Sama hymns required to be sung at certain Sama sacrifices. Anonymous.

Beginning. अभिलाघ्रूराना प्रत्युद्मा उवा दूगी दोदु रथन्तराणि। त्वामिद्ध दो हृहत्।

End. उष्पापवखड जिसिमे क्षुद्रः ॥ ५ ॥ क्षुद्रं समाप्तं ॥ दशरात्रसामानि ७ ॥ संवत्सरसामानि २९ ॥ एकाहसामानि ४१ ॥ अहीनसामानि २२ ॥ सत्रसामानि ३१ ॥ प्रायश्चित्तसामानि १४ ॥ क्षुद्रसामानि १९ ॥ रहस्यसामानि ५२ ॥ एवं दशोत्तरद्विशतसङ्ख्याकानि २१० ॥

Colophon. रहस्यच्छलाक्षरं समाप्तम्।

विषयः। दशरात्राद्यष्टविधकर्म्मोपयोगिदशाधिकद्विशतसङ्ख्यकसामानि।

No. 1421. जगच्चन्द्रचन्द्रिका, रघुवंशटीका ।

Substance, country-made paper, 10⅓ × 4¾ inches. Folia, 41. Lines, 10—11 on a page. Extent, 2,492 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. and verse. Corrected.

Jagachchandra-chandriká. A commentary on the Raghuvaṅs'a of Kálidása. By Bhagiratha Avasthí, son of S'ríharsha Deva, of the family of Balabhadra Paṇḍita, who flourished in the court of Jagachchandra, of Kúrma country.

Beginning. (षोडशसर्गावधि १९ सर्गपर्यन्तमस्ति । पुनरस्य षोडशः सर्गः खण्डितः ।)
(टी०) । षोडशसर्गः प्रारभ्यते । अथेति । अथ रामस्वर्गारोहणानन्तरं, सप्त सप्तसङ्ख्याकाः, इतरे अन्ये, रघुवंशप्रवीराः प्रकृष्टयोद्धारः लवादय इत्यर्थः । न निर्द्धारण इति षष्ठीसमासनिषेधः ।
(मू०) । अथेतरे सप्त रघुप्रवीरा ज्येष्ठं पुरोजन्मतया गुणैश्च ।
चक्रुः कुशं रत्नविशेषभाजं सौभ्रात्रमेषां हि कुलानुसारि ॥ १ ॥

End. अशिषत् शास्तिस्म । शासुचनुशिष्टौ लुङ् । सर्त्तिशास्त्यर्त्तिभ्यश्चेत्यङ् । शास इदङ् हलोरिति उपधाया इकारादेशः । होमार्थं सिंहासनं तत्र स्थिताः । अव्याहता अप्रतिहता आज्ञा निर्द्देशो यस्याः सा ॥

Colophon. इति श्रीकूर्माचलेन्द्रश्रीजगच्चन्द्राश्रितसोमपायिपुरोहितवलभद्रपण्डितगोत्रापत्यश्रीहर्षदेवात्मजावसथ्यिभगीरथपण्डितविरचितायां जगच्चन्द्रचन्द्रिकायां रघुवंशटीकायामेकोनविंशतिः सर्गः ।

विषयः । षोडशसर्गावध्येकोनविंशतिसर्गपर्यन्तस्य रघुवंशस्य व्याख्यानं ।

No. 1422. रसेन्द्रचिन्तामणिः ।

Substance, country-made paper, 9¾ × 5 inches. Folia, 44. Lines, 13—14 on a page. Extent, 1,276 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Rasendra-chintámaṇi. A work of some repute on the preparation of metallic medicines: the MS. is corrupt and defective.

Beginning. (अस्य प्रथमाध्यायो नास्ति केवलमध्यायसमाप्तिवाक्यमस्ति)

इति श्रीरामचन्द्रगुहविरचिते रसेन्द्रचिन्तामणौ रससिद्धान्तप्रकरणे शास्त्रावतारो नाम प्रथमोऽध्यायः ॥

अथातो मूर्च्छनाध्यायं व्याचक्ष्महे। अव्यभिचरितव्याधिघातकं मूर्च्छना। तत्र तन्त्रनिगदितदेवतापरिचरणसमनन्तरं तच्छोधनप्रक्रियाभिर्बह्वीभिः परिशुद्धानां रसेन्द्राणां दृणारणिजन्यवह्निन्यायेन तारतम्यमवलोक्यमानैः सूक्ष्ममतिभिः पलार्द्धेनापि संस्कारः कर्त्तव्यः।

End. (खण्डितत्वाच्छेषवाक्यादिकं नास्ति)।

विषयः। नानाविधसूतादिरसौषधकरणप्रकारः। अत्र न केवलमध्यायव्यवच्छेदः। औषधनामभिः प्रकरणच्छेदोऽप्यस्ति।

No. 1423. नीतिशतकं, सुभाषितरत्नावल्यन्तर्गतं।

Substance, country-made paper, 6 × 4¼ inches. Folia, 23. Lines, 9 on a page. Extent, 235 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Níti-s'ataka. One hundred miscellaneous stanzas on morality. By Bhartṛihari. It is a fragment of the author's Saptas'ati, a work which has been printed two or three times, and an English translation of it, by Professor C. H. Tawney, is now in course of publication in the 'Indian Antiquary.'

Beginning. दिक्कालाद्यनवच्छिन्नानन्तचिन्मात्रमूर्त्तये
स्वानुभूत्यैकमानाय नमः शान्ताय तेजसे।

End. भीमं वनं भवति तस्य पुरं प्रधानं सर्व्वे जनाः सुजनतामुपयान्ति तस्य।
कृत्स्ना च भूर्भवति सन्निधिरत्नपूर्णा यस्यास्ति पूर्व्वसुकृतं विपुलं नरस्य ॥

Colophon. इति भर्त्तृहरीकृतयोगेश्वरविरचितायां (?) सुभाषितरत्नावल्यां प्रथमं नीतिशतकं सम्पूर्णमस्तु ॥

विषयः। नीतिकथनं।

No. 1424. अपत्नीकाधाननिर्णयः ।

Substance, country-made paper, $8\frac{1}{4} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 19. Lines, 8—10—11—12 on a page. Extent, 510 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Apatnikádhána-nirnaya. A disquisition on the right of unmarried persons to cherish the sacred household fire, and to perform the rites of A'dhána. By Govinda Díkshita.

Beginning. अथापत्नीकस्याधाने अधिकारोऽस्ति कस्य नास्तीति विविच्यते ॥

End. यजमानप्रवासे यजमानमन्त्रेष्वपि समानत्वात् ॥ पुत्रान्तेवासिप्रतिनिधियोजनस्योक्तत्वाच्चेत्यलमतिविस्तरेण । इति विद्यारण्याः ॥

Colophon. इति श्रीमच्चातुर्धरकुलावतंसगोविन्ददीक्षितकृतोऽपत्नीकाधाननिर्णयः समाप्तोऽयं ॥

विषयः । अपत्नीकस्य अग्न्याधाने कर्म्मणि अधिकारिणोऽनधिकारिणश्च निरूपणं ।

No. 1425. बौधायनसूत्रं ।

Substance, country-made paper, $9\frac{1}{4} \times 3\frac{1}{4}$ inches. Folia, 20. Lines, 6—7 on a page. Extent, 300 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Bodháyana Sútra.—The Kalpa Sútra of Bodháyana on the rites enjoined in the Taittiríya Sañhitá of the Black Yajur Veda. The MS. is a mere fragment, and comprises only one chapter—that relating to animal sacrifices—*Pashubandha.*

Beginning. ॐ पशुना यक्ष्यमाणो भवति स उपकल्पयते ।

End. इति पूर्णाहुतौ वरं ददाति धेनुवरं वानडुद्वरं वा दद्यादिति ह स्माह बौधायनः सन्तिष्ठते पशुबन्धः सन्तिष्ठते पशुबन्धः ॥

Colophon. इति बौधायनसूत्रे पशुबन्धः समाप्तः ॥

विषयः । पशुबन्धयागप्रकरणं ।

No. 1426. ज्योतिषरत्नमाला ।

Substance, country-made paper, 9 × 4¾ inches. Folia, 52. Lines, 7 on a page. Extent, 856 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Correct.

Jyotisha-ratnamálá. A treatise on astronomy and judicial astrology. By S'rípati Bhaṭṭa. The work is founded on the maxims of Garga, and treats of years, lunar days, solar days, days of the week, Yogas or conjunctions, Karaṇas, Nakshatras, Muhúrtas, minor planets, contact of months (*Sañkrántis*) &c., &c.

Beginning. प्रभवविरतिमध्यज्ञानबन्ध्या नितान्तं विदितपरमतत्त्वा यत्र ते योगिनोऽपि ।
तमहमिह निमित्तं विश्वजन्मात्ययानामनुमितमतिवन्दे भग्रहौ कालमीशं ॥
विलोक्य गर्गादिमुनिप्रणीतं वराहलल्लादिकृतञ्च शास्त्रं ।
दैवज्ञकण्ठाभरणार्थमेषा विरच्यते ज्योतिषरत्नमाला ॥

End. निवसन्त्यमरा हि वस्त्रकोणे मनुजाः पार्श्वदशान्तमध्ययोश्च । इतः परं खण्डितं ।

विषयः । अत्र प्रथमाध्याये संवत्सरप्रकरणं । २ये, तिथिप्रकरणं । ३ये, वारप्रकरणं । ४र्थे, योगप्रकरणं । ५मे, करणप्रकरणं । ६ष्ठे, नक्षत्रप्रकरणं । ७मे, मुहूर्त्त-प्रकरणं । ८मे, उपग्रहप्रकरणं । ९मे, सङ्क्रान्तिप्रकरणं । १०मे, गोचरप्रकरणं । ११शे, ताराबलप्रकरणं । १२शे, लग्नप्रकरणं । १३शे, संस्कारप्रकरणं । १४शे, राजाभिषेकप्रकरणं । १५शे, वास्तुप्रकरणं । १८शे, गृहप्रवेशप्रकरणं ।

No. 1427. प्रह्लादचम्पूः ।

Substance, country-made paper, 9 × 4½ inches. Folia, 14. Lines, 9 on a page. Extent, 204 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1869. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Prahláda Champu. A poetico-prose romance, founded on the story of Prahláda, a youth who, born in a S'aiva family, displayed, under peculiarly trying circumstances, the most unflinching devotion to Vaishṇavism. By Kes'ava Paṇḍíta.

Beginning. कनकरुचिदुकूलः कुण्डलोल्लासिगण्डः
अमितभुवनभारः कोऽपि लीलावतारः ।

त्रिभुवनसुखकारी शैलधारी मुकुन्दः
परिकलितरयाङ्गो मङ्गलं नस्तनोतु ॥ १ ॥
यद्विद्यैर्जगतीतलं परिहृतं यस्तर्कविद्यानिधिः
श्रीलोगाचिकुलारविन्दतरणिर्माध्यन्दिनः केशवः ।
यं प्रासूत सदा शिवाङ्घ्रिकमलद्वन्द्वैकनिष्ठं परं
भट्टानां तमहं नमामि पितरं साम्बं कृपाम्भोनिधिं ॥ २ ॥
किं भोजः किमु विक्रमः किमपरः कर्णावतीर्णः कलौ
सर्व्वेषामिति यत्र धीर्भवति सः चौणीतले नन्दति ।
शूरः श्रीमदुमापतिर्द्दलयति गोविन्दभक्तिप्रियः
श्रीमत्केशवपण्डितो वितनुते चम्पूं तदीयाज्ञया ॥ ३ ॥

End. कीर्त्तिः श्रीनरसिंह ते त्रिपथगा तत्रोदितं कैरवं
चान्द्रं मण्डलमत्र नीलमिव यत् तद्भृङ्गवृन्दं किमु ।
यद्वा त्वद्दलितारिवृन्दवनिताचित्तेन्धनाग्नेः स्थलं
चन्द्रस्तत्र विधाति नीलमिव यत् धूमः स मन्यामहे ॥

Colophon. इति श्रीमत् केशवपण्डितकृते प्रह्लादचम्पूकाव्ये चतुर्थस्तवकः समाप्तोऽयं ।

विषयः । प्रह्लादचरित्रकथनं । अत्र प्रह्लादस्य विष्णोराराधनं श्रुत्वा दैत्यगुरोः शुक्राचार्य्यस्य प्रह्लादं प्रति नानाविधभर्त्सनं, एवं तत्पित्रा कृतमपादेन राज्ञा प्रह्लादस्य मरणार्थं हस्तिसम्मुखे निक्षेपादिकञ्च ।

No. 1428. निश्चयत्वनिरुक्तिः ।

Substance, country-made paper, 9¼ × 4¼ inches. Folia, 4. Lines, 12—13—14 on a page. Extent, 115 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Nis'chayatva-nirukti. On certainty—a Nyáya discourse. By Raghudeva Tarkâlañkára.

Beginning. पर्व्वतोद्देश्यकवह्निविधेयकानुमित्यादिकं प्रति धूमालोकादिविषयकसकलपरामर्शसाधारणवह्निव्याप्यप्रकारकनिश्चयत्वादिनैव हेतुत्वं ।

End. तथापि लभ्यते लाघवासम्भवादित्यास्तां अतिशयविस्तरेण ।

Colophon. इति श्रीरघुदेवतर्कालङ्कारविरचिता निश्चयत्वनिरुक्तिः समाप्ता ।
विषयः । अनुमितिकारणतावच्छेदकव्याप्यप्रकारकनिश्चयत्वनिरूपणं ।

No. 1429. स्वरमञ्जरी ।

Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 84. Lines, 9 on a page. Extent, 1,867 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1733. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Svara-mánjarí. An elementary treatise on Vedic accents. By Narasiñha Suri, son of Rudra A'chárya.

Beginning. पाणिनीयमताभिज्ञान् नत्वा वृद्धान् गुरूनपि ।
प्रथमपत्रार्द्धस्य छिन्नत्वात् प्रारम्भवाक्यं सम्पूर्णं न लिखितं ।

End. अस्मान् मद्दिक् प्रत्ययान्तोदात्तः । उप । उपसर्गस्वरः सुष्टुता गतिस्वरः । आ ।
उपसर्गस्वरः । एनुनिङन्तस्वरः । इति सर्व्वं रमणीयं ।

Colophon. इति श्रीरुद्राचार्य्यसूनुना नरसिंहसूरिणा विरचिता स्वरमञ्जरी समाप्ता ।
विषयः । वैदिकपदोच्चारणे उदात्तादिस्वरविवेकः ।

No. 1430. विद्वद्भूषणं, सटीकं ।

Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 18. Lines, 18—19—21 on a page. Extent, 1,083 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, very old. Text. Verse. Commentary. Prose. Incorrect.

Vidvad-bhushaṇa. Miscellaneous poems in praise of Hari. By Bálakrishṇa Sudhi. With a commentary by an unknown author.

Beginning. (मू॰) । कलयाम्यदन्तं द्विदन्तं स्फटिकदन्तमपि द्विभुजं ।
चतुर्भुजं यं जगन्ति गायन्ति मोदकैकभुजं ॥
अचिगोत्रसमुत्पन्नो बालकृष्णाभिधेयवान् ।
विद्वद्भूषणनामानं कुर्व्वेहं पद्यसङ्ग्रहं ॥
(टी॰) । तं विघ्नराजं अहं ध्यायामि यं जगन्ति गायन्ति ।

End. (मू॰) । काव्यं करोति सुकविः सहृदय एव वेत्ति तत्तत्त्वं ।

एवं कविः प्रसूते स्फुटयति शिल्पी तु तत् सुषमं ॥

(टी०) । लच्मि मातर्मम निविड़तरं त्वं हरिञ्चा विधत्तां ॥

Colophon. इति श्रीमद्भस्तत्यबालकृष्णसुधीकृतः ।

विद्वद्भूषणसञ्ज्ञोऽयं सम्पूर्णः पद्यसङ्ग्रहः ॥

विषयः । हरिगुणवर्णनात्मकविविधपद्यसङ्ग्रहणं ।

No. 1431. स्फोटतत्त्वं ।

Substance, country-made yellow paper, $9\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 14. Lines, 8—10 on a page. Extent, 292 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Sphoṭa-tattva. A treatise on the *Sphoṭa-váda*, or the theory of inherent relation between sound and sense, and on logotheism. By Krishṇa S'esha.

Beginning. शब्दब्रह्म चिदानन्दमधिष्ठानमुपास्महे ।

यस्य वर्णाः पदं वाक्यं विवर्त्तः सम्प्रकाशते ॥ १ ॥

महाभाष्यमतं भर्तृहरिणापि प्रकाशितं ।

आलोच्य सर्व्वतन्त्राणि स्फोटतत्त्वं निरूप्यते ॥ २ ॥

End. शब्दब्रह्माभिधानं श्रीमद्भाष्यकारसम्मतं ।

श्रीकृष्णशेषविदुषा स्फोटतत्त्वं निरूपितं ॥

विद्वद्भिः सदसद्युक्तिकारिभिः सारहारिभिः ।

रागविद्वेषरहितैर्दूषितं वस्तु भूषितं ॥

Colophon. इति श्रीकृष्णशेषविरचितं स्फोटतत्त्वं सम्पूर्णं ।

विषयः । अत्र स्फोटतत्त्वनिरूपणं । पदार्थज्ञाने पदं अपेक्षणीयं पदञ्च वर्णसमूहः, तथा च पूर्व्ववर्णोच्चारणानन्तरं परवर्णोच्चारणे पूर्व्ववर्णनाशात् एकदा वर्णसमूहात्मकपदस्य सत्त्वासम्भवात् पदार्थबोधानुपपत्तिः । एवं वाक्यार्थबोधे वाक्यं अपेक्षणीयं वाक्यञ्च पदसमूहात्मकं, तथा च पूर्व्वपदोच्चारणानन्तरं परपदोच्चारणकाले पूर्व्वपदविनाशात् वाक्यार्थबोधानुपपत्तिः। अतः वर्णाभिव्यङ्ग्यपदस्फोटः पदाभिव्यङ्ग्यवाक्यस्फोटश्च अवश्यं स्वीकरणीयः । स्फोटशब्देन पूर्व्वपूर्व्ववर्णानुभवसहितचरमवर्णाभिव्यङ्ग्यनित्यशब्दविशेष उच्यते इत्येतद्विवरणं ।

No. 1432. सारबोधिनी ।

Substance, country-made paper, 12¼ × 5 inches. Folia, 35. Lines, 11 on a page. Extent, 1,162 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Sárabodhiní. A commentary on the Kávya prakás'a—a treatise on Rhetoric. By S'rívatsa S'armá.

Beginning. रामं नत्वा चिदानन्दं सङ्क्षिप्तां सारबोधिनीं ।
श्रीवत्सशर्म्मा कुरुते व्याख्यां काव्यप्रकाशजां ॥

End.. तदाभास इति तत्पदेन रसभावयोरनुकर्षणं न तु सन्निकृष्टत्वेन भावस्येव इत्याह । खण्डितं ।

विषयः । काव्यप्रकाशस्य व्याख्यानं ।

No. 1433. विवरणोपन्यासः ।

Substance, country-made paper, 10¾ × 4½ inches. Folia, 272. Lines, 9 on a page. Extent, 5,792 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1923. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Correct.

Vivarañopanyása. A gloss on Sañkara's commentary on the Vedánta aphorisms. By Govindánanda Sarasvatí. The MS. is incomplete. Hall's Contributions, p. 202.

Beginning. स्वमात्रयानन्दयदत्र जन्तून् सर्व्वात्मभावेन तथा परत्र ।
यच्छङ्करानन्दपदं हृदब्जे विभ्राजते तत् यतयो विशन्ति ॥
भाष्यटीकाविवरणतन्निबन्धनसङ्ग्रहः
व्याख्यानव्याख्येयभावः क्लेशहानाय रच्यते ।

End. यथा नेत्रेतोयं ? तमादित्यमित्यत्रेक्षणविरोध्यनीक्षणसङ्कल्पक्रिया विधीयते तथात्रापि । खण्डितं ।

विषयः । शङ्कराचार्य्यविरचितस्य वेदान्तसूत्रभाष्यस्य विवरणं ।

No. 1434. नादकारिकावृत्तिः, श्रीरामकण्ठरचितनादकारिकासहिता ।

Substance, country-made paper, 12½ × 4½ inches. Folia, 7. Lines, 4—8 on a page. Extent, 123 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Náda-káriká-vritti. Memorial verses on the eternity of sound. By Rámakaṇṭha. With a commentary by Aghoras'iva Ácharya.

Beginning. नादातीतं शिवं नत्वा नादज्ञानप्रसिद्धये ।
श्रीरामकण्ठरचितां व्याख्यास्ये नादकारिकां ॥

End. श्रीमदघोरशिवाचार्य्यजन्यया परसञ्ज्ञया ।
व्याख्याता नादसिद्धिश्च प्रार्थितेन गुरूत्तमैः ॥

Colophon. इत्यघोरशिवाचार्य्यविरचिता नादकारिकावृत्तिः समाप्ता ।

विषयः । नादकारिकाव्याख्यानं । नादकारिकायां नादपदार्थनिरूपणं ।

No. 1435. निबन्धतत्त्वदीपः, सटीकः ।

Substance, country-made paper, 9¼ × 5½ inches. Folia, 10. Lines, 8—9—10—12 on a page. Extent, 180 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Text, Verse. Commentary, Prose. Correct.

Nibandha-tattva-dípa. An exposition of the doctrine of faith, with a commentary.

Beginning. (मू॰) । धर्म्ममार्गं परित्यज्य कुलेनाधर्म्मवर्त्तिनः ।
पतन्ति नरके घोरे पाषण्डमतवर्त्तनात् ॥
(टी॰) । धर्म्ममार्गं परित्यज्येति । तत्र हेतुः पाषण्डमतवर्त्तनात् ।

End. (मू॰) । यत्र पूजाप्रवाहः स्यात् तत्र तिष्ठेत तत्परः ।
एतन्मार्गद्वयं प्रोक्तं गतिसाधनसंयुतं ॥ (खण्डितं ।)
(टी॰) । सर्व्वत्रैव जगति फलं वर्त्तत इति सर्व्वत्र फलं चाह ।

Colophon. इति श्रीनिबन्धतत्त्वदीपे भक्तिप्रकरणं समाप्तम् ।

विषयः । भक्तिमार्गकथनं ।

No. 1436. पञ्चतत्त्वप्रकाशः अभिधानं ।

Substance, country-made paper, $9\frac{3}{4} \times 4\frac{3}{4}$ inches. Folia, 17. Lines, 9 on a page. Extent, 335 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1701. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Pancha-tattva-prakás'a. A metrical dictionary of the Sanskrit language: the vocables are arranged in classes. By Venidatta, son of Jagajjivana, grandson of Nílakantha. The MS. is incomplete. No mention of this work is met with in Professor H. H. Wilson's list of Sanskrit Dictionaries.

Beginning. प्रथमावधि षष्ठपत्रं नास्ति ।

End. पञ्चतत्त्वप्रकाशोऽयं वेनीदत्तेन धीमता ।
प्रकाशितः प्रकाशार्थौ मीरमीरासुताज्ञया ॥

Colophon. इति श्रीयाज्ञिकवंशावतंशनीलकण्ठात्मजजगज्जीवनसूनुवेनीदत्तविरचिते पञ्चतत्त्वप्रकाशनाम्नि कोशे आकाशभानुः समाप्तः ।

विषयः । अत्र षट्सर्गाः सन्ति । प्रथमे द्वितीये च पृथिवीतत्त्वनिरूपणं । ३ये, जलतत्त्वनिरूपणं । ४र्थे, तेजस्तत्त्वनिरूपणं । ५मे, वायुतत्त्वनिरूपणं । ६ष्ठे, आकाशतत्त्वनिरूपणं ।

No. 1437. अमृतवर्षिणी ब्रह्मसूत्रवृत्तिः ।

Substance, country-made paper, 10×5 inches. Folia, 30. Lines, 14—15—16 on a page. Extent, 1,192 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Amrita-varshini. A short commentary on Vyása's Aphorisms of the Vedánta Doctrine. By Rámakinkara, a disciple of Mukunda-govinda. The MS. is incomplete, containing only the first book.

Beginning. द्युभ्वाद्यायतनं स्वशब्दात् ॥ १ ॥ पूर्व्वं त्रैलोक्यात्मा वैश्वानरः परमात्मेत्युक्तम् ।

End. त्रेयगं पद्मात्रच चिन्त्यं पादेष्वनुक्रमादिति ॥ २८ ॥

Colophon. इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमन्मुकुन्दगोविन्दश्रीचरणशिष्यश्रीरामकिङ्करवर्य्यकृतौ ब्रह्मसूत्रवृत्तौ ब्रह्मामृतवर्षिण्यां प्रथमस्य अध्यायस्य चतुर्थः पादः। समाप्तोऽयं प्रथमोऽध्यायः ।

विषयः । ब्रह्मसूत्रव्याख्यानं ।

No. 1438. मनचरित्रम् ।

Substance, country-made paper, 10½ × 5⅓ inches. Folia, 65. Lines, 9—10 on a page. Extent, 967 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Mana-charitra. An allegory on the relation of knowledge to ignorance. In Marhaṭṭi.

Beginning. श्रीवरदतूम्बरदमूर्ति एकदन्ता चिन्तिले पुरविसीसमर्था चणे नित्तन्ने चरणी मायाटे विलभावे ।

End. ते प्रीतिपावो गोपीनाथ। श्रीपतीदासचणे ।

Colophon. इति श्रीमनचरित्रे प्रवृत्तिनिवृत्तग्राख्याने सपरीवारबोधराज्यदृढीकरणं नाम अष्टमोऽध्यायः ।

विषयः । अत्र महाराष्ट्रीयभाषया अष्ट अध्यायाः सन्ति। तत्र प्रथमे, मङ्गलाचरणं । २ये, मोहराज्यवर्णनं । ३ये, बोधस्य राज्याभिषेकः। ४र्थे, विवेकादिवर्णनं । ५मे, विवेकनीतिनिरूपणं । ६ष्ठे, विवेककृतकामक्रोधजयवर्णनं । ७मे, विवेककृतसपरीवारप्रवृत्तिजयवर्णनं । ८मे, सपरीवारबोधराज्यदृढीकरणं ॥

No. 1439. परोक्षज्ञानं ।

Substance, country-made paper, 9¾ × 4¼ inches. Folia, 62. Lines, 10—11 on a page. Extent, 1,448 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Paroksha-jñána. A logical disquisition on inference, the object of the author being the refutation of the theory described in the *Ratnakosha.* Author's name not known.

Beginning. परोक्षज्ञानं निश्चयात्मकमेव सिद्धान्तः ।

End. इति न कथञ्चिदस्या अनुमितेः संशयत्वोपपत्तिरिति कृतं पल्लवितेन ।

विषयः । अत्र सत्प्रतिपक्षस्खलनदशायां संशयाकारानुमितिमङ्गीकर्तुः रत्नकोषकारस्य मतनिरासपूर्व्वकं अनुमित्युपमितिशाब्दात्मकपरोक्षज्ञानस्य निश्चयात्मकत्वरूपसिद्धान्तकथनं ।

No. 1440. पवमानः ।

Substance, country-made paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 34. Lines, 9 on a page. Extent, 594 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Pavamána. The uses of the mantras of the Pavamána homa—a Vedic rite.

Beginning. उपास्मै गायता नरः पवमानायेन्दवे । अभिद्वाटं इ यत्त्वते ।

End. ब्रह्माण आगच्छतागच्छतागच्छत एवं चिराह्वय षड्विंशब्राह्मणोक्तं यजमानवाचनं साचि ? सुब्रह्मण्ये तस्यास्ते पृथिवीपाद इति । खण्डितं ।

विषयः । वैदिकमन्त्रविशेषाणामभिधानं ।

No. 1441. वृत्तमुक्तावली ।

Substance, country-made paper, 9¼ × 4¼ inches. Folia, 15. Lines, 8—9—10—11 on a page. Extent, 300 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1725. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Vritta-muktávalí. A treatise on versification. By Vanájimas'vaniranjana (?) In Marhatti.

Beginning. श्रीमद्न्तिमुखासिवन्दनकरं ? सप्रेमचित्ते सदा
ब्रह्मेशानसुरेन्द्रमुख्यजपती सर्व्वार्थसिद्धिप्रदा ।
या भक्ताभयदानशौण्डविलसद् विघ्नाद्रिभङ्गी पवी
विद्या पद्यविकाशपूर्णकविता ध्याती कवीति द्रवी ? ॥

End. सालाग्रन्यसमाप्तसङ्गुरुक्षपापाङ्गे वनाजीमुखे
बालालागिसुबोधपद्यरचना लोकीघड़ाया मुखे ।

Colophon. इति श्रीमत्कविकुलतिलकवनाजीमस्वनिरञ्जन(?)विरचिता वृत्तमुक्तावली समाप्ता ।

विषयः । महाराष्ट्रीयभाषया श्लोकानां छन्दोनिरूपणं ।

No. 1442. तर्कप्रसङ्गः ।

Substance, country-made paper, 12½ × 5 inches. Folia, 56. Lines, 7—8 on a page. Extent, 1,624 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Tarka-prasañga. An essay on inference. Author's name not known.

Beginning. प्रथमपत्रं नास्ति । ननु सङ्गतिप्रदर्शनस्यापि व्यर्थत्वादिति चेन्न ।

End. न च बाधाभावस्य तद्भावव्याप्यवत्ताज्ञानाभावस्य वा हेतुत्वं ।

विषयः । अनुमाननिरूपणं ।

No. 1443. आकाशोपन्यासः ।

Substance, country-made paper, 10½ × 4¾ inches. Folia, 14. Lines, 9—10 on a page. Extent, 398 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1773. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

A'kás'opanyása. A Vedánta treatise on the nature of *A'kás'a* or space, and its relation to Brahma. By Chit-sabhesánanda Tírtha, disciple of Sachchidánanda Tírtha. Hall's Contributions, p. 135. The MS. is complete, and the work is rare.

Beginning. आकाशस्तल्लिङ्गादित्र तावदन्तरं तद्धर्म्मोपदेशादिति पूर्व्वाधिकरणेन प्रत्युदाहरणसङ्गतिः ।

End. तानि सर्व्वाण्युक्तभङ्ग्या परापरब्रह्मपरतया योजयितुं शक्यानि विदुषां तस्मात् सर्व्वथाप्याकाशपदेन ब्रह्माभिधीयते ।

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमत्सच्चिदानन्दतीर्थपूज्यपादशिष्यश्रीमच्चित्सभेशानन्दतीर्थविरचित आकाशोपन्यासः समाप्तः ।

विषयः । अत्र वेदान्तमतसिद्धाकाशपदार्थनिरूपणं ।

No. 1444. अद्वैतसिद्धान्तविद्योतनं ।

Substance, country-made paper, 9¾ × 4½ inches. Folia, 30. Lines, 11—12 on a page. Extent, 973 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Advaita-siddhánta-vidyotana. A treatise on the theory of non-duality. By Brahmánanda Sarasvatí.

Beginning. सद्रूपं तच्चिदानन्दे जगती यत्र जायते ।
रजतादिवत् शुक्त्यादौ तदेवाहं परागतिः ॥

End. अग्रे तदसत्तायां तत्त्वप्रमासामग्र्या एव नियामकत्वात् तत्त्वप्रमायास्तत्त्वाज्ञान-
तत्कार्य्यपूर्व्वावस्थाननियतत्वादिति दिक् ।

Colophon. इत्यद्वैतसिद्धान्तविद्योतने परमहंसपरिव्राजकब्रह्मानन्दसरस्वतीविरचिते प्रथम-
परिच्छेदः ।

विषयः । अत्र अन्यथाख्यातिसाधनपूर्व्वकमद्वैतसंस्थापनं ।

No. 1445. वाक्यसुधा, विवरणसहिता ।

Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 34. Lines, 10 on a page. Extent, 783 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Text, verse; Commentary, prose. Generally correct.

Vákya-sudhá-vivarana. A commentary on the *Vákya-sudhá* of S'ankara A'chárya, on the nature of the Supreme Spirit. Mr. Hall notices several commentaries on S'ankara's work, but not the one under notice here. *Contributions*, pp. 129, 130.

Beginning. (मू॰) । स्वर्गस्थितिप्रलयहेतुमचिन्त्यशक्तिं विश्वेश्वरं विदितविश्वमनन्तमूर्त्तिं ।
निर्मुक्तबन्धनमपारसुखाम्बुराशिं श्रीवल्लभं विमलबोधघनं नमामि ॥
(टी॰) । ब्रह्माहं तन्मयि भाति सर्व्वं श्रीमाधवप्राज्ञगुरोः प्रसादात् ।
अन्वर्थविश्वेश्वरपण्डिताख्यः अस्याङ्घ्रिपद्मप्रणतौ रतोऽस्मि ॥

End. (मू॰) । प्रातिभासिकजीवस्य लये स्युर्व्यावहारिके ।
तत्क्षये सच्चिदानन्दाः पर्य्यवस्यन्ति साक्षिणि ॥
(टी॰) । यत्तु वाक्यसुधामेतां विहृत्य विषदैः पदैः ।
पुण्यं मयार्जितं किञ्चित् तद् ब्रह्मणि समर्पितं ॥

Colophon. इति श्रीशङ्कराचार्य्यविरचिताया वाक्यसुधाया विवरणं सम्पूर्णं ।

विषयः । शङ्कराचार्य्यविरचिताया वाक्यसुधाया व्याख्यानं । वाक्यसुधायान्तु मोक्षोपाया-
त्मज्ञानस्य संक्षेपायकथनं ।

No. 1446. विद्याप्रकाशचिकित्सा ।

Substance, country-made paper, $9\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{4}$ inches. Folia, 20. Lines, 8 on a page. Extent, 282 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sм. 1887. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Vidyá-prakás'a-chikitsá. A treatise on the treatment of diseases. Attributed to Dhanvantari, but it is apparently a modern work.

Beginning. यस्योदयास्तसमये पुरमुकुटनिष्ठचरणकमलोऽपि ।
कुरुतेऽञ्जलिं त्रिनेत्रः स जयतु धाम्नां निधिः सूर्य्यः ॥

End. अम्लतं त्रिफलाक्काथः पिप्पलीचूर्णसंयुतः ।
+सौद्रशीतलो नित्यं सद्यो नेत्रव्यथां जयेत् ॥ इति नेत्ररोग इति ।

Colophon. इति श्रीधन्वन्तरिविरचिता विद्याप्रकाशचिकित्सा समाप्ता ।

विषयः । नानाविधरोगचिकित्साकथनं ।

No. 1447. एकषष्ट्यलङ्कारप्रकाशः ।

Substance, country-made paper, 11×4 inches. Folia, 15. Lines, 9 on a page. Extent, 407 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Ekashashṭyalaṅkára-prakás'a. A treatise on Rhetoric, describing sixty-one kinds of rhetorical ornaments. It professes to be a summary, compiled principally from the works of Devanátha Tarkapañchánana and Jayaráma Nyáyapañchánana.

Beginning. जाग्रत् त्रलोक्यराज्योद्भवविभवपरीरम्भसम्भाविताङ्गिं
चीराब्धेर्जातकन्याललितकरतलोन्मृष्टपादारविन्दं ।
काञ्चीकोटीरहाराङ्गदमुकुटलसत् कौस्तुभोद्भासिताङ्गं
लक्ष्मीकान्तं प्रसन्नं सुकृतिविकृतिविच्छित्तये संस्मरामि ॥

End. तथा च सूत्रसिद्धाः परमप्रतिष्ठितालङ्कारिकालङ्कारश्रीकाव्यप्रकाशकारव्यवस्थापिताः ॥

Colophon. इति श्रीदेवनाथतर्कपञ्चाननश्रीमहामहोपाध्यायगोविन्दश्रीजयरामन्यायपञ्चाननाद्यनेकव्याख्याता एकषष्ट्यर्थालङ्कारा एवोपकुर्वन्तीत्यनवद्यं ।

विषयः । काव्यस्य एकषष्टिविधार्थालङ्कारविवरणं ।

No. 1448. हेत्वाभासदीधितिटिप्पनी ।

Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 83. Lines, 12 on a page. Extent, 2,676 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Hetvábhásha-dídhiti-ṭippaní. A gloss on the Hetvábhásha-dídhiti of Raghunátha S'iromaṇí. By Jayaráma Nyáyapañchánana.

Beginning. सङ्गतित्रयपरतां मूले स्पष्टयति एतावतेति परिकरो व्याप्तिपक्षधर्म्मते निरूप्येत्यन्तं अथपदार्थः तावताऽवसरसङ्गतिर्लभ्यते हेत्वाभासपदलभ्यं सङ्गत्यन्तरमाह, तत्प्रसङ्गादिति ।

End. मन्युत्पत्तिकाले दाहापत्तेरिति चेन्न कार्य्यसहभूतस्य हेतुत्वमित्यस्य । खण्डितं ।

विषयः । हेत्वाभासदीधितिव्याख्यानं ।

No. 1449. सामान्यलक्षणादीधितिटिप्पनी ।

Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 23. Lines, 10—12 on a page. Extent, 751 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Sámánya-lakshaṇá-dídhití ṭippaní. A gloss on the Sámánya-lakshaṇá-dídhiti of Raghunátha S'iromaṇí. By Jayaráma Nyáya-paṇchánana.

Beginning. प्रथमावधि एकादशपत्राणि न सन्ति ।

End. क्लृप्तहेतुताकविशेषणतावच्छेदकप्रकारकनिश्चयस्य विशिष्टवैशिष्टप्रत्यक्षहेतुत्वात् क्वचित् व्यवहितादिभाननियमेन सामान्यलक्षणेत्यन्ये इत्यन्यत्र विस्तरः ।

Colophon. इति श्रीजयरामोसौ न्यायपञ्चाननः कृती सामान्यलक्षणाग्रन्थदीधितिं समदीपयत् ।

विषयः । सामान्यलक्षणादीधितिव्याख्यानं ।

No. 1450. प्रातिशाख्यभाष्यं ।

Substance, country-made paper, 8 × 4¼ inches. Folia, 75. Lines, 12—13 on a page. Extent, 2,193 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Prátis'ákhya-bháshya. A commentary on the S'aunaka Prátis'ákhya of the Rig Veda. By Uvaṭa, son of Vajraṭa. The text has been published by Professor Max Muller. A French translation of it has also appeared in the Journal Asiatique.

Beginning. अष्टौ समानाक्षराण्यादितः । किमर्थमिदमारभ्यते ।
शिक्षाकल्पव्याकरणैः सामान्येनोक्तलक्षणं ।
तदेवमिह शाखायां इति शास्त्रप्रयोजनं ॥

End. योगविभागे ह्यसति उत्तरे नय इति ग्रहणमनर्थकं भवति + + ताभ्यूष्मणो घोषे ढूभावः स्वधितीवेति तथोक्तमेव ।

Colophon. इति श्रीपार्षद्व्याख्यायामानन्दपुरवास्तव्यवज्रटपुत्रउवटकृतौ प्रातिशाख्यभाष्ये क्रमपटलं दशमं समाप्तं ।

विषयः । वैदिकस्य प्रातिशाख्यस्य व्याख्यानं ।

No. 1551. तर्कामृतं, तर्कामृतचषकाख्यटीकासहितं ।

Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 19. Lines, 15—16 on a page. Extent, 712 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Tarkámríta. An elementary exposition of the Vais'eshika doctrine. By Jagadís'a Tarkálaṅkára Bhaṭṭáchárya. With a commentary entitled *Tarkámríta-chasaka.* By Gáṅgaráma Jáḍí, son of Náráyaṇa, and pupil of Nílakaṇṭha. Hall's Contributions, p. 76.

Beginning. प्रथमावधिषट्चत्वारिंशत्पत्राणि न सन्ति ।

End. मू॰ । सुन्दोपसुन्दनिष्ठप्राणिवियोगानुकूला तद्व्यधिकरणा च या क्रिया तदनुकूलकृतिमन्तौ ताविति सुन्दोपसुन्दावन्योन्यं जघ्नतुरिति वाक्याधीनो बोध इति एवं दिशा सर्व्वत्र बोध्यं ।

Colophon. इति श्रीजगदीशभट्टाचार्य्यविरचितं तर्कामृतं समाप्तम् ।
टी॰ । चषकसुवर्णस्पर्शं दिनकरकरकृतपरामर्शं
जगदीशमथनकल्पं पिबतु तर्कामृतं तदाकल्पं ॥
इति श्रीजड्युपनामकगङ्गारामविरचितस्तर्कामृतचषकः समाप्तः ।

विषयः । अत्र प्रत्यक्षानुमानोपमानशब्दात्मकप्रमाणचतुष्टयनिरूपणं, प्रत्यक्षानुमित्युपमितिशाब्दात्मकप्रमितिचतुष्टयनिरूपणञ्च ।

No. 1452. न्यायसिद्धान्तमञ्जरीदीपिका ।

Substance, country-made paper, 10½ × 4¾ inches. Folia, 106. Lines, 10 on a page. Extent, 1,782 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Nyáya-siddhánta-mañjarí-dípiká. A commentary on the Nyáya-siddhánta-manjarí an elementary treatise on the Nyáya. By S'rí-kaṇṭha. Mr. Hall has noticed in some MSS. the name written Síti-kaṇṭha. *Contributions*, p. 25.

Beginning. प्रथमपत्रावधि पञ्चपञ्चाशत् पत्राणि न सन्ति ।

End. आहार्य्यानुमितेरनङ्गीकारेणेच्छाकालेऽपि तदुत्पत्त्यसम्भवादिति निगर्भः ।
खण्डितं ।

विषयः । न्यायसिद्धान्तमञ्जरीव्याख्यानं, न्यायसिद्धान्तमञ्जर्य्यान्तु प्रत्यक्षानुमानोपमान-शब्दात्मकप्रमाणचतुष्टयनिरूपणं, प्रत्यक्षानुमित्युपमितिशाब्दात्मकप्रमितिचतुष्टय-निरूपणञ्च ।

No. 1453. गुणसारमञ्जरी ।

Substance, country-made paper, 10 × 4¾ inches. Folia, 77. Lines, 14 on a page. Extent, 756 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Correct.

Guṇasára-mañjarí. A Nyáya treatise on quality. By Mádhava-deva of Kás'í, son of Lakshmídeva, grandson of Mádhavadeva.

Beginning. ये मूका बधिरा विमूढमतयः सच्छास्त्रविद्वेषिणो
मर्त्यास्ते गुरुवर्य्यधुर्यपदवीं नीता यदाराधनैः ।
तं ह्यानन्दवने वसन्तमनिशं विश्वेश्वरं सादरं
पार्व्वत्या सहितं स्मरामि सततं विघ्नौघविच्छित्तये ॥

End. एतेनेति शरीरक्रियाजन्यशरीरोत्तरदेशसंयोगं प्रति शरीरविभागस्य हेतुत्वा-दिति दिक् ।

Colophon. इतिश्रीगोदावरीतटविराजमानधारासुरनिवासिमाधवदेवात्मजलक्ष्मीदेवसूनु-काशीनिवासिमाधवदेवेन गुणरहस्यप्रकाशगुणसारमञ्जरी विश्वेश्वरप्रीतये कृता ।

विषयः । गुणरहस्यव्याख्यानं, गुणरहस्ये तु न्यायमतसिद्धषट्पदार्थान्तर्गतगुणपदार्थ-निरूपणं ॥

No. 1454. श्रीहर्षचरितं ।

Substance, country-made paper, 15 × 7 inches. Folia, 121. Lines, 12 on a page. Extent, 3,993 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1925. Place of deposit, Sukea's Street, Calcutta, Paṇḍit I's'varachandra Vidyáságara. Appearance, new. Prose. Very incorrect.

S'ríharsha-charita. History of S'ríharsha's wars with the king of Málava. By Báṇa Bhaṭṭa, entitled Mahákavi Chakrachúḍámaṇi, son of Chitrabhánu, grandson of Arthapati, and great-grandson of Kuvera. It is written in prose, in a highly verbose, bombastic style, similar to that of the well-known Vásavadattá, of which it is an imitation. Dr. Fitz-Edward Hall first brought it to the notice of European orientalists, in the Preface to his edition of the Vásavadattá, p. 12. When he did this, he had, however, only two imperfect MSS. of the work before him. Dr. Buhler has since discovered several codices. The MS. before me was copied at Káshmír under the superintendence of Bábu Nilámbara Mukarjí, Chief Justice of the High Court of Káshmír, and professes to be complete, the concluding words on the last page being: "This is the end of the great poem of the name of Harsha Kávya." समाप्तमिदं हर्षकाव्याख्यं महाकाव्यं. In the Introduction the author, however, expresses his resolution to describe the overthrow of the Rájá of Málava, but at the close of the 8th chapter, where the MS. terminates, the subject is brought up to the progress of Harsha to the Vindhya Hill in his way to Málava, and it is obvious that if the author ever completed his work, he must have written several chapters more. Dr. Buhler informs me that the codices of the work which he has seen, all break off at the end of the 8th chapter.

It is well known that Báṇa died before completing the Kádambari, and that his son brought it to a conclusion, and as it would be difficult to believe that he left the Harsha Charita also incomplete, I presume that further instalments of the work may still be met with. The author lived in the early part of the 7th century, when Hiouen Thsang visited India. A brief account of the author is given by Dr. Hall in his Preface to the Vásavadattá. Mr. Kás'ínátha Trimbak Telang notices a drama of the name 'Párvatí Pariṇaya' as a work of this author, in which he also starts the theory that the Ratnávalí is likewise a work of Báṇa, principally on the ground that a stanza from the Ratnávalí is found word for word in the Harsha Charita, and, as urged

by Dr. Hall, "downright plagiarism of one respectable author from another is unknown." Dr. Buhler subscribes to the force of Dr. Hall's argument. (Indian Antiquary, Vol. III. p. 219.) I am, however, compelled, in the interest of truth, to deny the accuracy of the major. No one, who has carefully studied mediæval Sañskṛit literature, can maintain that plagiarism was unknown in India. Nothing was, or is, more common, and, from the nature of the subjects treated of by the later authors, it could not well be otherwise. Even ancient authors were not altogether above this failing, and one half of the Sútras of Másaka appears to be word for word the same with the work of Láṭyáyana. The number of verses taken from the Mahábhárata by later authors without acknowledgement is immense.

Contents. I. Description of the family of Vátsáyana, in which the author was born. II. The author's interview with S'ríharsha. III. His retirement from the kingdom of S'ríharsha. IV. The birth of S'ríharsha *alias* Rájyavardhana in the family of Pushpabhúti. V. Death of Pushpabhúti. VI. Resolution of S'ríharsha to destroy the king of Málava. VII. The conquest of Prágjyotisha from the son of its king. VIII. The invasion of the Vindhya Hill by S'ríharsha in his progress towards Málava.

Beginning. इच्छादिशक्तिनिचयप्रचयक्रमेण विश्वावभासनविधौ प्रथितप्रभावा ।
या ध्यायिनां हृदयकोकनदप्रतिष्ठारूपं प्रकाशयति नौमि सरस्वतीं तां ॥ १ ॥
नमस्तुङ्गशिरश्चुम्बिचन्द्रचामरचारवे ।
त्रैलोक्यनगरारम्भमूलस्तम्भाय शम्भवे ॥ २ ॥
हरकण्ठग्रहानन्दमीलिताक्षीं नमाम्युमां ।
कालकूटविषस्पर्शजातमूर्च्छागमामिव ॥ ३ ॥
नमः सर्व्वविदे तस्मै व्यासाय कविवेधसे ।
चक्रे पुण्यं सरस्वत्या यो वर्षमिव भारतं ॥ ४ ॥
प्रायः कुकवयो लोके रागाधिष्ठितदृष्टयः ।
कोकिला इव जायन्ते वाचालाः कामकारिणः ॥ ५ ॥
सन्ति श्वान इवासङ्ख्या जातिभाजो गृहे गृहे ।
उत्पादका न बहवः कवयः शरभा इव ॥ ६ ॥
अन्यवर्णपरावृत्त्या बन्धचिह्ननिगूहनैः ।
अनाख्यातः सतां मध्ये कविश्चौरो विभाव्यते ॥ ७ ॥

श्लेषप्रायमुदीच्येषु प्रतीच्येष्वर्थमात्रकं ।
उत्प्रेक्षा दाक्षिणात्येषु गौड़ेष्वक्षरडम्बरः ॥ ८ ॥
नवोऽर्थो जातिरग्राम्या श्लेषोऽक्लिष्टः स्फुटो रसः ।
विकटाक्षरबन्धश्च कृत्स्नमेकत्र दुष्करं ॥ ९ ॥
किं कवेस्तस्य काव्येन सर्व्ववृत्तान्तगामिनी ।
कथेव भारती यस्य न प्राप्नोति दिगन्तरं ॥ १० ॥
उच्छ्वासान्तेऽप्यखिन्नास्ते येषां वक्त्रे सरस्वती ।
कथमाख्यायिकाकारा न ते वन्द्याः कवीश्वराः ॥ ११ ॥
कवीनामगलद्दर्पो नूनं वासवदत्तया ।
शक्तोव(?) पाण्डुपुत्राणां गतया कर्णगोचरं ॥ १२ ॥
पदबन्धोज्ज्वलो हारीकृतवर्णक्रमस्थितिः ।
भट्टारहरिचन्द्रस्य गद्यबन्धो नृपायते ॥ १३ ॥
अविनाशिनमग्राम्यमकरोत्सातवाहनः ।
विशुद्धजातिभिः कोशं रत्नैरिव सुभाषितैः ॥ १४ ॥
कीर्त्तिः प्रवरसेनस्य प्रयाता कुमुदोज्ज्वला ।
सागरस्य परं पारं कपिसेनेव सेतुना ॥ १५ ॥
सूत्रधारकृतारम्भैर्नाटकैर्बहुभूमिकैः ।
सपताकैर्यशो लेभे भासोदो बङ्कलैरिव ॥ १६ ॥
निर्गतासु न वा कस्य कालिदासस्य सूक्तिषु ।
प्रीतिर्मधुरसार्द्रासु मञ्जरीष्विव जायते ॥ १७ ॥
समुद्दीपितकन्दर्पा कृतगौरीप्रसाधना ।
हरलीलेव लोकस्य विस्मयाय बृहत्कथा ॥ १८ ॥
आढ्यराजकृतोत्साहैर्हृदयस्थैः स्मृतैरपि ।
जिह्वान्तःकृष्यमानेव न कवित्वे प्रवर्त्तते ॥ १९ ॥
तथापि नृपतेर्भक्त्या भीतो निर्व्वहनाकुलः ।
करोम्याख्यायिकाम्भोधौ जिह्वाप्लवनचापलं ॥ २० ॥
सुखप्रबोधललिता सुवर्णघटनोज्ज्वलैः ।
शब्दैराख्यायिका भाति शय्येव प्रतिपादकैः ॥ २१ ॥
जयति ज्वलत्प्रतापज्वलनप्राकारकृतजगद्रक्षः ।
सकलप्रणयिमनोरथसिद्धिः श्रीपर्व्वतोपमो हर्षः ॥

End. अवसिते सन्ध्यासमये समनन्तरमपरिमितयशःपानतृषिताय मुक्ताशैलशिला-

चषक इव निजकुलकीर्त्त्या कृतयुगकरणोद्यतायादिराजराजितशासनमुद्रा-निवेश इव राज्यश्रिया सकलद्वीपजिगीषाचलिताय श्वेतद्वीपद्धत इव चायत्या श्वेतभानुरुपानीयत निशया नरेन्द्राय इति ।

Colophon. इति श्रीचित्रभानुसुतमहाकविचक्रचूड़ामणिभट्टवाणकृतौ हर्षचरिते महाकाव्ये-ऽष्टम उच्छ्वासः । समाप्तमिदं हर्षचरिताख्यं महाकाव्यं ।

एतत् पुस्तकं खण्डितं श्रीहर्षकर्त्तृकप्रतिज्ञातमालवराजोन्मूलनवर्णनरहितत्वात् । समाप्तमिदमित्यनेन यत् समाप्तिसूचकं वाक्यं तत् सम्पातायातं ॥

विषयः । अत्र अष्ट उच्छ्वासाः सन्ति । तत्र १ प्रथमे, वात्स्यायनवंशवर्णनं । २ये, वाणस्य श्रीहर्षराजदर्शनं । ३ये, वाणस्य हर्षराज्यात् प्रत्यागमनवृत्तान्तं । ४ र्थे, पुष्प-भूतिनाम्नो राज्ञो वंशे राज्यवर्द्धनस्य श्रीहर्षस्य च जन्मनो वृत्तान्तकथनं । ५मे, पुष्पभूतिराजस्य मरणवृत्तान्तकथनं । ६ष्ठे, मालवराजोन्मूलनाय श्रीहर्षस्य प्रतिज्ञा । ७मे, श्रीहर्षदेवस्य प्राग् ज्योतिषेश्वरकुमारसमीपात् छत्र-लब्धिवर्णनं । ८मे, श्रीहर्षदेवस्य विन्ध्याटवीगमनवृत्तान्तवर्णनं ।

No. 1455. ज्योतिषं ।

Substance, English paper, 8½ × 4¼ inches. Folia, 5. Lines, 8 on a page. Extent, 60 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Jyotasha. Fragment of an astrological treatise on the days most appropriate for the performance of particular religious rites. Contents. Praise of astrology; quinquennial eras; planets, lunar days, and hours of 24 minutes; presiding deities of lunar mansions; auspicious and inauspicious lunar mansions; days and their duration. The original name of the work and that of its author cannot be made out from the codex before me.

Beginning. पञ्चसंवत्सरमयं युगाध्यक्षं प्रजापतिं ।
दिनर्त्त्वयनमासाङ्गं प्रणम्य शिरसा शुचिः ॥
ज्योतिषामयनं पुण्यं प्रवक्ष्याम्यनुपूर्वशः ।
सम्मतं ब्राह्मणेन्द्राणां यज्ञकालार्थसिद्धये ॥

End. (ख०)

विषयः। ज्योतिषप्रशंसा। पञ्चवर्षात्मकयुगस्य कालज्ञानं। राशि-तिथि-नाड़ीनिरूपणादिः। नक्षत्राधिपकथनं। नक्षत्राणां क्रूरोग्रादिसञ्ज्ञा। दिवसप्रमाणादिकथनञ्च। (खण्डितत्वादेतत्परं विषयो न प्राप्तः)।

No. 1456. श्रीभगवद्गीतातात्पर्य्यबोधिनी, मूलसहिता।

Substance, country-made yellow paper, 13½ × 5 inches. Folia, 135. Lines, 14 on a page. Extent, 7,086 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Bhagavadgítá-tátparyabodhiní. A commentary on the Bhagavadgítá. By Sañkaránanda Sarasvatí. The author was a great Vedántist, and wrote glosses on almost all the Upanishads. His object in the work under notice is to reconcile the philosophy of the Gítá with that of the Vedánta. The MS. is incomplete, and breaks off at the end of the 9th chapter.

Beginning. (टी०)। सत्यं ज्ञानमनन्तं यन्निष्कलं + + + परं।
अद्वितीयं निर्व्विशेषं ब्रह्म तत् समुपास्महे ॥ १ ॥
अधस्तान्मानवं दिव्यमुपरिष्टादजाकृति।
परस्तात्तमसस्तेजः पुरस्तादस्तु नः सदा ॥ २ ॥
पञ्चाशद्वर्णरूपेण यया व्याप्तमिदं जगत्।
शब्दब्रह्ममयीं वाणीं भजे तां परदेवतां ॥ ३ ॥
असंसृष्टैव प्रकृतिं विकृतिञ्च गुणैः सह।
यः सदा भाति मेऽन्तस्तं सेवे कृष्णमीश्वरं ॥ ४ ॥
सनन्दनं श्रीसनकं सनातनं सनत्कुमारञ्च सनत्सुजातं।
श्रीवामदेवञ्च शुकं महान्तं नमामि भक्त्या निजबोधसिद्धै ॥ ५ ॥
भक्त्या श्रीशङ्कराचार्य्यं तच्छास्त्रं सद्गुरुं मुहुः।
नमामि शिरसा नित्यं सम्यक् ज्ञानोपपत्तये ॥ ६ ॥
भक्त्या प्रणम्य स्वगुरुमानन्दात्मसरस्वतीं।
क्रियते श्रीमद्भगवद्गीतातात्पर्य्यबोधिनी ॥ ७ ॥

(मू॰)। धर्म्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवेता युयुत्सवः।
मामकाः पाण्डवाः सर्व्वे किमकुर्व्वत सञ्जयः॥
(खण्डितं)।

विषयः। नवमाध्यायपर्य्यन्ताया भगवद्गीताया व्याख्यानं।

No. 1457. अध्यात्मभागवतं।

Substance, country-made yellow paper, 13½ × 5 inches. Folia, 12. Lines, 13 on a page. Extent, 604 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1796. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Adhyátma-bhágavata. An eulogium on the career of Kṛishṇa,—a Vaishṇava treatise on devotion to Kṛishṇa.

Beginning. स्मृत्वा श्रीदक्षिणामूर्त्तिं श्रीकृष्णचरितामृतं।
अध्यात्मगोचरं कुर्वे सतां स्वस्य मनोमुदे॥ १॥

End. मनोमृगाङ्कवृत्तिलक्षणैः कलासहस्रकैः परिग्रहैः समन्वितः परमेश्वरो विराजते॥

Colophon. इति भगवच्चरितामृतस्याध्यात्मगोचरतानिरूपणं नाम श्रीमदध्यात्मभागवतं सम्पूर्णं।

विषयः। श्रीकृष्णचरितामृतस्याध्यात्मगोचरतानिरूपणं।

No. 1458. भक्तिरसायनं।

Substance, English paper, 11 × 4½ inches. Folia, 26. Lines, 12 on a page. Extent, 975 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Bhaktírasáyana. An essay on devotion to Kṛishṇa, or the philosophy of faith. By Madhusúdana Sarasvatí. The MS. contains only the first chapter of the work.

Beginning. पदनखनिविष्टमूर्त्तिभिरेकादशरूपतामिवावहन्निशं।
यं समुपास्ते गिरीशस्तं वन्दे नन्दमन्दिरे कञ्चित्॥ १॥

नवरसमिलितं वा केवलं वा पुमर्थं परममिह मुकुन्दे भक्तियोगं वदन्ति ।
निरुपमसुखसम्वित्‌रूपमस्पृष्टदुःखं तमहमखिलतुष्ट्यै शास्त्रदृष्ट्या व्यनज्मि ॥ २ ॥
कर्म्मयोगोऽष्टाङ्गयोगो ज्ञानयोगो भक्तियोग इति चत्वारः पुमर्थत्वेन प्रसिद्धा योगाः ।

End. तमेव परमात्मानं जारबुद्ध्यापि सङ्गताः ।
जहुर्गुणमयं देहं सद्यः प्रक्षीणबन्धनाः ॥
इत्यादिदिङ्मात्रञ्चोदाहृतं । अनन्तरोल्लासे तु सप्रपञ्चमुदाहरिष्यते । प्रेमेत्युपरम्यते ।
लक्षणं भगवद्भक्तेः साधनं सोपपत्तिकं ।
सभूमिकं स्वरूपञ्च यथा बुद्धीह वर्णितम् ।

Colophon. इति श्रीमधुसूदनसरस्वतीविरचितभक्तिरसायने भक्तिसामान्यनिरूपणं नाम प्रथमोल्लासः समाप्तः । (अस्य ग्रन्थस्येतः परमन्योऽप्युल्लासोऽस्तीत्यत्रैव सूचितम) ।

विषयः । भगवद्भक्तेर्लक्षणस्य सहेतुकसाधनस्य साश्रयस्वरूपस्य च वर्णनं ।

No. 1459. शुल्वप्रदीपविवरणं ।

Substance, country-made paper, $9\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia 31. Lines, 11—12—15—16 on a page. Extent, 1,453 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

S'ulva-pradípa-vivarana. A concise gloss on the S'ulva-pradípa, which in itself is a commentary on the S'ulva Sútra of Ápastamba. By Sundararája, son of Mádhava Áchárya of the Kunika sept.

Beginning. आपस्तम्बेन योऽयं व्यरचि भगवता शुल्वसञ्ज्ञो गभीरः
प्रश्नार्थं तस्य भाष्यप्रभृतिषु कथितं विस्तृतं वीक्ष्य कल्पं ।
सङ्‌चिप्तोद्बोधनार्थं कुशिककुलनिधेर्माधवार्य्यस्य यष्टुः
पुत्रः शुल्वप्रदीपविवरणमधुना सुन्दरो निर्मिमीते ॥

End. अश्वमेधः प्राप्तवेदाचार ऊर्द्धाविर्धाम पश्चेत् नेतरदाग्निये तादितवेदाहरेदाहृत्य हतान्ता ह्यत्याददीतेति ॥

Colophon. इति सुन्दरराजीये शुल्वप्रदीपविवरणे षष्ठः पटलः ॥ (मध्यखण्डितं ।)

विषयः । शुल्वप्रदीपव्याख्यानं ।

No. 1460. सुपर्णचितिपद्धतिः ।

Substance, country made-paper, $10\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 50. Lines, 14—17 on a page. Extent, 2,762 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1753. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Suparṇa-chiti-paddhati. A guide to the performance of the Vedic rite called Suparṇa-chiti or Agni-chiti. By Rámachandra, son of Súryadása. Both the father and the son had performed the rite, and for their eminence acquired the title of *Samráṭ Sthapatyagnichit*, or "the Kaisar of household-fire-collectors."

Beginning. साविच्युपसत्के क्रतौ प्रथमोपसद्दिने एव प्रथमचितिपुरीषनिवापोपस्थानान्तं क्रियते ।

End. चितिकर्म्मसमुद्देसं सेतुं रामोऽतनोद् गुरौ ॥
प्रचरन्तोऽमुना पारयातकर्म्मकृतोऽखिलाः ॥

Colophon. इति सम्राट् स्थपत्यग्निचित्सूर्य्यदासात्मजनैमिषीयसम्राट् स्थपत्यग्निचित् रामचन्द्रकृता सुपर्णचितिपद्धतिः सम्पूर्णा ॥ (मध्ये खण्डितं ।)

विषयः । अग्निचितिकर्म्मविवरणं ।

No. 1461. एकाहप्रश्नः ।

Substance, country made-paper, $8\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 18. Lines, 9 on a page. Extent, 324 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Ekáha-pras'na. Rules regarding the performance of the rite called Ekáha. This is a fragment of a Kalpa Sútra, but I cannot ascertain the name of its author.

Beginning. एकाहे प्रहीनेष्विति प्राकृतीर्दक्षिणा ददाति । यथा समाम्नातं क्रतूनां प्रकृतिरग्निष्टोमो निकायिनान्तु प्रथमः सर्व्वत्र यथादिष्टं वा ॥

End. ननु वीचते सन्तिष्ठते राजाभिषेको व्याख्यातो विद्या सन्तिष्ठते सवाः सवाः ।

Colophon. (समाप्तिसूचकवाक्यं नास्ति ।)

विषयः । एकाहप्रकरणकथनं ।

No. 1462. विबुधोपदेशः ।

Substance, country-made paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 16. Lines, 11 on a page. Extent, 362 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Vibudhopades'a. A meagre vocabulary of Sañskrit words arranged in classes. Anonymous.

Beginning. माङ्गल्येयो मङ्गलाय भवतां भवतां नराः ।
परात्भूता भवन्त्वाशु यतः प्रत्यूहराशयः ॥

End. बालक्रीड़नकानि हस्तलाघवं भूषायोजनं जथ्यरत्नपरीक्षेति चतुःषष्टिकला ॥

Colophon. इति श्रीविबुधोपदेशः समाप्तः ॥

विषयः । कतिपयशब्दमाला । प्रथमं स्वर्गवर्गः । ततो भूमिवर्गः । ततः पातालवर्गः ॥

No. 1463. सोमप्रयोगः ।

Substance, country-made paper, 9½ × 4 inches. Folia, 85. Lines, 12 on a page. Extent, 2,486 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Soma-prayoga. A guide to the performance of certain rites in which the brewing of the Soma beer is a component.

Beginning. अथ ज्योतिष्टोमस्याग्निष्टोमस्य प्रयोग उच्यते । तत्र व्रात्यतादौ ब्राह्मणपरिहारार्थमासन्ने पर्व्वणि ऐन्द्राग्नाश्विनौ पशू कृत्वा निमित्ताभावे तु तावत्कृत्वा सोमारम्भः।

End. सोष्टिर्यावद्रात्रे कियद्रात्रे वा सन्तिष्ठते तदैव सायमग्निहोत्रं जुहुयाद्यथोदिते काल एव प्रातर्होमः ॥

विषयः । सोमयागप्रयोगकथनं ॥

No. 1464. शब्दकौस्तुभः ।

Substance, country-made paper, 9½ × 4¼ inches. Folia, 367. Lines, 10—11—12—13—14 on a page. Extent, 9,490 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

S'abda-kaustubha. A commentary on the grammatical aphorisms of Paṇíni. By Bhaṭṭojí Díkshita. The MS. is incomplete, wanting both the beginning and the end. The portion included refers to chapters II to IV of the text.

Beginning. समर्थः पदविधिः । पदसम्बन्धी या विधिः स समर्थः आश्रितः, बोध्यः । परिभाषेयं । समर्थपदस्य तदाश्रिते लक्षणा सामर्थ्यं चेह एकार्थीभावः प्रक्रियादशायां पृथगर्थत्वेन प्रथमगृहीतस्य विशिष्टैकार्थत्वमिति ॥

End. खण्डितं ।

विषयः । द्वितीयाध्यायावधिचतुर्थाध्यायपर्य्यन्तपाणिनिसूत्रव्याख्यानं ॥

No. 1465. प्रयोगरत्नं ।

Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 188. Lines. 9 on a page. Extent, 4,049 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1747, Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Prayoga-ratna. A comprehensive treatise on all the domestic rites, ceremonies and sacraments of the Hindus, including some Vedic rites. By Bhaṭṭa Náráyaṇa, son of Bhaṭṭa Rámes'vara Surí. The work was completed at Benares. A fragment of this work relating to funeral cakes has been noticed under No. 1294, and another on Charaka Sautrámani under No. 774. The work under No. 1294, has been erroneously described as composed by Harihara. The real author is Bhaṭṭa Náráyaṇa.

Beginning. श्रीरामं सपरीवारं गणेशञ्च सरस्वतीं ।
आश्वलायनतच्छिष्यान् प्रणम्य पितरं गुरुं ॥ १ ॥
भट्टरामेश्वरसुतो भट्टनारायणः सुधीः ।
प्रयोगरत्नं कुरुते काश्यां शिष्टेष्टतुष्टये ॥

Colophon. इति श्रीभट्टरामेश्वरसूरिसूनुभट्टनारायणविरचितायामौर्द्ध्वदेहिकपद्धतौ पञ्चकादिमरणविधानानि । समाप्ता चेयं पद्धतिः ।

विषयः । अत्र प्रथमं चत्वारिंशत्संस्कारकथनं पुण्याहवाचनप्रयोगश्च । ततः अङ्कुरार्पणप्रयोगः । ततः वृद्धिश्राद्धप्रयोगनिर्णयः । ततः कौतुकबन्धप्रयोगः । ततः ग्रहयज्ञप्रयोगः । ततः विवाहोत्तरकालकर्त्तव्यस्थालीपाकः । ततः पर्व्वनिर्णयः

स्थण्डिलकरणादिनिर्णयश्च। ततः पार्व्वणस्थालीपाकनिर्णयः। तत इष्टिप्रायश्चित्तानि। तत इष्टिमध्ये ग्रहणनिर्णयः। ततो नैमित्तिकप्रायश्चित्तानि। ततः सकलकर्म्मसाधारणी परिभाषा। ततः दुष्टरजोदर्शनशान्तिः। ततो गर्भाधानं। ततः पुंसवनं। ततः सीमन्तोन्नयनप्रयोगः। ततो विष्णुबलिः। ततो जातकर्म्मप्रयोगः। ततो नामकरणप्रयोगः। ततः निष्क्रमणप्रयोगः। ततः अन्नप्राशनप्रयोगः। ततः अब्दपूर्त्तिविधिः। ततः चूड़ाकर्म्मप्रयोगः। तत उपनयनप्रयोगः। ततः महाव्रतप्रयोगः। ततः ब्रह्मचारिव्रतलोपप्रायश्चित्तं। ततः समावर्त्तनप्रयोगः। ततो विवाहादिनववधूगृहप्रवेशादिप्रयोगः। ततः अग्निद्वयसंसर्गविधिः। तत उपासनाख्यः सायंप्रातर्होमविधिः। तत अशौचहोमविधिः। तत अकालकर्त्तव्यहोमविधिः। तत आपत्कालकर्त्तव्यहोमविधिः। ततः अग्निद्वयसंसर्गदोषप्रायश्चित्तं। ततो गृह्याग्निपुनःसन्धानप्रयोगः। ततो वधूसहितवरस्य गृहप्रवेशविधिः। तत आश्वयुजीकर्म्मप्रयोगः। ततः स्मार्त्ताग्रयणप्रयोगः। ततः प्रत्यवरोहणप्रयोगः। ततः पिण्डपितृयज्ञप्रयोगः। ततः अष्टकाश्राद्धप्रयोगः। तत उत्सर्जनविधिः। तत उपाकर्म्मविधिः। ततो दाहादिसपिण्डीकरणान्तश्चौर्द्ध्वदेहिककर्म्मप्रयोगः॥

No. 1466. कैवल्यदीपिका, मुक्ताफलटीका।

Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{4}$ inches. Folia, 164. Lines, 8—10—12—14 on a page. Extent, 7,876 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sм. 1963. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Kaivalya-dipiká. A commentary on the *Muktáphala* of Vopadeva, on the philosophy of the Bhágavata Puráṇa. By Hemádri Deva, Minister of Mahárája Rámarája. The king's name occurs as Kámarája in the last line of the text, but that may be only an epithet; in Mr. Elliot's essay in the Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain (IV, p. 28) it is written Mahádeva. He was a Jádava king of the Lunar race (*soma-vańs'a*), and ascended the throne of Deoghar (Devagirí) in S'aka 1182. = A. E. 1260. This is also the time which M. Burnouf assigned to Vopadeva in his Preface to the Bhágavata. Wilson says "Vopadeva is generally assigned to the twelfth century,"

(*Essays*, III. p. 184). Vopadeva was the Court Paṇḍit and Hemádri the minister of Mahádeva. According to some Hemádri was himself a king, and Vopadeva was his minister; but seeing that Hemádri proclaims himself a Mantri of Mahádeva in whose house he completed the work under notice, the opinion may be safely rejected as unfounded. The same may be said of the opinion which assigns to Vopadeva the authorship of the works current in the name of Hemádrí. It is possible, however, from the currency of the epithet *Hemádri Vopadevena*, that some works are due to the joint authorship of the two Paṇḍits. The several works extant of Vopadeva on the philosophy and contents of the Bhágavata are proofs sufficient that that work is not due to his pen. The reference to the Bhágavata by Chand (12th century) is likewise a strong proof against the theory.

Beginning. यज्ज्योतिरुन्मिषति चेतसि धर्म्ममेघमातस्थुषामतिवशे ? परिकर्म्ममुख्यैः ।
तच्छुद्धसत्त्वमुकुरप्रतिबिम्बभावात् कृष्णाभिधामुपगतं भुवि भावयेम ॥ १ ॥
समल्लघातं प्रणिहत्य योऽन्धं म्रणालिनी चेतयते मनीषां ।
यत् पादसङ्गात् जगती कृतार्था गुरुं विवस्वन्तमिहानुवे तं ॥ २ ॥
श्रीवोपदेवस्य निधेर्गुणानां जयन्ति ते ते भुवि वाग्विलासाः ।
विकुण्ठ्य येषु स्वयमीश्वरोऽपि सर्व्वज्ञशब्दं समवैति रूढं ॥ ३ ॥
अस्मिन् समस्मिन्नपि वाङ्मयाब्धावपारपारीणमनीषयोच्चैः ।
विद्वत्स्वतस्विज्जड़वस्तुभेदं गुणा गणेया भवि नास्य कैः कैः ॥ ४ ॥
अमुष्य वैदग्ध्यनिधेर्हृदिस्पृशो मुदं ददन्तोऽत्र न कस्य सूक्तयः ।
मुक्तामृषाद्वेषिमनांस्यनारतं वियोगिहृन्दीव कलाः कलानिधेः ॥ ५ ॥
तेन मुक्ताफलन्तेने यल्लोकमनुगृह्णता ।
तत्र टीकां यथाबुद्धि कुर्व्वे कैवल्यदीपिकां ॥ ६ ॥

End. टीकां मुक्ताफलस्येमां नाम्ना कैवल्यदीपिकां ।
हेमाद्रिः कटके चक्रे कामराजस्य वेश्मनि ॥

Colophon. इति श्रीमत्प्रौढप्रतापचक्रवर्त्तिमहाराजाधिराजसोमवंशोद्भवरामराजमन्त्रि-
वर्य्यहेमाद्रिदेवविरचिता मुक्ताफलटीका समाप्ता ।

विषयः । वोपदेवकृतमुक्ताफलस्य व्याख्यानं ।

No. 1467. विद्याकल्पसूत्रं ।

Substance, country-made paper, 12¾ × 6⅓ inches. Folia, 41. Lines, 11 on a page. Extent, 1,126 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sм. 1864. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Vidyá-kalpa-sútra. A manual for the performance of daily religious rites and ceremonies for persons who worship a S'ákta goddess. By Paras'uráma Muni.

Beginning. श्रीमान् प्रोक्तगुणो लब्ध्वा दीक्षामुक्तगुणाङ्कुरोः ।
इष्ट्वा महागणपतिमारभेत श्रियः क्रमम् ॥ १ ॥
ब्राह्मे मुहूर्त्ते ब्राह्मणो मुक्तस्वापः समुपविश्य पापविलापाय स्वब्रह्मरन्ध्रगाम्भोज-कर्णिकासमुपविष्टं—इत्यादिः ।

End. सर्वेषु यज्ञेषु यष्टा भवति यं क्रतुमधीतेन तेनास्येष्टं भवति इति हि श्रूयते इत्युपनिषदिति शिवं ॥ १० ॥

Colophon. इति श्रीमद्भगवत्परशुराममुनिनिगदितं श्रीविद्याकल्पसूत्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । श्रीविद्यादीक्षापूजनादिकथनं।

No. 1468. भगवद्भक्तिचन्द्रिकोल्लासः, सटीकः ।

Substance, country-made paper, 12¾ × 5 inches. Folia, 45. Lines, 10—11 on a page. Extent, 1,452 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Bhagavad-bhaktí-chandrikollása. A treatise on faith and devotion to Kṛishṇa; in verse with a prose commentary. The MS. is incomplete, and the author's name cannot be made out.

Beginning. (टी॰) । इह खलु मुक्तमुमुक्षुविषयिप्रभृतिजनान् सर्वानपूर्वरसास्वादेनानन्द-पूर्णान् विधातुं परं ब्रह्म सगुणरूपेणानन्दवेश्मनि प्रादुरभूत् तस्य सगुणस्य भक्तिरसालम्बनस्य प्रणामं प्रारिप्सिताविघ्नपरिसमाप्तये कुर्वन् शिष्यशिक्षायै निबध्नाति । गानैरिति ।

(मू॰)। गानैर्नारदगोपिकादिषु निजप्रेमाण्यवर्द्धयन्
स्वे स्वे कर्मणि योजयन् सुरमुखान् शुद्धात्मबुद्धिप्रदान्।
नित्यं यः सनकादिकेभ्य उरुधा गीतः श्रुतौ राजते
सत्यज्ञानसुखात्मकं तमनिशं कृष्णाभिधानं नुमः ॥ १ ॥

End. (ख॰)

विषयः। भगवद्भक्तिचन्द्रिकोल्लासव्याख्यानं।

No. 1469. सामान्यसूत्रभाष्यं।

Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 36. Lines, 9 on a page. Extent, 1,270 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1866. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Kapardi-bháshya alias *Sámánya-sútra-bháshya.* A commentary on the Kalpa-sutra of A'pastambha. By Kapardi Swámí. The MS. comprises only the chapter on technical terms.

Beginning. यज्ञं व्याख्यास्यामः। व्याख्यानं नाम शब्दप्रतिपादितार्थस्य न्यायलब्धार्थस्य स्वरूपकथनं॥ अस्मादयमर्थो लभ्यत इति। इह यज्ञशब्देन साङ्गोपाङ्गो यागो ऽभिधीयते।

End. यस्य प्रयोजनं नास्ति न तस्य प्रपायनं। यथा दक्षिणाग्नेर्दर्शपूर्णमासार्थे होमे सारस्वतहोमे।

Colophon. इति श्रीकपर्द्दिस्वामिभाष्ये परिभाषापटलं समाप्तम्।

विषयः। सामान्यसूत्रव्याख्यानं।

No. 1470. गूढार्थदीपिका, मूलसहिता।

Substance, country-made paper, 13½ × 6 inches. Folia, 311. Lines, 12—13—16 on a page. Extent, 10,845 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Gudhártha-dípiká. A commentary on the Bhagavad Gítá. By Madhusúdana S'arasvatí, who dedicates it to his tutor Vis'ves'vara Sarasvatí. The MS. includes also the text.

Beginning. ॐ भगवत्पादस्यार्थमालोच्यातिप्रयत्नतः ।
प्रायः प्रतिपदं कुर्व्वे गीतागूढार्थदीपिकां ॥

End. श्रीरामविश्वेश्वरमाधवानां प्रसादमासाद्य मया तु नृणां ।
व्याख्यानमेतद् विहितं स्वबोधं समर्पितं तच्चरणाम्बुजेषु ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीविश्वेश्वरसरस्वतीपाद । इतः परमचरं लुप्तम् ।

विषयः । भगवद्गीताव्याख्यानं ।

No. 1471. पञ्चभूतविवेकदीपिका ।

Substance, country-made paper, 10¼ × 4½ inches. Folia, 35. Lines, 10—11 on a page. Extent, 244 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Pañcha-bhúta-viveka-dípiká. A commentary on the *Pañcha-bhúta-viveka*, a treatise on the five elements, from a Vedánta standpoint. The text is by Bhárati Tírtha; the comment by Rámakṛishṇa.

Beginning. नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ।
पञ्चभूतविवेकस्य व्याख्यानं क्रियते मया ॥

End. तद्ब्रह्म स्वप्रकाशात्मरूपकमिति यदुक्तलक्षणं ब्रह्म स्वप्रकाशात्मरूपं स्वरूपकं स एवेत्यर्थः ।

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनिवरकिङ्करेण श्रीरामकृष्णविदुषा विरचिता महावाक्यविवेकव्याख्या समाप्ता ॥ पञ्चमं प्रकरणं ॥

विषयः । पञ्चभूतविवेकव्याख्यानं ।

No. 1472. निगूढार्थदीपिका अर्थात् आथर्व्वणोपनिषत् टीका ।

Substance, country-made paper, 13 × 6 inches. Folia, 231. Lines, 13—14 on a page. Extent, 9,660 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Nigudhártha-dípiká. A commentary on the Átharvána Upanishads. The codex is incomplete, and contains only that portion of the work which refers to the S'iras, the S'iva, and the first half of the Gaṇapati Upanishads. By Naranáráyaṇa.

Beginning. नारायणपदद्वन्द्वपरायणपरायणः।
नरं नारायणं नत्वा नरो नारायणाह्वयः॥ १॥
अथर्वणरहस्येषु नानाशाखान्वितेषु च।
तनुते तनुवाक्येन निगूढार्थप्रदीपिकां॥

End. नारायणेन रचिता श्रुतिमात्रोपजीविना।
अस्पष्टपदवाक्यानां पूर्व्वापरदीपिका॥

Colophon. इत्यथर्व्वशिरसि वरदगणपतिपूर्व्वतापनीयोपनिषद्दीपिका समाप्ता।

विषयः। अथर्व्ववेदोपनिषद्व्याख्यानं।

No. 1473. हिरण्यकेशिसूत्रं।

Substance, country-made yellow paper, 10¼ × 4¼ inches. Folia, 15 Lines, 8—9 on a page. Extent, 301 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Correct.

Hiraṇyakes'i Sútra. A fragment of the Kalpa Sútra of Hiraṇyakes'í on the rituals of the Black Yájur Veda. The text is confined to the Rájasúya sacrifice.

Beginning. राजा अश्वमेधेन यजेत यः कामयेत सर्व्वा पृथिवीमभिजयेयमिति पुण्यनामधेयं चित्रं देवयजनमध्यवस्यति।

End. राजेन्द्र इतिरभितोऽस्मे अस्मानि श्वो भूते पश्चाद्वः षट्। राजाश्वोऽष्टादश।

Colophon. इति हिरण्यकेशिसूत्रे चतुर्द्दशप्रश्नः समाप्तः।

विषयः। अश्वमेधयागप्रकरणं।

No. 1474. सहस्रोपदेशी, वा उपदेशसहस्री टीकासहिता ।

Substance, country-made paper, 11½ × 5 inches. Folia, 91. Lines, 9 on a page. Extent, 1,638 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Sahasropades'í alias *Upades'a-sahasrí*. A treatise on the Vedántic doctrine, and the duties of Vedántists. By S'añkara A'chárya. The work is divided into two parts, the first comprising three chapters in prose, and the second nineteen in verse. The MS. comprises only the first part with a commentary named *Padayojaniká*, by Ráma Tírtha. Hall's *Contributions*, p. 99.

Beginning. (टी०) । प्रणम्य रामाभिधमात्मधीपदं जगत्प्रसूतिस्थितिसंयमायनं ।
तदात्मकांश्चशङ्करपूर्वकान् गुरून्मयोपदेशार्थविभाग उच्यते ॥ १ ॥
इह भगवत्पादाभिधो भगवान् भाष्यकारः सर्वोपनिषदर्थसारसङ्ग्राहिकामुपदेशसाहस्रीं गद्यपद्यविभागग्रन्थरचनया प्रकटीकुर्वन्नादौ गद्यबन्धमारभमाणः प्रारिप्सितपरिसमाप्तिप्रचयगमनादिप्रयोजनं शिष्टाचारविशेषपरिप्राप्तं मङ्गलमाचरति । अथेति ।
(मू०) । अथ मोक्षसाधनोपदेशविधिं व्याख्यास्यामो मुमुक्षूणां ॥ २ ॥

End. (मू०) । सर्वाण्युपनिषद्वाक्यानि विस्तरशः समीचितव्यानीति समीचितव्यानि ।

Colophon. इति सहस्रोपदेशी प्रबन्धः समाप्तः । तृतीयप्रकरणञ्च ।
(टी०) । सर्वाणि वेदान्तवाक्यानि विस्तरशो बहुशाखोपसंहारेण, पुनः पुनरालोचयितव्यानीत्यर्थः । द्विरुक्तिर्गद्यबन्धसमाप्तिद्योतनार्था ।
उपदेशसहस्र्याः सद्गद्यबन्धो यथामति ।
व्याख्यातो रामतीर्थेन भक्त्या स्वज्ञानसिद्धये ॥
इति श्रीमत्पदवाक्यमहावाक्यप्रमाणमर्यादाश्रीसहस्रोपदेशीव्याख्यायां गद्यबन्ध तृतीयं प्रकरणं ॥ ३ ॥ जीवन्मुक्तिनामकं तृतीयं प्रकरणं समाप्तम् ॥ ३ ॥

विषयः । सहस्रोपदेशिगद्यबन्धव्याख्यानम् ॥

No. 1475. उपदेशसहस्री, पदयोजनिकानामटीकासहिता ।

Substance, country-made paper, $11\frac{3}{4} \times 5\frac{1}{4}$ inches. Folia, 99. Lines, 17—18 on a page. Extent, 5,346 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Upadis'a-sahasri. The metrical portion of the work named under the last preceding No. with a commentary named Padayojanká. By Ráma Tírtha, son of Kṛishṇa Tírtha. Hall's *Contributions*, p. 99.

Beginning. यत्राध्यस्तमिदं सर्वं मेयमात्राद्यविद्यया ।
भाति नो भाति यज्ज्ञानादस्मि तद्ब्रह्म चित्सुखम् ।
तदेवं सर्वोपनिषदर्थसारसङ्ग्रहं गद्यबन्धबन्धेन सङ्क्षेपतो युक्त्योपदिश्य पुनरप्युक्तमेवार्थजातं पद्यप्रबन्धेन सोपस्करं विस्तरेणोपदेष्टुकामो भगवान् भाष्यकारः पद्यग्रन्थारम्भे ग्रन्थप्रतिपाद्यपरदेवतानमस्काररूपं मङ्गलं कृतं शिष्यशिक्षार्थं श्लोकेनोपनिबध्नाति चैतन्यमिति ।
(मू०) । चैतन्यं सर्वगं सर्वं सर्वभूतगुहाशयं ।
यत्त सर्वविषयातीतं तस्मै सर्वविदे नमः ॥

End. (मू०) । तथामृतं ज्ञानमिदं हि यैः पुरा नमो गुरुभ्यः परमीक्षितञ्च यैः ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीगोविन्दभगवत्पादपूज्यशिष्यश्रीशङ्करभगवतः कृतिः सकलवेदोपनिषत्सारोपदेशसाहस्री समाप्ता ॥ १८ ॥
(टी०) । युक्तमत्र गुरुप्रपूजनमित्यर्थः ॥ १८ ॥
उपदेशसहस्रीयं विकृता हि महात्मभिः ।
श्रद्धावेशान्मयाप्यस्याः पदयोजनिका कृता ॥ १ ॥
समस्तवेदार्थरहस्यगद्यपद्यप्रबन्धार्थतयावबोधः ।
कथन्नु मादृक्श्रुतिविम्बितः स्यादथापि भक्त्याहमिहास्मि नुन्नः ॥ २ ॥
हृद्यन्तराविस्कृतरामसूर्त्तेस्तथा गुरूणां विपुलप्रसादात् ।
यथाकथञ्चिद्रचितेन विष्णुरनेन तुष्यत्वखिलान्तरात्मा ॥ ३ ॥
इति श्रीशङ्कराचार्य्यकृतोपदेशसहस्र्याः पदयोजनिका नाम टीका कृष्णतीर्थशिष्यरामतीर्थविरचिता समाप्ता ।

विषयः । उपदेशसाहस्र्या व्याख्यानं ।

No. 1476. सौभरिसंहिता ।

Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 159. Lines, 6—7—8 on a page. Extent, 2,084 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1801. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Saubhari-Sañhitá. A collection of legends in praise of certain sacred places, related by Saubhari in reply to queries by Yudhishṭhira. The MS. is apparently incomplete. Contents: I. Details of the Indrayága. II. Translation of a Bhilla to Vaikunṭha. III. Story of S'iva S'armá. IV. and V. The legend of Dílipa's worship of the cow Nandiní for a son. VI. The emancipation of a Vais'ya through the merits of Indraprastha. VII. Birth of S'iva S'armá. VIII. Praise of Dvárká. IX. Story of a Bráhmaṇa named Vimaláksha. X. Story of a Bráhmaṇa named Upendra, and another tale. XI. Story of Chaṇḍakaná and of his father. XII. Praise of a sacred pool named Vis'ránti. XIII. Do. of Madhuvana. XIV. Do. of Vadarikás'rama. XV. Do. of Haridvára. XVI. Do. of Indraprastha. XVII. Do. of Prayága. XVIII. Do. of Indraprastha.

Beginning. सूत उवाच । धर्मपुत्रो धर्मकथां शुश्रूषुः सौभरेः शुभाम ।
शौनकाश्रममभ्येत्य नत्वा तमिति पृष्टवान् ॥ १ ॥
युधिष्ठिर उवाच । ब्रह्मन् मार्त्तण्डतनयातीरतीर्थेषु यच्छुभम् ।
तीर्थं तदेव वैकुण्ठजन्मभूमिपुरःसरम् ॥ २ ॥
सौभरिरुवाच । एकदा तु मुनिश्रेष्ठौ दिवि नारदपर्वतौ ।
गच्छन्तौ खाण्डववनं पश्यतः स्म मनोहरं ॥ ३ ॥

End. अनन्तादित्यसङ्काशं वासुदेवं चतुर्भुजम् ।
शङ्खचक्रगदापद्ममुकुटं वनमालिनम् ।
द्वादशपत्राम्बुजगतं स्मरेन्नारायणं विभुं ॥ ९५ ॥

Colophon. इति श्रीसौभरिसंहितायां शिवनारदसंवादे इन्द्रप्रस्थमाहात्म्ये अष्टादशाध्यायः सम्पूर्णः ।

वषयः । १ अध्याये, इन्द्रयागविधानं । २, भिल्लसिंहवैकुण्ठारोहणं । ३, शिवशर्म्मकथा । ४, ५, सुतार्थं दिलीपकृतनन्दिनीगोसेवादृत्तान्तकथनं । ६, इन्द्रप्रस्थतीर्थप्रभावेण वैश्यमुक्तिः । ७, शिवशर्म्मजन्मकारणं । ८, द्वारकामाहात्म्यं । ९,

विमलाख्यविप्रोपाख्यानादिः। १०, मुकुन्दद्विजोपाख्यानादिः। ११, चण्डकनापिताख्यानकथनादिः। १२, विश्रान्तितीर्थमाहात्म्यादिः। १३, मधुवनमाहात्म्यादिः। १४, बदरिकाश्रमवर्णनं। १५, हरिद्वारमहिमवर्णनं। १६, इन्द्रप्रस्थमाहात्म्यकथनं। १७, प्रयागमाहात्म्यकथनं। १८, पुनरिन्द्रप्रस्थमाहात्म्यं।

No. 1477. दैवज्ञबान्धवः।

Substance, country-made yellow paper, 11 × 4¼ inches. Folia, 18 Lines, 9—10—11 on a page. Extent, 492 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1768. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Daivajña-bándhava. A manual for the calculation of auspicious days for the performance of rites and ceremonies. The MS. is incomplete, and the author's name does not appear in it.

Beginning. यस्यास्या वसनं गतिश्च वृषभः खट्वाङ्गशूलं करे
चन्द्रश्चारुविभूषणं वरतनौ यज्ञोपवीतं फणी।
दुर्जेयस्त्रिपुरो जितश्च मदनो येनान्धको निर्जितो
गङ्गा मूर्द्धि धृता च पुण्यतटिनी तस्मै नमः शम्भवे॥

End. (ख॰)

विषयः। समयाशुद्धिः। उत्पातामृतयोगादिकथनं। पर्वदिनानि। तिथिप्रकरणं। सङ्क्रान्तिकथनं। संवत्सरगणनादिः। वर्षशाद्ययनादिः।

No. 1478. पञ्चस्वरः, वृत्तिसहितः।

Substance, country-made yellow paper, 11 × 4¼ inches. Folia, 12. Lines, 5—8—9—10 on a page. Extent, 316 s'lokas. Character, Nágara, Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Pañchasvara. A manual of divination with the first five vowels of the Sanskrit alphabet—partly Nomancy and partly Tephramancy. By Prajápati. Attached to the text is a commentary by Apya Díkshita.

Beginning. अरिष्टविचारणं पताकीचक्रे ।
ऊर्द्धरेखात्रयं लेख्यं तिर्य्यग्रेखात्रयं तथा ।
वेधास्तिर्यक् क्रमाद्देयाद् द्वाभ्यां द्वाभ्यां परस्परम् ॥ १ ॥
षड्रेखासु समालेख्याः पताकीवेधनिर्णये । अस्यार्थः ।

End. जन्मलग्नस्य पापविद्धत्वात् पापयामार्द्धे जन्मसर्वंमरणयोगानामिदं सहकारीत्यत आह ।
ज्योतिर्विदः प्रपश्यन्तु ग्रहाणां सुविचारकाः ।
पञ्चस्वरादितो यद्वै सङ्क्षेपे निधनं कृतम् ॥

Colophon. इति श्रीप्रजापतिकृतोऽग्ययदीचितकृतविद्वतिसहितः पञ्चस्वराख्यो नाम ग्रन्थः समाप्तः ।

विषयः । पताकीचक्रस्य अकारादिपञ्चस्वरादीनाञ्च गणनया शुभाशुभकथनं ।

No. 1479. रमलसारः ।

Substance, country-made paper, 8¼ × 5 inches. Folia, 17. Lines, 11—12 on a page. Extent, 293 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1873. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Rámalasára. A manual of Cloromancy or augury with a set of dice. By Srípati, son of Lakshmínṛisiñha Bhaṭṭa.

Beginning. मञ्जुलारुणविस्तीर्णकरपुष्करसंयुतं ।
शिवोद्भवन्तं भास्वन्तं कमलामोददं भजे ॥ १ ॥
यः प्रश्नशास्त्रनिष्णातो रम्लशास्त्रप्रवर्त्तकः ।
ज्योतिर्मतानुसारेण तमाचार्य्यं नतोऽस्म्यहम् ॥ २ ॥
गणिगोविन्दरायस्य चात्रवर्णशिरोमणेः ।
प्रसादात् क्रियते रम्लसारः श्रीपतिना मया ॥ ३ ॥

End. प्रश्नालयेषु चान्येषु विशेषेषूक्तिभिर्बुधं ।
तत्तच्छकलयो (?)यच्च(?) बुध्वान्यानपि चिन्तयेत् ॥ १९० ॥

Colophon. इति श्रीगोकुलवास्तव्यलक्ष्मीन्दसिंहभट्टात्मजश्रीपतिविरचितो रमलसारः समाप्तो जातः ।

विषयः । पाशकनिक्षेपद्वारा जनकृतप्रश्नस्य शुभाशुभगणना ।

No. 1480. वैद्यरहस्यपद्धतिः ।

Substance, country-made paper, $10\frac{3}{4} \times 3\frac{3}{4}$ inches. Folia, 47. Lines, 10—12—13 on a page. Extent, 1,552 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1754. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Correct.

Vaidyarahasya Paddhati. A treatise on practise of medicine. By Vidyápati, son of Vañs'ídhara. The diseases treated of are: dysentery, chronic diarrhœa, jaundice, phthisis, hiccup, asthma, influenza, thirst, fainting, epilepsy, paralysis, colic, tumours in the abdomen, stone in the bladder, abscesses on the neck, sexual diseases, leprosy, diseases of women and infants, &c., &c.

Beginning. अथ ज्वराधिकारः। आमलक्यभया कृष्णा चित्रकश्चेत्ययं गणः।
सर्वज्वरकफातङ्के भेदी दीपनपाचनः॥ इत्यामलक्यादिः।

End. विद्यापतिर्नियोगाद् ध्यानतिरायगौडवर्यस्य।
वैद्यरहस्यं व्यलिखत् परम्पराज्ञातमुपकृत्यै॥ १॥
दीर्घदीर्घास्तु बहवो ग्रन्थाः सन्ति तथापि मे।
साम्प्रदायिकयोगानां सङ्ग्रहार्थमयं श्रमः॥ २॥
वस्वब्धिसैक १७४८ वर्षेभूद्वंशीधरतनूजनेः।
पौषशुक्लद्वितीयायां पूर्णा विद्यापतेः कृतिः॥ ३॥

Colophon. इति श्रीमद्बुधवरवंशीधरतनयविद्यापतिकृतिर्वैद्यरहस्यपद्धतिः समाप्तिमगात्।

विषयः। ज्वरातीसार—ग्रहणी—कृमि—पाण्डुरोग—कास—हिक्का—श्वास—छर्दि—पिपासा—मूर्च्छा—दाहोन्मादापस्मार—वातव्याध्यूरुस्तम्भ—शूल—गुल्म—मूत्रकृच्छ्राश्मरी—प्रमेह—मेदःशोथ—गण्डमाला—श्लीपद—विद्रधि—व्रण—भगन्दर—उपदंश—कुष्ठ—विसर्प—स्नायु—फिरङ्ग—मसूरिका—क्षुद्ररोग—शिरोरोग—नेत्रकर्ण—नासौष्ठ—मुख—गलरोगादिचिकित्सा। स्त्रीबालरोगचिकित्सा च।

No. 1481. सञ्ज्ञासमुच्चयः ।

Substance, country-made yellow paper, 7¼ × 2¾ inches. Folia, 21. Lines, 12 on a page. Extent, 480 s′lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1641. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Corrected.

Sañjñá-samuchchaya. A treatise on Nosology, Therapeutics, and Materia Medica. By S′ivadatta Mis′ra.

Beginning. दिव्याङ्गनाश्रुतिविभूषणहेमपात्रप्रोल्लासहेतुममृतद्रवसम्भृतं यः ।
कुम्भन्दधज्जलनिधेर्विभुराविरासीद्धन्वन्तरिस्तमहमन्वहमानतोऽस्मि ॥ १ ॥
चिकित्साशास्त्रसिद्धान्तजिज्ञासा वरिवर्त्ति चेत् ।
अभ्यासः क्रियतां तर्हि बुधाः सञ्ज्ञासमुच्चये ॥ २ ॥

End. सञ्ज्ञासमुच्चयममुं लघुवाग्भटादिग्रन्थप्रकाशनकरं विषमस्थलेषु ।
तातादधीतविधिवद्वरवैद्यविद्यश्चक्रे चतुर्भुजसुतः शिवदत्तमिश्रः ॥ १ ॥

Colophon. इति शिवदत्तमिश्रकृतः सञ्ज्ञासमुच्चयः सम्पूर्णः ।

विषयः । दोषधात्वादिमर्मसञ्ज्ञा । रोगनिदानं । परिमाणं । अहितकथनं । द्रवद्रव्य-कथनं । द्रव्यगुणः । विशेषणलङ्घनादिकथनं । त्रिफलादिनाम । आहार-विकृत्यादिकथनं । रसकल्कादिभेदाः । दाहक्लेदादिविवरणं ।

No. 1482. गौड़पादभाष्यटीका, वा माण्डूक्योपनिषद्भाष्यटीका भाष्यसहिता उपनिषत्सहिता च ।

Substance, country-made paper, 14 × 7 inches. Folia, 136. Lines, 10—12—13—15—18 on a page. Extent, 5,865 s′lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1912. Place of deposit, Calcutta, Government of India.. Appearance, old. Prose. Correct.

Gauḍapáda-bháshya-ṭíká. A gloss on a commentary on that portion of S′añkara's metrical digest of the Vedánta doctrine which bears on the Máṇḍukya Upanishad. By Ánandajñána, disciple of Suddhánanda.

Beginning. (टी०) । परिपूर्णपरिज्ञानानन्दस्फूर्त्तिमते सते ।
विष्णवे जिष्णवे तस्मै कृष्णनामभृते नमः ॥ १ ॥

शुद्धानन्दपदाम्भोजद्वन्द्वमद्वन्द्वजास्पदं ।
नमस्कुर्व्वे पुरस्कर्त्तुं तत्त्वज्ञानमहोदयं ॥ २ ॥
गौड़पादीयभाष्यं हि प्रसन्नमिव लक्ष्यते ।
तदर्थतोऽतिगम्भीरं व्याकरिष्ये स्वशक्तितः ॥ ३ ॥
पूर्व्वै यद्यपि विद्वांसो व्याख्यानमिह चक्रिरे ।
तथापि मन्दबुद्धीनामुपकाराय यत्यते ॥ ४ ॥

(भा०)। प्रज्ञानांशुप्रतानैः स्थिरचरनिकरव्यापिभिर्व्याप्यलोकान्
भुक्त्वा भोगान् स्थविष्ठान् पुनरपि धिषणोद्भाषितान् कामजन्यान् ।
पीत्वा सर्व्वान् विशेषान् स्वपिति मधुरभुङ्मायया भोजयन्नो
मायासङ्ख्यातुरीयं परममृतमजं ब्रह्म यत्तन्नतोऽस्मि ॥ १ ॥

(मू०)। सर्व्वं ॐ ह्येतद्ब्रह्म ॥ अयमात्मा ब्रह्म सोऽयमात्मा चतुष्पात् ॥

End. (मू०)। दुर्द्दर्शमतिगम्भीरमजं साम्यं विशारदं ।
बुद्ध्वा पदमनानात्वं नमस्कुर्म्मो यथा बलं ॥ १०० ॥

Colophon. इति श्रीगौड़पादीयचतुर्थः ।
(भा०)। इति श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतावागमशास्त्रविवरणे अलातशान्त्याख्यं चतुर्थप्रकरणं समाप्तं ॥
(टी०)। गौड़पादीयभाष्यस्य व्याख्या व्याख्यातृसम्मता ।
सम्मिता निर्म्मिता सेयमर्पिता पुरुषोत्तमे ॥
इति परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीशुद्धानन्दपूज्यपादशिष्यभगवदानन्दज्ञानकृतायां गौड़पादभाष्यटीकायां चतुर्थप्रकरणं समाप्तम् ॥

विषयः। माण्डूक्योपनिषद्भाष्यव्याख्यानं ।

No. 1483. सिद्धान्तविन्दुः, वा दशश्लोकीटीका, मूलसहिता ।

Substance country-made paper, 11½ × 5½ inches. Folia, 12. Lines, 6—16—17 on a page. Extent, 765 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1741. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Siddhánta-vindu alias *Das'as'loki-ṭíká.* A commentary on the *Das'as'loki* or ten stanzas by S'aṅkara on the essence of the Vedánta doctrine. By Madhusúdana Sarasvatí, disciple of Vis'ves'vara Sarasvatí.

Beginning. (टी॰)। श्रीशङ्कराचार्य्यनवावतारं विश्वेश्वरं विश्वगुरुं प्रणम्य।
वेदान्तशास्त्रश्रवणालसानां बोधाय कुर्व्वे किमपि प्रयत्नं॥
(मू॰)। न भूमिर्न तोयं न तेजो न वायुर्न खं नेन्द्रियं वा न तेषां समूहः।
अनैकान्तिकत्वात् सुषुप्त्यैकसिद्धस्तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहं॥
End. (मू॰)। न चैकं तदन्यद्द्वितीयं कुतः स्यात् न चाकेवलत्वं न चाकेवलत्वं।
न शून्यं न चाशून्यमद्वैतकत्वात् कथं सर्व्ववेदान्तसिद्धं ब्रवीमि॥ १०॥
(टी॰)। बहुयाचनया मयायमल्पो बलभद्रस्य कृते कृतो निबन्धः।
यददुष्टमिहास्ति यच्च दुष्टं तदुदाराः सुधियो विवेचयन्तु॥
Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीविश्वेश्वरसरस्वतीभगवत्पादशिष्यश्रीमधु-
सूदनसरस्वतीविरचितः सिद्धान्तविन्दुनामग्रन्थः समाप्तः॥
विषयः। दशश्लोकीव्याख्यानं। दशश्लोक्यान्तु आत्मतत्त्वविवेचनं॥

No. 1484. ब्रह्मामृतवर्षिणी, अर्थात् ब्रह्मसूत्रवृत्तिः।

Substance, country-made paper, 14 × 7 inches. Folia, 160. Lines, 14—15—16 on a page. Extent, 3,080 s'lokes. Character, Nágara. Date, Sm. 1912. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Brahmámṛita-varshiṇí. An ancient exposition of the Vedánta aphorisms of Vyása. By Rámánanda Sarasvatí, disciple of Mukunda Govinda. The author takes exception to the opinion of S'aṅkara Áchárya in several places, and establishes separate theories of his own. The MS. is apparently complete, but it is not so large as a codex noticed by Dr. Hall (*Contributions*, p. 93) which is said to extend to 8000 s'lokas.

Beginning. श्रीरामचरणद्वन्द्वमद्वन्द्वानन्दसाधनं।
नमामि यद्रजोयोगात् पाषाणोऽपि सुखं गतः॥ १॥
सङ्गतिः संशयः पूर्व्वपरपक्षौ तयोः फलं।
भाष्यस्थाः श्रुतयः सर्व्वाः सूत्राण्यनवशेषतः॥ २॥
व्याख्यायन्ते स्फुटन्यायैर्मतभेदोऽपि कुत्रचित्।
उच्यते सुखबोधार्थं श्रीरामो वीक्षतामिदं॥ ३॥

End.

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमन्मुकुन्दगोविन्दश्रीचरणशिष्यितश्रीरामानन्दसरस्वतीकृतौ ब्रह्मसूत्रवृत्तौ ब्रह्मामृतवर्षिण्यां चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । अथातो ब्रह्मजिज्ञासेत्यादिवेदान्तसूत्रव्याख्यानं ।

No. 1485. वेदान्तसञ्ज्ञानिरूपणं ।

Substance, country-made paper, 14 × 7 inches. Folia, 9. Lines, 11—17 on a page. Extent, 405 s'lokes. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Vedánta-sañjñá-nirúpaṇa. Interpretations of one hundred and forty-three technical terms in common use in Vedántic works. The name of the author has not been ascertained. Dr. Hall describes (*Contributions*, p. 127) a work on Vedántic terminology under the title of *Vedánta-sañjñá-prakṛiyá*, but whether it is the same with the one under notice or different cannot be made out.

Beginning. श्रीमद्गुरोः पादयुगं नत्वा तस्य प्रसादतः ।
वेदान्तसञ्ज्ञाः प्रत्येकं निरूप्यन्ते यथामति ॥ १ ॥

End. ब्रह्माहमस्मीति प्रत्यगभिन्नब्रह्मज्ञानान्मुक्तिरिति सिद्धं ।

Colophon. इति सञ्ज्ञाप्रकरणं समाप्तम् ॥

विषयः । त्रिचत्वारिंशदधिकशतसङ्ख्यकवेदान्तिकव्यवह्रियमाणसञ्ज्ञाकथनं सङ्क्षेपतस्तत्प्रत्येकतात्पर्य्यकथनञ्च ॥

No. 1486. जीवन्मुक्तिविवेकः ।

Substance, country-made paper, 14 × 7 inches. Folia, 52. Lines, 12—16 on a page. Extent, 2,126 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1913. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Jívanmukti-viveka alias *Jívanmukti-prakaraṇa.* Emancipation during terrestrial existence. By Vidyáraṇya Svámí *alias* Mádhava Ácharya. Hall's *Contributions*, pp. 133—208. The means of emancipation recommended being Yoga meditation, some take the work to be a Yoga treatise, but its leaning is Vedántic.

Beginning. यस्य निश्वसितं वेदा मायया योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

End. जीवन्मुक्तिप्रमाणप्रकरणं प्रथमं । वासनाक्षयः द्वितीयः । मनोनाशस्तृतीयः । स्वरूपसाधननिरूपणं चतुर्थं । विद्वत्सन्न्यासनिरूपणं पञ्चमं ।

Colophon. इति श्रीविद्यारण्यस्वामिकृतजीवन्मुक्तिविवेकः । इति श्रीजीवन्मुक्तिः सम्पूर्णा ।

विषयः । जीवन्मुक्तिविचारः ।

No. 1487. बह्वृचब्राह्मणोपनिषत्, वा ऐतरेयोपनिषद् भाष्यसहिता विवरणसहिता च ।

Substance, country-made paper, 13¾ × 7 inches, Folia 55. Lines, 10—11 —12—13 on a page. Extent, 2,185 sl'okas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Aitareyopanishad-bháshya-ṭíká. A gloss on S'añkara's commentary on the Aitareya Upanishad of the Rig Veda. By Abhinava Náráyaṇendra Sarasvatí, disciple of Kaivalyendra Sarasvatí. The codex comprises also the text and the commentary.

Beginning. (वि०) । आत्मा वा इदमित्यादिना केवलात्मविद्यारम्भस्य अवसरं वक्तुं कृतिं कीर्त्तयति परिसमाप्तमिति ।

(भा०) । परिसमाप्तं कर्म्म सहाः(?) परब्रह्मविषयविज्ञानेनैव सैषा कर्म्मणो ज्ञानसहितस्य परा गतिरुक्थविज्ञानद्वारेणोपसंहृता ।

(मू०) । आत्मा वा इदमेक एवाग्र आसीत् ।

End. (मू०) । अमुष्मिन् वर्गे लोके सर्व्वान् कामानाप्त्वा मृतः समभवत् समभवत् ।

Colophon. (भा०) । इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीगोविन्दभगवत्पादपूज्यशिष्यश्रीशङ्कराचार्य्यभगवत्कृतौ बह्वृचब्राह्मणोपनिषद्भाष्यं समाप्तम् ॥

(वि०) । इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमत्कैवल्येन्द्रसरस्वतीपूज्यपादशिष्यश्रीमदभिनवनारायणेन्द्रसरस्वतीविरचितायां ऐतरेयोपनिषद्भाष्यटीकायां षष्ठोऽध्यायः समाप्तः ॥

विषयः । बह्वृचब्राह्मणोपनिषद्भाष्यव्याख्यानं ।

No. 1488. शिवगीता, मत्स्यपुराणोत्तरखण्डीया ।

Substance country-made paper, 14 × 7¼ inches. Folia, 17. Lines, 16—17 on a page. Extent, 885 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1913. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance old. Verse. Incorrect.

S'iva Gítá. A work, in imitation of the well-known Bhagavad Gítá, in which S'iva imparts instruction to Rághava on emancipation, the stand-point being the Yoga, but so modified as to form a different system of philosophy. The work professes to be an episode of the Matsya Puráṇa. It is distinct from the work noticed under No. 454.

Beginning. सूत उवाच । अथातः सम्प्रवक्ष्यामि शुद्धं कैवल्यमुक्तिदं ।
अनुग्रहान्महेशस्य भवदुःखस्य भेषजं ॥

End. इत्युक्ता प्रययुः सर्व्वे सायं सन्ध्यामुपासितुं ।
वसन्तः सूतपुत्रं ते सन्तुष्टा गोमतीतटं ॥

Colophon. इति श्रीमत्स्यमहापुराणोत्तरखण्डे श्रीमच्छिवगीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीशिवराघवसंवादे अधिकारिनिरूपणं नाम षोड़शोऽध्यायः ॥

विषयः । अत्र षोड़शाध्यायाः सन्ति । तत्र १ मे, भक्तियोगकथनं । २ ये, वैराग्ययोगकथनं । ३ ये, पाशुपतविधिकथनं । ४ र्थे, शिवप्रादुर्भावकथनं । ५ मे, पाशुपताद्यस्त्रलाभकथनं । ६ ष्ठे, शिवविभूतियोगकथनं । ७ मे, पञ्चभूतानामुत्पत्तिस्थितिलयनिरूपणं । ८ मे, देहस्य पाञ्चभौतिकत्वकथनं । ९ मे, देहस्वरूपनिरूपणं । १० मे, जीवस्वरूपनिरूपणं । ११ शे, उपासनामाहात्म्यकथनं । १२ शे, उपासनाविधिकथनं । १३ शे, शिवमोक्षयोगकथनं । १४ शे, पञ्चकोशनिरूपणं । १५ शे, भक्तियोगकथनं । १६ शे, अधिकारिनिरूपणं ॥

No. 1489. हरितत्त्वमुक्तावली, वा हरिस्तुतिव्याख्या मूलसहिता ।

Substance, country-made paper, 14 × 7 inches. Folia, 32. Lines, 16 on a page. Extent, 1,302 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1913. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Haritattva-muktávalí. A commentary on a hymn by S'añkara in praise of the deity of the Vedántists. By Svayamprakás'a Yati, disciple of Kaivalyánanda Yogindra. Hall's *Contributions*, p. 136.

Beginning. (टी॰)। नित्यं निजानन्दसदद्वितीयं शुद्धं विभुं सत्यमतिं स्वतन्त्रं।
सूक्ष्मं निरस्ताखिलरूपमीशं प्रत्यक्षमात्मानमहं भजामि ॥
शङ्करं शङ्कराचार्य्यं केशवं वादरायणं।
सूत्रभाष्यकृतौ वन्दे भगवन्तौ पुनः पुनः ॥
(मू॰)। स्तोष्ये भक्त्या विष्णुमनादिं जगदिदं यस्मिन्नेतत् संसृतिचक्रं भ्रमतीत्यं।
यस्मिन् दृष्टे नश्यति तत् संसृतिचक्रं तं सेऽसारध्वान्तविनाशं हरिमीड़े ॥

End. (मू॰)। इत्यं स्तोत्रं भक्तजनेड्यं भवभीतिध्वान्तार्कोभं भगवत्पादोपमेदं यः।
विष्णोः श्लोकं पठति शृणोति व्रजति ज्ञानं ज्ञेयं ह्यात्मनि चाप्नोति मनुष्यः ॥

Colophon. (टी॰)। इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यकैवल्यानन्दयोगीन्द्रपादकमल-भृङ्गायमानस्वयम्प्रकाशाख्ययतिविरचिता शङ्करभगवत्पादकृतहरिस्तुतिव्याख्या-तत्त्वमुक्तावली सम्पूर्णा ॥

विषयः। हरिस्तुतिव्याख्यानं।

No. 1490. शब्दार्णवाभिधानं।

Substance, 1st Volume, English paper, the rest on country-made paper, 11 × 8 inches. Folia, ? Lines, on a page. Extent ? s'lokas ? Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Asiatic Society of Bengal. Appearance, old, all except 1st Volume, very much decayed. Prose. Correct.

S'abdárṇavábhidhána. A dictionary of the Sanskrit language. The work was compiled by the late Bábu Kás'ínátha Basák, who died about forty years ago. He was a distinguished Sanskrit and Persian scholar, and for his time a good English writer, having been in the habit of preparing briefs for barristers of the late Supreme Court of Calcutta. He was much respected by his countrymen for his learning, wealth, and social qualities. The dictionary is remarkable as the first of its kind prepared by a native without European assistance or superintendence. It is alphabetically arranged, and is fuller in vocables than the S'abdakalpadruma of the late Sir Rájá Rádhákánta Deva, and gives the etymology of every word. In this last respect it is superior to both the S'abdakalpadruma and the Dictionary compiled

under the superintendence of Dr. Wilson. The work was completed in eight volumes, of which the I, III, and V are lost. The second volume is devoted to the letter क, the IV to ट to ध, the VI to फ to र, the VII to ल to ष, and the VIII to स to ह. The codices seem to have been sadly neglected, and have suffered much from damp and the ravages of rats. The work was sent to press by Bábu Jayagopál Bysák, the son of the author, and sixty pages of it, comprising about one half of the vocables beginning with letter अ, were printed, when the death of the editor put a stop to the undertaking.

Beginning. अ अव्ययं अभावे अल्पे निषेधे क्षपायाञ्च अः पुं विष्णौ ॥
अशब्दः स्यादभावे च स्वल्पार्थप्रतिषेधयोः ।
अनुकम्पायाञ्च तथा वासुदेवे त्वनव्ययमिति मेदिनी ॥

End. ह्लादिनी स्त्री सल्लक्यां ॥ ह्रीलिलज्जे इत्यस्मात् औणादिककुप्रत्यये रेफस्य वा लत्वे ह्लीकुः । ह्रीकुः ह्लीकुः सलज्जे स्यात् जतुकत्रपुणोरपीति उणादिकोषः ह्लीकु वाच्यलिङ्गं लज्जिते पुं जतुनि त्रपुणि च ।

Colophon. समाप्तिसूचकं वाक्यं नास्ति । मध्यं खण्डितञ्च ।

विषयः । अकारादिक्रमेण शब्दानां यथासम्भवमर्थव्युत्पत्तिप्रकृतिप्रत्ययविभागकथनं, शब्दार्थविषये कोषादिप्रमाणप्रदर्शनञ्च अभिधानस्यास्य पञ्चखण्डाः सन्ति मध्ये कतिपयखण्डा न सन्ति ॥

No. 1491. संहिताविवृतिः वा बृहत्संहिताविवृतिः, मूलसहिता ।

Substance, country-made paper, $14\frac{3}{4} \times 13$ inches. Folia, 514. Lines, 13 on a page. Extent, 22,508 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Sañhitá-vivriti. A commentary on the Brihat Sañhitá of Varáha Mihira. By Bhaṭṭotpala. The text of Varáha Mihira has already been published in the Bibliotheca Indica, and a translation of it, by Dr. Kern, in the Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain. But the commentary is a voluminous one and rare. An imperfect copy of it has been noticed under No. 590 (ante II. p. 42), but it has been so described there as if it were an independent work. Besides the copy now under notice, a complete codex has been obtained for the Library of the Asiatic Society of Bengal.

Beginning. (टी०) । ॐ ब्रह्माजशङ्कररवीन्दुकुजज्ञजीवशुक्रार्कपुत्रगणनाथगुरून् प्रणम्य ।
यः सङ्ग्रहोऽर्कवरलाभविवृद्धबुद्धेरावर्त्तकस्य तमहं विवृणोमि कृत्स्नम् ॥
यच्छास्त्रं विपुलं चकार सविता स्कन्धैस्त्रिभिर्ज्योतिषां
तस्योच्छित्तिभयात्पुनः कलियुगे संश्रित्य यो भूतलम् ।
भूयः स्वल्पतरं वराहमिहिरव्याजेन सर्वं व्यधात्
इत्थं यं प्रवदन्ति मोक्षकुशलास्तस्मै नमो भास्वते ॥
वराहमिहिरोदधौ सुबहुभेदतोयाकुले
ग्रहर्क्षगणयादसि प्रचुरशास्त्ररत्नोज्ज्वले ।
भ्रमन्ति परितो यतो लघु+येऽर्थलब्धाः(?) ततः
करोमि विवृतिप्लवं निजधियाहमन्नोत्पलः ॥
(मू०) । जयति जगतः प्रसूतिर्विश्वात्मा सहजभूषणं नभसः ।
द्रुतकनकसदृशो दशशतमयूखमालार्चितः सविता ॥

End. गुरुचरणप्रणिपातकृतप्रसादमतिना मदीयं शास्त्रं ज्योतिषग्रन्थमुपसङ्गृहीतं सङ्क्षिप्तीकृतं तस्मात्तेभ्यः पूर्वप्रणेतृभ्यः पूर्वाचार्येभ्यो नमोऽस्तु नमस्कारो भवतु ।

Colophon. इति भट्टोत्पलविरचितायां संहिताविवृतौ उपसंहाराध्यायः शतमेकम् ॥

विषयः । वराहमिहिरकृतबृहत्संहिताव्याख्या ।

No. 1492. अष्टविकृति विवृतिः ।

Substance, country-made paper, 11⅓ × 4¾ inches Folia, 30. Lines, 8—10 on a page. Extent, 641 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect. Complete.

Ashṭa-vikriti-vivriti, with a commentary. A set of memorial verses on the principles of reading in eight different arbitrary ways the Sañhita of the Rig Veda. By Madhasúdana, a muni or saint, son of Krishṇa-daipáyana, which name would at first sight suggest Vyása, but it is not so. The commentary is anonymous. The colophon is incorrect and quite unreliable. From the introductory portion of the commentary it appears that Madhusúdana wrote the treatise in verse, borrowing his materials from Prátisákhya treatises by Vyáḍí and Hayagríva. The works of the latter have not yet been met with, but the name of Vyáḍí or Vyálí is well known as that of an old grammarian

of high authority, who is described to have written a work, called *Sangraha*, in a hundred thousand verses of continuous anushṭup. From frequent references in latter works it would seem that he wrote a standard lexicon which Amara largely consulted. A Prátis'ákhya is also attributed to him, but as yet none of these works has been met with. Goldstücker, after reviewing the remarks of Max Müller, Weber, Bohtlink and others, comes to the conclusion that Vyáḍí "was a near relative of Páṇini, and Páṇini must have preceded him by at least two generations." *Panini*, p. 210.

The real and original object of these artificial forms of writing the text of the Rik Sañhitá, was the prevention of corruptions, interpolations and accidental omissions of the words of the text, but the love of mystery soon attached to it a religious meaning. The practice of reading or keeping by heart these arbitrary forms is still held highly meritorious, and there are many pandits in the Marhatta, Karṇáta and Draviḍa countries who go through a part of the text every day before breakfast as a pious act. The practice is very similar to that of mediæval monks of Europe who used to read the Bible backward. Five such artificial forms have already been noticed under No. 1234, ante III. p. 199. The forms described in the codex before us are respectively called (1). *Jaṭá*, or entangled. (2). *Málá*, or garland. (3). *Danḍa*, or staff-like. (4). *Rekhá*, or linear. (5). *Ratha*, or car-like. (6). *Dhvaja*, or flag-like. (7). *Sikhá*, or crest-like. (8). *Ghana*, or densely clotted. The Jaṭá, according to the author, should comprise five members, thus: 1st *Agnimíle;* 2nd *Ile;* 3rd *Ilegnim;* 4th *Agnimagnim;* and 5th *Agnimíle.* The 1st is called *anukrama* or the usual order; the 2nd *utkrama* or the eliding order; the 3rd *vryutkrama* or reversed order; the 4th *abhikrama* or repeating order; and 5th *sankrama* or rejoined order. The Jaṭá and the Ghana correspond exactly and in every respect with the principles laid down in the Jaṭápaṭala, (ante III. p. 200). The others are new forms and made up by different fanciful arrangements of the five-fold order. The rules, however, exceedingly brief and obscure, and the examples given are so manifestly incorrect that they do not help one to elucidate them.

Beginning. (टी०)। हरिः ॐ । अथाष्टौ विवरणानि लिख्यन्ते ।
मधुसूदनमुनीश्वरचरिताष्टौ विकृतिसंवरणस्य ।
तत्पूस्व(?) पुरोगमाचरं प्रकाश्यमारभते ॥ १ ॥

अथ मधुसूदनमहामुनिः स्वचिकीर्षितस्य निष्प्रत्यूहपरिसमापनफलकमिष्टदेवताध्यानरूपं मङ्गलमाचरन् स्वगुरुस्वनामकथनपूर्वकं चिकीर्षितं प्रतिजानीते ।

(मू॰) । श्रीश्रीमन्तौ ह्वहरिचरणावात्मनोऽन्यस्य चेत-
स्यृग्वेदाष्टौविकृतिविहृतिं वैदिकस्तोकनीयां ।
व्याख्याचार्यानुमति मधुसंसूदनाख्यो गुरुश्री-
कृष्णद्वैपायनतनुभवो मस्करी चर्करीति ॥ १ ॥

End. ऋत्विजं देवं यज्ञस्य । यज्ञस्य देवमृत्विजं । देवमृत्विजं देवं देवमृत्विजं । ऋत्विजं देवं देवमृत्विजं । ऋत्विजमित्यृत्विजं । होतारं रत्नधातमं । रत्नधातमं होतारं । होतारं रत्नधातमं । रत्नधातममिति रत्नधातमम् । इति घनः । जटाद्यष्टौ विकृतयः सम्पूर्णाः । एवं प्रकारेण चतुःषष्टिअध्यायो बुधैर्ज्ञेयः । इति जटाद्यष्टौविकृतीनां स्वरूपकथनं मया विरचितं यत् ।
तेन जिष्णुर्विष्णुरादिपुरुषो वेदपुरुषादिसर्वैः प्रीतो भवतात् ॥ ५६० ॥

Colophon. इति श्रीहरिचरणौ पादोपदिष्टायां श्रीकृष्णद्वैपायनतनुभवायां श्रीमधुसूदनमुनिविरचितायां श्रीयाडीहयग्रीवीप्रातिशाख्यकारिकायां(?)श्रीमधुसूदनीशिक्षाभाष्यं नाम जटाद्यष्टविकृतिविवरणं सम्पूर्णं ।

विषयः । ऋग्वेदीयजटाद्यष्टविकृतीनां प्रत्येकलक्षणोदाहरणानि ।

No. 1493. सिद्धान्तचन्द्रिका ।

Substance, country-made yellow paper, 18 × 3¾ inches. Folia, 91. Lines, 6—7—8 on a page. Extent, 3,060 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Siddhánta-chandriká. A metrical treatise on the creation according to the Vedánta philosophy, and on the nature and attributes of Brahma. By S'ivachandra Siddhánta, disciple of Rádhákṛishṇa Vedántavágís'a and Rámakṛishṇa Mis'ra. A work of this name and character has been noticed by Mr. Hall, but it is said to be the work of Ráma Sunyamin, disciple of Rámabhadra Yati (*Contributions*, p. 110). The MS. examined by him was, however, defective, and the author's name seems to be incorrect. The title of Sunyamin is suspicious, and I have never heard it used.

Beginning. शङ्करः शङ्कराचार्य्यः केशवो वादरायणः ।
प्रकाशतां मम स्वान्ते प्रभया निर्निमित्तया ॥
श्रीराधाकृष्णवेदान्तवागीशेन च शिक्षितः ।
श्रीरामकृष्णमिश्रेण दृहस्पतिसमेन च ॥
विप्रः श्रीशिवचन्द्राख्यः तौ नत्वा तनुते स्मरन् ।
गुरुकल्पितसिद्धान्तनामा सिद्धान्तचन्द्रिकां ॥

End. रामकिशोररामस्त्वं भासस्व मयि निर्गुणे ।
मेघं भित्त्वा यथा भातः सूर्य्याचन्द्रमसौ तथा ॥

Colophon. इति श्रीशिवचन्द्रसिद्धान्तविरचिता सिद्धान्तचन्द्रिका समाप्ता ॥

विषयः । वेदान्तमतसिद्धजगत्प्रपञ्चस्य विवरणं ब्रह्मैक्यप्रतिपादनञ्च ॥

No. 1494. सनत्सुजातीयविवरणं, मूलसहितं ।

Substance, country-made paper, 12½ × 5 inches. Folia, 26. Lines, 15—17 on a page. Extent, 1,348 s'lokas. Character, Bengali. Date, Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Sanatsujátíya-vivaraṇa. A commentary on an episode in the Udyoga Parva of the Mahábhárata on death and futurity. A sage of the name of Sanatasujáta, according to the legend, instructs Dhritaráshṭra on the subjects. By a disciple of S'aṅkara Ácharya, who withholds his name from the work.

Beginning. (टी०) । नमः पुंसे पुराणाय पूर्णानन्दाय विष्णवे ।
निरस्तनिखिलध्वान्ततेजसे विश्वहेतवे ॥
सनत्सुजातविवरणं सङ्क्षेपतो ब्रह्मजिज्ञासूनां सुखावबोधायारभ्यते ।
(मू०) । वैशम्पायन उवाच ।
ततो राजा धृतराष्ट्रो मनीषी सम्पूज्य वाक्यं विदुरोदितं तत् ।
सनत्सुजातं रहिते(?) महात्मा पप्रच्छ बुद्धिं परमां बुभूषन् ॥

End. (टी०) । तत्पतेकं चाचकं(?) सदास्तं निरञ्जनं ।
चित्तवृत्तिवृकसुखं तदस्म्यहं तदस्म्यहं ॥

Colophon. इति श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यस्य श्रीमच्छङ्कर-भगवत्पूज्यपादशिष्यस्य कृतौ सनत्सुजातीयविवरणे चतुर्थोऽध्यायः समाप्तः ।

(मू॰)। अणोरणीयान् सुमनाः सर्व्वभूतेष्ववस्थितः ।
पितरः सर्व्वभूतानां पुष्करे निहितं विदुः ।
इत्युद्योगपर्व्वणि सनत्सुजातीये चतुर्थोऽध्यायः ।
विषयः । भारतान्तर्गतोद्योगपर्व्वीयसनत्सुजातीयोपाख्यानस्य व्याख्यानं ।

No. 1495. पदार्थखण्डनटिप्पनी ।

Substance, country-made paper, 13¾ × 5½ inches. Folia, 27. Lines, 9—10 on a page. Extent, 900 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Padártha-khandana Tippaní. A complete copy of the work noticed under No. 365, ante, vol. I, p. 206.

Beginning. तातस्य तर्कसरसीरुहकाननेषु चूडामणेर्द्दिनमणेश्चरणौ प्रणम्य ।
श्रीरामभद्रसुकृती कृतिनां हिताय लीलावशात् किमपि कौतुकमातनोति ॥
End. श्रीसार्व्वभौमकविकल्पितमर्थतत्त्वं तत्त्वेन तर्हि सुधियः परिशीलयन्तु ॥
Colophon. इति श्रीरामभद्रसार्व्वभौमभट्टाचार्य्यविरचितपदार्थखण्डनटिप्पनी समाप्ता ॥
विषयः । पदार्थखण्डनस्य व्याख्यानं ।

No. 1496. शास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः ।

Substance, country-made paper, 16½ × 3 inches. Folia, 73. Lines, 4—5—6—7—8 on a page. Extent, 2,203 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

S'ástra-siddhánta-les'a-sangraha alias *Siddhánta-les'a.* "An examination, in four sections, of the various schools of the Vedánta system, with strictures on the other Hindu schemes of philosophy. By Apya Díkshita, son of Rañgarája Díkshita." Hall's *Contributions*, p. 153.

Beginning. अधिगतभिदा पूर्व्वाचार्य्यानुपेत्य सहस्रधा
सरिदिव महीभेदान् सम्प्राप्य शौरिपदोद्गता ।
जयति भगवत्पादश्रीमन्मुखाम्बुजनिर्गता
जननहरिणी सूक्तिर्ब्रह्माद्वयैकपरायणा ॥

End. निरतिशयानन्दस्फुरणसम्बद्धनिःसन्धिबन्धपरमेश्वरभावापत्तिराद्गत्येति सिद्धं ।

Colophon. इति शास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहे चतुर्थः परिच्छेदः ॥

विषयः । अत्र चत्वारः परिच्छेदाः । तत्र १मे, आत्मा वाऽरे द्रष्टव्यः श्रोतव्य इतिश्रुतिसिद्धश्रवणविधेः अपूर्व्वविधिनियमविधिपरिसङ्ख्याविधिचितयान्यतमरूपतानिरसनं जीवेश्वरयोः स्वरूपनिरूपणञ्च । २ये, जगत्प्रपञ्चस्य मिथ्यात्वसंस्थापनेन ब्रह्माद्वैतप्रतिपादनं । ३ये, विद्याया एव ब्रह्मप्राप्तेः साक्षाद्धेतुत्वकथनं । ४र्थे, अविद्यालेशस्वरूपनिरूपणं, अविद्यानिवृत्तिस्वरूपनिरूपणादिकञ्च ॥

No. 1497. सिद्धान्तचन्द्रिका टीका ।

Substance, country-made yellow paper, 18 × 4 and 16 × 5 inches. Folia 175. Lines, 10—11—12—14 on a page. Extent, 12,600 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India., Appearance, old. Prose. Incorrect.

Siddhánta-chandriká ṭíká. A commentary on Sivachandra Siddhánta's treatise on the Vedánta doctrine (ante No. 1443). Anonymous.

Beginning. सिद्धान्तचन्द्रिकां सूर्य्यरश्मितुल्यां विधित्सुना ।
टीका विधीयते वादितापज्ञानाय केनचित् ॥

End. दृष्टान्तमाह मेघमिति । यथाकाशे स्थितं मेघं भित्त्वा सूर्य्याचन्द्रमसौ यथा भातः तथा मयि स्थितं गुणं भित्त्वा भासस्व ग्रन्थकर्त्तृपितृनाम रामकिशोर इति । टीका समाप्ता ॥

विषयः । शिवचन्द्रसिद्धान्तकृतसिद्धान्तचन्द्रिकाख्यवेदान्तशास्त्रस्य व्याख्यानं ।

No. 1498. पूर्वमीमांसार्थसङ्ग्रहः ।

Substance, country-made paper, $12\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 18. Lines, 5—8 on a page. Extent, 414 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sm. 1863. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Purva-mímáñsá-sañgraha. An epitome of the Mímáñsá doctrine of Jaimini. By Laugákshí Bháskara. Hall's *Contributions*, p. 186.

Beginning. वासुदेवं रमाकान्तं नत्वा लौगाक्षिभास्करः ।
कुरुते जैमिनिनये प्रवेशायार्थसङ्ग्रहं ॥

End. बालानां सुखबोधाय भास्करेण सुमेधसा ।
रचितोऽयं समासेन जैमिनीयार्थसङ्ग्रहः ॥

Colophon. इति श्रीलौगाक्षिभास्करविरचितं पूर्वमीमांसार्थसङ्ग्रहनामकं प्रकरणं समाप्तम् ।

विषयः । पूर्वमीमांसास्थजैमिनिसूत्रव्याख्यानं ।

No. 1499. प्रमाणपारायणं ।

Substance, country-made paper, 14 × 4½ inches. Folia, 54. Lines, 4—10—11 on a page. Extent, 2,252 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Pramáṇa-páráyána. The fifth section of a work in defence of Prabhákara's developement of the Mímáñs'á doctrine. By Sálikanátha Mis'ra Mahá Mahopádhyáya. The entire work is named by the author *Prakraṇa-panchíká*, but it is commonly known under the title of *Sálíká.* Three of the other four sections are respectively called, *Nyáya-víthí*, *Nyáya-suddhi*, *Nírmalánjana.* I cannot ascertain the name of the fourth. Hall's *Contributions*, p. 195.

Beginning. स्वाध्यायविधिवाक्यार्थविचारे प्रयतामहे ।
प्रभाकरगुरोर्दृष्ट्या मीमांसारम्भसिद्धये ॥
अत्र केचिदाचक्षते न मीमांसाशास्त्रमारम्भणीयमिति ।

End. सङ्कीर्णनाच्च परस्परं पूर्वापरभावः । प्रत्यक्षसिद्ध एवेति न प्रमाणान्तरं व्याप्रियत इति । तस्माद्यथोदितलक्षणविषयफलानि पञ्चैव प्रमाणानीति सिद्धम् ।

Colophon. इति श्रीमहामहोपाध्यायश्रीशालिकनाथकृतौ प्रमाणपारायणे षष्ठः परिच्छेदः ।
समाप्तञ्चेदं प्रमाणपारायणं नाम पञ्चमं प्रकरणम् ॥

विषयः । १ परिच्छेदे, मीमांसामतसमर्थनं । २, वेदविसंवादशङ्कानिरासः । ३, जातिनिर्णयः । ४, विज्ञाननिर्णयः । ५, प्रमाणलक्षणकथनं । ६, प्रत्यक्षादिप्रमाणसाधनं ।

No. 1500. लघुचन्द्रिका ।

Substance, country-made paper, 14 × 5½ inches. Folia, 42. Lines, 10 on a page. Extent, 1,422 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Laghu-chandriká alias *Advaita-chandriká*. A commentary on Madhusúdana Sarasvati's refutation of the Nyáya doctrine. By Brahmánanda Sarasvati, disciple of Náráyaṇa Tírtha. The MS. is incomplete. Hall's *Contributions*, p. 157.

Beginning. नमो नवघनश्यामकामकामितदेहिने ।
कमलाकामसौदामकणाकामुकदेहिने ॥
श्रीनारायणतीर्थानां गुरूणां चरणस्मृतिः ।
भूयान्मे साधिकेष्टानामनिष्टानाञ्च बाधिका ॥
अद्वैतसिद्धिव्याख्यानं ब्रह्मानन्देन भिक्षुणा ।
सङ्क्षिप्तचन्द्रिकार्थेन क्रियते लघुचन्द्रिका ॥
विष्णुं व्यापकं जीवस्वरूपं मोक्षं प्राप्त इव स्वयं विजयते ।

End. (ख०) ।

विषयः । अद्वैतसिद्धिव्याख्यानं ।

No. 1501. अध्यात्मरामायणं ।

Substance, country-made yellow paper, 15¾ × 3 inches. Folia, 231. Lines, 6—7 on a page. Extent, 5,154 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Adhyátma-Rámáyaṇa. A version of the legend of Ráma differing in many respects from that given in the Rámayáṇa of Válmíki. The work, an episode of the Brahmándá Purána, professes to reproduce the story as narrated to an assembly of sages at Naimisaranya, by Súta, who had heard it from Vyása, who had obtained it from Nárada, who on his part had obtained it on a visit to Brahmá. The claims of the work to literary merit are of the slenderest, but it abounds in philosophical dissertations. The work has lately been published in Calcutta.

Beginning. सूत उवाच । कदाचिन्नारदो योगी परानुग्रहवाञ्छया ।
पर्य्यटन् सकलान् लोकान् सत्यलोकमुपागतम् ॥
तत्र दृष्ट्वा मूर्त्तिमद्भिश्छन्दोभिः परिवेष्टितं ।
बालार्कप्रभया सम्यग्भासयन्तं सभागृहं ॥
मार्कण्डेयादिमुनिभिः स्तूयमानं मुहुर्मुहुः ।
सर्वार्थगोचरज्ञानं सरस्वत्या समन्वितं ॥
चतुर्मुखं जगन्नाथं भक्ताभीष्टफलप्रदं ।

End. अध्यात्मरामं पठतश्च नित्यं श्रोतुश्च भक्त्या लिखितुश्च राम ।
अतिप्रसन्नश्च सदा समीपे सीतासमेतः श्रियमातनोति ॥
रामायणं यन्मनोहरमादिकाव्यं ब्रह्मादिभिः सुरवरैरपि संस्तुतञ्च ।
श्रद्धान्वितः पठति यः शृणुयाच्च नित्यं विष्णोः प्रयाति सदनं परिशुद्धदेहः ॥

Colophon. इति श्रीमदध्यात्मरामायणे उमामहेश्वरसंवादे उत्तरकाण्डे नवमोऽध्यायः ॥
अध्यात्मोत्तरकाण्डे ग्रन्थसङ्ख्या या परिच्छिन्ना ।
ऋतुशतसङ्ख्याः श्लोकाः पुराणसङ्ख्या च पुरा हरेणोक्ता ॥
पार्वत्यै परमेश्वरेण गदिते ह्यध्यात्मरामायणे
काण्डैः सप्तभिरन्वितेतिशुभदे सर्गाश्चतुःषष्टिकाः ।
श्लोकानान्तु शतद्वयेन सहितान्युक्तानि चत्वारिंश-
त्सहस्राण्येव समासतः श्रुतशतेषूक्तानि तत्त्वार्थतः ।
इत्युत्तरकाण्डः समाप्तः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । बालकाण्डस्य १ अध्याये, रामायणमाहात्म्यकथनादिः । २, रामहृदयस्तवः । ३, ब्रह्मणो विष्णुनिकटे प्रार्थनादिः । ४, रामादीनां जन्मविवरणादिः । ५, रामानयनार्थं विश्वामित्रागमनादिः । ६, ताडकादिवधः । ७, रामादीनां मिथिलागमनसीतास्वयम्बरादिः । ८, मिथिलातो स्वपुरीं प्रति रामदशरथादीनामागमनादिः ।

अयोध्याकाण्डस्य १ अध्याये, रामनिकटे नारदागमनादिः । २, रामराज्याभिषेकवार्त्ताख्यापनादिः । ३, दशरथस्य कैकेयीगृहप्रवेशादिः । ४, रामस्य दण्डकारण्यगमनोद्योगादिः । ५, वनगमनसमये पौरवासिनां खेदवाक्यानि । ६, गुहं प्रति लक्ष्मणस्य वनागमनादिवृत्तान्तसूचनादिः । ७, दशरथविलापादिः । ८, रामशोकार्त्तभरतवाक्यादिः । ९, भरतस्य रामसन्दर्शनार्थं चित्रकूटपर्व्वते गमनादिः ।

आरण्यकाण्डस्य १ अध्याये, रामलक्ष्मणादेर्दण्डकारण्यप्रवेशः, रामकर्त्तृकविराध-

विषयः। राक्षसबधविवरणञ्च। २, रामादेः शरभङ्गसुतीक्ष्णाद्याश्रमगमनादिः। ३, रामादीनामगस्त्याश्रमगमनादिः। ४, रामादेः पञ्चवटीवासादिः। ५, शूर्पणखानासाच्छेदखरदूषणबधादिः। ६, रावणमारीचसंवादः। ७, सीताहरणादिः। ८, रामविलापः। ९, कबन्धराक्षसबधादिः। १०, शबर्याश्रमगमनादिः।

किष्किन्धाकाण्डस्य १ अध्याये, रामसुग्रीवयोर्मैत्रीकथनरामपरीक्षाकथनादिः। २, वालिसुग्रीवयोर्युद्धं, वालिबधश्च। ३, वालिसत्कारसुग्रीवराज्याभिषेकादिः। ४, रामस्य ऋष्यमूकपर्वते वासः, सीतार्थं तत्कृतविलापश्च। ५, लक्ष्मणस्य सुग्रीवभवने गमनं, सुग्रीवस्य रामनिकटे समागमनञ्च। ६, सीतान्वेषणार्थं चतुर्दिक्षु वानराणां गमनं। ७, ८, सीतान्वेषणार्थं दक्षिणदिग्गतानां समुद्रतीरस्थानां वानराणां चिन्तादिः।

सुन्दरकाण्डस्य १ अध्याये, हनुमत्कर्तृकं समुद्रलङ्घनं। २, रावणकर्तृकसीताभर्त्सनादिः। ३, हनुमत्सीतयोः कथोपकथनादिः। ४, हनुमत्कर्तृको रावणारामभङ्गः, कतिपयराक्षसबधः, हनुमद्रावणयोः कथोपकथनं, लङ्कादाहश्च। ५, सीताहनुमतोः कथोपकथनं, वानराणां रामसमीपे प्रत्यागमनसीतासंवादकथनादिः।

लङ्काकाण्डस्य १ अध्याये, समुद्रतरणादिविषये रामवाक्यादिः। २, हनुमद्विक्रमं दृष्ट्वा रावणस्य विमर्षवाक्यादिः। ३, विभीषणस्य रामसमीपे आगमनं, विभीषणराज्याभिषेकादिः। ४, सेतुबन्धः, रामेश्वरशिवस्थापनं, रावणदूतकर्तृको रामसैन्यवर्णनादिः। ५, रावणस्य क्रोधाविमर्षौ युद्धारम्भश्च। ६, ७, लक्ष्मणमूर्च्छा, रामरावणयुद्धं, हनुमत औषधानयनार्थं गमनादिः। ८, कुम्भकर्णबधादिः। ९, इन्द्रजिद्बधादिः। १०, रामरावणयोर्घोरतरं युद्धं रावणबधश्च। ११, विभीषणशोकापनयनं, विभीषणराज्याभिषेकादिश्च। १२, रामसमीपे सीतानयनादिः। १३, रावणबधात् सन्तुष्टदेवादिकृतरामस्तवादिः। १४, पुष्पकमारुह्य रामादीनां स्वपुरीं प्रत्यागमनादिः। १५, रामराज्याभिषेकः। १६, हनुमदादीनां पारितोषिकदानप्रजाहर्षोत्पत्त्यादिः।

उत्तरकाण्डस्य १, २, अध्याये, रामचन्द्रनिकटे अगस्त्यादिमुनिसमागमनं, परस्परं वाक्यालापः, रावणकुम्भकर्णमेघनादादिजन्मवृत्तान्तः। ३, वालिसुग्रीवयोर्जन्मवृत्तान्तादिः। ४, श्वेतद्वीपे बलदर्पितस्य रावणस्य युद्धार्थागमनादिः। ५, रामगीताकथनं। ६, भार्गवादिमुनीनां रामनिकटे समागमः। परस्परं वार्त्तालापो लवणासुरबधादिश्च। ७, रामसमीपे कुशलवकर्तृकरामायणगानादिः। ८, रामसमीपे ऋषिरूपधरकालागमनादिः। ९, कुशलवयो राज्याभिषेकः रामलक्ष्मणसीतादीनां स्वधामगमनं।

———

INDEX TO VOL. IV.

PART I.

VOLUME IV—PART II. No. XIII.

NOTICES

OF

SANSKRIT MSS.

BY

RÁJENDRALÁLA MITRA, LL. D., C. I. E.

Honorary Member of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland, and of the Physical Class of the Imperial Academy of Sciences, Vienna; Corresponding Member of the German and of the American Oriental Societies, of the Royal Academy of Sciences, Hungary, and of the Ethnological Society of Berlin; Fellow of the Royal Society of Northern Antiquaries, Copenhagen, &c., &c.

PUBLISHED

UNDER ORDERS OF THE GOVERNMENT OF

BENGAL.

For the year 1877.

CALCUTTA:

PRINTED BY G. H. ROUSE, AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1878.

No. 1502. स्याद्वादमञ्जरी वा द्वात्रिंशिकास्तवनटीका, मूलसहिता।

Substance, country-made paper, 13 × 5½ inches. Folia, 72. Lines, 11 on a page. Extent, 2,985 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Syádváda-mañjarí. A commentary, in verse, on certain hymns of Hemachandra, in praise of Arhata, and embodying the substance of the leading tenets of Arhata Philosophy. By Gaganadinamaṇi. The work is held in great esteem by the Jains. Mádhava Áchárya has quoted from it in his *Sarvadarsana Sangraha.*

Beginning. यस्य ज्ञानमनन्तवस्तुविषयं यः पूज्यते दैवतै-
र्नित्यं यस्य वचो न दुर्नयकृतैः कोलाहलैर्लुप्यते।
रागद्वेषमुखाद्विषाश्च परिषत् क्षिप्ता चणाद्येन सा
स श्रीवीरविभुर्विधूतकलुषां बुद्धिं विधत्तां मम १॥ ॥
निःसीमप्रतिभैकजीवितवरौ निःशेषभूमिं स्पृशां
पुण्यौघेन सरस्वतीसुरगुरुस्वाङ्गैकरूपौ दधत्।
यः स्याद्वादमसाधयन्निजवपुर्दृष्टान्ततः सोऽस्तु मे
सद्बुद्धाम्बुनिधिः प्रबोधविषये श्रीहेमचन्द्रः प्रभुः॥ २॥
ये हेमचन्द्रमुनिमेतदुक्तग्रन्थार्थसेवामिषतः श्रयन्ते।
सम्प्राप्य ते गौरवमुज्ज्वलानां पदं कलानामुचितं भवन्ति॥ ३॥
मातर्भारति सन्निधेहि हृदि मे येनेयमाप्तस्तुते-
र्निर्मातुं विवृतिं प्रसिद्ध्यतिजवादारम्भसम्भावना।
यद्वा विस्मृतमोष्ठयोः स्फुरति यः सारस्वतः शाश्वतो
मन्त्रः श्रीउदयप्रभेतिरचनारम्यो ममाहर्निशं॥

End. कृता कर्तुमारब्धा सपर्या सेवाविधिर्यैस्ते कृतसपर्याः। आराध्यान्तरपरित्यागेन त्वय्येव सेवा हेवाकिता(?) परिशीलयन्तीति शिखरिणीच्छन्दोऽलङ्कृतकाव्यार्थः।

Colophon. इति अन्ययोगव्यवच्छेदद्वात्रिंशिकास्तवनटीका समाप्ता।
येषामुज्ज्वलहेतुहेतिरुचिरः प्रामाणिकाध्वस्पृशी
हेमाचार्यसमुद्भवस्तवनभूरर्थः समर्थः सखा।
तेषां दुर्नयदस्युसम्भव+या स्पृष्टात्मनां सम्भव-
त्यायासेन जिनागमपुरप्राप्तिशिवश्रीपदा(?)॥ १॥

वानुवैद्यमहोदधेर्भगवतः श्रीहेमसूरेर्गिरां
गम्भीरार्थविलोकने यदभवद्दृष्टिः प्रकृष्टा मम ।
श्रीवीरः (वीरः) समयादरा+हपरा भूतप्रभूता वयं
तन्नूनं गुरुपादरेणुकणिकासिद्धाञ्जनस्योर्जितं ॥ १ ॥
अन्यान्यशास्त्रतरुसङ्ग+वित्तहारि पुष्पोपमेयकतिचिन्निचिचि+मेषैः (?) ।
दृष्ट्वा ममान्तिमजिनस्तुतिवृत्तिमेनां मालामिवामलहृदो हृदये वहन्तु ॥ ३ ॥
प्रमाणसिद्धान्तविरुद्धमत्र यत्किञ्चिदुक्तं मतिमान्द्यदोषात् ।
मात्सर्यमुत्सार्य्य तदार्यचित्ताः प्रसादमाधाय विशोधयन्तु ॥ ४ ॥
उर्व्यामेष सुधाभुजां गुरुरिति त्रैलोक्यविस्तारिणा
यत्रेयं प्रतिभान्तरादनुमितिर्निर्दम्भमुज्जृम्भते ।
किञ्चामी विबुधा सधेति (?) वचनोद्गारं यदीयं मुदा
+प्रसन्तः प्रथयन्ति +मतितमां संवादमेदस्विनीं ॥ ५ ॥
नागेन्द्र गच्छतो (?) विन्दवचोऽलङ्कारकौस्तुभः ।
ते विश्वबन्धासुरुदयप्रभसूरयः (?) ॥ ६ ॥
श्रीम+सेनसूरिभिरकारि तत्त्वहम्गगनदिनमणिभिर्वृत्तिरियमनुरचिता ।
+ + + + + + + + + + + + +शाके दीपमहासिशनौ (?) ॥ ७ ॥
श्रीजिनप्रभसूरीणां साहाय्योद्भिन्नसौरभा ।
श्रुतावुत्तंसनसतां वृत्तिः स्याद्वादमञ्जरी ॥ ८ ॥
विभ्राणे कलिनिर्जयाजिनतुलां श्रीहेमचन्द्रप्रभौ
तद्बुद्धेस्तुतिवृत्तिनिर्मितभयाद्भक्तिर्मयाविष्कृता ।
निर्णेतुर्गुणदूषणे निजगिरां तन्नार्थये सज्जनात्
तस्यास्तत्त्वमकृत्तिमा बहुमतिः सास्त्यत्र सम्यग्यतः ॥ ९ ॥
इति श्रीस्याद्वादमञ्जरीग्रन्थः समाप्तः ॥

विषयः । स्याद्वादनामकजिनस्तुतिव्याख्यानं ।

No. 1503. अद्वैतसिद्धिः ।

Substance, country-made paper, $14\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 125. Lines, 11—12 on a page. Extent, 5,022 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Advaita-siddhi. An essay on the Non-dual theory of the modern Vedántins, establishing the illusory character of all created objects, and refuting the Nyáya theory. By Madhusúdana Sarasvatí, disciple of Vis'ves'vara Sarasvatí. Mr. Hall notices an abridgment of this work under the name of Nyáya-ratnávali. *Contributions* pp. 109—157.

Beginning. यो यः कल्पितमातृतामुखमृषाद्वैतप्रपञ्चाश्रयः
सत्यज्ञानसुखात्मकः श्रुतिशिखोत्थाखण्डधीगोचरः ।
मिथ्याबन्धविधूननेन परमानन्दैकतानात्मकं
मोक्षं प्राप्त इव स्वयं विजयते विष्णुर्विकल्पोज्झितः ॥ १ ॥
श्रीरामविश्वेश्वरमाधवानामैक्येन साक्षात्कृतमाधवानां ।
स्पर्शेन निर्धूततमोरजोभ्यः पादोत्थितेभ्यस्तु नमो रजोभ्यः ॥ २ ॥
बहुभिर्विहिता बुधैः परार्थं विजयन्ते मितविस्तरा निबन्धाः ।
मम तु श्रम एष नूनमात्मम्भरितां भावयितुं भविष्यतीह ॥ २ ॥
——————मणिना मधुसूदनेन सङ्गृह्य शास्त्रनिचयं रचितातियत्नात् ।
बोधाय वादिविजयाय च सत्वराणामद्वैतसिद्धिरियमस्तु मुदे बुधानाम् ॥ ४ ॥

End. प्रातिभासिकलक्षणञ्च व्याप्तं तथापि करणसंसर्गिदोषप्रयुक्तत्वं तदसंसर्गिदोष-प्रयुक्तत्वञ्च तयोर्लक्षणं निरवद्यं । सत्त्वत्रैविध्योपपत्तिः ॥ ५२ ॥
अविद्यातत्कार्यात्मकनिविडबन्धव्यपगमे
यमद्वैतं सत्यप्रततपरमानन्दममृतं ।
भजन्ते भूमानं भवभयभिदं भव्यमतयो
नमस्तस्मै नित्यं निखिलनिगमेशाय हरये ॥
अनादिसुखरूपता निखिलदृश्यनिर्मुक्तता
निरन्तरमनन्तता स्फुरणरूपता च स्वतः ।
त्रिकालपरमार्थता त्रिविधभेदशून्यात्मता
मम श्रुतिशतार्पित+दृहमस्मि पूर्णो हरिः ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यविश्वेश्वरसरस्वतीश्रीचरणशिष्यश्रीमधुसूदन-सरस्वतीविरचितायामद्वैतसिद्धौ सपरिकरप्रपञ्चमिथ्यात्वनिरूपणं नाम प्रथमः परिच्छेदः समाप्तः ।

विषयः । सपरिकरप्रपञ्चमिथ्यात्वनिरूपणं ।

No. 1504. न्यायत्रिसूत्रीवार्त्तिकं ।

Substance, country-made paper, 14 × 5½ inches. Folia, 17. Lines, 4—9—10 on a page. Extent, 515 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Nyáya-trisutrí-vártika. A commentary on the first three aphorisms of the Nyáya Sútra of Gotama, comprising an epitome of the Nyáya doctrine. By Udyotakara A'chárya.

Beginning. यदक्षपादः प्रवरो मुनीनां शमाय शास्त्रं जगतो जगाद ।
कुतार्किकाज्ञाननिवृत्तिहेतुः करिष्यते तस्य मया निबन्धः ॥

iEnd. प्रधानं प्रत्यक्षं इति यत्र संन्यायस्तत्रैवं यत्र पुनर्व्यवस्था तत्र गुणप्रधानतानाश्चिन्त्यत इति ।

Colophon. इति श्रीपरमर्षिभारद्वाजश्रीमदुद्योतकरन्यायाचार्यप्रणीतं न्यायत्रिसूत्रीवार्त्तिकं सम्पूर्णं ॥

विषयः । गोतमोक्तसूत्रत्रयव्याख्यानेन समस्तगोतमसूत्रतात्पर्य्यकथनं ॥

No. 1505. ज्योत्स्ना, हिरण्यकेशिसूत्रव्याख्या ।

Substance, country-made yellow paper, 13¼ × 5¼ inches. Folia, 126. Lines, 9 on a page. Extent 1,366 s'lokas. Character, Nágara, Date, Sm. 1851. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Jyotsná alias *Hiranyakes'í-sútra-vyákhyá.* A commentary on the Kalpa Sútra of Hiranyakes'í. By an unknown author. The MS. is incomplete, ending at the tenth Prasna, and wanting 16 leaves at the end.

Beginning. उक्ता अग्निष्टोमादयः संस्थाः यत्रैकाद्शिनी (?) यूपैकादशिन्यौ च अथेदानीमग्निष्टोमादिष्वाकाङ्क्षितं याजमानकर्म्म वक्तुं शिष्यावधानाय प्रतिजानीते ॥ अग्निष्टोमस्य याजमानं व्याख्यास्यामः ।

End.

Colophon. श्रीमद्भगवत्सत्याषाढहिरण्यकेशिसूत्राम्बुधिगतनिगूढार्थरत्नालाभकृतविद्वज्जनसन्तापशमिकायां ज्योत्स्नाख्यायां वृत्तौ दशमप्रश्नस्याष्टमः पटलः । समाप्तो दशमः प्रश्नः ॥

विषयः । हिरण्यकेशिसूत्रव्याख्यानं । पुस्तकमिदं एकशतत्रयस्त्रिंशत्पत्रे सम्पूर्णं परन्तु एकशतसप्तविंशतिपत्रावधि एकशतद्वात्रिंशत्पत्रपर्य्यन्तं नास्ति ।

No. 1506. नैषधः, दीपिकाख्यटीकासहितः ।

Substance, country-made paper, 15¼ × 7 inches. Folia, 381. Lines, 10.—12—18 on a page. Extent, 13,358 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Text, verse. Commentary, prose. Incorrect.

Dípiká alias *Naishadha-dípiká.* A commentary on the well-known Epic poem called *Naishadha*, on the adventures of Nala. By Narahari.

Beginning. (मू॰) । निपीय यस्य चितिरचिणः कथां तथाद्रियन्ते न बुधाः सुधामपि ।
नलः सितच्छत्रितकीर्त्तिमण्डलः स राशिरासीन्महसां महोज्ज्वलः ॥

(टी॰) । पारं प्रबन्धाम्बुनिधेः प्रयातुं यत्नः किल स्यान्न तवैष हन्त ।
निःश्वासलीलानिहतान्तरायहेरम्बमालम्बनमाश्रयेथाः ॥ १ ॥
त्वदनुग्रहलेशमात्रलाभादियमुच्छृङ्खलगामिनी मनीषा ।
अपि कर्षति मामगम्यभूमौ शरणं मे भव शारदे नमस्ते ॥ २ ॥
अज्ञानतिमिरपाटनपटीयसीं शुभगुणोदयोल्लसितां ।
नीराजनाय करवै प्रदीपिकां काव्यमहाराजः ॥ ३ ॥

End. (मू॰) । श्रीहर्षं कविराजराजिमुकुटालङ्कारहीरः सुतं
श्रीहीरः सुषुवे जितेन्द्रियचयं मा मल्लदेवी च यं ।
द्वाविंशो नवसाहसाङ्क(?)चरिते चम्पूकृतोऽयं गतः
काव्ये तस्य कृतौ नलीयचरिते सर्गो निसर्गोज्ज्वलः ॥

Colophon. इति श्रीनैषधीये महाकाव्ये द्वाविंशः सर्गः ॥ नैषधः सम्पूर्णः ॥

(टी॰) । यं प्रासूत त्रिलिङ्गचितिपतिसततताराधिताङ्घ्रिः स्वयम्भूः
पातिव्रत्यैकसीमास्वकरिनरहरिं नालमायन्न(?) माता ।
यं विद्यारण्ययोगी कलयति कृपया तत्कृतौ दीपिकायां
द्वाविंशस्तस्य सर्गः सुकृतसुयशसो धाम नीराजितोऽभूत् ॥
इति श्रीनैषधीये महाकाव्ये शशाङ्कवर्णनं नाम द्वाविंशः सर्गः ॥

विषयः । नैषधचरितवर्णनं ।

No. 1507. मीमांसाशास्त्रसर्व्वस्वं ।

Substance, country-made paper, 14½ × 3¾ inches. Folia, 82. Lines, 4—5—7—8 on a page. Extent, 2,730 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Mímáñsá-s'ástra-sarvas'va alias *Mímáñsá-sarvas'va.* An epitome of the Mímáñs'á doctrine. By Haláyudha, the Minister of Lakshmaṇa Sena of Bengal, and author of several works, such as the *Bráhmáṇa Sarvas'va, Smṛiti Sarvas'va,* &c. Hall's *Contributions,* &c., pp. 182—207. Journal As. Soc. 1865, p. 128.

Beginning. इह खलु साङ्गवेदाध्ययनानन्तरं विचारकर्त्तव्यतार्थं गुरुग्टहवासावमानमि इति प्रतिपादयितुं जैमिनिना आद्यसूत्रं प्रणीतं। तत्र स्वाध्यायोऽध्येतव्य इत्यनेन विहिताया भावनाया भाव्याकाङ्क्षायां किं विश्वजिन्न्यायात् स्वर्गः फलं उताक्षरादिग्रहणद्वारा वा वाक्यार्थज्ञानमिति सन्देहः ॥

End. तन्नियमस्यापि दृष्टमेव प्रयोजनं तेषां करिष्यमाणप्रयोगकर्म्मकौशलं भक्षणाद्धि सामर्थ्यं भवतीति । तस्मात् भक्षार्थोऽयमुपदेश इति सिद्धं ॥

Colophon. इति मीमांसाशास्त्रसर्व्वस्वे तृतीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः ।

विषयः । सङ्क्षेपेण मीमांसकसिद्धान्तकथनं ।

No. 1508. रमलप्रश्नः ।

Substance, country-made paper, 6 × 4¾ inches. Folia, 9. Lines, 9 on a page. Extent, 81 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1860. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Ramala-pras'na. A treatise on cleromancy or divination with a set of dice. Author unknown.

Beginning. ॥ अ व ज द ॥ इत्यक्षरचतुष्टयं । पाशपार्श्वे लिखितव्यं ततः पाशकं हस्ते कृत्वा यत्किञ्चिद् भूतं भविष्यं वर्त्तमानञ्च मनसि अवधार्य्य ॥ देवतामन्त्रेण इत्यभिमन्त्रितं कृत्वा एकाग्रचित्तेन पाशकं वारत्रयं पातयितव्यं ।

End. हो देवतापूजेतो कार्य्य होइगो ।

Colophon. इति प्रश्नः सम्पूर्णः ।

विषय । मन्त्रविशेषाभिमन्त्रितपाशविशेषद्वारा प्रश्नगणनं ।

No. 1509. ललितास्तवरत्नं ।

Substance, country-made paper, 8½ × 3¼ inches. Folia, 22. Lines, 6—7 on a page. Extent, 317 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sм. 1851. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Lalitá-stava-ratna. A hymn in praise of Lalitá, a form of Durgá. By the great sage (Ṛishi) Durvás'á.

Beginning. वन्दे गजेन्द्रवदनं वामाङ्कारूढवल्लभाश्लिष्टं ।
कुङ्कुमपरागशोणं कुवलयनीरजकोरकापीड़ं ॥

End. ललितायास्तवरत्नं ललितपदाभिः प्रणीतमार्य्याभिः ।
प्रतिदिनमवनौ पठतां फलानि वक्तुं प्रगल्भते सैव ॥

Colophon. इति श्रीदुर्व्वासऋषिकृतं ललितास्तवरत्नं सम्पूर्णं ।

विषयः । ललितादेवीस्तोत्रकथनं ।

No. 1510. तर्कामृतं ।

Substance, country-made paper, 7¾ × 4 inches. Folia, 12. Lines, 12—13—14 on a page. Extent, 351 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Tarkámṛita. An elementary treatise on the Vais'esheka doctrine. By Jagádís'h Tarkálaṅkára. There are several commentaries and annotations on this work. Vide ante No. 144, and Hall's *Contributions*, p. 76.

Beginning. ब्रह्माद्या निखिलार्च्चिताखिदशसन्दोहाः सदाभीष्टदाः
स्वाज्ञानप्रशमाय यत्र मनसो वृत्तीः समस्ता दधुः ।
श्रीविष्णोश्चरणाम्बुजं भवभयध्वंसैकवीजं परं
हृत्पद्मे विनिधाय तं निरुपमं तर्कामृतं तन्यते ॥

End. विशेष्यसङ्गतस्य अन्ययोगव्यवच्छेदः पार्थ एव धनुर्धर इत्यादौ एवं दिशा सर्व्वं बोध्यं ।

Colophon. इति तर्कामृतं ।

विषयः । अत्र प्रथमं, आत्मा वाऽरे द्रष्टव्यः श्रोतव्य इत्यादिश्रुतिव्याख्यानं । ततः द्रव्य-प्रमाणकथनं । ततः द्रव्यनाम्नस्य द्वैविध्यकथनं । ततश्चतुर्व्विंशतिप्रकारगुण-

कथनं। ततः गुणोत्पत्तिप्रक्रियाकथनं। ततः कर्म्मोत्पत्तिप्रक्रियाकथनं। ततः प्रमात्मकज्ञानकथनं। ततः अनुमाननिरूपणं, हेत्वाभासनिरूपणञ्च। ततः उपमाननिरूपणं। ततः शब्दप्रमाणकथनं। ततः शाब्दबोधप्रक्रियाकथनं। ततः कारकविभक्त्याद्यर्थकथनं, आख्यातार्थकथनञ्च। ततः कृत्प्रत्ययार्थनिरूपणं, एवकाराद्यर्थनिरूपणञ्च॥

No. 1511. मन्त्रभागवतः, मन्त्ररहस्यप्रकाशिकानामटीकासहितः।

Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 40. Lines, 7—13 on a page. Extent, 1,624 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1728. Place of deposit, Benares, Bábu Haríshchandra. Appearance, old. Prose and verse. Corrected.

Mantra bhágavata. A compilation of mantras bearing on the worship of Ráma and Kṛishṇa, compiled from the Vedas and other ancient works, and illustrated and explained with a running commentary. By Nílakaṇṭha son of Govinda Suri. The commentary is named *Mantra-rahasya-prakás'iká.*

Beginning. (टी॰)। सत्यं ज्ञानमनन्तं यत् तद्विष्णोः परमं पदं।
प्राप्तुं मन्त्रेषु गोपालविष्णोः कर्म्माणि पश्यत॥
ननु सत्यादिलक्षणमखण्डैकरसं विष्णोः परमं पदनीयं स्वरूपञ्चेन्निरवद्ये तत्राविद्यावद्विषयाणि न सम्भवन्ति।

(मू॰)। तं नेमि मृभवो यथा नमस्व सहूतिभिः। नेदीयो यज्ञमङ्गिरः॥ १॥

End. (मू॰)। स संमुद्रो अपीच्यस्तुरोद्यामिव रोहति नि पदासु यजुर्दधे। समाया अर्चिना पदा स्तृणान्नाकमारुहन्नभै तामन्युके समे॥ १०॥

(टी॰)। वाक्यार्थे व्यासवाल्मीकी पदार्थे यास्कपाणिनी।
रामकृष्णकथां मन्त्रैर्गायतो मम नायकौ॥ १॥
एतच्छतद्वयमृचां रामकृष्णकथानुगं।
व्याख्यातं भगवांस्तेन तुष्यतात् सात्वताम्पतिः॥ २॥

Colophon. इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणमर्यादाधुरन्धरचतुर्द्धरवंशावतंसगोविन्दसूरिसूनोर्नीलकण्ठस्य कृतौ स्वोद्धृतमन्त्रभागवतव्याख्यायां मन्त्ररहस्यप्रकाशिकायां मथुराकाण्डश्चतुर्थः।

विषयः। रामकृष्णकथानुगानामृचां व्याख्यानं।

No. 1512. अनुक्रमणिकाविवरणं ।

Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 47. Lines, 9 on a page. Extent, 1,057 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Corrected.

Anukramaṇiká-vivaraṇa. An Index to the hymns of the Rig Veda, their deities, their authors, and their metres. By Jagannátha. The work follows the order of Saunaka's treatise on the subject.

Beginning. नमामि विष्णुं शिरसाऽव्ययं समं शिवञ्च सोमं वृषभेन्द्रगामिनं ।
गणाधिपं भक्तमनोरथप्रदं हरिञ्च वाक्सिद्धिकरीञ्च भारतीम् ॥ १ ॥
अनुक्रमणिकोक्तानि सूक्तादिप्रभृतीन्यहं ।
छन्दोर्गति(?) निबध्नामि जगन्नाथो यथामति ॥ २ ॥

End. समसित् चतुष्कम् ४ । संवनन आङ्गिरसः सज्ञानमानुष्टुभम् । वृतीया त्रिष्टुप् ।
६४ । ऋचः २१९ ।

Colophon. इति जगन्नाथकृते अनुक्रमणिकाविवरणे अष्टमाङ्कः समाप्तः ।

विषयः । ऋग्वेदीयमन्त्राणामृषिदैवतच्छन्दःसङ्ख्यानिर्णयः ।

No. 1513. हठदीपिका, ज्योत्स्नाख्यटीकासहिता ।

Substance, country-made paper, 11¾ × 6 inches. Folia, 105. Lines, 9—10—11—12—13 on a page. Extent, 1,000 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sᴍ. 1931. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Jyotsná alias *Haṭha-dípiká-ṭíká.* A commentary on the Haṭha-dípiká—a treatise on the performance of Yoga meditations. By Bráhmánanda. The MS. includes the text of Svátmáráma. Contents. I. Seats; II. Regulation of the breath; III. Gesticulations; IV. The peculiarities of perfect meditation, or exclusive devotion of the mind to the object of meditation.

Beginning. (मूलस्य) । श्रीआदिनाथाय नमोऽस्तु तस्मै येनोपदिष्टा हठयोगविद्या ।
विभ्राजते प्रोन्नतराजयोगमारोढुमिच्छोरधिरोहिणीव ॥ १ ॥

प्रणम्य श्रीगुरुं नाथं स्वात्मारामेण योगिना।
केवलं राजयोगाय हठविद्योपदिश्यते ॥ २ ॥
भ्रान्त्या बहुमतध्वान्ते राजयोगमजानताम्।
हठप्रदीपिकां धत्ते स्वात्मारामः कृपाकरः ॥ ३ ॥

(टीकायाः)। गुरुं नत्वा शिवं साक्षाद् ब्रह्मानन्देन तन्यते।
हठप्रदीपिकाज्योत्स्ना योगमार्गप्रकाशिका ॥ १ ॥
इदानीन्तनानां सुबोधार्थमस्याः सुविज्ञाय गोरक्षसिद्धान्तहार्दं
मया मेरुशास्त्रिप्रमुखाभिधात् स्फुटं कथ्यते ऽत्यन्तगूढोऽपि भावः।
मुमुक्षुजनहितार्थं राजयोगद्वारा कैवल्यफलां हठप्रदीपिकां विधित्सुः परमकारुणिकः स्वात्मारामयोगीन्द्रस्तत्प्रत्यूहनिवृत्तये हठयोगप्रवर्त्तकश्रीमदादिनाथनमस्कारलक्षणं मङ्गलं तावदाचरति, श्रीआदिनाथायेत्यादिना ॥

End. (सू॰)। यावन्नैव प्रविशति चरन्मारुतो मध्यभागे
यावद्बिन्दुर्न भवति दृढः प्राणवातप्रबन्धात्।
यावद्ध्याने सहजसदृशं जायते नैव तत्त्वं
तावज्ज्ञानं वदति तदिदं दम्भमिथ्याप्रलापः ॥ ११४ ॥

Colophon. इति श्रीसहजानन्दचिन्तामणिस्वात्मारामचिन्तामणियोगीन्द्रविरचितायां हठप्रदीपिकायां समाधिलक्षणं नाम चतुर्थोपदेशः समाप्तः।

(टी॰)। ग्राह्यमेव विदुषां हितं यतो भाषणं मम यदप्यसंस्कृतं।
रक्ष गच्छति पयोनलहिलं ह्यंव(?) इत्यभिहितं शिरोर्यया ॥
सदर्थद्योतनकरी तमःस्तोमविनाशिनी।
ब्रह्मानन्देन ज्योत्स्नेयं शिवाङ्घ्रियुगलेऽर्पिता ॥
इति श्रीहठप्रदीपिकाव्याख्यायां ब्रह्मानन्दकृतायां ज्योत्स्नाभिधायां समाधिनिरूपणं नाम चतुर्थोपदेशः।

विषयः। १ प्रथमे, उपदेशाभिधप्रकरणे कूर्माद्यासनविधिकथनादिः। २, प्राणायामप्रकारः। ३, खेचर्यादिमुद्राकथनं। ४, समाधिलक्षणकथनं ॥

No. 1514. हस्तसञ्जीवनं, भाष्यसहितं।

Substance, country-made paper, 11¾ × 5¾ inches. Folia, 13. Lines, 11—12 on a page. Extent, 390 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Hasta-sañjívana. A treatise on palmistry and divination. Author unknown.

Beginning. श्रीमद्वेश्वरपार्श्वं प्रणमन् ध्यायंस्तमेव हृजिनहृषभं ।
हस्तप्रश्नस्य लचणपरीचणे दचतां वच्ये ॥ १ ॥
श्रीनाभेयः प्रभुर्जीयात् सर्वज्ञो जगदीश्वरः ।
येन लाचणिकी विद्या निर्द्दिष्टा भुवनश्रिये ॥ २ ॥
श्रीवर्द्धमानो जयतु सर्वज्ञानिशिरोमणिः ।
पञ्चहस्तोत्तरो वीरः सिद्धार्थन्टपनन्दनः ॥ ३ ॥
अङ्गविद्या निमित्तानामष्टानामपि गीयते ।
मुख्या शुभाशुभज्ञाने नारदादिनिवेदिता ॥ ४ ॥

End. करस्पर्शात् स्पर्शादिव परिणतां काञ्चनमहा-
रसप्रेङ्खन् सिद्धिं सगुरुवचसा मेऽस्य विजयात् ।
विदित्वा श्चानां य इह कुरुते निर्णयमहो
महोभिस्तस्य स्याद्भुवनभवनावासनविधिः ॥ ५४ ॥

Colophon. इति हस्तसञ्जीवने सिद्धज्ञाने हस्तस्पर्शनाधिकारः सम्पूर्णः ।

विषयः । १ प्रथमाधिकारे, हस्तप्रशंसा । हस्ते तीर्थादिध्यानेन पुण्यसाधनं । हस्ताङ्गुल्यादिनामानि । हस्तावलोकनविधिः । तिथ्यानयनं । वारानयनं । नचत्रानयनं । राश्युपरिग्रहदर्शनं । वर्षदर्शनं । मासदर्शनं । पचदर्शनं । दिनदर्शनं । दिनलग्नचक्रं । द्रेक्काणः । योगदर्शन । दिक्चक्रदर्शनं । देहचक्रदर्शनं । प्रथमाधिकारः ।

२ अधिकारे, कराङ्गुलीस्पर्शानुसारेण प्रश्नगणनादिः। चन्द्रसूर्यादिस्वरज्ञानादिः।

No. 1515. पराशरहोरा उत्तरभागः ।

Substance, country-made paper, $11\frac{1}{2} \times 5\frac{3}{4}$ inches. Folia, 22. Lines, 13 on a page. Extent, 770 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1931, S'k. 1796. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Parásara-horá. On the division of time into *horás* or hours, and directions for the preparation of horoscopes. Parásara explains the subject in reply to queries by Maitreya; but the work in its present form is obviously of a later date and due to a compiler.

Beginning. भगवन् सर्वमाख्यातं जातकं विस्तरेण मे ।
सप्तसहस्रायुतग्रन्थैरशीत्यध्यायसंयुतैः ॥ १ ॥
सङ्करात्तत्फलानान्तु ग्रहाणां गतिसङ्करात् ।
नान्येदृशीदृगस्येयमिति वक्तुमलं नराः ॥ २ ॥
कलौ युगे ततोऽल्पैव बुद्धिः पापोत्तरा नराः ।
अतो न चास्य प्रचयगमनं न प्रयोजनम् ॥ ३ ॥
अत्र त्रेतायुगे केचिद् द्वापरे च कृते युगे ।
कुशाग्रमतयः सर्वे पुण्यभाजश्चिरायुषः ॥ ४ ॥
अतोऽल्पबुद्धिगम्यं यच्छास्त्रमेतद्वदस्व मे ।
लोकयात्रापरिज्ञानमायुषो निर्णयं तथा ॥ ५ ॥

End. वेदेभ्यश्च समुद्धृत्य ब्रह्मा प्रोवाच विस्तृतं ॥ ३ ॥
शास्त्रमाद्यं तद्वेदं वेदवेदाङ्गचक्षुषः ।
गर्गस्तस्मादतः प्राह मया तस्माद्यथा तथा ॥ ४ ॥
तदुक्तं तव मैत्रेय शास्त्रमाद्यन्तमेव हि ॥ ५ ॥

Colophon. इति श्रीपराशरहोरायामुत्तरभागे विंशोऽध्यायः ।

विषयः । राश्यर्द्धभागात्मकहोराविवरणं, तच्छुभाशुभकथनञ्च ।

No. 1516. वृहस्पतिसंहिता ।

Substance, country-made paper, $11\frac{1}{2} \times 6$ inches. Folia, 123. Lines, 11 on a page. Extent, 3,551 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India; another copy, Calcutta, Bhavasañkara Vidyáratna. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Vrihaspati Sañhitá. A Smriti work on the principal sacraments necessary from conception to death. By Vrihaspati. The work has been twice printed in Calcutta.

Beginning. सङ्कल्पीयाः सुरेष्वेव योगो हयगजादयः ।
हेमराजततामादिकांस्यपात्राद्यमत्रके ॥
नव मुक्त्यादयः कार्यास्तथैवाभरणादयः ।
गजाश्वशालारम्भश्च तथा तेषु प्रवेशनं ॥

End. (मध्ये असंलग्नं)। पञ्चयोरुभयोरुक्तौ पञ्चम्यां पुत्रसिद्धये ।
श्राद्धं नवम्यामश्वानां सिद्धये ग्रन्थिते च तौ ॥

नित्यश्राद्धं पश्चाच्छास्त्रं सर्वसम्पत्समृद्धये ।
त्रयोदश्यां विशेषेण समग्राः सर्वसम्पदः ॥

Colophon. इति श्रीबृहस्पतिसंहिता समाप्ता ।

विषयः । प्रथमाध्यायो नास्ति । २ अध्याये, तिथ्यादिगुणः । ३, दोषलक्षणं । ४, दोषापवादलक्षणं । ५, अङ्कुरार्पणं । ६, मुहूर्त्तविधानं । ७, पुंसवनकर्म । ८, सीमन्तकर्म । ९, जातकर्म । १०, नामकरणं । ११, कर्णवेधः । १२, निष्क्रमणं । १३, १४, १५, अन्नप्राशनं । १६, चूड़ाकर्म । १७, उपनयनं । १८, विद्यारम्भादिकालः । १९, व्रतादिकालाकालविधानं । २०, विवाहवधूगृहप्रवेशादिः । २१, राशयर्द्धविचारः । २२, यात्राकालादिकथनं । २३, प्रातःकालक्रियाविभागः । २४, राजाभिषेचनं । २५, नक्षत्रपुण्यकालक्रियाविधानं । २६, पविचारोपणं । २७, शान्तिकालक्रियाविधानं । २८, नानाक्रियासत्कालस्य कृषिकर्मणस्य विधानं । (अत्र २८ अध्यायात् परमसुलभपत्राणि सन्ति तेनाध्यायनिश्चयो न जायते ।)

No. 1517. रेखाजातकसुधाकरः ।

Substance, country-made paper, $11\frac{1}{2} \times 6$ inches. Folia, 66. Lines, 9—11—12—14 on a page. Extent, 1,500 s'lokas. Character, Nágara. Date Sm. 1931. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Rekhájátaka-sudhákara. On certain signs on the body indicative of the future prospects of the person who has them. The first half (*Purvárddha*) of the work is divided into 9 chapters, and treats of 1, three lines on the palm of the right hand; 2, the mode of calculating the year of birth from those lines; 3, ditto the month of do. do.; 4, ditto the demilunation of do. do.; 5, ditto the date of the moon of do. do.; 6, ditto auspicious times for performing particular acts, from ditto; 7, ditto the span of life of do. do.; 8, the peculiar characteristics of a line called Náda; 9, the mode of divining past events in a man's life.—The second half has no division of chapters, it treats of the signs on the persons of women, of men, of kings, of wealthy men, of impotency; of calculating future events from the form of the members of the body; of calculation of longevity from marks on the palms; of marks on the soles of the feet; of toes and fingers; of shoulders and neck; of the teeth, tongue, &c. The name of the author of the work is not given. The work is of considerable repute among astrologers.

Beginning. यन्नामधेयं सकलार्त्तिभञ्जनं यत्कीर्त्तनं वै कलिकल्मषघ्नं।
यो वै रसानां यश्च साम्ब रूपं देवः स पायात् करुणानिधिर्नः ॥ १ ॥
यं देवदेवं मुनिसिद्धसङ्घाः स्तुवन्ति गायन्ति च सामगीतैः।
तं वन्द आद्यं शशिलेखचूडाविराजितं शम्भुमुमार्द्धदेहं ॥ २ ॥
यज्जातकं व्यासपराशराद्यश्रीसूर्यकात्यायनकागलेयैः।
कृतं तदेवाप्यमहं(?) ब्रवीमि युक्तं सुसामुद्रिकयुक्तिभेदैः ॥ ३ ॥
अथ त्रिरेखाध्यायः।
रेखावशात् कुत्र +जन्मकाले ज्ञानं तथा तत्फलसाधनञ्च।
वक्ष्ये शिवं भूमिधरेन्द्रकन्याप्रियं नमस्कृत्य गुरुं सकञ्च ॥ ४ ॥

End. व्यर्थं लक्ष्मज्ञानं लोके क्षीणायुषां यस्मात्।
यल्लक्ष्म पुनः शुभमपि कररेखाप्रभृतिकञ्च ॥
संवदति वाह्याभ्यन्तरमपरं तत्र समुद्रेण निर्द्दिष्टं ॥

Colophon. इति श्रीरेखाजातकसुधाकरः सम्पूर्णतामगमत् ॥

विषयः। प्रथमाध्याये, करान्तर्गतत्रिरेखानिरूपणादिः। २, रेखाद्वारा जन्मकालशाकनिर्णयः। ३, रेखाद्वारा मासनिर्णयः। ४, रेखाद्वारा पक्षनिर्णयः। ५, रेखाद्वारा तिथिनिर्णयः। ६, रेखाद्वारा इष्टकालनिर्णयः। ७, आयुःप्रमाणं। ८, नष्टाख्यरेखाफलं। ९, नष्टजातकं। इति पूर्वार्द्धम्।
इतः परमध्यायनिर्द्देशो नास्ति। स्त्रीदेहचिह्नवर्णनं। पुरुषदेहचिह्नवर्णनं। राजचिह्नवर्णनं। धनिचिह्नवर्णनं। दरिद्रचिह्नवर्णनं। क्लीवादिलक्षणं। अङ्गप्रत्यङ्गादिलक्षणद्वारा शुभाशुभफलकथनं। हस्तरेखाद्वारा आयुर्गणनादिः। पुरुषपादतलस्थितध्वजार्धरेखाद्याकाररेखाशुभाशुभफलं। हस्तपदाङ्गुल्यादिलक्षणानि। ग्रीवास्कन्धादिलक्षणानि। दन्तजिह्वाताल्वादीनां लक्षणानि च।

No. 1518. वृहदृग्विधानं।

Substance, country-made paper, $11\frac{1}{2} \times 4\frac{3}{4}$ inches. Folia, 26. Lines, 9 on a page. Extent, 511 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1930. Copied from a MS. bearing date Sm. 1844. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Corrected.

Vríhad-rig-vidhána. On reading and reciting the Rig Veda under particular rules and restrictions, and the merits thereof. The rules refer principally to the reciting of the Gáyatrí. Attributed to Saunaka

A'chárya. The style of the work is, however, very like that of the Tantras.

Beginning. निष्कृतिर्न हि वेदानां मन्त्राणां कलिदोषतः ।
कलिदोषनिवृत्त्यर्थं गायत्रीमाश्रयेद् द्विजः ॥ १ ॥
गायत्रीमन्त्रसिद्ध्यर्थं गायत्र्ययुतं जपेत् ।
सर्वेषां वेदमन्त्राणां सिद्ध्यर्थं लक्षकं जपेत् ॥ २ ॥

End. अदितिः प्रजपेत्यादं सपिण्डान् भोजयेद्यदि ।
अयुतश्चेद् ब्रह्मचारी नरकान् मुच्यते तदा ॥ ८३ ॥

Colophon. इति वृहदृग्विधानं समाप्तं ।

विषयः । ऋग्वेदीयानां मन्त्राणां सूक्तानां जपस्य फलम् ।

No. 1519. ऋग्विधानं ।

Substance, country-made paper, $11\frac{1}{3} \times 4\frac{3}{4}$ inches. Folia, 42. Lines, 8 on a page. Extent, 840 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sм. 1931, Copied from a MS. bearing date Sм. 1786. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Corrected.

Rig-vidhána. On the mode and merits of reciting the hymns of the Rig Veda under certain rules and instructions.—By Saunaka A'chárya.

Beginning. ॐ स्वयम्भुवे ब्रह्मणे विश्वगोप्त्रे नमस्कृत्वा मन्त्रदृग्भ्यस्तथैव च ।
विवक्षुरस्मदृग्विधानं पुराणं पुरा दृष्टमृषिभिर्मन्त्रदृग्भिः ॥ १ ॥
मन्त्रेभ्यो मन्त्रदृग्भ्यश्च समाम्नायानुपूर्वशः ।
कर्मणामृषिदृष्टानां विधिं प्रोवाच शौनकः ॥ २ ॥

End. कुले जन्मनि शीले वा प्रज्ञायामुद्यमेऽपि वा ।
ऋग्विधानपरिज्ञानादुशन्ति चरितार्थताम् ॥ ४७ ॥
तुष्यन्ति देवताः सर्वाः सम्पद्यन्ते विभूतयः ।
दुराधयः प्रणश्यन्ति नित्यमृग्विधिपाठिनाम् ॥ ४८ ॥
नमः शौनकाय नमः शौनकाय ॥

Colophon. इति ऋग्विधानं समाप्तम् ।

विषयः । अत्र चत्वारोऽध्यायाः सन्ति । तत्र प्रथमे जपपरिभाषा उक्ता । अनन्तरं सर्वत्रैव ऋग्वेदीयमन्त्रसूक्तानां जपादिफलकीर्त्तनम् ।

No. 1520. भावचिन्तामणिः ।

Substance, couutry-made paper, 11¾ × 6 inches. Folia, 4. Lines, 13 on a page. Extent, 133 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1796. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Bháva-chintámaṇi. On expiations for overcoming transcendental causes which prevent the birth of a son. An extract from a Tantra.

Beginning. अथ प्राणिनां पूर्व्वजन्मशापद्योतकं । पार्व्वत्युवाच ।
देवदेव जगन्नाथ शूलपाणे वृषध्वज ।
केन योगेन मर्त्यानां बालाख्यं शिशुनाशनं ॥ १ ॥
तत्सर्व्वं यत्र योगीश ब्रूहि मे शशिशेखर ।
शापमोत्तञ्च कृपया प्राणिनामल्पमेधसां ॥ २ ॥

End. लग्नाधिपे गुरौ पुत्रे शनिदृष्टिसमन्विते ।
पुत्रेशे भौमराशिस्थे दत्तपुत्रा भवन्ति हि ॥

Colophon. इति भावचिन्तामणौ पुत्रभावनिरूपणाध्यायो नाम षष्ठः पटलः समाप्तेयं सन्तानदीपिका ॥

विषयः । अत्र पुत्रानुत्पत्तिप्रतिबन्धकशापमोचनकथनं, पुत्रोत्पादकग्रहयोगकथनञ्च ।

No. 1521. सामान्यसूत्रं ।

Substance, country-made paper, 7 × 3 inches. Folia, 4. Lines, 8—10 on a page. Extent, 80 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Corrected.

Sámánya Sútra. The first chapter of the Ápastamba-kálpa-sútra —on technical terms of the Bráhmanic liturgy.

Beginning. यज्ञं व्याख्यास्यामः च त्रयाणां वर्णानां ब्राह्मणराजन्ययोः वैश्यस्य च त्रिभिर्वेदैर्विधीयते ।

End. कर्म्मणि लौकिकः सम्पद्यते । यथा समारूढे ॥

Colophon. इति सामान्यसूत्रं ।

विषयः । यज्ञव्याख्यानं ।

No. 1522. वादरायणप्रश्नः, सटीकः ।

Substance, country-made paper, 11¾ × 6 inches. Folia, 12. Lines, 10—11—12 on a page. Extent, 350 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1931. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Vádaráyaṇa-prasna. On the span of animal life and on divination by means of putting questions to persons whose future life has to be foretold. By Vádaráyaṇa who does not appear to be the same with Vyása. Attached to the text is a commentary by Bhaṭṭotpala.

Beginning. (मू॰) । पूर्व्वं परीक्ष्यमन्यत् पश्चात् शुभाशुभं पुंसां ।
जगदभ्युद्य तमखिलं करोति किं प्राप्तकालस्य ॥
(टी॰) । केशाजार्कनिशाकरच्चितिजविज्जीवा + + सूर्य्यजान्
विघ्नेशं स्वगुरुं प्रणम्य शिरसा देवीञ्च वागीश्वरीं
प्रश्नेऽस्मिन् मुनिवादरायणकृते स्पष्टार्थसम्पत्तये
शिष्याणां हितकाम्यया द्विजवरष्टीकां करोत्युत्पलः ॥

End. (मू॰) । लग्नैकादशमे पापौ पृच्छकस्य धनं भवेत् ।
तिष्ठति शुभसहितश्चेत् तदापि वृद्धिं वदेन्महतां ॥ ३६ ॥

Colophon. इति श्रीवादरायणप्रश्नविद्या समाप्ता ।
(टी॰) । चिन्तामणीति विख्याता टीकेयं शास्त्रतत्त्वभा ।
अनुष्टुभांशजीन्यस्याः(?) सद्वसाम(?)मुदीरितं ॥ ४ ॥
इति उत्पलाचार्य्यविकृता वादरायणप्रश्नटीका समाप्ता ।

विषयः । अत्र प्रथमं मनुष्यगोमहिषादीनां आयुःसङ्ख्याकथनं । ततः प्रश्नगणनया लाभालाभसुखदुःखजयपराजयजीवितमरणादिज्ञानकथनं ।

No. 1523. उपदेशसूत्रविवृतिः ।

Substance, country-made paper, 11¾ × 6 inches. Folia, 36. Lines, 10—11 on a page. Extent, 1,000 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1939. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Upades'a-sútra-vivṛiti. A commentary on the Upades'a Sútra—a treatise on casting nativities and horoscopes, attributed to Jaimini. The commentator's name is not given.

Beginning. पूर्व्वाचार्य्यं नमस्कृत्य जैमिनेः सौत्रजातके ।
आयुर्दायोदाहरणं कुर्व्वे बालोपकारकं ॥ १ ॥
अथ श्रीमज्जैमिनिजातकानुसारेणायुर्दायादिफलविचारः क्रियते ।

End. लेपलाभपदस्थले भूतं सम्पन्नं तत एव सर्व्वमपि विचारणायेति दिक् ।

Colophon. इत्युपदेशसूत्रे जैमिनीये तृतीयपादविवृतिः ।

विषयः । अत्र जैमिनिजातकगणनानुसारेण बालकस्य आयुर्दायाद्युदाहरणं

No. 1524. कर्म्मप्रकाशवृत्तिः ।

Substance, country-made paper, 11¾ × 6 inches. Folia, 32. Lines, 10—11 on a page. Extent, 775 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1931. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Karma-prakás'a-vṛitti. On astrological rules for casting nativities, divination, &c., &c. The MS. is incomplete, and the author's name does not appear. The codex comprises twenty chapters.

Beginning. उद्यत्कोटिदिवाकरद्युतिनिभं रक्ताङ्गरागांशुकं
हस्ते मेदकपाशमङ्कुशधरं वीणात्मगीःसंयुतं ।
ब्रह्मेन्द्रप्रमुखैश्च किन्नरगणैः सिद्धैश्च विद्याधरैः
सेव्यं सत्सुखदं गजेन्द्रवदनं वाक्सिद्धिदं तं भजे ॥ १ ॥
गिरीशं दिनेशं गिरं विष्णुरामं गुरुं खिन्दिकं रोमकाचार्य्यवर्य्यान् ।
प्रणम्याथ कर्म्मप्रकाशस्य वृत्तिं करोमीह बालावबोधाय सम्यक् ॥ २ ॥
नत्वा गिरं गणपतिं ग्रहवर्गमुख्यं तं कर्म्मसाक्षिणमलक्ष्यगुणं गुरुञ्च ।
श्रीखिन्दिकोक्तगुरुताजिकतन्त्रदीपात् कर्म्मप्रकाशमनुदीपकमुद्गिरामि ॥ ३ ॥

End. पर्व्वान्तलग्नाच्च विलोमवृत्त्या यत् स्यात् विलग्नं जनिलग्नमेतत् ।

Colophon. समाप्तिसूचकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । अत्र विंशत्यध्यायाः । १मे, राश्यधिकारः । २ये, ग्रहाधिकारः । ३ये, षोड़शयोगाधिकारः । ४र्थे, द्वात्रिंशत्सहजभावाधिकारः । ५मे, निषेककालाधिकारः । ६ष्ठे, अरिष्टादिकथनं । ७मे, जीवननिर्णयः । ८, शरीरनिर्णयः । ९मे, जन्मदिवसस्य गणनं । १०मे, दशाधिकारः । ११शे, धनाधिकारः । १२शे, शरीरदोषाधिकारः । १३शे, प्रकृत्यधिकारः, अर्थात् परदारादियोगकथनं । १४शे,

प्रत्ययाधिकारः, अर्थात् ग्रहाणां केन्द्रस्थानादिस्थितौ शुभाशुभकथनं। १५शे, कर्म्माधिकारः। १६शे, दरिद्रयोगकथनं। १७शे, सहजाधिकारः। १८शे, पितृमात्रधिकारः। १९शे, स्त्रीजातकाधिकारः। २०शे, प्रकीर्णाधिकारः।

No. 1525. जटापटलदीपिका।

Substance, country-made paper, 8½ × 3½ inches. Folia, 24. Lines, 7 on a page. Extent, 420 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Dr. Rájendralála Mitra. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Jaṭápáṭala-dípiká. A commentary on the Jaṭápáṭala, a work on the various mystical modes of writing and reading the hymns of the Rig Veda according to the rules of Hayagríva. (*Vide* No. 1234.) By Dayásañkara, son of Dharanídhara Vyávahárika.

Beginning. अपारसंसारसमुद्रमग्नस्वभक्तजन्तूद्धरणे दयालुः।
षतैकदीक्षः पुरतस्तनोतु शिवः शिवं मे शिवया समेतः॥ १॥
यस्यानुग्रहवशतोऽच्युतादिदेवाः संसिद्धिं विबुधवरोचितां प्रयाताः।
भारत्याः कुवलयपत्रलोचनाया भूत्यै स प्रभवतु मे कृपाकटाक्षः॥ २॥
नत्वा भाष्यकृतः पूर्व्वान् जटापटलदीपिकां।
तनोमि विदुषां प्रीत्यै हयग्रीवमतानुगां॥ ३॥

End. परायातमात्सर्य्यदोषाः कवीन्द्राः कृतिं वीक्ष्य मे मप्रमोदा भवेयुः।
खलास्तोपहासं विधायाथ बाला अवाप्यापि सम्यक् जटाया रहस्यं॥

Colophon. इति श्रीव्यावहारिकोपनामकधरणीधरसूनुना दयाशङ्करेण कृता जटापटलव्याख्या दीपिकाख्या समाप्तिमगात्॥

विषयः। जटापटलस्य व्याख्यानम्।

No. 1526. काव्यप्रकाशादर्शः, वा काव्यप्रकाशटीका।

Substance, country-made yellow paper, 21 × 3½ inches. Folia, 103. Lines, 9—10 on a page. Extent, 1,824 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1777. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Kávya-prakás'ádars'a. A commentary on the Kávya-prakás'a,—a treatise on rhetoric. By Mahes'vara Nyáyálañkára.

Beginning. मुखैश्चतुर्भिः स्तुवते विधात्रे स्रोत्रे स्तुतीनाञ्च चतुष्टयाय ।
भुजैश्चतुर्भिश्चतुरोऽर्थवर्गान्नमो ददानाय चतुर्भुजाय ॥
दुर्व्याख्याजनितप्रमोहशमनी वैषम्यविध्वंसिनी
वैषद्यादतिरोचनी रसखनी काव्यार्गलोद्घाटिनी ।
टीका विज्ञजनप्रमोदजननी भावार्थचिन्तामनी
भट्टाचार्य्यमहेश्वरेण रचिता काव्यप्रकाशोपरि ॥

End. इदानीमेषां दोषाद् यथायोगमिति । कारिकार्थमुपसंहृत्य दर्शयति तदेते इति ।

Colophon. इति श्रीमहेश्वरन्यायालङ्कारभट्टाचर्य्यकृते काव्यप्रकाशादर्शे दशमोऽर्थालङ्कार-प्रतिविम्बः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । काव्यप्रकाशस्य व्याख्यानं ।

No. 1527. काव्यप्रकाशटीका ।

Substance, country-made yellow paper, 17 × 3 inches. Folia, 58. Lines, 6 on a page. Extent, 1,966 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Kávyaprakás'a-ṭíká. A commentary on the Kávyaprakás'a. By Gadádhara Chakravartti Bhaṭṭáchárya. The codex is a mere fragment.

Beginning. ग्रन्थारम्भे कर्त्तव्ये इति शेषः। तेन ग्रन्थारम्भपूर्व्वकाले परामृशतीति लभ्यते ।

End. अभेदे विषयविषयिभावरूपसम्बन्धासम्भवादत आह साकार इवाभिन्नोऽपीति (इतः खण्डितं ।)

विगयः । काव्यप्रकाशस्य व्याख्यानं ।

No. 1528. यजुर्वेदिकुशण्डिका ।

Substance, country-made yellow paper, 17 × 3¾ inches. Folia, 7. Lines, 8 on a page. Extent, 196 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Yajurvedi-kushandiká. A manual for the performance of the fire sacrifice as a part of the nuptial ceremony, according to the canons of the Yajur Veda. By Pas'upati Bhaṭṭa. The author was a minister of Lakshmaṇa Sena of Gaur, and flourished in the beginning of the twelfth century.

Beginning. अथ यजुर्वेदिनां दशकर्म्मपद्धतिर्लिख्यते। तत्रादौ होमकुशण्डिका।

End. इतिमन्त्रेण तिलकं दद्यात्।

Colophon. इति यजुर्वेदिकुशण्डिका समाप्ता।

विषयः। यजुर्वेदोक्तं वह्निस्थापनविधानं।

No. 1529. स्तवमाला।

Substance, country-made paper, 10½ × 4½ inches. Folia, 40. Lines, 15—18 on a page. Extent, 2,300 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Stava-málá. A series of hymns in praise of Kṛishṇa and Rádhá. By Rúpa Gos'vámí, one of the associates of Chaitanya.

Beginning. श्रीमदीश्वररूपेण रसाम्टतक्रताक्रता।
स्तवमालानुजीवेन जीवेन समगट्यत॥
पूर्व्वं चैतन्यदेवस्य क्रष्णदेवस्य तत्परं।
श्रीराधायास्ततः क्रष्णराधयोर्लिख्यते स्तवः।

End. इति श्रीकृष्णनामस्तोत्रं समाप्तं।

Colophon. इति श्रीरूपगोस्वामिना कृता स्तवमाला समाप्ता।

विषयः। कृष्णराधिकयोः स्तुतिकथनं।

No. 1530. वर्षकौमुदी।

Substance, country-made yellow paper, 23 × 4¼ inches. Folia, 151. Lines, 8—9 on a page. Extent, 5,738 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1766. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Varsha-kaumudí. A liturgical calendar, describing the various religious duties enjoined for each day of a lunar year. By Govindánanda Ácharya.

Beginning. चिन्ताश्मीयति धातरि व्रजवधूचित्तेषु पाशीयति
श्रीवाजिस्तवति(?) प्रसादविहितश्यामाम्बुजन्मीयति।
यन्नेत्राञ्जनचातुरी जलधिजा वक्त्राम्बुजेऽलीयति
क्षोणीभारहराय यादवकुलोत्तंसाय तस्मै नमः॥
धुनोतु ध्वान्तमस्माकमन्तश्चिन्ताभिसम्भृतं।
गोविन्दवदनोद्भूत्पाञ्चजन्यजयध्वनिः॥
येनाद्यातिष(?)पङ्कजेषु नितरां मार्त्तण्डविद्रायितुं (?)
श्रीगोविन्दपदारविन्दयुगलैर्नलोमवालायितं (?)।
वेदान्तस्मृतिसन्ततित्रिपथगोन्मेषे हि सात्रीयितं
केषां नोपविशीलितो गणपतिर्भट्टः सतां हग्विधः॥
तत्तनुजन्मा विदुषामनुरागमधूनिकाभिवासिक्तः।
मधुरिपुपदारविन्दश्रद्धामृतमाधुरीरसाभिज्ञः॥
चालोच्याखिलसङ्ग्रहानविकलं दृष्ट्वा पुराणान्यपि
प्रोक्ताः सम्यग् गाथा विविच्य मुनिभिः + + + + संहिता।
श्रीमत्तातपदारविन्दविलसत् + लीभवोद्देशतः
श्रीगोविन्दकविः करोति ललितां वर्षक्रियाकौमुदीं॥

End. सर्व्वान्तर्यामिने तस्मै गोविन्दाय नमो नमः।
यत्कृपा विदुषामस्यामनुरागप्रवर्त्तिनी॥ १॥

Colophon. इति श्रीगोविन्दानन्दाचार्य्यकृता वर्षकौमुदी समाप्ता।

विषयः। प्रथमं तिथिनिरूपणं। ततः तिथ्योर्युग्मकथनं। उभयदिने तिथिलाभे शुक्लकृष्णभेदेन व्यवस्थानिरूपणं। प्रतिपदादिपञ्चदशतिथिकृत्यकथनञ्च। ततो ग्रहणे पारणव्यवस्थाकथनं। ग्रहणकर्त्तव्यकर्म्मनिरूपणञ्च। ततो गोविन्दादिदेवतापूजाविधिकथनं। ततः सङ्क्रान्तिविवेचनं, सङ्क्रान्तिव्रतकथनञ्च। ततो मासपदार्थनिरूपणं। ततः पक्षपदार्थनिरूपणं। ततो वैशाखादिद्वादशमासकृत्यनिरूपणं। ततो गङ्गातुलसीशालग्रामानां माहात्म्यकथनं। ततः सूतिकाषष्ठीपूजाविधिप्रयोगकथनं। ततो मङ्गलचण्डिकापूजाविधिप्रयोगकथनं। ततो जन्मतिथिकृत्यं, अनध्यायकथनञ्च। ततः शूद्राणां विधवानां पतिव्रतानाञ्च धर्म्मकथनं॥

No. 1531. विधिवादटीका ।

Substance, country-made yellow paper, 19½ × 3½ inches. Folia, 32. Lines, 8—9 on a page. Extent, 1,312 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Corrected.

Vidhiváda-ṭiká. A commentary on Gañges'a's chapter on religious injunction, in the S'abdakhaṇḍa of his Chintámaṇi. By Mathuránátha Tarkavágís'a.

Beginning. उच्चन्नप्रच्छन्नग्रन्थे वेदस्याचारमूलकत्वनिरूपणानन्तरं प्रवर्त्तकज्ञानं निरूपयितुं प्रवर्त्तकज्ञाने श्राचारमूलत्वस्य उपपादकत्वरूपोपोद्घातसङ्गतिं दर्शयन् मिथ्या-वधानाय प्रतिजानीते श्राचारेति ।

End. पाकादावनागतपाकादो सिद्धासिद्धेति उक्तं इतः परं खण्डितं ।

विषयः । गङ्गेशोपाध्यायकृतविधिवादस्य व्याख्यानं ।

No. 1532. भाषारत्नं ।

Substance, country-made yellow paper, 18 × 4 inches. Folia, 53. Lines, 5—6—7 on a page. Extent, 1,784 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Bháshá-ratna. An elementary treatise on the seven categories of the Mímáñsá. By Kanáda Tarkavágís'a Bhaṭṭáchárya.

Beginning. चूड़ामणिपदाम्भोजभ्रमरीभूतमैाल्लिना ।
सङ्क्षिप्य श्रीकणादेन भाषारत्नं वितन्यते ॥

End. यथा गङ्गायां घोष इत्यादो तीरे संयोगरूपः शक्त्या प्रवाहसम्बन्ध इति सङ्क्षेपः।

Colophon. इति श्रीकणादतर्कवागीशभट्टाचार्य्यविरचितं भाषारत्नं समाप्तम् ।

विषयः । वैशेषिकमतसिद्धद्रव्यगुणकर्म्मसामान्यविशेषसमवायाभावात्मकसप्तपदार्थनिरूपणं ।

No. 1533. रामलीलामृतं, चतुर्थसर्गमात्रं ।

Substance, country-made paper, 16 × 3½ inches. Folia, 10. Lines, 5 on a page. Extent, 162 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Rámalílámṛita. A poem on the career of Ráma. By Krishṇamohana. The codex contains only a part of the fourth book.

Beginning. योषा वच्चसि मस्तके च नियतं योऽप्यर्द्धनारीमयः
भक्त्यालिङ्गितलिङ्गपूजनमहानन्दोऽपि कामान्तकः ।
तन्नैकाजिरतापरा(?) त्रिपथगा तत्सङ्गतायाम्बता(?)
दाता पूज्यतमो विचित्रचरितो भीमोत्यसीमोवतात् ॥

End. ° ° °

Colophon. इति श्रीकृष्णमोहनकृतश्रीरामलीलामृते चतुर्थः सर्गः ।

विषयः । रामलीलावर्णनं ॥

No. 1534. रामलीलामृतक्रमदीपिका, वा रामलीलामृतटीका चतुर्थसर्गीया ।

Substance, country-made yellow paper, 16 × 3½ inches. Folia, 13. Lines, 6—10 on a page. Extent, 584 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Rámalílámṛita-krama-dípiká. A commentary on the last named work, by the author himself. Like the text, the commentary comprises only the fourth book.

Beginning. इह सर्गे चित्रकाव्यविवक्षया श्रीमहादेवचरितस्य चित्रत्वं कीर्त्तयन् मङ्गलमाचरति भक्त्या इत्यादिः ।

End. ° ° °

Colophon. इति श्रीकृष्णमोहनकृतश्रीरामलीलामृतक्रमदीपिकानामकटीकायां चतुर्थः सर्गः ।

विषयः । रामलीलामृतस्य व्याख्यानं ।

No. 1535. दशश्लोकी ।

Substance, country-made yellow paper, 13½ × 3 inches. Folium, 1. Lines, 7. Extent, 10 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Das'a-s'lokí. Ten stanzas on the essence of the Vedánta doctrine. By S'añkara Ácharya. Mr. Hall takes *Das'a-s'lokí* to be the name of the text, and *Siddhántavindu* to be the name of a commentary on it by Madhusúdana Sarasvatí, (*Contributions*, p. 108); but the MS. before me denies this, and takes the latter to be the name of the text, and at first sight, it appears to be correct. The former, meaning simply "ten stanzas," can scarcely be the original name of a poetical work, and *Siddhánta-vindu*, or "conclusion in a drop," would be a very appropriate poetical designation for a work which in the space of ten stanzas gives the substance of the Vedánta philosophy. In the codex of the commentary belonging to the Sanskrit College of Calcutta, it is, however, distinctly mentioned that S'añkara wrote the *Das'a-s'loki* (श्रीशङ्करो दशश्लोकीं प्रणिनाय्य । अतः प्रत्ययस्यालम्बनविशेषनिर्णयाय आह भगवान् आचार्य्यः न भूमिरिति ।) and Madhusúdana was the author of the commentary. Its colophon says, "this is the end of the work named Siddhánta-vindu, composed by Madhusúdana Sarasvatí." (इति श्रीमधुसूदनसरस्वतीविरचितः सिद्धान्तविन्दुनामग्रन्थः समाप्तः) Paṇḍit Táránátha Váchaspatí published an abstract of the commentary under the name of Siddhánta-vindusára. Brahmánanda Sarasvatí is the author of a second commentary on the text.

Beginning. न भूमिर्न तोयं न तेजो न वायुर्न खं नेन्द्रियं वा न तेषां समूहः ।
अनैकान्तिकत्वात् सुषुप्तैकसिद्धस्तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहं ॥

End. न शून्यं न चाशून्यमद्वैतकत्वात् कथं सर्व्ववेदान्तसिद्धं ब्रवीमि ।

Colophon. इति श्रीमच्छङ्कराचार्य्यविरचितं सिद्धान्तविन्दु समाप्तम् ।

विषयः । दशभिः श्लोकैः पृथिव्यादिपदार्थानां मिथ्यात्वव्यवस्थापनपूर्व्वकं परमात्मनः सत्यत्वव्यवस्थापनं ।

No. 1536. अभिषेकपद्धतिः ।

Substance, country-made yellow paper, 15 × 2¾ inches. Folia, 6. Lines, 8 on a page. Extent, 171 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Abhisheka-paddhati. A manual for the consecration of S'ákta divinities and the ordination of S'ákta neophytes. Anonymous.

Beginning. (प्रथमपत्रं नास्ति ।)

End. कृतार्थमात्मानं मन्यमानो मातृकाः साधकांश्च सन्तोष्य विसृज्याच्छिद्रावधारण-वचनं कुर्य्यात्।

Colophon. इत्यभिषेकपद्धतिः।

विषयः। अत्र प्रथमं मालासंस्कारः। ततः कवचसंस्कारः। ततः शाक्ताभिषेककथनं। ततः पूर्णाभिषेककथनं।

No. 1537. शक्तिवादः।

Substance, country-made paper, 17 × 3 inches. Folia, 15. Lines, 7 on page. Extent, 841 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

S'aktiváda alias *S'aktivichára*. A philosophical disquisition on the powers of words, or the relation between their sounds and senses. The MS. is incomplete, and the author's name does not occur in it; but the name is Gadádhara Nyáyasiddhántavágís'a Bhaṭṭáchárya. Hall's *Contributions*, p. 56.

Beginning. शक्तिलक्षणे पदवृत्ती वृत्त्या पदप्रतिपाद्य एव पदार्थः इत्यभिधीयते तत्र शक्तिविषयो वाच्यः, स एव पदार्थो मुख्यार्थः अथ केयं शक्तिः अत्र नैयायिकाः अस्माच्छब्दादयमर्थो बोद्धव्य इति परमेश्वरसङ्केतः शक्तिः।

End. इदन्तु तत्त्वं अहं पण्डित इति जानाति इत्युवाच इत्यादिस्थले। इतः परं खण्डितं।

विषयः। पदानां अस्माच्छब्दादयमर्थो बोद्धव्य इतीश्वरसङ्केतरूपशक्तिनिरूपणं।

No. 1538. अपूर्व्ववादरहस्यं।

Substance, country-made paper, 16 × 2½ inches. Folia, 29. Lines, 7 on a page. Extent, 989 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Apurva-váda-rahasya. A commentary on the chapter on the use of the imperative mood in Vedic injunctions and the rewards of religious rites in the *S'abda Khaṇḍa* of the *Chintámaṇi* of Gaṅges'a. By Raghunátha Siromaṇí. Mr. Hall apparently takes the Apurva-váda to be an independent work on the moral relation of cause and effect. *Contributions*, p. 190.

Beginning. प्रथमं दशपचाणि न सन्ति।

End. यथा विश्वजिता यजेतेत्यादाविति।

Colophon. इति शब्दपरिच्छेदरहस्ये अपूर्व्ववादरहस्यं समाप्तं ।

विषयः । गङ्गेशोपाध्यायकृतापूर्व्ववादस्य व्याख्यानं ।

No. 1539. शुद्ध्यादिसङ्ग्रहः ।

Substance, country-made yellow paper, 16¾ × 3 inches. Folia, 115. Lines, 6 on a page. Extent, 3,924 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1733. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

S'uddh-yádi-sañgraha. A compilation on purification, mourning and S'ráddha. Anonymous.

Beginning. अजशिशुइन्दवद्यस्यं सततमुपास्यं विरिञ्चाद्यैः ।
वेदर्विदितरहस्यं गिरीशनमस्यं नमस्यामः ॥
अथ शुद्धिव्यवस्थायां सङ्क्षेपः ।

End. वाग्दत्तायाः कन्यायाः कुमारीवद्विवाहः ।

Colophon. इति श्रीमतां सङ्क्षेपः ।

विषयः । प्रथमं शुद्धिव्यवस्थाकथनं । ततः श्राद्धव्यवस्थाकथनं । ततः तिथिव्यवस्थाकथनं । ततः प्रायश्चित्तव्यवस्थाकथनं । तत उद्वाहव्यवस्थाकथनं ।

No. 1540. सेतुसङ्ग्रहः ।

Substance, country-made yellow paper, 17¾ × 5½ inches. Folia, 300. Lines, 8—9 on a page. Extent, 10,200 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1766. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Setu-sañgraha. Annotations on the Mugdhabodha grammar of Vopadeva. By Gañgádhara, son of S'ivaprasáda Tarkapanchánana of Kumárahaṭṭa near Calcutta.

Beginning. गङ्गाधरः शिवं नत्वा कुरुते सेतुसङ्ग्रहं ।
दुर्गम्यमुग्धबोधाख्यसरित्सन्तरणार्थिनां ॥

End. अत्रशब्दो मङ्गलार्थः तथा च आदावन्ते च मध्ये च मङ्गलाचरणं स्मृतं ।

Colophon. इति कुमारनिवासिश्रीलशिवप्रसादतर्कपञ्चाननात्मजगङ्गाधरकृतदुर्गम्यमुग्धबोधाख्यसरित्सन्तरणहेतुसेतुसङ्ग्रहे इत्यादिपदः । इति कृदन्ताध्यायः ॥

विषयः । मुग्धबोधव्याकरणस्य व्याख्यानं ।

No. 1541. आख्यातविचारः ।

Substance, country-made yellow paper, 21 × 3½ inches. Folia, 16. Lines, 8 on a page. Extent, 760 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

A'khyáta-vichára. A philosophical disquisition on conjugation. By Gadádhara Bhaṭṭáchárya.

Beginning. धातुप्रकृतिकाश्च लकारस्तत्वन् यङ्निच्प्रभृतयः केचिद्धात्वर्थान्वितमधिकार्थं ब्रुवते ।

End. तस्य विध्यर्थत्वे तत्तात्पर्य्येणाधुनिकानां न भुञ्जीतेत्यादिप्रयोगापत्तिरिति दिक् ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीगदाधरभट्टाचार्य्यकृतआख्यातविचारः समाप्तः ।

विषयः । आख्यातशक्तिनिरूपणं ।

No. 1542. अनुमित्यादिबाधान्तटीका ।

Substance, country-made yellow paper, 19 × 3½ inches. Folia, 336. Lines, 8—9—10—11 on a page. Extent, 15,890 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Anumityádi-bádhánanta-ṭíká. A commentary on a portion of the Anumána Khaṇḍa of Gañges'a. By Jagadís'a Nyáyapanchánana.

Beginning. सस्मितानननसरोजमङ्गने रिङ्गमानमतिलोलकुण्डलं ।
रोचनोल्लसितभालमस्तु मे केशवं शैशवं वपुः ॥
प्राचैरनुचितविविधचोद्यैः कलुषीकृतोऽप्यधुना
दीधितियुतमणिरेषः श्रीजगदीशप्रकाशितः स्फुरतु ।

End. तत्तद्धर्म्मावच्छिन्नप्रतियोगिताकाभावनिश्चयत्वेन समानप्रकारकतया तथात्वं तत्तद्व्याप्तिमात्रघटितानन्तधर्म्मान्तर्भावेनानन्तहेतुत्वकल्पः । पुस्तकमिदं सम्पूर्णप्रायं ।

विषयः । अनुमित्यादिबाधान्तदीधितिव्याख्यानं ।

No. 1543. न्यायवार्त्तिकतात्पर्य्यटीका ।

Substance, country-made paper, 13¾ × 5½ inches. Folia, 99. Lines, 10 on a page. Extent, 2,138 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Nyáya-várttika-tátparya-ṭíká. A commentary on the Nyáya-várttika of Udyotakara. By Váchaspati Mís'ra, disciple of Martaṇḍa-tilaka Svámin. Hall's *Contributions*, p. 21.

Beginning. परीचानन्तरमुपदेशक्रमानुरोधेन प्रवृत्तिः। परीक्षितुं युक्ता सा कस्मान्न परीच्यत इति शङ्कानिराकरणाय सूत्रमित्याह। मनसोऽनन्तरेति।

End. कराः कृतोऽञ्जलिरयं बलिरेष दत्तः कायो मणप्रचताच(?) यथाभिलाषम्। अभ्यर्थये वितथनप्रपयांच(?) वर्षं मा माविलीकुरुत कीर्त्तिनदीः परेषाम्॥

Colophon. इति मिश्रश्रीवाचस्पतिविरचितायां न्यायवार्त्तिकतात्पर्यटीकायां पञ्चमोऽध्यायः समाप्तः॥

विषयः। उद्योतकरविरचितन्यायवार्त्तिकतात्पर्यग्रन्थव्याख्यानं।

No. 1544. शब्दशक्तिप्रकाशिकाप्रबोधिनी ।

Substance, country-made paper, 16 × 4¼ inches. Folia, 33. Lines, 10 on a page. Extent, 1,237 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1754. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'abdas'akti-prakás'iká-prabodhiní. A commentary on the S'abda-s'akti prakás'iká of Jagadís'a Tarkálankára. By Rámabhadra Siddhánta vágís'a. Hall's *Contributions*, p. 55.

Beginning. विश्वतात जगन्मातरेवं गौरीगिरीशयोः।
मिथः सम्भाषया स्मेरं हेरम्बं समुपास्महे॥
गुरुमिव गुरुमिह नत्वा तत्तत्शक्तिप्रकाशेषु।
श्रीरामभद्रकृती कुरुते टीकां मुदे सुधियः॥
शब्दशक्तीति। शब्दस्य शक्तिर्बोधसामर्थ्यं तत्प्रकाशिकेत्यर्थः।

End. इत्यादौ चाभावस्य संशयकोटितयानुभवस्य बाधितत्वादित्याशयेनाऽङ्करित्युक्ताऽस्वरसो व्यञ्जितः।

Colophon. इत्यन्नं प्रचरन्ती शब्दशक्तिप्रकाशिकाप्रबोधिनी श्रीरामभद्रसिद्धान्तवागीशविरचिता । श्रीविष्णुचरणाब्जे तु मनोऽलिर्मेऽस्तु नित्यशः ॥

विषयः । शब्दशक्तिप्रकाशिकाव्याख्यानं ।

No. 1545. चिन्तामणिप्रकाशः । प्रत्यक्षखण्डः ।

Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folia, 153. Lines, 12—13—14 on a page. Extent, 9,446 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1633. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Chintámaṇi-prakás'a. A commentary on the *Chintámaṇi* of *Gaṅges'a.* By Ruchidatta Mahámahopádhyáya. The MS. is incomplete and limited to the *Pratyaksha Khaṇḍa.* This work is distinct from Jayadeva's *Maṇyáloka* which has the alternative title of Chintámaṇi-prakás'a.

Beginning. कृष्णोत्तरच्छदपटार्द्धकृतान्तरालमुक्तालनिश्वसितनुन्नपयोधराग्रं ।
इन्दौ स्फुटागसि विभिन्नतनोस्तनोतु सुप्तं रुषा शयनसीम्नि शिवं शिवायाः ॥
अधीत्य रुचिदत्तेन जयदेवाज्जगद्गुरोः ।
चिन्तामणौ ग्रन्थमणौ प्रकाशोऽयं प्रकाश्यते ॥
प्रारिप्सितविघ्नविनाशाय कृतं मनस्कारं शिष्यान् शिक्षयितुमादौ निबध्नाति ।
गुणातीत इति ।

End. प्रस्फुटेति—पदात् पदार्थस्मरणं प्रस्फुटवत्ताकमेति तन्न तत्रोल्लेखिस्मरणाभिप्रायेणैवाकुरिति । श्रीः ।

Colophon. इति श्रीमहामहोपाध्यायरुचिदत्तविरचितश्चिन्तामणिप्रत्यक्षखण्डप्रकाशः समाप्तः।
सोदरनगरनिवासी रुचिदत्तः सूरिमूर्द्धन्यः ।
चिन्तामणिप्रकाशं व्यरचयदान्वीक्षिकीकोशं ॥
शके १६३३ । आश्विने मासि ।

विषयः । गङ्गेशोपाध्यायकृतचिन्तामणिप्रत्यक्षखण्डस्य व्याख्यानं ।

No. 1546. चिन्तामणिप्रकाशः, अनुमानखण्डः ।

Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folia, 148. Lines, 12 on a page. Extent, 4,301 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Chintámaṇi-prakás'a. The first volume of the work noticed under the last preceding No. It explains the Anumána Khaṇḍá of Gañges'a.

Beginning. प्रणयकलहकेलिभीषणं भीतिहेतोः प्रकटयति समन्तान्माथया कायमस्मिन् ।
सभयमथ भवान्या गाढमालिङ्ग्यमानो घटयतु घनविघ्नध्वंसमस्माकमीशः ॥
निशम्य सकलं शास्त्रं नानागुरुमुखाम्बुजात् ।
अनुमानप्रकाशोऽयं रुचिदत्तेन तन्यते ॥
सङ्गतिं दर्शयन्नेव शिष्यावधानार्थमिदानीमनुमाननिरूपणं क्रियते,—इति प्रतिजानीते,—प्रत्यक्षेति ।

End. ईश्वरोपगृहीतशरीरस्य कारणत्वादिति भावः। असिद्धेरिति, अप्रसिद्धेरित्यर्थः। अन्यहेतुमाह, अदृष्टेति। तथा च सर्व्वासङ्ग्रह इति भावः। वाद्यन्तरमतं दूषयति, नापीति। द्वितीयक्षणे दोषमाह घटादेरिति अतः खण्डितत्वात् परिशेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । गङ्गेशोपाध्यायकृतचिन्तामण्यनुमानखण्डस्य ईश्वरानुमानप्रकरणं यावद् व्याख्यानं ।

No. 1547. प्रत्यक्षमणिदीधितिव्याख्याविवेचनं ।

Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 126. Lines, 8—9 on a page. Extent, 2,687 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1670. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Pratyaksha-maṇididhiti-vyákhyá-vivechana. An exposition of Raghunátha's commentary on the *Pratyaksha Khaṇḍa* of Gañges'a. By Rudra Nyáyaváchaspati.

Beginning. अनिर्व्वाच्यगुणग्राममनानताशेषकामदं ।
चिराय चिन्मयं + न प्रणम्याहमुपास्महे ॥
विद्यानिवासपुत्रस्य न्यायवाचस्पतेरियं ।
निर्म्मितिर्निर्म्मलधियामानन्दयतु मानसं ॥
प्रेक्षावदिति । प्रेक्षावत्प्रवृत्तये प्रयोजनवत्तामभिधेयसम्बन्धौ च—

End. अन्यथा तवापि विशिष्टज्ञानधामण्येव प्रवृत्तौ हेतुः स्यादतोऽपि चेति । श्रीः ।

Colophon. इति श्रीमद्विविधपण्डितमण्डलीमुकुटमणिश्रीरुद्रन्यायवाचस्पतिभट्टाचार्य्यविरचितश्रीमद्रामहोपाध्यायभट्टाचार्य्यशिरोमणिप्रकाशितप्रत्यक्षमणिदीधितिव्याख्याविवेचनं सम्पूर्णतामगमत् । संवत् १६७० । आश्विने ।

विषयः । रघुनाथशिरोमणिकृतप्रत्यक्षचिन्तामणिदीधितिनामकटीकायाः व्याख्यानं ।

No. 1548. मण्यालोकदर्पणं ।

Substance, country-made paper, 9 × 3½ inches. Folia, 221. Lines, 11—12 on a page. Extent, 3,390 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1669. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Manyáloka-darpana. Annotations on the *Manyáloka* of Jayadeva Mis'ra. By Mahes'a Ṭhakkura. The MS. is limited to the *Pratyaksha Khanḍa.*

Beginning. शङ्करजगदम्बिकयोरङ्के पङ्केन खेलन्तं ।
लम्बोदरमवलम्बे स्मेरसराजचारुमुखं ॥
पुंसामार्त्तिभिदे कलानिधिकुलोत्तंसाय संसारभी-
विध्वंसाय मुनीन्द्रमानससरोहंसाय कंसारये ।
श्रङ्गालम्बितशिक्यमुज्ज्वलरुचिं गुञ्जावतंसादिना
यं साशङ्कमुपागमत् कमलभूः कृष्णाय तुभ्यं नमः ॥
चतुर्भिरास्यैश्चतुरोऽपि वेदानुच्चारयन्नक्रमतो विरिञ्चिः ।
पाठाग्रपश्चा+विशेषमीष(?) सन्तोषिशिष्यः शिवमातनोतु ॥
धृतेनावनतिं (?) महीधरसुता भागावरुद्धं शिरो
नैवोद्वहति चारुसान्त्वनवचो मूकायितार्द्धे मुखे ।
आश्लेषोऽपि यथोचितं न हि भवत्येकाकिना बाहुना
सामग्र्यादिति विह्वलः प्रियतमामानापनोदे शिवः ॥
धनाय पद्मां भविकाय दुर्गां गृहाय गौरीमितरे श्रयन्तु ।
अहं महानन्दपदस्य धात्रीं विद्याविधात्रीं गिरमाश्रितोऽस्मि ॥
गौर्य्या गिरीशादिव कार्त्तिकेयो यो धीरया चन्द्रपतेरलम्भि ।
आलोकमुद्दीपयितुं नवीनं स दर्पणं व्यातनुते महेशः ॥
अत्र श्लोकानां व्याख्या टीकाकृता सुगमत्वात् (न) कृता सा चैवं । प्रारीप्सित-प्रतिबन्धकविघ्नविघातकं पुरभिन्नमस्काररूपं मङ्गलं शिष्यशिक्षायै निबध्नाति गुणेति ।

End. प्रमुष्टेति । तथा चायथार्थत्वमौत्सर्गिकमिति भावः । तत्रोल्लेखिस्मरणमभि-प्रेत्याह,—तदाङ्करिति । तत्रेदन्ताविचारः समाप्तः ॥

विधाय विदुषां प्रीत्यै प्रत्यक्षालोकदर्पणं ।
श्रीगोपाले महेशेन तस्याकारि समर्पणं ॥

Colophon. इति श्रीमहेशठक्कुरविरचिते आलोकदर्पणे प्रत्यक्षखण्डः समाप्तः ।
संवत् । १६६९ । श्रावणवदि ३ रा ।

विषयः । जयदेवमिश्रकृतप्रत्यक्षचिन्तामण्यालोकटीकाया व्याख्यानं ।

No. 1549. आगमकौमुदी ।

Substance, palm-leaf, 18 × 1½ inches. Folia, 112. Lines, 4 on a page, Extent, 1,848 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Ágama-Kaumudí. A compilation from different Tantras on the S'ákta cult, giving a brief exposition of its principles and supplying all the principal mantras for the worship of S'ákta divinities. By Rámakṛishṇa.

Beginning. सर्व्वमन्त्रसमाराध्यं कृष्णं न्यस्य हृदम्बुजे ।
तन्यते रामकृष्णेन श्रीमदागमकौमुदी ॥

End. झटित्यारोग्यदा विद्या चिरजीव्यनुकारिणी ।
धनसम्पत्प्रदा चैव शत्रोराशुविनाशिनी ॥
इति प्रत्यङ्गिराप्रकरणं ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीरामकृष्णकृता आगमकौमुदी समाप्ता ॥

विषयः । अत्र प्रथमं अकथहचक्र-नक्षत्रचक्र-राशिचक्र-भूतचक्र-नाड़ीचक्र-अकड़मचक्र-जातिचक्र-ऋणिधिनिचक्राणि । ततः अदीक्षितपुरुषपशुलक्षणं गुरुलक्षणञ्च । ततः पञ्चदेवतापूजा स्त्रीशूद्रयोः प्रणवरहितमन्त्रदानञ्च । ततः शूद्रस्य मन्त्रदाननिषेधः सिद्धमन्त्रे विचाराभावकथनं । दीक्षायां चान्द्रसौरविचारः । हरचक्रं चक्रशुद्धिप्रकरणञ्च । मन्त्राणां दशविधसंस्कारः । दीक्षाप्रकरणं । षट्चक्रकथनं । प्राणायामः । मातृकान्यासः । कराङ्गन्यासः । आधारशक्तिध्यानं । अर्घ्यस्थापनं । प्राणप्रतिष्ठा । आवाहनमुद्रा । शिवपूजाप्रकरणं । स्वाहास्वधाविचारः । नैवेद्यनिवेदनमन्त्राः । जपसमर्पणमन्त्राः । मःलालक्षणं । जपलक्षणं । मालासंस्कारः । प्रणामलक्षणं । मन्त्रग्रहणविधिः । उपदेशप्रकरणं पुरश्चरणविधिः । रामकृष्णगोपालानां मन्त्राः, तद्गायत्री च । लक्ष्मीसरस्वती-

शिवानां मन्त्राः, काल्यादिशक्तिमन्त्राश्च। दुर्गामन्त्राः। भुवनेश्वरीमन्त्राः। मन्त्रभेदाः मालामन्त्राः। सुन्दरीमन्त्राः। तारामन्त्राः। श्यामामन्त्राः। अनिरुद्धमन्त्राः। प्रचण्डचण्डिकामन्त्राः। गणेशमन्त्राः। उपविद्या। योगिनीमन्त्राः। मृत्युञ्जयमन्त्राः। कर्णपिशाचीमन्त्राः। हनूमतो मन्त्राः। गरुड़मन्त्राः। यन्त्रसंस्कारः। मन्त्रगायत्री। जपप्रकरणं। भूमौ मालापतनजनितदोषाः। वैष्णवरात्रौ जपनिषेधः। प्रकीर्णकथनं। प्रत्यङ्गिराकथनञ्च॥

No. 1550. शुद्ध्यादिव्यवस्थासङ्क्षेपः।

Substance, palm-leaf, 20 × 1½ inches. Folia, 131. Lines, 4—5 on a page. Extent, 2,423 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1610. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'uddhyádi-vyavasthá-saṅkshepa. An elaborate treatise on furerals, mournings, Sráddha, s'ati, and impurity of the person arising from birth in one's family and other causes, as also on certain religious rites to be performed on particular lunar days, and on the determination of the particular moments when such rites should be observed. By Chintámaṇi Nyayvágis'a Bhaṭṭácháryá of Gaur. The work professes to be a part of a comprehensive digest of civil and canonical law, which bore the title of *Smṛiti-vyavasthá.* No complete MS. of this digest has as yet been met with.

Beginning. ॐ नमः श्रीपरमदेवतायै। अथ शुद्ध्यादिव्यवस्थासङ्क्षेपः। तत्रादौ शुद्धिपदार्थो निरूप्यते। तत्र विहितकर्म्मार्हत्वप्रयोजको धर्म्मविशेषः शुद्धिः।

End. एतासु पौर्णमास्यन्तमासो ग्राह्य इति तिथिव्यवस्था सम्पूर्णा।

Colophon. इति गौड़देशनिवासिमहामहोपाध्यायश्रीचिन्तामणिन्यायवागीशभट्टाचार्य्यकृतौ स्मृतिव्यवस्थायां शुद्ध्यादितिथ्यन्तसङ्क्षेपः समाप्तः।

शाके हरित् षोड़शकेऽर्कवारे पक्षे वलक्षे दिवसे तु ++।

सारं स्मृतीनां मधुमासि विद्वान् श्रीमान् प्रसादो ग्लिखत्त्वरावान्॥

यत्राङ्काः १६१०।

विषयः। शुद्धिलक्षणं। सहमरणानुमरणयोर्व्यवस्था। अनयोरशौचसङ्करकथनं। अतिक्रान्ताशौचव्यवस्था। अशौचविधिनिषेधौ। अशौचसङ्करकथनं। गर्भस्रावाशौचं। स्त्र्यशौचं। बालाद्यशौचं विदेशस्थाशौचं। सपिण्डाद्यशौचं। अशौच-

विषयः। वर्ज्यावर्ज्यनिरूपणं। मातामहाद्यशौचं। मृत्युविशेषाशौचं। शौचापवादः शवानुगमनाशौचं। अस्थिसञ्चयकथनं। अङ्गस्पर्शनकथनं। गङ्गायामस्थिक्षेपविधिः। द्रव्यशुद्धिकथनं। वापीकूपतडागेषु मृते जलशुद्धिनिरूपणं। गृहमरणे तच्छुद्धिकथनं। सूतिकादिमरणे दाहव्यवस्था। पर्णनरदाहव्यवस्था। मुमूर्षुकृत्यं। प्रेततर्पणविधिः। पुत्रस्य वर्षमध्ये कृत्यनिरूपणं। पिण्डदानव्यवस्था। अशौचान्तिमदिनकृत्यं। अशौचान्तद्वितीयदिनकृत्यं। वृषोत्सर्गकालनिरूपणं। वृषलक्षणं। प्रेतक्रियाधिकारिणः। स्त्रियाः श्राद्धाधिकारिणः। सामान्यतोऽनधिकारिणः। दत्तकपुत्रग्रहणविधिः। तदशौचादिनिरूपणं। पूर्व्वामध्यमोत्तराभेदेन मृतक्रियायास्त्रैविध्यकीर्त्तनं। उभयमुखीदानं। विपुलगृहदानं। श्राद्धलक्षणं। देवतालक्षणं। यागलक्षणं। साहित्यलक्षणं। तन्त्रतालक्षणं। नवान्नश्राद्धकालः। मघात्रयोदशीश्राद्धविधिः। अश्वयुक्कृष्णपक्षनिमित्तकश्राद्धकथनं। शस्त्रादिहतानां चतुर्द्दशीश्राद्धकथनं। अष्टकाश्राद्धकथनं। श्राद्धवेलानिरूपणं। मलमासकर्त्तव्यकर्म्मनिरूपणं। क्षयितावर्द्धमानाद्यमावस्याश्राद्धकालनिरूपणं। पार्व्वणव्यवस्था। निमन्त्रणविधिः। दर्भकथनं। श्राद्धशेषभोजने नियमकथनं। आमश्राद्धव्यवस्था। जीवत्पितृकस्य श्राद्धव्यवस्था। मासिकषाण्मासिककालकथनं। सपिण्डीकरणविधिः। तदपकर्षव्यवस्था। विघ्नपतितादिश्राद्धकालकथणं। एकोद्दिष्टकालः। कुम्भघटश्राद्धकथनं। त्रिदण्डिसन्न्यासिनां मरणे तस्य पूर्व्वाश्रमपुत्रकृत्यनिरूपणं। सपिण्डीकरणान्तश्राद्धाधिकारिनिरूपणं। जन्मतिथिव्यवस्था। पवित्रव्यवस्था। प्रतिपत्कृत्यनिरूपणं। द्वितीया। तृतीया। चतुर्थी। पञ्चमी। षष्ठी। सप्तमी। विधानसप्तमी। माघसप्तमी। अष्टमी। जन्माष्टमीव्यवस्था। दूर्व्वाष्टमी। भीष्माष्टमी। नवमी। श्रीरामनवमीव्यवस्था। दशमी। दुर्गोत्सवव्यवस्था। बलिदानव्यवस्था। धूपादिनिरूपणं। उपचाराः। एकादशी। चातुर्म्मास्यव्रतव्यवस्था। आरब्धव्रतत्यागप्रायश्चित्तं। नक्तव्रतव्यवस्था। मत्स्यादिभोजनत्यागफलं। हरिशयनव्यवस्था। द्वादशी। श्रवणाद्वादशीव्यवस्था। त्रयोदशी। वारुणत्रयोदशीव्यवस्था। चतुर्द्दशी। सावित्रीचतुर्द्दशीव्यवस्था। अनन्तव्रतं। अघोराख्यचतुर्द्दशी। प्रेतचतुर्द्दशी। भूतचतुर्द्दशी। रटन्तीपूजाव्यवस्था। पाषाणचतुर्द्दशी। मदनचतुर्द्दशी। पूर्णिमा। महाज्यैष्ठीव्यवस्था। शिवरात्रिव्यवस्था। कोजागरव्यवस्था। सङ्क्रान्तिः। रात्रिसङ्क्रमणव्यवस्था। कार्त्तिकमासकृत्यनिरूपणं। ग्रहणव्यवस्था। अमावास्या। अर्द्धोदययोगव्यवस्था। युगाद्यानिरूपणं। युगाद्यारहस्यकथनं। मन्वन्तराव्यवस्था।

No. 1551. क्रमदीपिका ।

Substance, palm-leaf, 11 × 1½ inches. Folia, 76. Lines, 3 on a page. Extent, 1,008 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1609. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Corrected.

Kramadípiká. Rules for the worship of Vishṇu in the different forms of Kṛishṇa, Gopála, &c. Anonymous.

Beginning. कला तु माया नरकान्तमूर्त्तिः कलं क्वणद्वेणुनिनादरम्यः ।
श्रितो हृदिव्याकुलयंस्त्रिलोकीं श्रियेऽस्तु गोपीजनवल्लभो वः ॥
गुरुचरणसरोरुहद्वयोत्थान् मचितरजःकणकान् प्रणम्य मूर्द्ध्ना ।
गदितमिह विरिञ्चिनारदाद्यैः यजनविधिं कथयामि शार्ङ्गपाणेः ॥

End. जगदिदमनुविद्धं येन यस्मिन् प्रसूते
यदनुततमजस्रं याति चाधिष्ठितायाः ।
यदुरुमहदुदव्यैर्योविध+ +गोपीं
व्योममितसुखबोधज्योतिषं नौमि कृष्णं ॥

Colophon. इति श्रीक्रमदीपिकायां अष्टमः पटलः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । विष्णोरर्च्चनविशेषविधानं ।

No. 1552. आधानप्रायश्चित्तं ।

Substance, country-made paper, 9¾ × 3¾ inches. Folia, 22. Lines, 8—11—12 on a page. Extent, 532 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

A'dhána-práyas'chitta. Expiations for irregularities and defects in the performance of A'dhána rites, or the collection and preservation of the household sacred fire. Anonymous.

Beginning. अथ कानिचित् प्रायश्चित्तानि लिख्यन्ते । विहरणकालात् प्राक् गार्हपत्यनाशे
शुचिर्भूत्वा गार्हपत्यभस्मनारणी लेपयित्वा यजमानो मन्थनं कुर्य्यात् कारयेद्वा ।

End. द्वितीयाधानेषु सङ्कल्पात् परतो नालम्भुकायां अप्रवध्यैव समापयेत् ।

Colophon. इत्याधानप्रायश्चित्तं ।

विषयः । आधानप्रायश्चित्तप्रकरणं ।

No. 1553. ऐष्टिकप्रायश्चित्तं ।

Substance, country-made paper, 9 × 4½ inches. Folia, 13. Lines, 4—11—12 on a page. Extent, 264 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Aishṭika-práyas'chitta. Expiations for errors, irregularities and accidents occurring during the performance of Ishṭi rites, according to the rules of Bodháyana and A's'valáyana. Anonymous.

Beginning. आश्वलायनस्य बौधायनमवलम्ब्य दर्शपूर्णमासादीनि कर्म्माणि कुर्वन्तः सुगमपक्षमवलम्ब्य ऐष्टिकानि प्रायश्चित्तानि कानिचित् लिख्यन्ते ।

End. प्राश्य शेषं समाधयेत् ।

Colophon इति कानिचित प्रायश्चित्तानि समाप्तानि ।

विषयः । ऐष्टिकप्रायश्चित्तप्रकरणं ।

No. 1554. दर्शपूर्णमासप्रकरणं ।

Substance, country-made paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 15. Lines, 7—14 on a page. Extent, 451 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Dars'apúrṇamása-prakaraṇa. The chapter of the new and the full moon rites from of the Bhodháyana Kálpa Sútra.

Beginning. अमावास्येन पौर्णमासेन वा हविषा यक्ष्यमाणो भवति स पुरस्तादेव हविरातञ्चनमुपकल्पयत एकाहेन वा द्व्यहेन वा यथर्लय वै ब्राह्मणं भवति ।

End. सन्तिष्ठत अमावास्यं वा पौर्णमासं वा हविः ।

Colophon. इति बौधायनसूत्रे दर्शपूर्णमासप्रकरणं समाप्तं ।

विषयः । दर्शपूर्णमासप्रकरणं ।

No. 1555. दर्शपूर्णमासप्रायश्चित्तप्रकरणं ।

Substance, country-made paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 21. Lines, 11—12—13—15 on a page. Extent, 586 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Dars'a-púrṇamása-práyas'chitta-parkaraṇa. Expiations for errors, irregularities and accidents occurring during the performance of the new- and the full-moon sacrifices according to the rules of Bodháyana. Anonymous.

Beginning. विद्दितं मन्त्राद्यं गोयेन(?) मन्यनेन प्रत्यवरूढेऽग्नौ आयतपद्येयात् (?) ।

End. तदेव होमकालेऽन्वाधानवर्जमिति एतैवाष्टतैकस्मिन्नुद्दापे वै द्रयावैति चाविकृतिषु अन्वाहित——इतः परं खण्डितं ।

विषयः । बौधायनसूत्रोक्तदर्शपूर्णमासप्रायश्चित्तप्रकरणं ।

No. 1556. ऐकाह्किचातुर्मास्यप्रयोगः ।

Substance, country-made paper, $9\frac{1}{4} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 7. Lines, 10—11—12 on a page. Extent, 154 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Aikáhika-cháturmásya-prayoga. A guide to the performance of the Ephemeral and the Quadimensial rites according to the rules of Bodháyana.

Beginning. ॐ बौधायनीयकल्पमवलम्ब्य ऐकाह्किचातुर्मास्यप्रयोगः प्रकाश्यते ।

End. बौधयनीयकल्पोक्तचातुर्मस्यनिरूपणं ।

ऐकाह्किकेन विधिना कारीत्यं चतुष्टये ॥

Colophon. इति बौधायनोक्तचातुर्मास्यप्रयोगः ।

विषयः । चातुर्म्मास्यप्रयोगकथनं ।

No. 1557. न्यायरत्नमाला ।

Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 63. Lines, 8 on a page. Extent, 1,500 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Nyáya-ratnamálá. A dissertation on some of the leading topics of the Nyáya doctrine. The MS. is incomplete, and the author's name is not ascertainable. Hall's *Contributions*, p. 172.

Beginning. अङ्गस्वरूपसम्बन्धं प्रमाणं सप्रकारकं ।

यदुक्तं वार्त्तिकि (?) सम्यक् तत् सङ्क्षेपेण + कथ्यते ॥

यदङ्गस्वरूपं यथाविधं यस्य तस्य प्रधानेन सम्बन्धो यथा च यस्य ।

End. विशेषद्वयहानेन सामान्यस्यैव वाच्यता ॥

यद्यपि नियोगस्य कृत्युद्देश्यतया प्रधानस्यान्यादृशी ——— इत्यतः खण्डितं ।

विषयः । यदङ्गस्वरूपं यथाविधं, प्रधानेन सह तस्य च यादृशः सम्बन्धः, यथा च तत्र प्रमाणं, तत्समुदायनिरूपणं । जातिद्रव्यगुणक्रियाभेदेन दृष्टार्थाङ्गानां चतुर्विधत्वनिरूपणं । सन्निपातोपकारकं, आरादुपकारकञ्चेति अदृष्टार्थस्य द्वैविध्यनिरूपणं । पुनरेषामवान्तरभेदनिरूपणं । दृष्टादृष्टोभयार्थकनिरूपण । नियमादृष्टकथनं । सामान्यतोऽङ्गलक्षणं । विधिशक्तिनिरूपणं । जातिलिङ्गसङ्ख्यानामेककारकान्वितत्वकथनं । श्रुतिलिङ्गाधिकरणं । विनियोगस्वरूपकथनं स्वर्गकामफलविशिष्टत्वेन भाव्यताकथनं । तत्र तत्र न्यायकीर्त्तनञ्च । लिङ्गवाक्यसमाख्यादीनामवान्तरभेदकथनपूर्व्वकं तत्तत्स्वरूपकथनं । अन्विताभिधानकथनं । अपूर्व्वकथनं । दैवनिर्म्मितस्यैव निदाघसमयवर्त्तिमध्यन्दिनतपनातपनिपातसन्तप्ततनोरिव मेघपुष्पगर्भमेघजालस्य सन्तापोत्पादकत्वं कर्म्मणः फलजनकत्वमुत अन्यकृतस्य प्रपादिवद् वा भोजनादिवद्वा स्वयं कृतस्येति निरूपणं । केषां केनप्रकारेण अनुष्ठायकत्वमिति तन्निरूपणं । एकप्रयोगविधिविधेयानां बहूनामङ्गप्रधानानामेककर्तृकाणामवश्यम्भाविनि क्रमे सति तद्विशेषनिरूपणं । क्रमवादः । प्रयोगविशेषविचारः । कर्म्माधिकारनिरूपणं । प्रयोगविध्यधिकारविधीनां स्वरूपकथनं । उपदेशात्मकातिदेशात्मकत्वभेदात् शब्दस्य द्वैविध्यकथनं । तत्तल्लक्षणनिरूपणं । अतिदेशिकाङ्गसम्बन्धनिरूपण । स्वर्गकामो यजेतेत्यादौ प्रकृतिप्रत्ययादीनामर्थविवेचनं । ऊहनिरूपणं । विकृतिषु पदार्थेयत्ताचिन्तनं । प्रकृतिलक्षणादिविचारः । तन्त्रलक्षणं । प्रयोगपरिमाणचिन्तनं । शमताया निमित्तत्वकथनं । लिङर्थनिरूपणं । इतः खण्डितं ।

No. 1558. अद्वैतसिद्ध्युपन्यासः ।

Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 9. Lines, 9—10 on a page. Extent, 208 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Advaitya-siddhiyupanyása. An illustration of the *Advaita-siddhi* of Madhusúdana Sarasvati, designed to prove the non-dual theory as opposed to the Nyáya doctrine. The MS. is incomplete, and the author's name cannot be made out. Hall's *Contributions*, pp. 109—157.

Beginning. साक्षी चेता केवलो निर्गुणश्चेति श्रुत्या च ब्रह्मणानादिदेवैः समेतैर्यद्गुणशङ्करः ।

End. प्रागेव दृंचितत्वादिश्रवणेन तस्य सोपाधिकत्वासम्भवाच्चेन्न——(इतः खण्डितं ।)

विषयः । अद्वैतवादसंस्थापनं ।

No. 1559. छलाक्षरं, वा पवमानं ।

Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 10. Lines, 6 on a page. Extent, 108 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Chhalákshara alias *Pavamána*. Initials of Rig mantras required for the performance of the Pavamána rite. This MS. appears quite distinct from the works noticed on pp. 14, 16, 17, and 50.

Beginning. अग्नमभो तू तू । त्वमग्ने भ्रू । अग्निं दू कू । अग्निर्देवाधूर्षदि । प्रेष्ठ क्रोढाकुल-म्नोभोगा । एद्युषु डेनु । आतेथे ज्र । त्वामग्ने वी । ग्ने विवस्वद्यो । एकोनविंशति-प्रथमः ।

End. पवस्व मधुडुलम् भीगु । अभिद्युम्नं ठीलेभ्रुभू । आसो तानीघले टकुवेक । एत-मुत्यचो केडुतोडलु खे । सद्युन्नेतने दैनुगू । लघ्यङ्गदचिणुचागि । एषस्य गेमी डोठे ढूके ॥ २५ ॥

पञ्चविंशदेकादश ॥ २८४ ॥ पवमानं समाप्तम् ॥

विषयः । ऋटक्प्रतीकानि ।

No. 1560. एकाम्रचन्द्रिका ।

Substance, palm-leaf, 13 × 1¼ inches. Folia, 103. Lines, 5 on a page. Extent, 2,253 s'lokas. Character, Udiyá. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India, another copy Calcutta, Dr. Rájendralála Mitra. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Ekámra-chandriká. A guide to pilgrims visiting Bhuvanes'vara, giving in detail the religious duties to be performed at the different sacred spots, temples, images and pools of that place, and the merit of doing the same. The work is made up of extensive quotations from the Kapila Sañhitá, the Ekámra Puráṇa, the S'iva Puráṇa, and other works which treat of the sacred places of Orissa, and comprises a summary of the religious history of the place. It is divided into four chapters (*Prakás'as*). All the principal temples have been described at some length, and anecdotes—mostly apocryphal—regarding them given in detail. Anonymous.

Beginning. विघ्नेश्वरं नमस्कृत्य ततस्त्रिभुवनेश्वरं ।
अष्टादशपुराणाब्धेर्लिखाम्येकाम्रचन्द्रिकाम् ॥

End. इति सर्वपुराणाब्धेरेषैकैकाम्रचन्द्रिका समुद्धृत्य महादेवपादयोरर्पिता मया ॥

Colophon. इत्येकाम्रचन्द्रिकायां चतुर्थः प्रकाशः ।
इतः परं "आचार्याय प्रदातव्यं" इत्यादयाष्टौ श्लोकाः सन्ति ।

विषयः। अत्र चत्वारः प्रकाशाः सन्ति । तत्र प्रथमे प्रकाशे ।—अनन्तपुरुषोत्तमादिदर्शनम् । उग्रेश्वरदर्शनं । एकाम्रक्षेत्रमाहात्म्यवर्णनादिः । एकाम्रेश्वरदर्शनं । कल्पवृक्षदर्शनं । कुमारदर्शनं । गणेशदर्शनं । गोपालिनीदर्शनं । गुप्तेश्वरदर्शनं । चण्डेश्वरदर्शनं । चित्रेश्वरदर्शनं । त्रिभुवनेश्वरदर्शनं । पादहरातीर्थेश्वरयोर्दर्शनं । विन्दुसरः-स्नानादिफलं । विश्वेश्वरदर्शनं । वृषभदर्शनं । मङ्गलाचरणादिः । शवरेश्वर-दर्शनं । क्षेत्रपालोक्तिः ।

२, प्र० ।—अष्टायतनमाहात्म्यादिः । अलाबुकेश्वरमाहात्म्यं । आम्रातकेश्वरदर्शनं । इन्द्रेश्वरदर्शनं । ईशानेश्वरमाहात्म्यं । ईशानेश्वरादिदर्शनं । उत्तरेश्वरादिदर्शनं । उत्पलेश्वरदर्शनं । कपिलेश्वरदर्शनं । कपालमोचनेश्वरदर्शनं । कपालीशिशिर-दर्शनं । कोटितीर्थमाहात्म्यं । केदारेश्वरमाहात्म्यं । कुक्कुटेश्वरदर्शनं । गङ्गायमुना-माहात्म्यं । गन्धवतीमाहात्म्यं । गौरीकुण्डादिमाहात्म्यं । गोकर्णेश्वरदर्शनं । चतुर्दशयात्राकर्त्तव्यतोक्तिः । जटिलेश्वरदर्शनं । देवीपादतीर्थमाहात्म्यं । दैत्येश्वर-दर्शनं । पापनाशनकुण्डमाहात्म्यं । पूर्वेश्वरदर्शनं । वैद्यनाथेश्वरदर्शनं । ब्रह्मेश्वरा-दिमाहात्म्यं । भास्करेश्वरदर्शनं । भीमेश्वरादिदर्शनं । मध्यमेश्वरदर्शनं । यमेश्वर-दर्शनं । रामेश्वरादिमाहात्म्यं । रुद्रेश्वरदर्शनं । रावणेश्वरदर्शनं । लड्डुकेश्वरदर्शनं । लक्ष्मीश्वरदर्शनं । शक्रेश्वरादिदर्शनं । सुवर्णजालेश्वरमाहात्म्यं । सुरेश्वरमाहात्म्यं । सिद्धेश्वरादिमाहात्म्यं । सिद्धेश्वरमाहात्म्यं । स्वर्णकूटेश्वरदर्शनं । सूक्ष्मेश्वरदर्शनं ।

३, प्र० ।—अष्टमीयात्रा । अशोकाष्टमीयात्रारम्भः । उत्थापनचतुर्दशीयात्रा । चन्दनयात्रा । दमनकभञ्जनयात्रा । घृतकम्बलयात्रा । परशुरामाष्टमीयात्रा । पवित्रारोहणयात्रा । शयनयात्रा । वन्दापनायात्रा । माघसप्तमीयात्रा । यमद्वि-तीयायात्रा । शिवरात्रियात्रा । षष्ठीयात्रा ।

४, प्र० ।—अष्टतीर्थविध्युक्तिः । अलाबुकुण्डगमनं । अनन्तपुरुषोत्तमादिदर्शनं । आम्रकतलमृत्युफलं । कोटिलिङ्गार्चनविधिः । गङ्गायमुनातीर्थगमनं । चातुर्मास्य-विधिः । छायायात्रा । पापनाशिनीकुण्डे गमनादिः । परमेश्वरप्रार्थना । ब्रह्मकुण्ड-गमनं । विन्दुह्रदे शरीरत्यागः । मेघकुण्डगमनं । रामकुण्डगमनादिः । क्षेत्रपाल-प्रदक्षिणा । क्षेत्रवासफलं । क्षेत्रमरणं ।

No. 1561. एकाम्रपुराणं ।

Substance, palm-leaf, Púrva Khaṇḍa 16½ × 1⅓, Uttara Khaṇḍa 15 × 1¼ inches. Folia, 205. Lines, 4—6—7 on a page. Extent, 6,000 s'lokas. Character, Uḍíyá. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Another copy, Calcutta, Dr. Rájendralála Mitra. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Ekámra Puráṇa. One of the *Upa* or minor Puráṇas, designed to record the religious merits and anecdotes connected with the several temples and sacred places of a tract of land called Ekámra Kshetra, or the sacred grove of the solitary mango tree, now known by the name of Bhuvanes'vara in the Puri district. It is divided into five parts *(Añs'as)*, and comprises in all 70 chapters. The work cannot be under any circumstance earlier than the 8th century of the Christian era. CONTENTS: 1. Introduction. 2. Enquiry of the sages regarding the place. 3. Story of S'iva's journey from Benares to Bhuvanes'vara. 4. Story of Brahmá's connection with the place. 5. The primary Sargas. 6. Characteristics of the Yugas. 7. The seven Dvipas. 8. Praise of Bhárata Varsha. 9. The seven Pátálas or lower regions. 10. The upper regions. 11. Description of Ekámra. 12. Desire of Brahmá to see the place. 13. He visits the lingams. 14. Origin of Brahmes'vara. 15. Advice to the Devas. 16. Origin of Bháskares'vara. 17. Do. of Rámes'vara. 18 and 19. Do. of Síddhes'vara. 20 and 21. Vinduhrada Lake. 22. The penance of Pratikása. 23. Praise of the Lake. 24. Praise of the sacred field of the mango grove. 25. Visit of Kratu? 26 and 27. The wars of the Devas and. Asuras. 28. Story of Kálanemi. 29. The arrival of Mahes'a. 30. Story of Hiraṇyáksha. 31. Bhrigu's account. 32. Advent of Hiraṇya and Kas'hipu in Ekámra. 33. The advent of the Deví. 34 to 36. Story of Kírtivása and the Deví. 37. Praise of the Deví's feet. 38. Praise of Meghes'vara. 39 and 40. Praise of Pápanásana pool. 41. Pool of Alábu. 42. Praise of Kapiles'vara. 43. Rules for worshipping Koṭiliña. 44 and 45. Story of a father and son. 46. Praise of Suparṇajales'vara. 47. Story of Bálakhilya. 48. Praise of Gokarṇes'vara. 49. Do. of Paras'urámes'vara. 50. Visit of Ráma to the place. 51. Description of Pariplava. 52. Destruction of Kumáṭhánañga. 53. Praise of Rámes'vara. 54.

and 55. Worship of eight images in eight diagrams. 56. Praise of Ámratakes'vara. 57. Do. of Jaṭiles'vara. 58 and 59. Peculiarities of perfect lingams. 60. The guardians of the sacred grove. 61. Praise of Bhímes'vara. 62. Do. of Savanes'vara. 63. Merits of walking round the circuit of the sacred place. 64. The festival of Chháyá játrá. 65. Story of Bhavishya and Sambhú. 66. Festivals of Bhuvanes'vara. 67. Car festival. 68. The festival of As'okaratha. 69. The fourteen great festivals. 70. Summary of the work.

Beginning. कीर्त्तिर्यस्य सुरासुरैर्मुनिवरैरागीयते नित्यशो
नाकक्ष्मातलवासिभिः सुरनरैर्विद्याधरैः किन्नरैः ।
पातालेष्वपि कन्दरेषु च महीभ्राणां गतैः पन्नगै-
र्ब्रह्मोपेन्द्रसवासवान्वितजगत्कर्त्रे नमः शम्भवे ॥

End. एकस्तेजोरजोभिः परिहृतविमलज्योतिषां यो विभाग-
स्त्वष्टौ ते लोकपालाः सुविहतशिरसा शासने नित्ययुक्ताः ।
सष्टार्द्धाभूतसङ्घाश्चतुरजनि जगत्पञ्चभूतात्मकं यो
योऽसौ मूर्त्तिर्विभर्त्ति द्विगुणितचतुरां पातु वः कृत्तिवासाः ॥

Colophon. इत्येकाम्रपुराणे षट्साहस्राम्रैश्वर्य्यां संहितायां पञ्चमेऽंशे सप्ततितमोऽध्यायः ।

विषयः । १ अध्याये, वस्तुनिर्द्देशः । २ अध्याये, आदिप्रश्नः । ३, गौरीशङ्करसंवादः । ४, ब्रह्मगीताकथनं । ५, आदिसर्गः । ६, युगधर्म्माः । ७, सप्तद्वीपकीर्त्तनं । ८, भारतवर्षानुकीर्त्तनं । ९, सप्तपातालकीर्त्तनं । १०, ऊर्द्धलोककीर्त्तनं । ११, एकाम्रवर्णनं । १२, ब्रह्मोद्वेगः । १३, लिङ्गदर्शनं । १४, ब्रह्मेश्वरप्रभवः । १५, सर्वदेवोपदेशः । १६, भास्करेश्वरप्रभवः । १७, रामेश्वरप्रभवः । १८, सिद्धेश्वरमाहात्म्यं । १९, सिद्धेश्वरानुकीर्त्तनं । २०, विन्दुह्रदस्वरूपम् । २१, विन्दुह्रदोत्पत्तिः । २२, प्रतिकामव्रतकीर्त्तनं । २३, विन्दुह्रदमाहात्म्यं । २४, चैत्रमाहात्म्यं । २५, क्रतुदर्शनं । २६, देवासुरसन्नहनं । २७, देवासुरसङ्ग्रामः । २८, कालनेमिशक्तिवेधः । २९, महेशागमनं । ३०, हिरण्याक्षवधः । ३१, भृगुवाक्यं । ३२, हिरण्यकशिपुतपोवनागमनं । ३३, देव्यवतरणं । ३४, कृत्तिवासस उपाख्यानं । ३५, देव्याः सम्बोधनं । ३६, कृत्तिवासःकृतासुरवधः । ३७, देवीपदद्वयमाहात्म्यम् । ३८, मेघेश्वरमाहात्म्यं । ३९, ४०, पापनाशनमाहात्म्यं । ४१, अलाबुतीर्थमाहात्म्यं । ४२, कपिलेश्वरमाहात्म्यं । ४३, कोटिलिङ्गार्चनविधिः । ४४, पितापुत्रसङ्कथा । ४५, पितृसम्बोधनं । ४६, सुपर्णजलेश्वरमाहात्म्यं । ४७, बालखिल्यशिवसंवादः । ४८ गोकर्णेश्वरमाहात्म्यम् । ४९, परशुरामेश्वरमाहात्म्यम् । ५०, श्रीरामागमनं । ५१,

पारिप्लववर्णनं । ५२, कमठानङ्गवधः । ५३, श्रीरामेश्वरानुकीर्त्तनं । ५४, अष्टाय-तनविधिः । ५५, अष्टमूर्त्त्यर्चनविधिः । ५६, आम्रातकेश्वरमाहात्म्यं । ५७, जटि-लेश्वरमाहात्म्यं । ५८, सिद्धलिङ्गानुकीर्त्तनं । ५९, साधारणोक्तिः । ६०, क्षेत्रपा-लोत्पत्तिः । ६१, भीमेश्वरमाहात्म्ये अष्टपद्यानुकीर्त्तनं । ६२, शबरेश्वरमाहात्म्यं । ६३, क्षेत्रप्रदक्षिणमाहात्म्यं । ६४, छायायात्रावर्णनं । ६५, भविष्यन्नृपशम्भुसंवादः । ६६, यात्राकथनम् । ६७, रथप्रतिष्ठा । ६८, अशोकरथयात्रा । ६९, चतुर्दश-यात्राकीर्त्तनं । ७०, अनुक्रमणिका ॥

No. 1562. अन्वयबोधिनी ।

Substance, country-made paper, $12\frac{3}{4} \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 33. Lines, 16—18 on a page. Extent, 1,753 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1580. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Anvaya-bodhiní. A gloss on S'rídhara Svámí's commentary on that portion of the Bhágavata Puráṇa which contains a hymn by the Devas on the attributes of the Godhead. By Chakrachúḍámaṇi Chakravartí. The hymn is called *Devastuti.*

Beginning. अथ श्रीवेदस्तुतिव्याख्या श्रीधरपूज्यपादैर्या कृता सैव तदनुकूलाधिकपदकदम्ब-सम्बर्द्धिता व्यक्तार्था यथा स्यात् तथा स्वीयानां सुखप्रबोधाय मयात्र लिख्यते ।

End. यथोपदिष्टं गुरुणा बुद्धौ श्रीनन्दसूनुना ।
तथैव कृतवानस्मि न मे दोषा न मे गुणाः ॥
खाष्टवाणनिशानाथमिते शाके श्रुतिस्तुतेः ।
पूर्णतामनयद् व्याख्यां चूड़ामणिकविः सुधीः ॥

Colophon. इति चक्रचूड़ामणिचक्रवर्त्तिविरचितायामन्वयबोधिन्यां टीकायां सप्ताशीति-तमोऽध्यायः ।

विषयः । श्रीमद्भागवतीयवेदस्तुत्यध्यायस्य श्रीधरस्वामिकृतटीकाया व्याख्यानं ।

No. 1563. भगवद्गीताभाष्यं ।

Substance, country-made paper, $12\frac{1}{2} \times 4\frac{3}{4}$ inches. Folia, 159. Lines, 4—6—8 on a page. Extent, 2,782 s'lokas. Character, Nágara Date, Sm. 1782. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Bhagavadgítá-bháshya. A commentary on the Bhagavadgítá. By Rámánuja. The work is now in course of publication in a serial form in Calcutta.

Beginning. यत्पादाम्भोरुहध्यानानन्दनिर्हतचेतसः ।
मुक्तिमप्यवजानन्ति तं वन्दे पुरुषोत्तमं ॥

End. ईश्वरे कर्त्तताबुद्धिः तत्त्वापादेयतान्तिमे(?) ।
स्वकर्म्मापरिणामश्च शास्त्रसारार्थ उच्यते ॥

Colophon. इति श्रीभगवद्रामानुजविरचिते श्रीभगवद्गीताभाष्ये अष्टादशोऽध्यायः। समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । भगवद्गीताव्याख्यानं ।

No. 1564. आधानप्रकरणं ।

Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 27. Lines, 8—9 on a page. Extent, 416 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1814. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

A'dhána-prakaraṇa. A manual for the preservation of the sacred household fire according to the rules of Bodháyana. Anonymous. This is distinct from the work noticed under No. 1344. (vol. III).

Beginning. अथोपव्याहरणं विज्ञायते ऋत्वादौ ऋत्वादौ ऋतुकामं कामयीत यज्ञाङ्गादौ यज्ञाङ्गकाममिति ।

End, अथ पौर्णमासवैस्वधाभ्यां यजते सन्तिष्ठतेऽग्न्याधेयं सन्तिष्ठतेऽग्न्याधेयं ॥ २२ ।

Colophon. इति बौधायनीसूत्रे आधानप्रकरणं ।

विषयः । ऋत्वादिकर्मप्रारम्भे कर्त्तव्याग्न्याधानविधिः ।

No. 1565. जगन्नाथवल्लभनाटकं ।

Substance, country-made paper, 13½ × 4½ inches. Folia, 21. Lines, 6—7—8 on a page. Extent, 403 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1776. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Corrected.

Jagannátha-vallabha Náṭaka. A drama on the amatory career of Kṛishṇa in Vrindávana. By Ráya Rámánanda, a follower of Chaitanya; composed by order of Rájá Pratáparudra of Orissa.

Beginning. स्वराञ्चितविपञ्चिकामुरजवेणुसङ्गीतकं
त्रिभङ्गतनुवल्लरीवल्लितमुग्धहासोल्वणं ।
वयस्यकरतालिकारणितनूपुरैरुज्ज्वलं
मुरारिनटनं सदा दिशतु शर्म लोकत्रये ॥ १ ॥

End. श्रद्धावद्धमतिर्मम प्रतिदिनं गोपाललीलस्य यः
संसेवेत रहस्यमेतदतुलं लीलामृतं लोलधीः ।
तस्मिन्मद्गतमानसे किल कृपादृष्ट्या भवत्या सदा
भाव्यं येन निजेप्सितां व्रजवने सिद्धिं समाप्नोति सः ॥
मद. । तथास्तु । इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥

Colophon. इति श्रीरामानन्दरायकविविरचितं श्रीजगन्नाथवल्लभनाटकं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । प्रथमे अङ्के । नान्दीपद्यानि । नटीसूत्रधारयोः प्रस्तावनाङ्गीभूतवाक्यैः कथोपकथनं । श्रीकृष्णविदूषकयोर्वृन्दावनवर्णनादिपरवाक्यैः कथोपकथनञ्च ।
२ अङ्के । मदनिकाशोकशशिमुखीश्रीकृष्णविदूषकादीनां भावपरीक्षापरवाक्यैः कथोपकथनं ।
३ अङ्के । अशोकमञ्जरीमदनिकाराधाशशिमुखीमाधव्यादीनां भावप्रकाशनपरवाक्यैः कथोपकथनं ।
४ अङ्के । श्रीकृष्णमदनिकाविदूषकमाधवीराधादीनां कथोपकथनं राधाभिमानस्य ।
५ अङ्के । शशिमुखीमदनिकाराधाकृष्णादीनां कथोपकथनं राधामानभङ्गश्च ।

गजपतिप्रतापरुद्रादिष्टेन रामानन्दरायेण श्रीराधाकृष्णयोः केलिरत्र नाटकच्छलेन वर्णितः ।

No. 1566. आर्य्यभटसिद्धान्तः, वा वृद्धार्य्यभटसिद्धान्तः ।

Substance, foolscap paper, 13 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 160 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Áryabhaṭa-siddhánta alias *Vṛiddháryabhaṭa-siddhánta.* A treatise on Hindu astronomy. By Áryábhaṭa. This is a very rare work of considerable age and merit. From the metre of the verses in which the name of the author occurs in this and other works, it is clear that the second word is *bhaṭa* and not *bhaṭṭa* as it is commonly written. The late Dr. Bhau Dájí was the first to notice the fact. Contents: Chapter I. On the determination of time. II. Planets. III. Spheres and astronomical geography.

Beginning. प्रणिपत्यैकमनेककं सत्यां देवतां परं ब्रह्म ।
आर्य्यभट्टः श्रीनिगदति गणितं कालक्रियां गोलं ॥

End. आर्य्यभटीयं नाम्ना पूर्व्वं स्वपद्भूवः सदा नित्ये ।
सुकृतायुषोऽस्तु नाशं कुरुते प्रतिकञ्चुकं योऽस्याः ॥ ५० ॥

Colophon. इत्यार्य्यभटसिद्धान्ते गोलपदस्तृतीयः । इति वृद्धार्य्यभटसिद्धान्तः सम्पूर्णः ।

विषयः । अत्र त्रयोऽध्यायाः सन्ति । तत्र १–मे, कालनिरूपणं। २–ये, ग्रहादीनां क्रिया-निरूपणं । ३–ये, भूगोलनिरूपणं ।

No. 1567. व्याससिद्धान्तः ।

Substance, foolscap paper, 13 × 8 inches. Folia, 15. Lines, 8 on a page. Extent, 304 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Vyása-siddhánta. A treatise on Hindu astronomy. By Vyása. The work professes to be a part of the Dharmas'ástra or Smṛiti of the author. Contents: Chapter I. Spheres and regions of the universe. II. The seven great continents ending in the north in Meru; influence of the planets on the sun; the duration of days and nights in the planets. III. Directions for constructing wooden globes.

Beginning. भवं नारायणं साचात् प्रणिपत्य क्षताञ्जलिः ।
भक्त्या परमयाभ्यर्च्च्य पप्रच्छेदम्हषिस्तदा ॥

End. नरयन्त्रं तथा साधु दिवा च विमले रवौ ।
छायां समाधयेत् प्रोक्तकालसाधनमुत्तमं ॥

Colophon. इति श्रीव्यासदेवकृतौ धर्म्मशास्त्रे व्यासस्मृतौ वेदाङ्गमध्ये ज्योतिःशास्त्रे वेदाङ्गमध्ये गोलाध्यायः समाप्तोऽयं ।

विषयः । अत्र त्रयोऽध्यायाः सन्ति। तत्र १-मे, भुवनकोशवर्णनं। २-ये, सप्तद्वीपेषु पूर्व्वादिदिक्षु देवनिर्म्मितनगरीनिरूपणं, सर्व्वेषां वर्षाणामुत्तरतो मेरोः स्थितिकथनं, राशिबलाबलत्वेन रवेस्तीव्रत्वमन्दत्वकथनं, मेषादौ अहोरात्रप्रमाणनिरूपणञ्च। ३-ये, दारुमयभूगोलरचनाप्रणालीकथनं।

No. 1568. महासिद्धान्तः।

Substance, foolscap paper, 13 × 4 inches. Folia, 37. Lines, 8 on a page. Extent, 766 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Mahá-siddhánta. A treatise on Hindu astronomy. By A'ryabhaṭa. CONTENTS: Chapter I. True motion of the planets. II. Motion of the planets as determined by Parásara. III. Apparent motion of the planets. IV. Astronomical questions. V. Lunar eclipses. VI. Solar eclipses. VII. Ascending nodes of planets. VIII. Crossing of planets. IX. Ascension of the planets. X. The shadows of planets. XI. Conjunction of planets. XII. Wars of planets. XIII. Paths of planets. XIV—XVI. Astronomical calculations. XVII. The spheres of the universe. XVIII. The terrestrial globe.

Beginning. विविधखगागमपाटीकुट्टवीजादिदृष्टशास्त्रेण।
आर्य्यभटेन क्रियते सिद्धान्तो रुचिरार्य्याभिः॥

End. घनयोगमिघनघ्ने(?) पदयोगघनैक्यमशेषकेतौ वा।
एवं गुणनादीनां शोधनिषेधं सुखो ययोः॥

Colophon. इति श्रीमदार्य्यभट्टकृते महासिद्धान्ते गोलाध्याये कुट्टकाध्यायोऽष्टादशः। समाप्तोऽयं।

विषयः । अत्र अष्टादशाध्यायाः सन्ति। तत्र १-मे, ग्रहाणां मध्यगतिवर्णनं। २-ये-पराशरमतसिद्धग्रहगतिवर्णनं। ३-ये, ग्रहाणां स्पष्टगतिवर्णनं। ४-र्थे, प्रश्न, विवरणं। ५-मे, चन्द्रग्रहणनिरूपणं। ६-ष्ठे, सूर्य्यग्रहणनिरूपणं। ७-मे, शृङ्गोन्नतिनिरूपणं। ८-मे, छेद्यकनिरूपणं। ९-मे, ग्रहाणामुदयनिरूपणं। १०-मे, ग्रहच्छायानिरूपणं। ११-शे, ग्रहयुतिनिरूपणं। १२-शे, ग्रहयुद्धनिरूपणं। १३-शे, ग्रहाणां पातनिरूपणं। १४-शे, पठितगणितप्रश्नविवरणं। १५-शे, मध्यमप्रश्नविवरणं। १६-शे, पाटीगणितविवरणं। १७-शे, भुवनकोशनिरूपणं। १८-शे, भूगोलविवरणं॥

No. 1569. ब्रह्मसिद्धान्तः, शाकलसंहितान्तर्गतः ।

Substance, foolscap paper, 13 × 4 inches. Folia, 38. Lines, 8 on a page. Extent, 788 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Incorrect.

Brahma-siddhánta. A treatise on Hindu astronomy. The work professes to be a part of the S'ákala Sañhitá. CONTENTS : I. Measure of time. II. Relative position of planets. III. Lunar asterisms and moon's age. IV. Ascension and descension of planets. V. Wars of planets. VI. Crossing of the paths of planets.

Beginning. ध्यानयोगासनारूढं ब्रह्माणं त्रिजगद्गुरुं ।
अभिवाद्य सुखासीनो नारदः पर्य्यपृच्छत ॥ १ ॥
देवदेव जगन्नाथ सर्व्वज्ञ कमलासन ।
ज्योतिषां चरितं ज्ञानं ब्रूहि कालाश्रयं महत् ॥ २ ॥

End. न देयं यस्य कस्यापि रहस्यं शास्त्रमुत्तमं ।
एतद्देयं सुशिष्यायान्यूनवत्सरवासिने ॥

Colophon. इति शाकलसंहितायां द्वितीयप्रश्ने ब्रह्मसिद्धान्ते षष्ठोऽध्यायः ॥

विषयः। अत्र षट् अध्यायाः सन्ति। तत्र १–मे, कालनिरूपणं। २–ये, ग्रहाणां उच्चनीचस्थानादिकथनं। ३–ये, तिथिनक्षत्रादिनिरूपणं। ४–र्थे, ग्रहाणामुदयास्तादिकथनं। ५–मे, ग्रहसमागमयुद्धादिकथनं। ६–ष्ठे, वेधकादिकथनं ॥

No. 1570. नक्षत्रेष्ट्यादिनानाविधेष्टिः ।

Substance, country-made paper, 8½ × 4 inches. Folia, 17. Lines, 11—12 on a page. Extent, 362 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Nakshatreshṭádi. Rules for the performance of Ishṭi rites. Anonymous.

Beginning. अथ नक्षत्रेष्टयः। तास्च पुरोडाशभेदेनादिनिमित्ते आयुष्मत्यः कर्त्तव्या इति नैमित्तिकविधिविषयत्वलाभाय प्रायश्चित्तप्रकरणे बोधायनेनोक्ता अपि काम्या अपि भवन्ति ।

End. नचत्रसत्रे कृतानामृत्विजामन्ययजमानस्यार्त्विज्यं निषिद्धं। एवं चातुर्मास्यादि-सर्व्वकर्म्मसु इति प्रदीपः ॥ ६ ॥

Colophon. समाप्तिसूचकवाक्यं नास्ति।

विषयः। नचत्रेष्ट्यादिनानाविधेष्टिप्रकरणं ॥

No. 1571. बौधायनीयद्वैधकाण्डं।

Substance, country-made paper, 9¾ × 4 inches. Folia, 47. Lines, 12 on a page. Extent, 1,241 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Baudhayaníya Dvaidhakáṇḍa. Directions for the performance of various Vedic rites according to the rules of Bodháyana. Anonymous.

Beginning. (तृतीयप्रश्नस्य प्रा०) अग्नीन् पुनराधास्यमानो भवति। तदाहुः। कृतयजुः-सम्भृतसम्भारो भवति।

End. हिरण्यं चमसं ददाति। राशीकृतं धान्यं ददाति। मरायुक्तं (?) धान्यं ददाति।+त्येतानि च नित्यानि दद्यात्। वो एतान्येवेति शालीकिः।

Colophon. इति बौधायनीये द्वैधकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः।

विषयः। अत्र प्रथमद्वितीयप्रश्नौ न स्तः। तृतीये प्रश्ने, अग्न्याधानाङ्गहोमादिकथनं। पिण्डपितृयज्ञकथनं। आग्रयणहोमादिः। उपवसथीयदिवसकृत्यं। अग्निहोत्र-कथनं। अनुयाजेष्टिकथनं। ब्रह्मकर्म्मादिकथनं। पशुबधकर्त्तव्यसङ्क्षेपः। ४, मन्त्रगणाम्नातप्रायश्चित्तानि। ५, वाजपेयकर्त्तव्यतादिः। यजमानविषय-कर्म। राजसूयकर्त्तव्यकर्मादिः। इष्टिकल्पकथनादिः। द्वादशाहकर्त्तव्यादिः।

No. 1572. मित्रविन्देष्टिः।

Substance, country-made paper, 9¾ × 4 inches. Folia, 2. Lines, 12 on a page. Extent, 128 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Mitravindeshṭi. Directions for the performance of the Vedic rite called Mitravindeshṭi. Anonymous.

Beginning. अथ मित्रविन्देष्टिः । श्रीकामो वायुःकामो वा मित्रप्राप्तिकामो वा श्रीपरमेश्वर-
प्रीतिकामो वैतामिष्टिं कुर्य्यात् ।

End. उज्जाती वाचस्कृनं(?) यथा दैवतं ब्राह्मणतर्पणान्तं समानं । न पुनरालम्भः ।
सन्तिष्ठते मित्रविन्दा महावैराजीष्टिः ॥

विषयः । मित्रविन्देष्टिकथनं ।

No. 1573. शास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः ।

Substance, country-made paper, 10½ × 4½ inches. Folia, 126. Lines, 7—11 on a page. Extent, 1,606 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1719. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

S'ástrasiddhánta-les'a-sañgraha alias *Siddhántales'a*. An elaborate dissertation on the principal topics of the Vedánta doctrine, in course of which the theories of all the different Vedánta schools, are noticed, and strictures passed on the other schools of Hindu philosophy. By Apya Díkshita, son of Rañgarája Díkshita. A commentary on this work has been noticed under No. 60 (ante Vol. I, p. 35,) Hall's *Contributions*, p. 153.

Beginning. अधिगतभिदा पूर्वाचार्य्यानुपेत्य सहस्रधा
सरिदिव महीभेदान् सम्प्राप्य शौरिपदोद्गता ।
जयति भगवत्पादश्रीमन्मुखाम्बुजनिर्गता
जननहरणी सूक्तिर्ब्रह्माद्वयैकपरायणा ॥
प्राचीनैर्व्यवहारसिद्धविषयेष्वात्मैकसिद्धौ परं
सन्नह्यद्भिरनादरात् सरणयो नानाविधा दर्शिताः ।
तन्मूलानिह सङ्ग्रहेण कतिचित् सिद्धान्तभेदान् धियः
शुद्ध्यै सङ्कलयामि तातचरणव्याख्यावचःख्यापितान् ॥
तेषूपपादनापेक्षान् पक्षान् प्रायो यथामति ।
युक्त्योपपादयन्नेव लिखाम्यनतिविस्तरं ॥
तत्र तावदात्मा वा अरे द्रष्टव्यः श्रोतव्य इत्यधीतसाङ्गस्वाध्यायस्य वेदान्तैरापात+
प्रतिपन्ने ब्रह्मणि समुदितजिज्ञासस्य इत्यादि ।

End. निरतिशयानन्दस्फुरणसम्बद्धनिसं+बन्धपरमेश्वरभावापत्तिरादर्त्तव्येति सिद्ध-
मिति ।
विद्वद्गुरोर्विहितविश्वजिदध्वरस्य श्रीसर्व्वतोमुखमहाव्रतयाजिसूनोः ।
श्रीरङ्गराजमखिनः श्रितचन्द्रमौलेरप्पय्यदीक्षित इति प्रथितस्तनूजः ॥
तन्त्राण्यधीत्य सकलानि सदावदातव्याख्यानकौशलकलाविशदीकृतानि ।
आम्नायमूलमनुरुध्य च सम्प्रदायसिद्धान्तभेदलवसङ्ग्रहमित्यकार्षीत् ॥

Colophon. इति शास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहे चतुर्थः परिच्छेदः । संवत् १७१९ । चैत्रशुदिः । (मध्ये खण्डितमिदं)

विषयः । निखिलवेदान्तप्रकरणानां सिद्धान्तसारं सङ्कलय्य निर्म्मितोऽयं ग्रन्थः । तत्र १ प्रथमपरिच्छेदे ।—"आत्मा वा अरे द्रष्टव्यः श्रोतव्यः" इत्यत्र प्रतीयमानो विधिः किं विध इति विवेचनं । अपूर्व्वविधिलक्षणं । नियमविधिलक्षणं । परिसङ्ख्या-लक्षणं । आत्मा वा अरे इत्यत्र अयमपूर्व्वविधिरिति भाष्यानुसारिणां मतकथनं । नियमविधिरयमिति सङ्क्षेपशारीरकानुसारिण इति तन्मतोपपादनं । परि-सङ्ख्याविधिरयमिति वार्त्तिकानुसारिणां नयप्रदर्शनं । नात्र त्रिविधस्यापि विधेः सम्भवः किन्तु कर्म्मकाण्डविचारवद् ब्रह्मकाण्डविचारोऽपि अध्ययनविधिमूल इति वाचस्पतिमिश्रानुयायिनां मतकथनं । जगज्जन्मस्थितिलयकारणत्वरूपं ब्रह्मणो लक्षणत्रयमिति कौमुदीकारमतकीर्त्तनं । एकमेव लक्षणमिदमभिन्ननिमित्तोपा-दानतया अद्वितीयं ब्रह्म उपलक्षयतीत्यन्यमतप्रदर्शनं । परिणामस्वरूपकथनं । विवर्त्तस्वरूपकथनं । शुद्धं ब्रह्मैव जगदुपादानमिति सङ्क्षेपशारीरकमतानुया-यिनां नयप्रदर्शनं । सर्व्वज्ञत्वादिविशिष्टं मायांशबलमीश्वररूपमेव ब्रह्म उपादान-मिति विवरणानुसारिणां मतकथनं । मायाऽविद्ययोर्भेदवादिमतनिरूपणं । तयो-रभेदवादिनां नयकथनं । जीवोपादानवादकथनं । पदार्थतत्त्वनिर्णयकार-मतानुसारेण मायोपादानत्ववादखण्डनं । विवर्त्तपरिणामोपादानद्वयसाधारण-मन्यद् ब्रह्मलक्षणमिति केषाञ्चिन्मतकथनं । उपादानत्वलक्षणं । जीवाश्रितमाया-विषयीकृतं ब्रह्म स्वत एव जाड्याश्रयप्रपञ्चाकारेण विवर्त्तमानतया उपादानमिति वाचस्पतिमिश्रमतकीर्त्तनं । मायाशक्तिरेव उपादानं न ब्रह्मेति मुक्तावलीकारमत-कथनं । ईश्वरलक्षणं । जीवलक्षणं । अत्र प्रकटार्थविवरणकारमतं । तत्त्वविवेक-कारमतं । सङ्क्षेपशारीरकमतकथनं । विद्यारण्यादीनां मतकीर्त्तनं । विश्व-तैजसप्राज्ञादीनां लक्षणकथनं । शङ्करमतेन जीवेश्वरलक्षणनिरूपणं । प्रतिबिम्बे-श्वरवादिनां मतेन पारमार्थिक-व्यावहारिक-प्रातिभासिकभेदात् जीवस्य त्रैविध्य-मुक्त्वा तत्तल्लक्षणकथनं । बिम्बप्रतिबिम्बभावेन जीवेश्वरयोर्विभाग इति विवरणानु-

विषयः। सारिणां सिद्धान्तनिरूपणं। अन्येषां मतेन बिम्बादिवादखण्डनपूर्व्वकमवच्छेदवादसंस्थापनं। न प्रतिबिम्बो नाप्यवच्छेदो जीवः, किन्तु कौन्तेयस्यैव राधेयत्ववदविकृतस्य ब्रह्मण एव अविद्यया जीवभाव इति केषाञ्चिन्मतकथनं। एकजीववादकथनं। अत्र वाचस्पतिमिश्रतत्त्वकारादीनां मतकथनं। नानाजीववादकथनं। कर्तृत्वस्वरूपनिरूपणं। ईश्वरस्य सर्व्वज्ञत्वसंस्थापनं। अन्तःकरणोपाधिकत्वेन जीवस्य परिच्छिन्नत्वमिति केषाञ्चिन्मतकथनं। जीवस्य किञ्चिज्ज्ञत्वोपपादनं। आवरणविक्षेपशक्तिनिरूपणं। अज्ञानस्वरूपकथनं। अत्र न्यायचन्द्रिकाकारादीनां मतकथनं। जीवात्मपरमात्मनोः साक्षित्वविवेचनं। अन्तःकरणवृत्तिनिरूपणं। अध्यासादिस्वरूपविमर्शनं। द्रव्यादिप्रत्यक्षे कारणकथनं। अपरोक्षज्ञानस्वरूपनिरूपणं। अत्र नानाविधमतकथनं। जीवब्रह्मणोरभेदकथनं।

२–ये परिच्छेदे।—अद्वितीये ब्रह्मणि वेदान्तानां समन्वयकथनं। प्रपञ्चस्य सत्यासत्यत्वनिरूपणप्रसङ्गेन विविधवादकीर्त्तनं। (यजमानः प्रस्तरः) इत्यादौ शास्त्रदीपिकान्यायरत्नमालादीनां सिद्धान्तकथनं। घटादिप्रत्यक्षे न्यायसुधाकारादीनां नयकथनं। आकाशे नीलिमभ्रान्तिकारणकथनं। प्रत्यक्षात् श्रुतेः प्राधान्ये भामतीविवरण-वार्त्तिकादीनां मतोपन्यासः। प्रपञ्चस्य असत्त्वस्थापनपुरःसरमसत्त्वलक्षणकथनं। ब्रह्मणि पारमार्थिकसत्यत्वं प्रपञ्चे तु व्यावहारिकसत्यत्वमित्यादि केषाञ्चिन्मतं तत्कथनं। प्रतिबिम्बमिथ्यात्वमभ्युपगच्छतां त्रिविधजीववादिनां विद्यारण्यगुरुप्रभृतीनां मतकीर्त्तनं। प्रतिबिम्बस्वरूपच्छायाया द्रव्यान्तरत्वशङ्कानिरसनं। अज्ञानविक्षेपशक्तिं विहाय आवरणशक्तिंमात्रनिवर्त्तकत्वं ज्ञानस्य न स्वाभाविकमित्यन्यमतकथनं। स्वप्ने ज्ञानस्य सूक्ष्मशरीरावयवभूतसूक्ष्मेन्द्रियसन्निकर्षजन्यत्वमिति केषाञ्चिन्मतकथनपूर्व्वकं तत्खण्डनं। सृष्टेर्दृष्टिवादत्वमिति केषाञ्चिदाचार्य्याणां मतकथनं। दृष्टिसृष्टिवादे सृष्टिदृष्टिवादे च चित्सुखाचार्य्य–रामाद्वयाचार्य्यप्रभृतीनां मतकथनं। अद्वैतदीपिकानुसारेण मिथ्यात्वलक्षणकीर्त्तनं। उपाधिस्वरूपकथनं। आत्मनोऽणुपरिमाणवत्त्ववादखण्डनपूर्व्वकं विभुत्वसंस्थापनं।

३–ये परिच्छेदे।—कर्म्मणां ब्रह्मप्राप्तिहेतुत्ववादखण्डनपूर्व्वकं विद्यायास्तत्प्राप्तिहेतुत्वसंस्थापनं। अत्र भामतीकारविवरणकारादीनां मतकथनं। कर्म्मणां चित्तशुद्धिद्वारा विद्योपयोगित्वकथनं। शूद्रस्यापि विद्यार्थं कर्म्माधिकारनिरूपणं। केषाञ्चिन्मतेन क्षत्रियवैश्ययोरपि ब्राह्मणवत् सन्न्यासाधिकारनिरूपणं। ब्रह्मसंस्थस्यैव श्रवणादिषु मुख्यः अधिकार इति केषाञ्चिन्मतकथनं। अत्र नानाविधमतोपन्यासः। निर्गुणस्य ब्रह्मण उपासना नास्तीति शङ्कानिरसनं। ब्रह्मसाक्षात्कारे नानाविधमतकथनं। जीवन्मुक्तिनिरूपणं। अत्र नानाविधमतकथनं।

४-र्थ परिच्छेदे ।—अविद्यालेशानुवृत्त्या जीवन्मुक्तिरिति सति सिद्धान्ते तदविद्यालेशस्वरूपनिरूपणं। अत्र विविधवादकथनं। अपवर्गकारणादिनिरूपणप्रसङ्गेन नानामतकथनं। मुक्तस्य ईश्वरभावापत्तिकथनं। अत्र नानाविधमतकीर्त्तनं।

No. 1574. बौधायनचातुर्मास्यसूत्रं।

Substance, country-made paper, 8¾ × 4¼ inches. Folia, 14. Lines, 12 on a page. Extent, 300 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Baudháyana-cháturmásya Sútra. The aphorisms of Bodháyana on the Quadrimensial rite, being a part of the author's Kalpa Sútra.

Beginning. ॐ वैश्वदेवहविर्भिर्यक्ष्यमाणो भवति फाल्गुन्यां वा चैत्र्यां वा पौर्णमास्यां नक्षत्रप्रयोग इत्येक आऊदगयन आपूर्य्यमानपक्षस्य पुण्याहे प्रयुञ्जीतेति।

End. हवीᳫंष्यनुवत्सरीणाᳫं स्विमास्स इत्यास्ते।

Colophon. इति बौधायनीयचातुर्मास्यसूत्रं सम्पूर्णं।

विषयः। चातुर्मास्ययागप्रकरणं।

No. 1575. निविद्प्रउगाध्यायौ।

Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 135 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1814. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Nivid and *Prayüga.* The initials of the Nivid and Prayüga mantras.

Beginning. निविदाध्यायः। अग्निर्देवेद्धः। अग्निः सुषमित्। होता देववृतः। होता मनुवृतः (?)। प्रणीर्यज्ञानां।

End. विश्व आसोमपीतयः। वाचमहं देवीं वाचास्मिन् यज्ञे सुपेशसा। सरती हवामहे।

Colophon. इति प्रउगाध्यायः॥

विषयः। निविद्प्रउगकर्मकथनम्।

No. 1576. आश्वलायनीयं प्रायश्चित्तं ।

Substance, country-made paper, 9¼ × 4¼ inches. Folia, 10. Lines, 12 on a page. Extent, 285 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

A's'valáyaníya Práyas'chitta. An exposition of As'valáyana's chapter on expiations for errors and accidents occurring in course of performing Vedic rites. The codex is incomplete and the author's name cannot be made out.

Beginning. अथाश्वलायनीयं। आहवनीये विद्यमाने यदि गार्हपत्योनुगच्छेत्। अवचामेभ्यो मन्थनं कृत्वा हवनीयोऽनुगमयितव्यः ।

End. इति सिद्धान्तभाष्ये। ऋत्विन्नामेक इति सूत्रात्। प्रपञ्चितमिति दिक्।

Colophon. (परिसमाप्तिवाक्याभावात् खण्डितमिति भाति ।)

विषयः । वैदिककर्म्मणामङ्गवैकल्ये तत्र कर्त्तव्यप्रायश्चित्तविशेषाः ।

No. 1577. मीमांसावार्त्तिकं ।

Substance, country-made paper, 10½ × 4½ inches. Folia, 113. Lines, 6—9—10 on a page. Extent, 2,475 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Mímáñs'á-vártika. A commentary on the Mímáñs'á aphorisms of Jaimini. By Kumárila Bhaṭṭa. The MS. is incomplete; the work is in course of publication in the Bibliotheca Indica. Hall's *Contributions*, p. 170.

Beginning. द्रव्यसंस्कारकर्मसु परार्थत्वात् फलश्रुतिरर्थवादः। अपायश्चोकार्थिन उपायमन्विच्छतः पर्णमयीत्वमुपायत्वेन विधीयते ।

End. अपि च गुणवचनोऽयं स यदा द्रव्ये उपसर्जनीभूतः तदा द्रव्यस्य यल्लिङ्गसङ्ख्यं तल्लभते। इह (खण्डितं)

विषयः । मीमांसासूत्रव्याख्यानं। अत्र चतुर्थाध्यायतृतीयपादावधि दशमाध्यायकतिपयपर्य्यन्तं वर्त्तते।

No. 1578. नाममाला, वा शीघ्रबोधिनी।

Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 19. Lines, 12 on a page. Extent, 472 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old, decayed. Verse. Correct.

Námamálá alias *S'íghrabodhiní*. A metrical Lexicon in four parts. By Puṇḍaríka Viṭṭhala, of the Kármáṭha (?) caste. The first part gives the names of the different parts of the body, and also of all things and attributes of women; the second, inanimate objects, mountains, trees, &c.; the third is devoted to celestial objects; and the fourth to words of several meanings, synonyms, prepositions, names of arts, sciences, &c.

Beginning. गणेशं भारतीं नत्वा श्रीमद्विट्ठलसूरिणा।
शीघ्रबोधिनिका नाम क्रियते नाममालिका॥
चतुःकाण्डमिता रम्या षष्ट्या सह चतुःशती।
कवेः शीघ्रकवित्वाय श्रोतुर्बुद्धिसमृद्धये॥
देहं तत्सकलाङ्गानि नारीणां जातिभेदकाः।
सौन्दर्य्यं वस्त्रमाकल्पहावभावरसादिकाः॥

End. इत्येवं बालबोधार्थं किञ्चित् किञ्चित् प्रकाशितं।
किन्त्वत्रादृष्टमन्यत्र दृश्यतां साद्नोत्तमैः॥
यावद्धरिकथावाणी सिन्धुरिन्दुरवी दिशः।
भूमौ तिष्ठतु तावत्तु नाममालापि वैट्ठली॥

Colophon. इति श्रीकार्म्माटजातीयपुण्डरीकविट्ठलकृतौ शीघ्रबोधिनीनाममालायामनेकार्थकाण्डश्चतुर्थः। समाप्तेयं शीघ्रबोधिनी नाममाला।

विषयः। १ प्रथमे शृङ्गारकाण्डे,—नारीनां देहसौन्दर्य्यवेशहावभावादीनां नामकथनं।
२-ये राजकाण्डे,—भू-गिरि-वृक्षसङ्ग्रामादीनां नामकथनं।
३-ये दैवकाण्डे,—आकाशपूर्णिमादिनरात्रिस्वर्गसुरादीनां नामकीर्त्तनं।
४-र्थे नानार्थकाण्डे,—नानार्थशब्दकथनं। अव्ययानामर्थकथनं। चतुर्द्दशविद्याचतुःषष्टिकलादीनां नामकथनञ्च।

No. 1579. लेशसङ्ग्रहः, वा मीमांसालेशसङ्ग्रहः ।

Substance, country-made paper, 10½ × 3½ inches. Folia, 40. Lines, 9 on a page. Extent, 1,175 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, very decayed. Prose. Correct.

Mímáńsá-les'a-sańgraha alias *Les'a-sańgraha*. A commentary on the *S'ástra-siddhánta-les'a* of Apya Díkshita. By Dharmaya Díkshita, a disciple of the author. Mr. Hall notices a commentary on the text by Achyuta Kṛishṇánanda Tírtha, disciple of Svayamprakás'a Sarasvati, (*Contributions*, p. 153,) and a third has been described under No. 60 (vol. I, p. 35). The text occurs under No. 1573.

Beginning. उपासकानामचिराद् वाञ्छितार्थप्रदायिने ।
दुग्धये वाङ्मनःकायैर्नमः साम्बशिवाय च ॥
गुरुमप्यययज्वानं नत्वा धर्म्मयदीक्षितः ।
तद्वचःख्यापितार्थेषु तनुते लेशसङ्ग्रहं ॥
यज्ञादिकर्म्मभिर्नित्यैः शुद्धान्तःकरणो द्विजः ।
जिज्ञासते त्वां विश्वेशत्वत्पदाम्भोजचिन्तकः ॥
ननु यज्ञादिकर्म्मणां स्वर्गादिसाधनानां ।

End. सूत्रार्थः सर्व्वोऽपि विषयवाक्येऽस्मिन् निबद्ध एव । तथा हि,——

Colophon. इतः परं लिप्यभावात् परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति ।

विषयः । अप्पयदीक्षितकृतशास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहाभिधानग्रन्थस्य व्याख्यानं ।

No. 1580. प्रायश्चित्तसङ्क्षेपः ।

Substance, palm-leaf, 14½ × 1½ inches. Folia, 36. Lines, 4 on a page. Extent, 522 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1611. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Práyas'chitta-sańkshepa. A summary of the rules on expiations for sins of all kinds. By Chintámaṇi Nyáyálaṅkára Bhaṭṭáchárya.

Beginning. अथ प्रायश्चित्तव्यवस्था । तत्रादौ प्रायश्चित्तलक्षणं । तथा च हारीतः,——
प्रयतत्वादुपचितमशुभं नाशयतीति प्रायश्चित्तं ।

End. बालाङ्गोजनविषयं श्रामान्नविषयं वा—इति शूलपाणिः।

Colophon. इति गौड़देशनिवासिश्रीचिन्तामणिन्यायालङ्कारभट्टाचार्य्यकृतौ प्रायश्चित्तसङ्क्षेपः समाप्तः। शकाब्दाः १६११।

विषयः। प्रायश्चित्तलक्षणं। अतिपातकमहापातकानुपातकोपपातकनिरूपणं। एषां प्रायश्चित्तकथनञ्च। पतितसंसर्गप्रायश्चित्तं। गोबधप्रायश्चित्तं। बाल्यादिभेदेन प्रायश्चित्तव्यवस्थानिरूपणं। ज्ञानकृतादिनिरूपणं। ब्राह्मणस्वामिकादिगोबधप्रायश्चित्तं। एकहायन्यादिगोबधप्रायश्चित्तं। रोधादिनिमित्तकगोबधप्रायश्चित्तं। अस्थिभङ्गादिप्रायश्चित्तं। अपालनादिनिमित्तगोबधप्रायश्चित्तं। गोबधापवादः। क्षत्रियादिबधप्रायश्चित्तं। स्त्रीबधप्रायश्चित्तं। गर्भबधप्रायश्चित्तं। मार्ज्जारबधप्रायश्चित्तं। मत्स्यादिवधप्रायश्चित्तं। मण्डपोद्यानादिभङ्गप्रायश्चित्तं। देवागारादिभेदनप्रायश्चित्तं। अभिचारप्रायश्चित्तं। अभक्ष्यभक्षणप्रायश्चित्तं। शूद्रान्नभक्षणप्रायश्चित्तं। चर्ब्बिततांबूलादिभक्षणप्रायश्चित्तम्।

No. 1581. विश्वप्रकाशः।

Substance, country-made paper, 9 × 3½ inches. Folia, 133. Lines, 8 on a page. Extent, 2,112 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1619. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Vis'vaprakás'a. A dictionary of the Sanskrit language. By Mahes'vara. The author is best known by his title of Rájas'ekhara. Vide Wilson's Miscellaneous Essays, III.

Beginning. स्तुवीमहि महत्स्त्रोमोहान्तकभिषग्वरं।
त्रैधातुकनिदानज्ञं सर्व्वज्ञं दुःखहायने॥
कलाविलासान्मकरन्दविन्दुमुद्राविनिद्रे हृदयारविन्दे।
या कल्पयन्ती रमते कवीनां देवीं नमस्यामि सरस्वतीं तां॥
कवीन्द्रकुमुदानन्दकन्दो+सत्सुधाकरं।
वाचस्पतिमतिस्पर्द्धिशेमुषीचन्द्रकोज्ज्वलं॥
क्षुभ्यत्क्षीराब्धिकल्लोलमालोल्लासियशःश्रियं।
गुरुं वन्दे जगद्वन्द्यं गुणरत्नैकरोहणं॥
श्रीसारसाकन्दपतेरनवद्यविद्यवि+तरङ्गपदमव्ययमेव बिभ्रत्।
यश्चन्द्रचारुचरितो हरिचन्द्रनामा स्वव्याख्यया चरकतन्त्रमलञ्चकार॥

आसीदसीमवसुधाधिपवन्दनीये तस्यान्वये सकलवैद्यकुलावतंसः ।
शक्रस्य द(?) + इव गाधिपुराधिपस्य श्रीकृष्ण इत्यमलकीर्त्तिलतावितानः ॥
सङ्कल्पसङ्ग + + + + + + + जल्पकल्पानलाकुलितवादिसहस्रसिन्धुः ।
तर्कत्रयचिनयनस्तनयो यदीयो दामोदरः समभवद्भिषजां वरेण्यः ॥
तस्याभवत् सूनुरुदारवाचो वाचस्पतिश्रीललनाविलासी ।
सद्ग्रन्थविद्यानलिनीदिनेशः श्रीमहेशः सत्कुमुदाकरेन्दुः ॥
यद्भ्रात्जः सकलवैद्यकतत्त्वरत्नरत्नाकरश्रियमवाप्य च केशवोऽभूत् ।
कीर्त्तेर्निकेतनमनिन्द्यपदप्रमाणवाक्यप्रपञ्चरचनाचतुराननश्रीः ॥
कृष्णस्य तस्य च सुतः स्मितपुण्डरीक + + तपत्रपरभागयशःपताकः ।
श्रीब्रह्म इत्य + + + मुखारविन्दसोल्लासलासितरसार्द्रसरस्वतीकः ॥
तस्यात्मजः सरसकैरवकान्तकीर्त्तिः श्रीमन्महेश्वर इति प्रथितः कवीन्द्रः ।
निःशेषवाङ्मयमहार्णवपारदृश्वा शब्दागमाम्बुरुहषण्डरविर्बभूव ॥
यः साहसाङ्कचरितादिमहाप्रबन्धनिर्म्माणनैपुणगुणागतगौरवश्रीः ।
यो वैद्यकत्रयसरोजसरोजबन्धुर्बन्धुः सताञ्च कविकैरवकाननेन्दुः ॥
इयं कृतिस्तस्य महेश्वरस्य वैदग्ध्यसिन्धोः पुरुषोत्तमानां ।
देदीप्यतां हृत्कमलेषु नित्यमाकल्पमाकल्पितकौस्तुभश्रीः ॥
लब्धैः कथञ्चिदभिजातसुवर्णकारैः + + न केशमतरत्नधिशब्दरत्नैः ।
विश्वप्रकाश इति काञ्चनबन्धशोभां बिभ्रन्मयात्र घटितो मुखखण्ड एषः ॥

— — — — — — — — —

भोगीन्द्रकात्यायनसाहसाङ्कवाचस्पतिव्याड़िपुरःसराणां ।
स विश्वरूपामरमङ्गलानां शुभाङ्कवोपालितभाण्डरीणां ॥
कोशावकाशात् प्रकटप्रभावः सम्भावितानर्घगुणः स एषः ।
सम्पादयन्नेष्यति वाञ्छितार्थान् कथं न चिन्तामणीनां कवीनां ॥

End. एताक + कृतधियः कृतकृत्यभावमापादयन्तु सदयं मदयन्तु चेतः ।
नित्यं महेश्वरकवेः परिभावयन्तो वाचः परो + निरमाहि(?) भवन्तु लोके ॥

Colophon. इति श्रीकमलवैद्यराजशेखरस्य कविराजपरमेश्वरस्य गद्यपद्यविद्यानिधेः श्रीमन्महेश्वरस्य कृते(तौ) विश्वप्रकाशे अभिधानरत्ने द्वितीयः परिच्छेदः समाप्तः । ग्रन्थसङ्ख्या २२४० । शके १६१९ पौष ।

विषयः । नानार्थशब्दनिरूपणं ।

No. 1582. सूर्य्यार्घ्यदानप्रयोगः ।

Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 11. Lines, 7—8 on a page. Extent, 125 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1630. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Súryárghyadána-prayoga. A manual for performing the rite of offering an arghya to the sun. By Vaidyanátha. A work of this name has been noticed under No. 21 (*ante* I, p. 14), but it is by a different author.

Beginning. अथ सूर्य्यार्घ्यदानप्रयोगः । देशकालौ सङ्कीर्त्य ममामुकरोगस्य समूलनाशद्वारा चिरारोग्यप्राप्तये सूर्यकल्पोक्तप्रकारेण सूर्यस्य न्यासपूर्वकं (इत्यादिः)

End. त्वारोग्यधी(?)विचिकीर्षितस्य सूर्य्यार्घ्यदानस्य शुभं प्रयोगं ।
दैकरिः(?)मूलवचोऽनुरूपं श्रीवैद्यनाथो रचयाञ्चकार ॥
खवह्निषड्भूयुतशाककाले १६३० आषाढमासे नवमीदिने च ।
वनस्थरायां शिवराजधान्यां भागीरथीनीरपवित्रितायाम् ॥

विषयः । सूर्य्यार्घ्यदानविधिः ।

No. 1583. भाट्टदीपिका ।

Substance, country-made paper, 9¾ × 4¼ inches. Folia, 74. Lines, 9—10—11—12 on a page. Extent, 1,628 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Bháṭṭa-dípiká. A commentary on the aphorisms of the Mímáñsá doctrine. By Khaṇḍa Deva. The MS. is limited to the 9th book. According to Mr. Hall, the work begins with the second quarter of the first book. *Contributions*, p. 179.

Beginning. ॐ अथातः क्रत्वर्थः । एवं सिद्धे शेषि(?) निरूपिते शेषत्वे प्रयोजनं निरूपितप्रयोज्यत्वमिह निरूप्येत ।

End. ष्याज्यद्रव्यकमनुषक्तपत्नीवद्देवत्यमुपांशुयागप्रकृतिकं । शेषसङ्ख्याशब्दौ तु पूर्वस्य कर्मणः समाप्तप्रायतया कथञ्चिदनुवादाविति सिद्धश्चिविध ऊहः ।

Colophon. इति श्रीखण्डदेवकृतौ भाट्टदीपिकायां नवमस्य चतुर्थः ।

साचाद्द्दयं(?) क्षिम(?)कृततपसाराध्यनारायणः सन्
योऽसौ सोऽनन्तदेवः स्वयमजनि महारुद्रदेवात्मकः सन् ।
भूत्वा श्रीखण्डदेवः स जगति विदुषां वेदशास्त्रार्थतत्त्वं
व्याख्याय ब्रह्मभावं निरुपधियतिराट् श्रीधरेन्द्रो जगाम ॥
(श्रीनृसिंहाश्रमकृतं पद्यमिदं । ग्रन्थकारविषयं)

विषयः । भट्टकृतमीमांसादर्शनस्य नवमाध्यायस्य व्याख्यानं ।

No. 1584. श्रुतिसारसमुद्धरणं ।

Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 16. Lines, 9 on a page. Extent, 360 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1931. Place of deposit, Monastery of Dandis at Siüḍi, District Vírubhuma. Appearance, new. Verse. Generally correct.

S'mitisára-samudharaṇa. A disquisition on the Vedántic doctrine of aduality, in course of which the Vais'esbika and other doctrines are refuted. By Toṭaka A'chárya.

Beginning. त्रैलोक्यनाथहरिमीशमुदारसत्त्वं शक्तेस्सनूजतनयं परमेष्ठिकल्पम् ।
जीमूतमुक्तविमलाम्बरचारुवर्णं वासिष्ठमुग्रतपसं प्रणतोऽस्मि नित्यम् ॥
सकलं मनसा क्रियया जनितं समवेक्ष्य विनाशितया तु जगत् ।
निरविद्यत कश्चिदतो निखिलादविनाशिकृतेन न लभ्यमिति ॥

End. भूः पादौ यस्य खञ्चोदरमसुरनिलश्चन्द्रसूर्यौ च नेत्रे
कर्णावाशाः शिरो द्यौर्मुखमपि दहनो यस्य वास्तेयमब्धिः ।
अन्तःस्थं यस्य विश्वं सुरनरखगगोभोगिगन्धर्वदैत्यै-
श्चित्रं रंरम्यते तं त्रिभुवनवपुषं विष्णुमीशं नतोऽस्मि ॥

Colophon. इति श्रीमद्भगवत्पूज्यपादशिष्यश्रीतोटकाचार्य्यविरचितं श्रुतिसारसमुद्धरणप्रकरणं समाप्तं । संवत् १९३१ । आषाढशुदि ।

विषयः । निर्वेदादनन्तरं गुरूपसदनप्रकारकीर्त्तनं । आत्मनो निर्गुणत्वव्यवस्थापनं । तत्र वैशेषिकादिमतखण्डनं । जगतोऽनित्यत्वव्यवस्थापनं । आत्माकाशयोः संयोगसम्बन्धेन देहघटादौ स्थितिरिति कणभक्षाक्षपादमतखण्डनं । आकाशस्य नित्यत्ववादखण्डनं । जगत्सृष्टिनिरूपणं । तत्त्वमसिवाक्यार्थनिरूपणं । साङ्ख्यमतखण्डनं । जीवात्मस्वरूपनिरूपणं । मनसो नित्यत्ववादखण्डनं । परमात्मजीवात्मनोरभेदनिरूपणं । ब्रह्मस्वरूपादिनिर्णयश्च ।

No. 1585. तत्त्वसारः ।

Substance, country-made paper, 6 × 3 inches. Folia, 32. Lines, 5 on a page. Extent, 193 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Monastery of Dandis at Siüḍi, District Vírubhuma. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Tattva-sára. An epitome of the Vedánta doctrine. By Sañkara A'chárya. It is different from the work of this name noticed on page 90, of vol. I.

Beginning. ॐ नत्वा दत्ताचेयनिर्व्वाणं पूर्णानन्दं निरञ्जनं ।
यस्य विज्ञानमात्रेण जीवः शिवत्वमाप्नुयात् ॥
दत्तपादप्रसादेन ज्ञानभानुः प्रकाशितः ।
नाशितं तिमिराज्ञानं स्वात्मज्ञानञ्च दर्शितं ॥
देहाभिमानं निर्मुच्य नामरूपादिवर्ण्णकं ।
ब्रह्मानन्दश्च सम्प्राप्यः सच्चिदानन्दलक्षणः ॥

End. अस्य ग्रन्थस्य व्याख्यानं हृदि यस्य स्थिरं भवेत् ।
बहुजन्मनोऽन्धकारो नश्यते निशि चन्द्रमाः ॥ हरिः । ॐ तत्सत् ।

Colophon. इति श्रीमच्छङ्कराचार्य्यविरचितं तत्त्वसारवेदान्तप्रकरणं समाप्तं ।

विषयः । मोक्षोपायकथनं । जगतो ब्रह्माकारत्वं । ब्रह्मचर्य्याश्यर्हितत्वकथनं । कुटीचरकृत्यनिरूपणं । योगाभ्यासफलकथनं । आत्मस्वरूपकथनं । बोधोपायकीर्त्तनं । एकजीववादः । ब्रह्मस्वरूपनिरूपणं । योगिदृष्टिप्रभृतिकृत्यं कर्म्मणां हेयत्वनिरूपणं । अभेदज्ञानप्रशंसा । वैराग्यादिसाधनचतुष्टयनिरूपणं । परापश्यन्त्यादिचतुर्व्विधवाक्साधनलक्षणादिकं । मातृकामन्त्रनिरूपणं । साङ्ख्य–पातञ्जल–न्याय–मीमांसा–शैवादिशास्त्रनिन्दा । जीवन्मुक्तिस्वरूपकीर्त्तनं । योगस्य हेयत्वेन निरूपणं । सर्व्वत्र ब्रह्मदृष्टिकर्त्तव्यता ।

No. 1586. तन्त्ररत्नटीका ।

Substance, country-made paper, 10½ × 4½ inches. Folia, 47. Lines, 4—8 on a page. Extent, 1,344 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Tantraratna-ṭiká. A Scholia on the Tantraratna, a commentary by Kumárila Bhaṭṭa on a portion of the Mímáṅsá aphorisms of Jaimini. The MS. is defective and the author's name is not apparent. The Tantraratna has been noticed under No. 240. Hall's *Contributions*, p. 170.

Beginning. अथातः क्रत्वर्थपुरुषार्थयोर्जिज्ञासा । पूर्वाध्याये शेषपर्यायमिदमर्थमेव चिन्तितमिह ।

End. तस्मात् स्वस्वर्भाव्यमानः । तस्य च भाव्यमानस्य च करणे नि (इत्यतः खण्डितं)

विषयः । मीमांसात्मकतन्त्ररत्नस्य चतुर्थपादस्य व्याख्यानं ।

No. 1587. अनेकार्थसङ्ग्रहः ।

Substance, country-made paper, 10 × 3¾ inches. Folia, 95. Lines, 10 on a page. Extent, 1,996 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Anekártha-saṅgraha. A dictionary of Sanskrit synonyms. By Hemachandra A'chárya. The words are classed according to the number of vowels in each. Wilson's Essays, III.

Beginning. नत्वा इरिं क्रतैकार्थशब्दशब्दो ह सङ्ग्रहः ।
एकस्वरादिषट्काण्ड्या(?) कुर्वेऽनेकार्थसङ्ग्रहं ॥ १ ॥
अकारादिक्रमोऽत्रादौ ककारादिक्रमोऽन्ततः ।
उद्देशवचनं पूर्वं पश्चादर्थप्रकाशनम् ॥
(अव्ययकाण्डस्य आदौ खण्डितं ।)

End. सुवहस्तु सम्यग्वहे सुवहो मल्लकीद्रुमे ।
रास्नाशेफालिकागोधापटोलीपर्णिकासु च ॥ ८०७ ॥

Colophon. इत्याचार्यहेमचन्द्रविरचितेऽनेकार्थसङ्ग्रहे त्रिस्वरकाण्डः समाप्तः ।

विषयः । अकारादिक्रमेणानेकार्थशब्दकथनं ।

No. 1588. ऋक्सङ्ख्यापरिशिष्टं ।

Substance, country-made paper, 9¼ × 4 inches. Folium, 1. Lines, 14. Extent, 14 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Ṛik-saṅkhyá-paris'ishṭa. An Index to the verses of the Rik Saṅhitá used by persons belonging to the Kauthumi S'ákhá. Anonymous.

Beginning. शतद्वयं तथैकोनं गायत्रं परिकीर्त्तितं ।
अनुष्टुप् पञ्चपञ्चाशत्पञ्चषष्टितथोष्णिहं ॥

End. नवशतसहस्रैकं त्रिंशत्सहस्राधिकं तथा ।
कौथुमानामृचां सम्यक् सङ्ख्यामाहुर्मनीषिणः ॥

Colophon. इति ऋक्सङ्ख्यापरिशिष्टं समाप्तम् ।

विषयः । कौथुमीशाखीयानामृचां सङ्ख्याकथनं ।

No. 1589. सोमोत्पत्तिः ।

Substance, country-made paper, 9¼ × 4 inches. Folia, 2. Lines, 11 on a page. Extent, 28 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Somotpatti. A legend on the origin of the Soma creeper, related by Gárgya in response to a question of Bhágurí. From its style the work appears to be an extract from some Puráṇa or Tantra, but there is nothing in the codex to indicate from which.

Beginning. अग्निहोत्रकृतासीनं गार्ग्यं दृष्ट्वं महामुनिं ।
विनयेनोपसङ्क्रम्य भागुरिः परिपृच्छति ॥ १ ॥
कथं सोमसमुत्पत्तिः कथं वा हीयते पुनः ।
केनायं कः समुत्थानं केन वृद्धिश्च ब्रूहि माम् ॥ २ ॥

End. य इमाञ्च सोमोत्पत्तिं पर्वकाले सदा पठेत् ।
सर्वपापविशुद्धात्मा सोमलोकं स गच्छति ॥ २५ ॥

विषयः । सोमलतोत्पत्तिकथनं ।

No. 1590. महानाम्नीपरिशिष्टं ।

Substance, country-made paper, 9¼ × 4 inches. Folium, 1. Lines, 10. Extent, 11 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1666. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

Mahánámní-parísishṭa. An index to the *Mahánámní*—one of the Sáma Sañhitás. Anonymous.

Beginning. महानाम्न्यास्त्रयोदशपदाश्चतुर्ईशोत्तमास्तासां विवेकः ।

End. शाक्वराण्येव त्रीणि पराणि पदानभ्यासो शाक्वरोऽष्टाचरः ॥ १ ॥

Colophon. इति महानाम्नीपरिशिष्टं ।

विषयः । महानाम्नीपदविवेकः ।

No. 1591. धातुलक्षणं ।

Substance, country-made paper, 10 × 4¼ inches. Folia, 2. Lines, 10—11 on a page. Extent, 29 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1692. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Dhátu-lakshaṇa. A summary of Vedic roots. Anonymous.

Beginning. स्वरश्च । न विशन्ति मत्याः । इत्येवं सर्वत्र । अत एष कोऽधिकारी । स्त्रचां(?)

End. गटहाति सर्वं इच्छा । ज्वसङ्गाश्रेज्ञा । विना प्रयुक्तं । शिमाः पवखाढ ।

Colophon. इति धातुलक्षणं समाप्तिमगमत् ।

विषयः । वेदप्रसिद्धकतिपयधातुलक्षणं ।

No. 1592. व्यूहनवरात्रः ।

Substance, country-made paper, 9½ × 4 inches. Folia, 24. Lines, 10 on a page. Extent, 460 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Vyúha-navarátra. A guide to the performance of the Vedic rite called *Vyúha-navarátra.* Anonymous.

Beginning. अथ सोमयोगः । अग्नेस्तेजसेन्द्रस्येन्द्रियेण सूर्य्यस्य वर्चसा बृहस्पतिस्त्वा युनक्तु देवेभ्यः प्राणायाम्यग्निर्युनक्तु तपसा सोमं यज्ञाय वोढवे इषात्विन्द्र इन्द्रियं सत्याः कामा यजमानस्य सन्तु ।

End. त्रयी विद्या हिंकार इति रहस्यब्राह्मणं । प्राणः प्रस्तावस्येत्यादिः । स्तुतस्येति यजमानवचनं । इत्युक्थानि ।

Colophon. इति नवमसदः समाप्तं । इति व्यूहनवरात्रः ॥

विषयः । व्यूहनवरात्रविधानं । तत्र तत्र सोमादियोजनञ्च ।

No. 1593. प्रवर्त्तकज्ञाननिरूपणं ।

Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 32. Lines, 9 on a page. Extent, 558 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Pravartaka-jñána-nirúpana. A Nyáya treatise on the principles of cognition. The MS. is incomplete, and the author's name cannot be made out.

Beginning. कालकूटगलः क्रूरभुजङ्गबलयोऽपि यः ।
न पश्यति तमाश्चर्य्यविग्रहं नौमि दुर्ग्रहं ॥
उच्छिन्नप्रच्छिन्नवादे वेदे आचारमूलत्वं व्यवस्थापितं, तत्राचारपदस्य प्रवृत्त्यर्थकतया प्रवृत्तिजनकज्ञानजनकत्वरूपप्रवृत्तिप्रयोजकत्वं ।— — — — — — — वेदे आचारमूलत्वव्यवस्थापनानन्तरं प्रवर्त्तकज्ञानं निरूप्यते ।

End. ऐतावताश्यं निवेशनीयबलवदनिष्टाननुबन्धित्वविशिष्टेष्टसाधन——
इतः खण्डितत्वात् परिसमाप्तिसूचकवाक्यं नास्ति ।

विषयः । प्रवर्त्तकज्ञानविचारः । अत्र भट्टादीनां मतनिरूपणादिकं ।

No. 1594. प्राकृतपादटीका ।

Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 35. Lines, 9 on a page. Extent, 1,180 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1705. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Prákritapáda-ṭíká. A commentary on the eighth chapter of the Sañkshipta-sára grammar of Kramadís'vara. The chapter refers to the

Prákṛit vernacular dialects, and is one which, as far as I have hitherto been able to ascertain, Goyíchandra did not include in his elaborate commentary on the *Sankshipta-sára.* By Vidyávinoda, son of Náráyaṇa, grandson of Vánes'vara, and great grandson of Jaṭádhara. This is the only commentary, and only MS. of it, on the Prákṛit portion of Kramadís'vara's work that has come to my notice after many years' search.

Beginning. प्राक् सर्गादेक एतस्मिन् बहुधा योऽवभासते ।
तं वन्दे नित्यमानन्दं नन्दनन्दनमीश्वरं ॥
पूर्व्वग्रामिकुले कलानिधिनिभश्चक्री सुमेरुस्थितो
भ्राता तस्य जटाधरो द्विजवरो वाणेश्वरस्तत्सुतः ।
तत्पुत्रः प्रथितोऽभवत् कविवरो नारायणो नामत-
स्तेनेदं क्रियते सुखाय विदुषां यत् प्राकृतं लक्षणं ॥
कृतिना यत् कृतं पूर्व्वं तन्निरस्तं दुरात्मना ।
इदानीं तत् समुद्धृत्य सङ्क्षेपेणोच्यते मया ॥
प्राकृतं संस्कृतयोनि । अथाजादेशविधिः । समृद्धादिष्वादेरत आद्वा । आ
देरत इत्यधिकारः ।

End. उक्तञ्च । प्राकृतं संस्कृतयोनीति । संस्कृतन्तु पाणिन्यादिमुनिप्रणीतशास्त्रसिद्धं ।

Colophon. इति विद्याविनोदाचार्य्यकृतौ प्राकृतपादे अष्टमः परिच्छेदः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।
श्रीमत्पादरणारविन्दयुगलं ध्यात्वा लिखित्वा द्रुतं
श्रीमद्भागवतद्विजेन कृतिना सम्पूरितो यत्नतः ।
श्रीमत्प्राकृतपाद एष सुखदः काव्यार्थसन्दीपकः
श्रीमच्छम्भुसुखाश्रमैत्रविमिते शाके तिथौ माधवे ॥ शकाब्दाः १७०५ ।

विषयः । सङ्क्षिप्तसारीयप्राकृतपादस्य व्याख्यानं ।

No. 1595. शिशुपालवधटीका ।

Substance, country-made paper, 15½ × 3 inches. Folia, 102. Lines, 9 on a page. Extent, 3,422 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1594. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

S'is'upála-badha-ṭíká. A commentary on the great epic poem called Mágha. By Vallabhadeva. The MS. is two hundred years old. See Plate I.

Beginning. श्रुतिसमधिकमित्यादि। अनन्तरं भगवते स्तुतिपाठका इति वक्ष्यमाणप्रकारेण राज्ञः परिणतिं।

End. तस्य दत्तकस्यात्मजः शिशुपालबधाभिधानसदः काव्यं व्यधत्त। किमर्थं सुकवीनां कालिदासभारविबाणमयूरादीनां यशसि दुराशया लिप्सया। कीदृशं श्रीरित्यं शब्दो मङ्गलवाक्यत्वात् ++ कृतं सर्गाणां समाप्तौ लक्ष्म यस्य, तथा लक्ष्मीपतेश्चरितसङ्कीर्त्तनमेव सारं यस्य। इति विंशतिसर्गः समाप्तः।

Colophon. इति बल्लभदेवविरचिता माघटीका समाप्ता। शकाब्दाः १५९४।

विषयः। माघकृतशिशुपालाभिधानकाव्यस्य एकादशावधिविंशतितमसर्गस्य व्याख्यानं।

No. 1596. आश्रमोपनिषत्।

Substance, country-made paper, 14 × 3½ inches. Folium, 1. Lines, 9. Extent, 34 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Correct.

A's'ramopanishad. On the different orders of Brahmacháris—their distinctive characters and their duties. Anonymous. Though called an Upanishad, it does not pretend to be a supplement to any one of the Vedas.

Beginning. अथ चत्वार आश्रमाः। षोड़शभेदा भवन्ति। तत्र ब्रह्मचारिणश्चतुर्व्विधाः।

End. समलोष्टाश्मकाञ्चना यथोपपन्नचातुर्व्वर्ण्यभिक्षाचर्य्यं चरन्त आत्मानं मोचयन्ते।

Colophon. इत्याश्रमोपनिषत् समाप्ता।

विषयः। चतुर्व्विधाश्रमकथनं। गायत्र–ब्राह्म–प्राजापत्य–बृहद्भेदात् ब्रह्मचर्य्यस्य चातुर्व्विध्यकथनपूर्व्वकं तत्तल्लक्षणकथनं। वार्त्ताकवृत्ति–शालीनवृत्ति–यायावर–घोरसन्न्यासिभेदेन गृहस्थानां चतुर्व्विधत्वकथनं। एषां लक्षणकथनं। वानप्रस्थानां चातुर्व्विध्यकथनं। वैखानसलक्षणं। औडुम्बरलक्षणं। बालखिल्यलक्षणं। फेनपलक्षणकीर्त्तनञ्च। कुटीचक–बहूदक–हंस–परमहंसभेदेन सन्न्यासिनां चातुर्व्विध्यकथनपुरःसरं तत्तल्लक्षणादिनिरूपणं।

No. 1697. सिद्धान्तलेशगूढार्थप्रकाशः।

Substance, country-made paper, 10½ × 5 inches. Folia, 29. Lines, 11—12 on a page. Extent, 897 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Siddhántales'a-gúḍhártha-prakás'a. A commentary on the *S'ástra-siddhánta-les'a* (No. 1496). By Rámachandra Yajvan. Vide ante, p. 91.

Beginning. अप्पय्यदीक्षितं नत्वा रामचन्द्रेण यज्वना ।
सिद्धान्तलेशगूढार्थप्रकाशोऽयं विरच्यते ॥
ननु यज्ञादिकर्म्मणां स्वर्गादिसाधनानां मनःशुद्धिहेतुत्वं न सम्भवति ।

End. न तु व्रीहीणां लोकतः पाक्षिकी प्राप्तिरपि + चित्रायागे त्रैहा + यथा सिद्धान्तः ।
इत्यतः खण्डितत्वात् परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति ।

विषयः । अप्पय्यदीक्षितकृतशास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहस्य व्याख्यानं ।

No. 1598. भूतडामरतन्त्रं ।

Substance, country-made paper, $17\frac{1}{2} \times 2\frac{3}{4}$ inches. Folia, 28. Lines, 5—6 on a page. Extent, 532 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India ; also another copy at Berhampur, S'rírâma S'iromaṇi. Appearance, old. Prose. Correct.

Bhútaḍámara Tantra. One of the sixty-four original Tantras. It has been very largely quoted by Tántric compilers, but complete MSS. of it are exceedingly rare, and its extent is unknown. The one under notice comprises 15 chapters, but it is obviously incomplete. CONTENTS : I. Introduction, giving an account of Bhúta-ḍámara, a goblin attendant of S'iva. II. Maledictory incantations. III. Secret worship of Sundarí, a mystic form of Durgá. IV. Secret worship of Pis'áchís or female imps to bring them under subjugation. V. Secret worship of Kátyáyaní. VI. Secret worship for the attainment of transcendental powers. VII. Secret worship of Kaiṅkarí. VIII. Secret worship of Cheṭikás, the maid-servants of Durgá. IX. Ditto of Bhútinís or female devils. X. Do. of Apsarasis or the courtezans of Indra's heaven. XI. Ditto of Yakshinis or female Yakshas—a form of demi-god. XII. Ditto of the eight Náginis. XIII. Ditto of Kinnaris. XIV. On passions of particular forms. XV. Secret worship of Aparájitá and other goddesses. In Beal's Tripíṭhaka mention is made of a work of this name translated into Chinese by Shi-hu of the Sung dynasty ; but there is nothing to show that it is the same with the work under notice.

Beginning. व्योमवक्त्रं महाकायं प्रलयाग्निसमप्रभं ।
अभेद्यभेदकं नौमि भूतडामरनायकं॥

त्रैलोक्याधिपतिं रौद्रं सुरसिद्धनमस्कृतं ।
उन्मत्तभैरवं नत्वा पृच्छत्युन्मत्तभैरवी ॥

End. अन्यथा क्रोधराजेन विनाशो भविता तव ।
उन्मत्तभैरवः प्राह भैरवीं सिद्धिपद्धतिं ॥
मन्त्रयुता मणौ दिव्ये अस्मिन् भूतडामरे(?) ॥

Colophon. इति श्रीभूतडामरे महातन्त्रराजे अपराजितप्रमुखसिद्धिसाधनं पञ्चदशः पटलः ।

विषयः । अत्र पञ्चदशपटलाः सन्ति । तत्र १–मे, भूतडामरविवरणं । २–ये, मारणमन्त्रकथनं । ३–ये, सुन्दरीसाधनं । ४–र्थे, पिशाचीसाधनं । ५–मे, कात्यायनीसिद्धसाधनं । ६–ष्ठे, सिद्धिसाधनं । ७–मे, कैङ्करीसाधनं । ८–मे, चेटिकासाधनविधिः । ९–मे, भूतिनीसाधनं । १०–मे, अप्सरसीसाधनं । ११–शे, यक्षिणीसाधनं । १२–शे, अष्टनागिनीसाधनं । १३–शे, किन्नरीसाधनं । १४–शे, परिषन्मण्डलक्रोधविधिः । १५–शे, अपराजितप्रमुखसिद्धिसाधनं ॥

No. 1599. गयाकृत्यं ।

Substance, country-made yellow paper, 18 × 4 inches. Folia, 27. Lines, 2—8 on a page. Extent, 1,116 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Gayá-kṛitya. Rituals for performing funeral obsequies at Gayá. By Náráyaṇa Bhaṭṭa, son of Rames'vara Bhaṭṭa Surí.

Beginning. वादीभयुक्तिकुम्भस्थलदलनाकुण्ठमाननखगर्भात् ।
विकिरन् प्रमेयमुक्ता विद्यावनकेशरी गुरुर्जयति ॥
नत्वाखिलोद्धारधुरन्धरं परं गदाधरं बुद्धिविशुद्धिसाधकं ।
सन्देहमुत्सार्य्य विचार्य्य सादरं मया गयाकार्य्यमुदीर्य्यतेऽधुना ॥

End. स्तुत्वा सम्प्रार्थयेदेवमादिदेवं गदाधरं ।
इत्यग्निपुराणवचनात् । स्तुतिः प्रार्थ्यते प्रयोगे वक्ष्यते ।

Colophon. इति श्रीमद्भट्टरामेश्वरसूरिसूनुनारायणभट्टविरचिते त्रिस्थलीसेतौ गयाप्रकरणे गयाकृत्यं समाप्तं ।

विषयः । गयातीर्थं गत्वा मृतपितृकेण कर्त्तव्यस्य कृत्यस्य कथनं ।

No. 1600. प्रार्थनाशतकं ।

Substance, country-made yellow paper, 14 × 3½ inches. Folia, 14. Lines, 6 on a page. Extent, 243 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Prárthaná-s'ataka. A century of verses in the form of prayers addressed to Durgá. By Rámanidhi.

Beginning. नत्वोमां बलराममसतनयः श्रीरामपूर्वो निधिः
शर्मा शास्त्रमवेत्य संवितनुते सत्प्रार्थनाद्यं शतं ।
यद्यप्यत्र मया विरुद्धमपि यत् प्रोक्तं प्रमादात् स्वयं
तच्छोध्यं कृपया बुधैर्गुणनिभैर्ग्राह्यं क्षमासंश्रयात् ॥ १ ॥

End. श्रीदुर्गागुणकीर्त्तने त्विह च यत् प्रोक्तं ह्यशुद्धं मया
तच्छोध्यं दयया बुधैर्गुणकणान् ज्ञात्वा मयि स्वेच्छया ।
यस्माद् ब्रह्ममयीप्रसङ्ग इह वै सङ्गाद्यमस्मादपि
तच्छ्रीरामनिधिर्निवेदयति वो विप्रो नतः साम्प्रतं ॥ १०२ ॥

विषयः । नानाविधभक्तिभावगर्भितश्लोकशतकैर्दुर्गाप्रार्थना ।

No. 1601. अनुमानचिन्तामणिटिप्पनी ।

Substance, country-made paper, 17½ × 2¾ inches. Folia, 152. Lines, 6—7—8 on a page. Extent, 5,320 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Anumána-chintámaṇi Ṭippani. Notes on the Anumáṇa-chintámaṇi of Gañges'a. By Kaṇáda. The MS. is very defective, wanting several leaves both at the beginning and at the end.

Beginning. (प्रथमप्रकरणं नास्ति ।) सामान्यतः सपरिकरमनुमानं लक्षयित्वा विशेषलक्षणार्थं तद्विभजते तच्चेति अनुमानमनुमितिकारणं त्रिविधं———

End. विरोधमप्याह । साध्यवद्वृत्तित्वेति । साध्यवद्वृत्तित्वाधिकरणत्वाव——
(इतः खण्डितं)

विषयः। केवलान्वयिमूलस्य हेत्वाभासीयकतिपयमूलस्य च कणादकृतव्याख्यानं ।

No. 1602. ताराविलासोदयः ।

Substance, country-made paper, 14 × 3½ inches. Folia, 45. Lines, 5—6—7 on a page. Extent, 793 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1620. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Tárá-vilásodaya. A Tántric compilation on the worship of Tárá—a form of Durgá. By Vásudeva Kavichakravartí. The MS. is incomplete. Contents: I. Time meet for the worship of Tárá. II. Ritual for her worship. III—IV. Purification for the worship. V. Homa for the worship. VI. Secret mantras of Tárá and the mode of using them. VII. Hymns in praise of Tárá. VIII. Resignation of one's self to the mantras of Tárá; amulets and charms bearing her name. IX. Sacrifices of she-jackals and other animals to the goddess. X. Knowledge of Tárá said to have been derived from the Atharva Veda.

Beginning. यत्राज्ञाते मनोवृत्तौ सदसच्च विभासते ।
यत्र ज्ञाते न सन्नासन् तन्महः समुपास्महे ॥

End. यावच्छम्भुशिरोमणेः शशिकला यावच्च (?)
कुल्देवाच्छल(?)महीपतिस्याद्वं सवानलः (?) ।
तावत् सुकवितादिसिद्धिमधुनास्यम++नाय यो
जीयाच्छ्रीयुत(?)श्रीवासुदेवसुकवेस्ताराविलासोदयः ॥

Colophon. इति श्रीवासुदेवकविचक्रवर्त्तिविरचिते ताराविलासोदये अथर्वश्रुतिविवरणं नाम दशमोल्लासः ।

विषयः। अत्र दशोल्लासाः सन्ति। तत्र १ उल्लासे, फलमन्त्रवासनाकालविवेकः। २, तारापूजाक्रमः। ३, ४, पुरश्चरणविवेकः। ५, होमयज्ञविधिः। ६, तारामन्त्रन्यासप्रकारः। ७, तारास्तवविवेकः। ८, तारामन्त्रषोढान्यासः ताराकवचसिद्धविद्याकथनं। ९, शिवावल्यादिविवरणं। १०, ताराविषयकाथर्वश्रुतिविवरणं।

No. 1603. नीराजनप्रकाशः ।

Substance, country-made yellow paper, 17⅓ × 4 inches. Folia, 10. Lines, 4—6 on a page. Extent, 217 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1770. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Nirájana-prakás'a. Rituals for the performance of a rite called Nirájana in honor of Durgá. Compiled under the auspices of Bábu S'ivanáráyaṇa Ghosha of Calcutta, by Jayanáráyaṇa Tarkapanchánana.

Beginning. प्रणम्य पार्वतीनाथं प्रकाशयति सादरं।
नीराजनविधिं श्रीमाञ्जयनारायणो द्विजः॥

End. सर्वत्र दीपस्य उत्तापो यथा भूमौ न गच्छति तथा भूमेरुतुरङ्गलोर्द्धं स्थापयनीयाः।

Colophon. इति श्रीलश्रीयुक्तवदान्यधार्मिकशिरोमणिशिवनारायणघोषजमहाशयानुमत्या-श्रीयुक्तजयनारायणतर्कपञ्चाननभट्टाचार्यविरचितो नीराजनप्रकाशः सम्पूर्णः।

विषयः नीराजनतदाधारवर्त्तिकातैलादिविचारः।

Nos. 1604 and 1605. मुग्धबोधटीका ।

No. 1604. Substance, country-made paper, 14 × 3 inches. Folia, 284. Lines, 3—4—5—6 on a page. Extent, 5,827 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old Prose. Incorrect.

No. 1605. Substance, country-made yellow paper, 17 × 4 inches. Folia, 60. Lines, 4—6 on a page. Extent, 1,482 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1762. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Mugdhabodha-ṭíká. A commentary on the Mugdhabodha grammar of Vopadeva. By Kártikeya Siddhánta. The MS. is imperfect. No. 1604 contains only the chapters on conjugations and participles, and No. 1605, derivative nouns and adjectives.

No. 1604. Beginning. ध्यात्वा गुरोः पादसरोजयुग्मं टीकां तिबन्तस्य तनोति यत्नात्।
आलोक्य दोषज्ञमतं सुबोधं श्रीकार्त्तिकेयो धरणीदिवौकाः॥

End. इति आचार्य्याणां चक्रं समूहः तस्य चूड़ामणेः शिरोरत्नः स चासौ वोपदेवश्चेति सः तेन विरचितं मुग्धबोधं व्याकरणं समाप्तं ।

Colophon. इति कार्त्तिकेयसिद्धान्तविरचितायां मुग्धबोधटीकायां कृदन्तपादटिप्पनी सम्पूर्णा ॥

विषयः । मुग्धबोधस्य व्याख्यानं ।

No. 1605. Beginning. ध्यात्वा गुरोः पदद्वन्द्वं श्रीकार्त्तिकेयशर्म्मणा ।
सङ्गृह्यते च टीकेयं तद्धितस्य सुबोधिका ॥

End. स्यादिरन्ते येषां तानि स्याद्यन्तानि पदानि तेषामध्यायः स्याद्यन्ताध्यायः सुबन्ताध्याय इति पाणिनीयाः ॥

Colophon. इति श्रीकार्त्तिकेयसिद्धान्तसङ्गृहीता तद्धितपादटिप्पनी सम्पूर्णा ।

विषयः । मुग्धबोधस्य व्याख्यानं ।

No. 1606. वैशेषिकसूत्रोपस्कारः ।

Substance, country-made yellow paper, 16 × 4½ inches. Folia, 101, Lines, 4—8—11 on a page. Extent, 3,232 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Corrected.

Vais'eshika-sútropaskára. A commentary on the aphorisms of the Vais'eshika system of Philosophy of Kanáda. By S'añkara. The author is not the same with the great commentator on the Vedánta aphorisms.

Beginning. ऊर्द्धवद्धजटाजूटं क्रोड़क्रीड़त्सुरापगं ।
नमामि यामिनीकान्तकान्तभालस्थलं हरं ॥
याभ्यां वैशेषिके तन्त्रे सम्यग् व्युत्पादितोऽस्म्यहं ।
कणादभवनाथाभ्यां ताभ्यां मम नमः सदा ॥
सूत्रमात्रावलम्बेन निरालम्बेऽपि गच्छतः ।
खे खेलिवन्ममाप्यत्र साहसं सिद्धिमेष्यति ॥

End. श्लाघास्य दण्डाद्यपि (?) नेतरेषामियं कृतिः स्यादुपहासयोग्या ।
तथापि शिष्यैर्गुरुगौरवेन परःसहस्रैः समुपासनीया ॥

Colophon. इति श्रीशङ्करकृतौ वैशेषिकसूत्रोपस्कारे दशमोऽध्यायः समाप्तः ॥

विषयः । वैशेषिकसूत्राणां व्याख्यानं ।

No. 1607. ताराभक्तितरङ्गिनी ।

Substance, palm-leaf, $14\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Folia, 86. Lines, 2—3 on a page. Extent, 645 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1737. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Tárábhakti-taraṅginí. An essay on salvation through the medium of worship to Tárá. By Kás'ínátha. The work was composed under the auspices of Rájá Kṛishṇachandra of Nuddea, whose genealogy and life are briefly given in the first chapter.

Beginning. तारा संसारसारा निरवधिपततां घोरसंसारसिन्धौ
दुर्व्वस्तुप्रेमधारापयसि परिचलत् सेमुषीनावि नित्यं ।
माया नायाति बद्धाखिलजनविलसन्मीनवृन्दे सुनिन्दे
सन्तः सन्तारणाय प्रभवतु भवतां पाशिकीनाशदासे ॥

End. तां नत्वा वसता मुदे दिलपुरं सज्जन्मना तारिणीं
काशीनाथधरामरेण कविना सन्तस्तनिस्तारिणीं ।
ताराभक्तितरङ्गिनी विरचिता धीमन्मनोहारिणी
तस्यां षष्ठतरङ्गपूर्णमभवत् कीनाश-भीहारिणीं ॥

Colophon. इति जीवन्मुक्तिर्नाम षष्ठस्तरङ्गः ॥
समाप्तोऽयं ग्रन्थो मुनिगिरिशनेत्राम्बुधिरसा-
प्रमाणेऽस्मिन्नब्दे गतवति समाप्तिं नरपतेः ।
गते कन्यां भानौ सुरनतगिरः पादकमले
नमत्काशीनाथचितिसुरकृतः कोविदमतः ॥

विषयः । अत्र षट् तरङ्गाः, प्रथमे, कृष्णनगराधिपतेः कृष्णचन्द्रस्य राज्ञो वंशकीर्त्तनं, नाट्योक्त्या कलिविभवानामधर्म्मादीनां प्रस्तावश्च ।
द्वितीयादिपञ्चमे, मोक्षोपायविवेकविभवानां निवृत्त्यादीनां नाट्योक्त्या प्रस्तावः ।
षष्ठे, कतिभिः स्तुतिभिः ताराभक्तिप्रकटणं, ताराचरणारविन्दभाजां संसार-निवृत्तिकथनञ्च ।

No. 1608. पिङ्गलटीका ।

Substance, country-made paper, 15½ × 3½ inches. Folia, 22. Lines, 9—10 on a page. Extent, 1,182 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Píngala-ṭiká. A commentary on the aphorisms of Pingala on Sanskrit metres. By Vámana Áchárya Sárvabhauma. The text with two scholia has been published in the Bibliotheca Indica; but the work under notice is not one of them.

Beginning. प्रणमति सागभि गिरिशे गिरिजायाः पादयावकरसार्द्रां (?) ।
भज सोभाग्यमिवास्यां (?) दृष्ट्वा कोपारुणां गङ्गां ॥
बहु वीचितुमलसानां निर्बन्धेन शिष्यवर्गानां ।
रचयति पिङ्गलटीकामेतां श्रीवामनाचार्य्यः ॥

End. दिङ्मात्रमेतत् किल पिङ्गलोक्तं नैतावता प्राकृतनिश्चयः स्यात् ।
यद्यस्ति कौतूहलमीचणीयं सर्व्वं मम प्राकृतचन्द्रिकायां ॥

Colophon. इति करञ्जकविसार्व्वभैामश्रीवामनाचार्य्यविरचितायां पिङ्गलटीकायां समवृत्त-विवरणं नाम द्वितीयपरिच्छेदः ॥ समाप्ता चेयं पिङ्गलटीका ॥

विषयः । पिङ्गलकृतछन्दोग्रन्थस्य व्याख्यानं ।

No. 1609. विदग्धमाधवः ।

Substance, country-made paper, 14½ × 3¾ inches. Folia, 87. Lines, 6—7—8 on a page. Extent, 2,432 s'lokas. Character, Bengali. Date, Bengali Sм. 1196. A. D. 1760. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Corrected.

Vidagdha-mádhava. A drama on the amours of Krishṇa with the milk-maids of Vrindávana and Gokula. By one of the followers of Chaitanya of Nuddea.

Beginning. सुधानां चान्द्रीनामपि मधुरिमोन्मादहमनी
दधाना राधादिप्रणयघनसारैः सुरभितां
समन्तात् सन्तापोद्गमविषमसंसारसरणी
प्रणीतां ते तृष्णां हरतु हरिलीलाशिखरिणी ॥

End. तदेहि गोदोहावसरे मामप्रेक्ष्य चिन्तयिष्यन्तौ पितरावविलम्बं गोकुलं प्रविश्य नन्दयामः। इति निष्क्रान्तः। इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे ॥

Colophon. इति गौरीतीर्थविहारो नाम सप्तमोऽङ्कः।

विषयः। अत्र सप्ताङ्काः सन्ति। तत्र १–मे, श्रीकृष्णस्य वेणुनादविलासवर्णनं। २–ये, वेणुनादश्रवणात् कामपीड़िताया राधाया मूर्च्छादिवर्णनं। ३–ये, कृष्णस्य राधासङ्गमवर्णनं। ४–र्थे, वेणुहरणवर्णनं। ५–मे, राधाप्रसादनवर्णनं। ६–ष्ठे, कृष्णराधयोः शरद्विहारवर्णनं। ७–मे, कृष्णराधयोर्गौरीतीर्थविहारवर्णनं॥

No. 1610. शब्दाप्रामाण्यरहस्यं।

Substance, country-made paper, $18\frac{1}{2} \times 3\frac{3}{4}$ inches. Folia, 30. Lines, 9 on a page. Extent, 1,518 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

S'abda-prámáṇya-rahasya. A commentary on Gañges'a's chapter on the testimony of revealed scriptures. By Mathuránátha S'iromaṇi. See *ante* I, p. 295.

Beginning. न्यायाम्बुधिकृतसेतुं हेतुं श्रीराममखिलसम्पत्तेः।
तातं त्रिभुवनगीतं तर्कालङ्कारमादरान्नत्वा॥
श्रीमता मथुरानाथतर्कवागीशश्रीमता।
विशदीकृत्य दर्श्यन्ते तुरीयमणिफक्किकाः॥

End. न चैवं पटज्ञानजन्यत्वादित्येवहेतुरस्तु किं वाक्यत्वोपादानेनेति वाच्यं धूमप्रागभाववद्भिन्नधर्म्मिकत्वेनैवावैयर्थ्यादिति भावः।

Colophon. समाप्तिसूचकं वाक्यं नास्ति।

विषयः। शब्दाप्रामाण्यचिन्तामणिव्याख्यानं।

No. 1611. लीलावतीरहस्यं।

Substance, country-made paper, 14×3 inches. Folia, 11. Lines, 7 on a page. Extent, 308 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Lílávatí-rahasya. A commentary on the Lílávatí of Vallabha A'chárya. By Mathuránátha S'iromaṇi.

Beginning. न्यायाम्बुधिकृतसेतुं हेतुं श्रीराममखिलसम्पत्तेः ।
तातं त्रिभुवनगीतं तर्कालङ्कारमादरान्नत्वा ॥
श्रीमता मथुरानाथतर्कवागीशधीमता ।
विविच्यते फक्किकार्थो लीलावत्या विशेषतः ॥

End. विशङ्कमातापितृजन्यत्वविशिष्टबुद्ध्यनात्मकस्य तद्धर्मावच्छिन्नविशेष्यताकत्वाद्गुण-
त्वादिप्रकारकप्रत्ययस्यालीकतया । इतः परं खण्डितं ।

विषयः । न्यायविषयकलीलावतीग्रन्थस्य व्याख्यानं ।

No. 1612. अलङ्कारसङ्ग्रहः, टिप्पन्यनुक्रमणिकासहितः ।

Substance, country-made yellow paper, 13¾ × 3¾ inches. Folia, 16. Lines, 3—8 on a page. Extent, 488 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Correct.

Alaṅkára-saṅgraha. The figures of rhetoric illustrated by examples, for the use of beginners, with notes and comments. Anonymous.

Beginning. परस्परतपःसम्पत्फलायितपरस्परौ ।
प्रपञ्चमातापितरौ प्राञ्चौ जायापती स्तुमः ॥
अलङ्कारेषु बालानामवगाहनसिद्धये ।
ललितः क्रियते तेषां लक्ष्यलक्षणसङ्ग्रहः ॥

End. हेतुहेतुमतोरैक्यवर्णनं हेतुरुच्यते ।
लक्ष्मीविलासा विदुषां कटाक्षा वेङ्कटप्रभोः ॥
चन्द्रालोकाभिधानोऽयं जयदेवेन निर्मितः ।
विपश्चितां मुदे भूयादलङ्कारस्य सङ्ग्रहः ॥

विषयः । उपमाद्यलङ्काराणां लक्षणोदाहरणानि ।

No. 1613. श्यामाकल्पलतिका ।

Substance, country-made yellow paper 15½ × 3 inches. Folia, 12. Lines, 4—5—6 on a page. Extent, 279 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India, also another copy at Berhampur, with S'rírúma S'iromaṇi. Appearance, old. Verse. Correct.

S'yámá-kalpa-latiká. A Tántric compilation in praise of adoration to Syámá. By Mathuránátha Kavi, Mahámahopádhyáya.

Beginning. गुणातीतो हीनः परमपुरुषः शक्तिरहितः
कलायुक्तः सच्चित्सुखविभवपूर्णोऽथ सगुणः ।
ततः शक्तिर्नादस्तदनु परिविन्दुस्तदनु या
स्वोत्पत्तिः सा त्वं जननि जगदित्थं जनयसि ॥

End. अधीतं विज्ञानं सुजनकुलमध्यापितमपि
व्यतीतं कर्त्तव्यं यदुचितमभूत् कर्म्म निखिलं ।
इदानीं हे मातस्तव चरणमात्रे स्मृतिमतो
यदि प्राणापायस्तदिह मम सार्थं जनुरिदं ॥
शिवस्य चरणौ नमन् शिवशिवेति सङ्कीर्त्तयन्
चराचरमिदं जगत् शिवशिवात्मकं भावयन् ।
शिवस्य चरणाम्बुजे सकलधर्म्मकर्म्मार्पयन्
व्रजामि शिवतां सदा न हि शिवात् परं किञ्चन ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीमथुरानाथकविना विरचिता श्रीश्यामाकल्पलतिका समाप्ता ॥

विषयः । श्यामास्तोत्रकथनं ।

No. 1614. श्रीकृष्णस्तवमाला ।

Substance, country-made paper, $11\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 94. Lines, 8 on a page. Extent, 1,880 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1770. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

S'ríkṛishṇa-stavamálá. A collection of hymns in praise of Kṛishṇa and Chaitanya. Anonymous.

Beginning. श्रीमदीश्वररूपेण रसामृतकृताकृता ।
स्तवमालानुजीवेन जीवेन समगुम्फ्यत ॥
पूर्व्वं चैतन्यदेवस्य कृष्णदेवस्य तत्परं ।
श्रीराधायास्ततः कृष्णराधयोर्लिख्यते स्तवः ॥

End. नारदवीणोज्जीवनसुधोर्म्मिनिर्यासमाधुरीपूर ।
त्वं कृष्णनाम कामं स्फुरसे रसेन रसने सदा ॥

Colophon. इति श्रीकृष्णनामस्तोत्रं । इति स्तवमाला समाप्ता ।

विषयः । चैतन्यदेवस्य कृष्णराधयोश्च स्तवमाला ॥

No. 1615. शिशुहिता ।

Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 78. Lines, 9 on a page. Extent, 2,457 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Gopálapura, zillah Vírabhúma, Kás'inátha Kavirája. Appearance, new, but a good deal destroyed by worms. Prose and verse. Incorrect.

S'is'uhitá. A primer on astrology, giving rules for calculation of nativities, of auspicious and inauspicious conjunctions of stars, of auspicious days and moments for commencing an undertaking; and for marriage, and containing questions and answers for foretelling future events, and most of the topics usually treated of in Indian astrological works. By Krishnaráma.

Beginning. नत्वा कृष्णपदद्वन्द्वं बालव्युत्पत्तिहेतवे ।
क्रियते कृष्णरामेण ज्योतिषां सङ्ग्रहो मया ॥
विवाहे सर्व्वमाङ्गल्ये यात्रायां ग्रहगोचरे ।
जन्मराशेः प्रधानत्वं नामराशिं परित्यजेत् ॥
देशे ग्रामे गृहे युद्धे सेवायां व्यवसायके ।
नामराशेः प्रधानत्वं जन्मराशिं परित्यजेत् ॥

End. इति मण्डलफलं ।
जयति जयति श्रीमत्पितृपादारविन्दं सुजनगणमुनीन्द्रैः सेव्यमानं नितान्तं ।
निखिलगुणनिधानं सज्जनैः स्तूयमानं भवजलनिधिपारप्रापकं दुःखितानां ॥
वेदाश्वगाष्टधरणीविनियोजितेऽब्दे श्रीवैक्रमे+ + +मासि शुचौ सुपक्षे ।
+ +स्थितौ भास्करवासरे श्रीकृष्णरामेण सुसङ्ग्रहः कृतः ॥
यः पठेच्छिशुहिताभिधन्त्विमं सङ्ग्रहं बहुगुणोपबृंहितं ।
शारदा भवतु तस्य बुद्धिदा + + +विभववृद्धिदा सदा ॥

Colophon. इति श्रीकृष्णरामकृतः शिशुहिताभिधो ज्योतिःसङ्ग्रहः समाप्तः ।
चक्रान्विता शिशुहिता द्विजराजवर्य्यश्रीकृष्णरामकविराजकृता समग्रा ।
औदार्य्यदीप्यदधिराजपदान्वितश्रीश्रीसिद्धनाथनृगराजनरेन्द्रकेण ॥

विषयः। चन्द्रताराशुद्धिः। नक्षत्राणि। राशयः। शतपदचक्रं। भद्रचक्रं। भद्रापुच्छं। नक्षत्रदेवतानिरूपणं। योगनामानि। तिथिदेवताः। करणनामानि। ध्रुवादि-गणनिरूपणं। दग्धतिथिनिरूपणं। दग्धमासनिरूपणं। नन्दादितिथिनिरूपणं। कालयोगः। पापयोगः। ज्वालामुखीयोगः। निन्दितवारर्क्षतिथियोगः। उत्पातादियोगः। युगाद्याकथनं। अक्षयायोगः। रजोदर्शनस्नानं। पुंसवनसीमन्तोन्नयनादिकथनं। प्रासौतिकस्थाननिरूपणं। दुग्धपानविधिः। गण्डादिनिरूपणं। तच्छान्तिः। अभुक्तमूलगण्डकथनं। नामकरणं। बालनिष्क्रामणं। बालकदर्शनं। ताम्बूलभक्षणं। अन्नप्राशनं। भूम्युपवेशनं। कक्षबन्धः। कर्णवेधः। विद्यारम्भः। वस्त्रपरिधानं। कनकादिभूषणधारणं। अश्वगजबन्धनं। तदारोहणं। अस्त्रसन्नाहादिधारणं। आसनशय्यारम्भः। पोतारोहणं। मुद्रापातनदिनकथनं। गोयात्रा। क्रयविक्रयौ। दोलारोहणं। धनुर्व्विद्या। कूपखननं। वाप्यादिखननं। ऊर्द्ध्वमुखाधोमुखादिनक्षत्रनिरूपणं। वृक्षरोपणं। देवप्रतिष्ठा। देवतागठनं। भैषज्यकरणं। आरोग्यस्नानं। सूचीकर्म्म। राजदर्शनं। सेवाकर्म्म। वाणिज्यं। कृत्यारम्भः। नागशयनादिकथनं। हलचक्रं। वृषचक्रं। धान्यरोपणं। धान्यकर्त्तनं। वीजबन्धनादिकथनं। ग्रहाणां शुभाशुभज्ञानं। घातचन्द्रनिरूपणं। ग्रहणज्ञानादिनिरूपणं। तत्र देयवस्तुनिरूपणं। सङ्क्रान्तिः। समयशुद्धिः। वारभोगादिज्ञानं। घटीलग्नज्ञानं। लग्नज्ञानं। मध्याङ्कपादच्छायाज्ञानं। चूड़ाकरणं। उपनयनं। विवाहप्रकरणं। गोधूलिकथनं। शुक्रस्थितिदिङ्निर्णयः। नववध्वागमनं। तृतीयागमनं। राहुस्थितिज्ञानं। पुन्नार्य्योः प्रथमसमागमः। प्रथमार्त्तवफलादिनिरूपणं। दिग्ग्रामादिनिरूपणं। काकिनी। धारोपधारकथनं। ग्रामस्य शिरोज्ञानं। भूमिविलोकनं। गृहारम्भः। गृहनिर्म्माणे गणनाप्रकारः। वास्तुचक्रं। गृहप्रवेशः। कुम्भचक्रं। यात्राप्रकरणं। राज्याभिषेकः। नौकागठनं। तैलनिषेधः। वस्त्रक्षालनं। दीक्षाकालः। तिथिचक्रं। आनन्दादियोगः। जातप्रकरणं। लग्नज्ञानं। वर्गकथनं। होराचक्रं। चरादिज्ञानं। मित्रशत्रुज्ञानं। पापसौम्यविवेकः। ग्रहदृष्टिनिरूपणं। द्वादशभावविवेकः। अरिष्टविचारः। स्त्रीजातककथनं। स्त्रीराजयोगः। वेश्यादियोगः। जन्ममरणकालादिनिरूपणं। सूर्य्यादीनां भावकथन। द्विग्रहत्रिग्रहयोगादिफलं। डिम्बचक्रं। योगिनीदशादिनिरूपणं। ग्राह्यायुः। सूर्य्यचक्रं। गुरुचक्रं। शनिचक्रं। चन्द्रस्य द्वादशावस्थागणनं। कन्यावरप्रश्नः। नष्टप्राप्तिप्रश्नः। सुतासुतप्रश्नः। रोगिप्रश्नः। किंवदन्तीप्रश्नः। स्थाने शुभाशुभकथनं। कन्यालाभप्रश्नः। धनप्रश्नः। परचक्रागमप्रश्नः। जयपराजयप्रश्नः। वर्षाप्रश्नः। चौरापहृतद्रव्यप्रश्नः। राजमन्त्रिशस्याधिपादि-

कथनं । वर्षाधान्यादिमानं । वारनक्षत्रफलं । मेघवाहनं । चन्द्रसूर्य्यचेंज्ञानं । सद्योद्दृष्टिज्ञानं । शकुननिरूपणं । व्याध्युत्पत्तिव्याधिशान्तिकथनं । पञ्चस्वरचक्रं । त्रिनाड़ीचक्रं । सूर्य्यकालानलचक्रं । वेलामण्डलनिर्णयः । नक्षत्रमङ्गलनिरूपणं । योगिनीदशानिरूपणं । पिङ्गलाफलं । भद्रिकादिदशाकथनं । इति ।

No. 1616. रसकौमुदी ।

Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 90. Lines, 11 on a page. Extent, 3,092 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1735. Place of deposit, Gopálapura, Zillah Bírabhúm, Kásínátha Kaviràja. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Rasa-kaumudí. A treatise on practice of medicine and therapeutics. By Mádhava Kara. A leading work on Hindu medicine, very largely studied in Bengal. The author wrote a work on the causes and symptoms of diseases; it is called the *Nidána* and is reckoned as the standard work on the subject. It is consulted by every native physician in the country, and no man is reckoned as duly qualified for the medical profession who has not read it. The diseases treated of in the work under notice, and the most appropriate medicines for them are detailed below in Sanskrit.

Beginning. श्रीकृष्णं धृतमन्दरं दृतदृणावर्त्तं कुरुध्वंसिनं
सिन्धोर्मन्थननायकं हृदि चिदानन्दात्मकं ध्यायता ।
सम्पूर्णा रसकौमुदीवररसाधारा बहुप्र++
++श्रीदृतमाधवेन भिषजा यत्नात् समालिख्यते ॥
हरति च बहुमूर्च्छा मूर्च्छितो व्याधितानां
मरणमपि जनानां नाशयेद् यः प्रणष्टः ।
स्वयमपि वरबद्धः खेचरत्वञ्च धत्ते
स जयति भवसारः पारदश्चित्रकर्म्मा ॥

End. गिरिसारान्तकनाम्ना त्रिफलादिरयं गणः ।

Colophon. इति रसकौमुदी समाप्ता । शकाब्दा १७३५ ।

विषयः । ज्वराधिकारे,—भेदिज्वराङ्कुशरसः । ज्वरारिरसः । शीतभञ्जिरसः । ज्वरमुरारिरसः । तरुणज्वरारिरसः । त्रिपुरभैरवरसः । रोगमुरारिः । वैद्यनाथवटिका । रत्नगिरिगुटिका । नवज्वरेभसिंहः । हिङ्गुलेश्वररसः । उदकमञ्जरी । पित्तान्तक-

विषयः। रसः। पर्पटीरसः। कफकेतुवटिका। वातपित्तान्तकरसः। भृङ्गाद्यलौहं। विश्वेश्वररसः। श्लेष्मपित्तान्तकरसः। चन्द्रशेखररसः। ज्वरमातङ्गकेशरिरसः। चिन्तामणिरसः। योगवाहिज्वराङ्कुशरसः। ज्वरराजमुद्रायोटकरसः। विषसुन्दररसः।

सन्निपाते,—उन्मत्तेश्वररसः। मोहान्धसूर्य्यरसः। कुलवधूनष्टरसः। अञ्जनं। अञ्जनभैरवः। जयमङ्गलरसः। महावड़वानलरसः। वाड़वरसः। प्रतापतपनरसः। प्राणेश्वररसः। पञ्चाननरसः। मृतसञ्जीवनरसः। सन्निपातभैरवरसः। भस्मेश्वररसः। प्रतापलङ्केश्वररसः। ब्रह्मरन्ध्ररसः। मृत्युञ्जयरसः। महामृत्युञ्जयरसः। कालाग्निरुद्ररसः। सानन्दभैरवीवटिका। सन्निपातान्तकरसः। सूचिकाभरणं। कालानलसूचिका। अघोरनृसिंहसूचिका। अग्निकुमाररसः। कालाग्निभैरवरसः। त्रैलोक्यचिन्तामणिरसः। विश्वेश्वररसः। प्रभाकररसः। त्रिदोषदावानलः। अर्कमूर्त्तिरसः।

ज्वरातिसाराधिकारे,—विविधयोगकथनं। गन्धककज्जलिकाविधानं। चूड़ामणिरसः। भानुभास्कररसः। कनकसुन्दररसः।

विषमज्वरे,—मेघनादरसः। ज्वरान्तकरसः। शीतभञ्जिरसः। स्वच्छन्दभैरवरसः। महाज्वराङ्कुशरसः। ज्वरारिरसः। मेदिज्वराङ्कुशरसः। चन्दनाद्यलौहं। चातुर्थकारिरसः। त्र्याहिकारिरसः। विप्पलीविल्वं। मृतसञ्जीवनरसः। चन्द्रप्रभावटिका। प्राणेश्वररसः। अञ्जनं।

अतिसाराधिकारे,—लोकेश्वररसः। जातीफलरसः। लोकनाथरसः। स्वल्पनायिकाचूर्णं। मृतसञ्जीवनी। कलादिलौहं।

ग्रहण्यधिकारे,—दुग्धवटिका। बृहत्चौरवटिका। अभ्रवटिका। महाप्रयोगवटिका। महागन्धकः। दधिवटिका। वड़वामुखरसः। कनकसुन्दररसः। अभयनृसिंहरसः। सङ्ग्रहग्रहणीकवाटं। सुन्दररसः। ग्रहणीकवाटं। त्रैलोक्यरक्षामणिः। हंसपोटली। प्राणेश्वररसः। वज्रकवाटं। चिताम्बररसः। अर्केश्वररसः। ज्वालामुखवटिका। अग्निकुमारमदकः। बृहद्ग्रहणीकवाटः। विश्वेश्वरवटिका। ग्रहणीरिरसः। पञ्चामृतपर्प्पटी। हिरण्यगर्भपोटलीरसः।

अर्शोऽधिकारे,—लौहामृतं। अग्निमुखलौहं। भल्लातकलौहं। पञ्चामृतं। नित्योदररसः। चक्राख्यरसः। चक्रेश्वररसः। सूरणाद्यलौहं। कलावती। शीरसेन्द्रः। अर्शोघ्नरसः।

अग्निमान्द्याधिकारे,—पीयूषसुन्दररसः। रामवाणगुटिका। क्रव्यादरसः। पञ्चामृतं। बृहदग्निकुमारः। महाग्निकुमारः। अग्निकुमारः। अग्नितुण्डवटिका। अजीर्णकण्टकरसः। आनन्दोदयरसः। महोदधिरसः। रसवल्लभवटिका। सुधा-

विषयः। सागररसः। बृहद्भुक्तविपाकरसः। अग्निमुखरसः। अग्निकुमारचूर्णं। वड़वाग्निरसः। अग्निरसः।

क्रिम्यधिकारे,—कीटमर्द्दरसः। नानायोगाः।

पाण्डुरोगाधिकारे,—पञ्चाननरसः। कामेश्वररसः। त्रैलोक्यसुन्दररसः। लौहसुन्दररसः। कामलान्तकरसः।

रक्तपित्ताधिकारे,—सुधानिधिरसः। कपर्द्दकरसः। सिद्धिरसः। रक्तपित्तान्तकरसः।

यक्ष्माधिकारे,—लोकनाथरसः। रत्नगर्भपोटली। मृगाङ्करसः। लोकेश्वरपोटली। राजमृगाङ्करसः। कनकसुन्दररसः। कुमुदेश्वररसः। पूर्णचन्द्ररसः। मृतकजीवनरसः। सर्व्वसुन्दररसः। अमृतकणा। तालकादिरसः। यक्ष्मकेशरी। हेमगर्भपोटली। कनकपोटली। सर्व्वाङ्गसुन्दररसः। महामृगाङ्करसः। पञ्चामृतं। रसेन्द्रगुटिका। महारसेन्द्रगुटिका। तारेश्वररसः।

कासाधिकारे,—पञ्चामृतं। श्रीगुणमहोदधिः। तालेश्वररसः। विजयभैरवरसः। रसेन्द्रगुड़िका। सूर्य्यावर्त्तरसः। श्वासकासादिरसः। पर्प्पटीरसः। शिलातालेश्वररसः। रास्नाद्यलौहं। लौहताम्रपर्प्पटी। धूमयोगः।

हिक्काश्वासाधिकारे,—मेघडम्बररसः।

स्वरभेदाधिकारे,—योगाः। वाहकादिरसः।

अरोचकाधिकारे,—रसकेशरी। पिप्पल्याद्यलौहं।

मूर्च्छाधिकारे,—विविधयोगाः। क्षीरसागरः।

दाहाधिकारे,—पित्तघ्नरसः। नानायोगाः।

उन्मादाधिकारे,—अर्कमूर्त्तिरसः। भूतभैरवरसः। मनःस्तम्भनरसः। भूताङ्कुशरसः।

अपस्माराधिकारे,—चण्डभैरवचूर्णं। त्रिकत्रयाद्यलौहं। ब्रह्मवटिका।

वाताधिकारे,—विजयभैरवरसः। नवायसचूर्णं। भूतनाथरसः। श्रीकण्ठरसः। वातगजाङ्कुशरसः। स्वच्छन्दनायकरसः। अमृतलौहं।

वातरक्ताधिकारे,—ब्रह्मरसः। वातरक्तान्तकरसः। सर्व्वाख्यरसः। द्वादशायसरसः। सर्व्वेश्वररसः। अर्केश्वररसः। लाङ्गलाद्यलौहं। पञ्चसारलौहं।

ऊरुस्तम्भाधिकारे,—गुञ्जाभद्ररसः। नानायोगाः।

आमवाताधिकारे,—वातारिरसः। सर्व्वरोगघ्नरसः। आमवातेश्वररसः। शङ्खद्रावकः। महाशङ्खद्रावकः। त्रिफलालौहं। विड़ङ्गादिलौहं। आमवातनिसूदनं।

शूलाधिकारे,—पञ्चामृतं। धात्रीलौहं। शूलसिंहयोगः। पानीयभक्तवटिका। शङ्खवटिका। सर्व्वाङ्गसुन्दररसः। मण्डूरं। रसमण्डूरं। सामुद्राद्यलौहं। ताम्रयोगः।

विषयः। सुधावटिका। सर्व्वतोभद्रलौहं। नीलकण्ठरसः।
विसर्पाधिकारे,—कालाग्निरुद्ररसः। योगाः।
विस्फोटाधिकारे,—मसूर्य्यधिकारे च,—योगाः।
मुखरोगाधिकारे,—मुखरोगहररसः। कवलकेशरी। अष्टमूर्त्तिरसः।
कर्णरोगाधिकारे,—कर्णरोगान्तकरसः।
नासारोगाधिकारे,—नासारोगारिरसः।
नेत्ररोगाधिकारे,—योगाः। नेत्ररोगघ्नवर्त्तिः। रसेन्दुयोगः। अञ्जनानि। षड़ाननरसः।
शिरोरोगाधिकारे,—चन्द्रकान्तिरसः। योगाः।
स्त्रीरोगाधिकारे,—योगाः। लक्षणालौहं।
बालरोगाधिकारे,—बालरसः।
विषाधिकारे,—नागताम्ररसः। विषहरीवर्त्तिः। कर्पूररसः। अष्टादशविषचिकित्सा।
वृष्याधिकारे,—सिद्धवटिका। जलयोगिकं। महाभ्रवटिका। मन्थानभैरवरसः। कामदेवरसः। विजयचूड़रसः। शम्भुसुन्दररसः। हेमाद्रिरसः। लौहामृतं। अभ्रसुन्दररसः। नीलकण्ठरसः। चतुर्मुखरसः। गुणमहोदधिः। न्टपवल्लभः। महाज्ञाराभ्रकं।
पारदादीनां संस्कारप्रक्रिया। दोलायन्त्रं। पातालयन्त्रं। डमरुयन्त्रं। लवणयन्त्रं। पुटयन्त्रं। कच्छपयन्त्रं। भूधरयन्त्रं। हंसपाकयन्त्रं। बालुकायन्त्रं। जलयन्त्रं। त्रिसंघटयन्त्रं। चक्रयन्त्रं। नियामक-पित्त-रसमारक-गुड़ुची-पञ्चपित्त-अम्ल-क्षार-गिरिसारादिगणकथनञ्च।

No. 1617. त्रिपुरापद्धतिः।

Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 33. Lines, 9 on a page. Extent, 519 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Káḍidá Thána, Siuḍi, Zillah Bírabhúm, Kuladánanda Sen. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Tripurá-paddhati. A manual for the worship of Tripurá—a form of Durgá. Made up of extracts from the leading Tantras.

Beginning. सभाध्युपरतं कान्तमेकदा विजने मुदा।
परमानन्दसन्दोहमुदितं प्राह पार्व्वती॥

श्रीमन्नाथ तवानन्दकारणं ब्रूहि शङ्कर।
योगीन्द्रोपास्यदेवेश प्रेमपूर्णसुधानिधे॥
कृपास्ति यदि मे शम्भो सुगोप्यमपि कथ्यतां।
श्रीशङ्कर उवाच।
निर्भरानन्दसन्दोहः शक्तिभावेन जायते।

End. पूजापूर्व्वोदिते पीठे नै+त्याद्यैश्च घारकैः।
मा+भिर्द्दिग्भीशा +प्रयोगाः पूर्व्ववन्मताः॥

Colophon. इति त्रिपुरापद्धतिः समाप्ता।

विषयः। त्रिपुरासुन्दर्य्या मन्त्रोद्धारादिप्रकारादिनिर्द्देशानन्तरं ध्यानस्तोत्रकवचपुरश्चरण-प्रणालीकथनपूर्व्वकं प्रयोगनिरूपणं।

No. 1618. योगामृतं।

Substance, country-made paper, 19 × 4 inches. Folia, 321. Lines, 7—8 on a page. Extent, 11,700 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1697. Place of deposit, Gopálapur, Zillah Bírabhúm, Vinodavihárí Kavirája. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Yogámṛita. A treatise on the practice of medicine and therapeutics. By Gopála Sena, Kavirája, of Dvárandhá. A modern work. Contents given in Sanskrit.

Beginning. आयुर्व्वेदपयोनिधिं सुकृतिभिर्न्निर्म्मथ्य यत् प्रोद्धृतं
लोकानां हितकाम्यया गदजराप्रध्वंसि वीर्य्यप्रदं।
मान्यानां कृपयाच हर्षितमना योगामृतं शाश्वतं
सीतानाथपदं विभाव्य तनुते गोपालनामा भिषक्॥
अत्र ये सन्ति योगास्ते श्रुतदृष्टगदापहाः।
बलमेधाग्निजनना आयुषो दैर्घ्यकारकाः॥
चेतायाः प्राणिनः सर्व्वान् व्याधिशत्यातिपीड़ितान्।
दृष्ट्वानुकम्पया ब्रह्मा तत् प्रशान्त्यै व्यचिन्तयत्॥

End. नगरी नगरस्येव रथस्येव रथी यथा।
शरीरस्य च मेधावी कृत्येष्ववहितो भवेत्॥
इति योगामृते सुस्थाधिकारः।

शाके रारुाङ्कतर्कक्षितिपरिगणिते मासि शुक्रे वलक्षे
पक्षे नत्वा मुरारेः पदयुगकमलं सर्व्वकामैकसिद्धि ।
आलोक्यानेकशास्त्राण्यपि गदकलितानन्दहेतुं स++
ग्रन्थं योगामृताख्यं व्यरचयदधुना वैद्यगोपालदासः ॥ शकाब्दाः १६९२ ।
सेनभूमिसमाजान्तर्द्दारन्धाग्रामवासिनः ।
गोपालस्य प्रयत्नेन ग्रन्थोऽयमजनि द्रुतं ॥
समाप्तश्चायं ग्रन्थः । शकाब्दाः १६९७ ।

विषयः । आयुर्व्वेदागमविवरणं । मानादिपरिभाषाकीर्त्तनं । वैद्यलक्षणं । तत्कृत्यनिरूपणादिकं ।

ज्वराधिकारे,—नवज्वरे वर्ज्जनीयनिरूपणं । एवं परत्र सर्व्वस्मिन् रोगे ज्ञेयं । रेचनवमनादिविधानं । पाचनविधिः । नागरादिपाचनं । कलिङ्गादिपाचनं । पटोलादिपाचनं । द्राक्षादिपाचनं । पिप्पल्यादिपाचनं । निम्बादिपाचनं । आमलक्यादिपाचनं । चातुर्भद्रादिलेहिका । मधुपिप्पल्यादियोगः । नवाङ्गयोगः । मधुकादियोगः । गुडूच्यादिपाचनं । कण्टकार्य्यादिपाचनं । अमृताष्टकयोगः । क्षुद्रादिपाचनं । धान्यपटोलादिपाचनं । पञ्चकोलादिपाचनं । दशमूलादिपाचनं । अञ्जनविधिः । अष्टाङ्गावलेहिका । पञ्चमूल्यादियोगः । बृहन्नवाङ्गयोगः । बृहद्गुडूच्यादिपाचनं । चतुर्द्दशाङ्गपाचनं । अष्टादशाङ्गपाचनं । भार्ग्यादिपाचनं ॥ कार्व्यादिपाचनं । मातुलुङ्गादिपाचनं । कुलत्थादिलेपः । निदिग्धिकादियोगः । गुड़पिप्पली । मुस्तकादिपाचनं । वासादिपाचनं । स्वल्पभार्ग्यादिपाचनं । भार्ग्यादियोगः । दार्व्वादिपाचनं । मधुकादिपाचनं । नस्यविधिः । अष्टाङ्गधूपः । नवज्वराङ्कुशः । ज्वरधूमकेतुः । शीतभञ्जिरसः । ज्वरभैरवरसः । त्रिपुरभैरवरसः । नवज्वरेभसिंहरसः । रत्नगिरिरसः । प्रचण्डरसः । नवज्वरेभाङ्कुशरसः । मृत्युञ्जयरसः भेदिज्वराङ्कुशरसः । चिन्तामणिरसः । शीतारिरसः । ज्वरारिरसः । हिङ्गुलेश्वररसः । तालाङ्करसः । कफकेतुवटिका । श्लेष्मकालानलरसः । चन्द्रशेखररसः । ज्वरमुरारिरसः । ज्वरान्तकरसः । पञ्चाननरसः । वाड़वानलरसः । सौभाग्यवटिका । सन्निपातभैरवः । स्वच्छन्दभैरवः । पर्णखण्डरसः । चण्डेश्वररसः । किरातादिरसः । चक्रेश्वररसः । ज्वराशनिरसः । अर्द्धनारीश्वररसः । चूड़ामणिरसः । वेतालरसः । कफकेतुरसः । मृतसञ्जीवनरसः । मृत्युञ्जयरसः । वैद्यनाथवटिका । अभिन्यासहररसः । कपिलेश्वररसः । सन्निपातगजकेशरितैलं । दशमूलतैलं । गुण्डुकरसः । महाज्वराङ्कुशरसः । ज्वरनागमयूरचूर्णं । हरिहररसः । चातुर्थकारिरसः । ज्वरारिरसः । सर्व्वज्वरलौहः । ज्वराङ्कुशरसः । महासर्व्वज्वरलौहः । चन्दनाद्यलौहः । दरदयोगः । बृहत्सुदर्शन-

विषयः । चूर्णं । भैरवचूर्णं । पिप्पल्याद्यघृतं । दशमूलषट्पलकघृतं । महाषट्पलकघृतं । वासाद्यघृतं । षट्कटुतैलं । लाचाद्यतैलं । महाषट्कज्वरतैलं । पिप्पल्याद्यतैलं । मध्यमलाचाद्यतैलं । बृहत्लाचाद्यतैलं । महालाचाद्यतैलं । अगुर्व्वाद्यतैलं । बिल्वादिपञ्चमूली । गुड़्च्यादिचतुर्द्दशाङ्गयोगः । निद्राकरणचिकित्सा । दूर्व्वाद्यतैलं । आहाराख्यज्वरचिकित्सायां मन्त्रादिनिरूपणं । माहेश्वरकवचं । अपराजितधूपकथनं । नक्षत्रविशेषे ज्वरादिचिकित्सा । सामान्यतः पथ्यापथ्यनिरूपणं ।

अतिसाराधिकारे,—बिल्वपञ्चकादिपाचनं । पाठादिपाचनं । किरातादिपाचनं । मुस्तकादिपाचनं । बृहत्ह्रीवेरादिपाचनं । धान्यादिपाचनं । उशीरादिपाचनं । पञ्चमूल्यादिपाचनं । शुण्ठ्यादिपाचनं । जम्ब्वाद्यादिपाचनं । व्योषाद्यचूर्णं । कनकसुन्दररसः । लोकनाथरसः । प्राणेश्वररसः । कल्पतरुरसः । आनन्दभैरवरसः । धान्यपञ्चकपाचनं । बृहद्गङ्गाधरचूर्णं । कुमुदादिलेपः । अभयनृसिंहरसः । आनन्दभैरवरसः । मृतसञ्जीवनरसः । जीरकाद्यचूर्णं । वत्सकादिपाचनं । कुटजपुटपाकः । कुटजावलेहः । नारायणचूर्णं । बृहत्कुटजावलेहः । कुटजाष्टकं । क्षीरद्रुमाद्यघृतं । पथ्यापथ्यनिरूपणं ।

ग्रहण्यधिकारे,—चित्रगुड़िकादिः । त्रिफलादियोगः । नागराद्यचूर्णं । पाठाद्यचूर्णं । जातीफलादिचूर्णं । पाठापञ्चकं । महाभैरवी । मध्यनायिचूर्णं । नागार्ज्जुनवटिका । ग्रहणीकवाटः । बृहन्नायिचूर्णं । पूर्णकलावटिका । जातीफलाद्यवटिका । पाणिभक्तवटिका । ग्रहणीगजेन्द्रलेहः । ग्रहणीगजेन्द्रवटिका । पूर्णचन्द्ररसः । त्रिभुवनविजयचूर्णं । स्वर्णपर्पटीवटिका । वड़वामुखरसः । लवङ्गादिचूर्णं । बृहल्लवङ्गादिचूर्णं । वङ्गसेनोक्तबृहल्लवङ्गादिचूर्णं । लौहपर्प्पटी । पञ्चामृतपर्प्पटी । स्वर्णपर्प्पटी । विजयापर्प्पटी । मदनमोदकः । रसपर्प्पटी । ताम्रयोगः । बृहदग्न्यादिमोदकः । जातीफलाद्यमोदकः । महाभ्रवटिका । मस्तुरघृतं । शुण्ठीघृतं । चित्रकघृतं । चाङ्गेरीघृतं । मरिचाद्यघृतं । महाष्टपलकघृतं । स्वल्पचुक्रमध्वादियोगः । चुक्रसन्धानं । पथ्यापथ्यनिरूपणं ।

सङ्ग्रहग्रहण्यधिकारे,—मस्तुरघृतं । कामचारमण्डूरं । बृहल्लवङ्गाद्यचूर्णं । कञ्चटावलेहः । बृहत्कञ्चटावलेहः । मार्कण्डेयचूर्णं । गुणमहोदधिरसः । ग्रहणीकवाटः । महत्पानीयभक्तवटिका । ग्रहणीकवाटरसः । हंसपोट्टलिरसः । महत्श्रीफलतैलं । बिल्वतैलं । पथ्यापथ्यनिरूपणं ।

अर्शोऽधिकारे,—विविधलेपाः । चतुःसममोदकः । प्राणदागुटिका । शाल्मायनमोदक । मानिभद्रमोदकः । स्वल्पशूरणमोदकः । बृहच्छूरणमोदकः । विजयचूर्णं । शूरणपिण्डी । लवणोत्तमाद्यचूर्णं । नागार्ज्जुनप्रयोगः । गुड़भल्लातकप्रयोगः । श्रीबाहुसालगुड़प्रयोगः । व्योषाद्यघृतं । सिंहामृतघृतं । कुटजावलेहः । कुटजरसक्रिया ।

विषयः। नागराद्यघृतं। रास्नादिघृतं। पञ्चकोलाद्यघृतं। अजापञ्चकघृतं। निर्गुण्डीघृतं। बलाद्यघृतं। चन्दनाद्यतैलं। मध्यचन्दनाद्यतैलं। परिमाणपारिजातस्यमहाचन्दनाद्यतैलं। बलाद्यघृतं। पथ्यापथ्यनिरूपणं।

कासरोगाधिकारे,—पञ्चमूल्यादि-क्वाथादियोगाः। कटफलादिपाचनं। मरिचाद्यचूर्णं। समशर्करचूर्णं। व्योषान्तिकागुड़िका। महातालीशाद्यमोदकः। मृगाङ्करसः। वृहत्कुलत्थगुड़ः। कासमंहारभैरव। आर्द्रकरसायनं। गुणमहोदधिः। विजयवटिका। जयवटिका। नागार्ज्जुनवटिका। राजमृगाङ्कः। दशमूलघृतं। दशमूलाद्यघृतं। दशमूलषट्पलकघृतं। कण्टकारिघृतं। वृहत्कण्टकारिघृतं। रास्नाद्यघृतं। महाकालेश्वररसः। व्याघ्रीहरीतकी। अगस्त्यहरीतकी। पथ्यापथ्यनिरूपणं।

हिक्काश्वासाधिकारे,—नागरगुड़िकादियोगाः। शुष्कमूलकयूषादिप्रयोगः। तालीशादिवटकः। सूर्य्यावर्त्तरसः। श्वासकुठाररसः। श्वासभैरवरसः। अश्वत्थादिमोदकः। मेघडम्बररसः। शिलातालरसः। हासरसायनलौहः। हिंस्राद्यघृतं। तेजोवत्याद्यघृतं। शृङ्गिगुड़घृतं। लवङ्गाद्यचूर्णं। भार्गीगुड़ः। कुलत्थगुड़ः। पथ्यापथ्य-कथनं।

स्वरभेदाधिकारे,—कण्टकारिघृतं। भृङ्गराजघृतं। चव्यादिघृतं। ब्राह्मीघृतं। भैरवरसः। कर्पूरादिचूर्णं। पथ्यापथ्यनिरूपणं।

रुच्यधिकारे,—नानायोगाः। कलहकाञ्जिकं। तिन्तिड़ीपालकं। सुधानिधिरसः। पथ्यापथ्यकथनं।

छर्द्यधिकारे,—नानायोगाः। विम्बगुड़ः। कुमुदेश्वररसः। एलादिचूर्णं। पद्मकाद्यघृतं। पथ्यापथ्यकथनं।

तृष्णाधिकारे,—नानायोगाः। विदारीघृतं। महोदधिरसः। पथ्यापथ्यविवेचनं।

मूर्च्छाधिकारे,—नानायोगाः। जीवन्त्याद्यघृतं। पथ्यापथ्यकथनं।

मदात्ययाधिकारे,—नानायोगाः। शीतलरसः। पुनर्नवाघृतं। अष्टाङ्गलवणं। पथ्यापथ्यकथनं।

दाहाधिकारे,—नानायोगाः। प्राणेश्वरमोदकः। दाहदैन्यहरतैलं। विविधलेपाः। पथ्यापथ्यनिरूपणं।

उन्मादाधिकारे,—नानायोगाः। सिद्धार्थलेपः। महेश्वरधूपः। उन्मादभञ्जिनी वटिका। शिवाघृतं। महाकल्याणघृतं। चैतसघृतं। महापैशाचिकघृतं। लशुनाद्यघृतं। शतावरीतैलं। उन्मादभञ्जनतैलं। उन्मादगजाङ्कुशः। भूताङ्कुशरसः। लक्ष्मीविलासरसः। पथ्यापथ्यनिरूपणं।

अपस्माराधिकारे,—नानायोगाः। अपस्मारविनाशिनी वटिका। अपस्मारारिवटिका।

विषयः। बृहत्खदिरादिवटिका। मुखरोगकुलान्तकरसः। हिङ्गुलेश्वररसः। पथ्यापथ्यकथनं।

कर्णरोगाधिकारे,—नानायोगाः। क्षारतैलं। अपामार्गमूलतैलं। सर्वर्जिकातैलं। दशमूलतैलं। बिम्बतैलं। लशुनाद्यतैलं। पञ्चकषायचूर्णं। जम्ब्वाद्यतैलं। बृहच्छम्बूकाद्यतैलं। महाशम्बूकाद्यतैलं। निम्बाद्यतैलं। धुस्तुरतैलं। कुष्ठाद्यतैलं। शतावरीतैलं। कर्णरोगारिरसः। रास्नागुग्गुलुवटिका। पथ्यापथ्यनिरूपणं।

नानारोगाधिकारे,—व्योषादिकचूर्णं। कलिङ्गाद्यतैलं। करवीराद्यतैलं। चित्रकतैलं। चित्रहरीतकी। कनकसुन्दररसः। पीनसारिरसः। नासापाकारिरसः। व्योषादिगुड़िका। आर्द्रकगुड़ः। पथ्यापथ्यकथनं।

नेत्ररोगाधिकारे,—नानायोगाः। अञ्जनादिकथनं। विविधलेपाः। बिल्वाञ्जनं। अयोगुग्गुलुः। बृहद्वासकादिः। अजादिघृतं। बृहदन्याद्यघृतं। दन्तवर्त्तिः। पाटलाद्यघृतं। गुड़िकाञ्जनं। शशकाद्यघृतं। सुखावतिवर्त्तिः। चन्द्रोदयावर्त्तिः। कुमारिकावर्त्तिः। दृष्टिप्रसादनीवर्त्तिः। चन्द्रप्रभावर्त्तिः। नागार्ज्जुनाञ्जनं। नयनसुखवर्त्तिः। शङ्खादिवर्त्तिः। शस्त्रकर्म्मकरणे सुश्रुतोक्तविधिः। अन्यविषगुड़िकाञ्जनं। त्रिफलाघृतं। महात्रिफलाघृतं। भृङ्गराजाद्यतैलं। विविधधूपकथनं। अमृताद्यघृतगुग्गुलुः। बृहन्मित्रवटिका। नयनचन्द्रलौहः। वासाद्यघृतगुग्गुलुः। पथ्यापथ्यकथनं।

शिरोरोगाधिकारे,—नानायोगाः। शताङ्गाद्यतैलं। बृहज्जिरकाद्यतैलं। षड्बिन्दुतैलं। गुञ्जातैलं। बृहद्गुञ्जातैलं। अपामार्गतैलं। नस्यविधिः। यष्ट्याद्यघृतं। मयूराद्यघृतं। वरुणादिघृतं। व्याघ्रिशार्दूलतैलं। बृहद्दशमूलतैलं। दशमूलतैलं। महादशमूलतैलं। महारुद्रतैलं। शिरःशूलाद्रिरसः। कफकेतुरसः। श्लेष्मशैलेन्द्ररसः। पथ्यापथ्यनिरूपणं।

प्रदराधिकारे,—नानायोगाः। अशोकचूर्णं। अश्वगन्धाद्यघृतं। शीतकल्याणघृतं। बृहच्छतावरीघृतं। अशोकघृतं। चन्दनाद्यचूर्णं। प्रदरान्तकरसः। प्रदरारिरसः। पथ्यापथ्यनिरूपणं।

मदनगदहरोगाधिकारे,—नानायोगाः। गुञ्जितैलं। मालत्यादिघृतं। पलाशादितैलं। अजमोदादिघृतं। फलघृतं। बृहत्फलघृतं। अश्वगन्धाघृतं। शिशुकल्पद्रुमघृतं। लोमशातनार्थं शङ्खभस्मादिलेपकथनं। क्षारतैलं। पथ्यापथ्यनिरूपणं।

सूतिकारोगाधिकारे,—मधूकादियोगः। कपित्थादियोगः। कुशादियोगः। सुखप्रसवार्थं नानाविधयोगकथनं। सूतिकादशमूलपाचनं। ह्रीवेरादिपाचनं। पिप्पल्यादिचूर्णं। गुड़ूच्यादिपाचनं। वज्रकाञ्जिकं। पञ्चजिरकगुड़िका। स्तन्यविशुद्ध्यर्थं विविधलेपकथनं। मुण्डीतैलं। भद्रोत्कटाद्यवलेहः। पिप्पल्याद्यघृतं। गङ्गाधररसः। सूतिकारि-

विषयः। मेथिमोदकः। पूगरसायनं। पूर्णचन्द्ररसः। आनन्दमदनरसः। गोक्षुरमोदकः।

आसवाधिकारे,—उशीरासवकथनं। पिप्पल्याद्यासवकथनं। मध्वासवकथनं। लोध्रासवकथनं। बव्बुलारिष्टकथनं। द्राक्षारिष्टकथनं। दशमूलारिष्टकथनं।

स्नेहाधिकारे,—घृतादिस्नेहगुणनिरूपणं।

स्वेदाधिकारे,—लवणादियोगकथनं

वमनाधिकारे,—पञ्चकषायकथनं। नानायोगकथनं।

विरेचनाधिकारे,—पिप्पल्यादिपाचनं। नानायोगाः। अभयामोदकः। वैद्योत्तमावटिका। इच्छाभेदीरसः।

अनुवासनाधिकारे,—नानायोगकथनं।

निरूहाधिकारे,—नानायोगाः।

नस्याधिकारे,—नानायोगाः।

धूमाधिकारे,—नानायोगाः।

आश्चोतनतर्पण-पुटपाकाधिकारेषु,—तत्प्रक्रियाकथनं।

दिनाचाराधिकारे,—भोजनीयद्रव्यादिविधानं।

स्वस्थाधिकारे,—ऋतुविशेषे भक्ष्यद्रव्यविशेषादिनिरूपणं। इति योगामृतविवरणं॥

No. 1619. मन्त्रचिन्तामणिः।

Substance, country-made paper, 8 × 4 inches. Folia, 42. Lines, 7 on a page. Extent, 932 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1865. Place of deposit, Phádidhá, Zillá Vírabhúma, Thána Siudí, Bábu Kuladánanda Sena. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Mantra-chintámaṇi. A compilation of the rules, rituals, hymns, and instructions for the worship of Vaṭuka Bhairava, a companion of S'iva, and often taken for S'iva himself. This divinity is worshipped whenever there is a serious case of illness in a house, or a sudden misfortune is apprehended. When the worship is not practicable, or inconvenient, one particular hymn in praise of the divinity, called *Vaṭuka-bhairava-stava* is religiously recited, morning and evening, in the hearing of the patient until he is cured. Anonymous.

Beginning. नत्वा गुरुं गणाध्यक्षमम्बां वाग्विमलप्रदां।
साधकाभीष्टसंसिद्धौ वक्ष्ये भैरवपद्धतिम्॥

प्रणवमाद्ये समुच्चार्य्य वटुकाय आपदुद्धरणाय,——

End. सिद्धमन्त्रं प्रकुर्व्वीत काम्यकर्म्माणि साधकः ।
पूर्व्वोक्तानि महादेवि सिध्यन्त्येव न संशयः ॥

Colophon. इति मन्त्रचिन्तामणौ श्रीवटुकभैरवमन्त्रविधानं समाप्तं ।
संवत् १८६५ । मार्गशुदि ॥

विषयः । तत्र वटुकभैरवमन्त्रस्य ऋष्यादिकथनं । पुरश्चरणं । तत्र प्रयोगः । मन्त्रसन्न्यादिकथनं । गायत्र्यादिकथनं । वह्निमातृकादिनिरूपणं । सिंहवीजन्यासादिकथनं । विशेषार्घ्यस्थापनादिविधिः । प्रमथाद्यावरणार्चनविधिः । रुद्राक्षमालाभिमन्त्रणादिकीर्त्तनं । बलिदानविधिः । सात्त्विकराजसिकभेदेन तद्द्वैविध्यकथनं, लक्षणादिकथनञ्च । दीपदानविधिः । आकर्षणविद्वेषणादिकर्म्मसु घृततैलभेदादिनिरूणं । धारणयन्त्रलक्षणादिकं । सात्त्विकध्यानकथनानन्तरं राजसध्यानकथनं । वन्ध्याचिकित्सा । त्रिपुण्ड्रकधारणोपयोगिभस्मसाधनद्रव्यादिनिरूपणं । प्रवालाभौषधनिरूपणं । आपदुद्धरणकथनञ्च ।

No. 1620. कार्त्तवीर्य्यार्ज्जुनदीपदानप्रयोगः ।

Substance, country-made paper, 8 × 4 inches. Folia, 21. Lines, 9 on a page. Extent, 337 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Pháḍidhá, Tháná Siuḍi, Zillá Vírabhúma, Bábu Kuladánanda Sena. Appearance, old. Prose. Correct.

Kárttaviryárjuna-dípadána-prayoga. A manual for dedicating lighted lamps to Kárttavíryárjuna, or Arjuna the son of Kritavírya, a monster with a thousand arms, who was a great king, probably the same whom the Jains look upon with great respect as a universal monarch of great sanctity. The dedication is made in the months of Vaisakha, S'rávana, A's'vina, Kártika, Agrahayaṇa, Pausa, Mágha and Phálguṇa. By Kámalákara Bhaṭṭa, son of Rámakrishṇa Bhaṭṭa, and grandson of Náráyaṇa Bhaṭṭa. A work on this subject has been noticed under No. 237 (*ante* Vol. I, p. 125); but it is by a different author.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ कार्त्तवीर्य्यदीपदानविधिः । तत्र वसन्त-हेमन्त-शिशिरेषु वर्षा-शरदोर्वा वैशाख-श्रावणाश्विन-कार्त्तिक-मार्गशीर्ष-पौष-माघ-फाल्गुणमासेषु शुक्लपक्षे कृष्णपक्षे वा पञ्चम्यवधि वा विशेषतः ।

End. श्रीमन्नारायणाख्यात् समजनि विबुधो रामकृष्णाभिधान-
स्तत्सूनुः सर्व्वविद्याम्बुधिनिजचुलुकीकारतः कुम्भजन्मा ।
दृष्ट्वा नानानिबन्धान् व्यरचयदतुलं ग्रन्थमन्त्राकराख्यः
पित्रोः पादाब्जसङ्गी रघुपतिपदयोः स्वाश्रमं प्रार्थयंश्च ॥

Colophon. इति श्रीनारायणभट्टसूनुमहामहोपाध्यायरामकृष्णभट्टात्मजकमलाकरभट्टकृतः श्रीकार्त्तवीर्य्यार्ज्जुनदीपदानप्रयोगः सम्पूर्णः ॥

विषयः । कार्त्तवीर्य्यार्ज्जुनमुद्दिश्य दीपदाने मासनक्षत्रतिथ्यादिनिरूपणं । तत्र आकर्षण-मारणोच्चाटनादौ स्वर्णरौप्यादिपात्रभेदेन दीपदानविधिः । तत्र तत्र गोमहि-षादिघृतव्यवस्थापनं । घृतादिपरिमाणकथनञ्च । वर्त्तिनिर्म्माणदानादिवि-धानं । सम्भारादिदानविधिः । आरम्भकाले शकुनादिना शुभाशुभज्ञानकथनं । दीपप्रयोगः ।

No. 1621. सिंहसिद्धान्तसिन्धुः ।

Substance, country-made paper, 8 × 4 inches. Folia, 257. Lines, 9—10 on a page. Extent, 5,492 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Pháḍidhá, Tháná Siuḍi, Zillá Vírabhúma, Bábu Kuladánanda Sena. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Siñha-siddhánta-sindhu. A handbook of Vaishṇava religious duties, diurnal, periodical and optional, including the several feasts and fasts enjoined in the Vaishṇava Calendar. By S'ivánanda Gos'vámí, son of Jagannivása Gos'vámí.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ नित्य + + प्रयोगः । तत्र श्रीमान् साधकः प्रमाणोक्त-लक्षणे ब्राह्मे मुहूर्त्ते दक्षिणावयवेन शय्यायाः समुत्थाय स्वेष्टं देवं स्मृत्वा वाम-चरणं पृथिव्यां विन्यस्य उत्थाय स्वभवनाद् बहिर्निर्गत्य आवश्यकं विधाय,——

End. मोक्षैकसारां धनदैकसारां विद्यैकसारां शृणु सिद्धविद्यां ॥

Colophon. इति श्रीमद्गोस्वामिजगन्निवासात्मजगोस्वामिश्रीशिवानन्दविरचिते सिंहसिद्धा-न्तसिन्धौ एकचत्वारिंशत्तरङ्गः ।

विषयः । सामान्यतो नित्यपूजाविधानं । तत्र प्रातःसपर्य्यामूर्त्तेः निर्म्माल्यादिकमपकृष्य दन्तधावनस्नानादिविधानकर्त्तव्यता । नित्यपूजाप्रयोगबाहुल्यं । सन्ध्याविधाना-वश्यकता । वैदिकतर्पणमनुष्ठाय तान्त्रिकतर्पणकर्त्तव्यता । शक्तिसूर्य्यमन्त्रोपा-

विषयः। सकादीनां विशेषकथनं। भूतशुद्धिप्रकारकीर्त्तनं। प्राणायामस्वरूपकथनं। प्राणप्रतिष्ठाविधिः। मातृका-केवल-संहार-सृष्टिस्थित्यादिन्यासनिरूपणं। श्रीकण्ठादिना मातृकान्यासकथनं। केशवादिमातृकान्यासादिकथनञ्च। पञ्चायतनपूजाविधानं। शिवाय षोड़शोपचारदानमन्त्रकथनं। तत्र तत्र श्रासनादिनिरूपणञ्च। होमविधानं। विस्तरतो नित्यपूजानुष्ठानाशक्तौ सङ्क्षेपेण पूजाविधानं। शक्तस्य सङ्क्षेपपूजाकरणे दोषकथनं। सूतकादौ नित्यपूजाकर्त्तव्यताविधानं। दीक्षाविधानं। दीक्षालक्षणं। श्राणवी-शाक्तेयी-शाम्भवीभेदेन दीक्षायास्त्रैविध्यकथनपूर्व्वकं तत्तल्लक्षणकीर्त्तनं। पुस्तकलिखितमन्त्रजापसिद्धिहानिकथनं। गुरुभक्तिमाहात्म्यं। गुरुलक्षणं। मध्यदेशकुरुक्षेत्रादिवासिनां गुरूणां श्रेष्ठत्वकथनं। गौड़-तैल-मागध-केरलादिवासिनां गुरूणां मध्यमत्वकीर्त्तनं। कर्णाट-काश्मीर-कलिङ्ग-कामरूपादिवासिनां गुरूणामधमत्वनिरूपणञ्च। दुष्टलक्षणं। गृहस्थस्य भिक्षु-वानप्रस्थादिभ्यो मन्त्रग्रहणे दोषकथनं। पित्रादिभ्यो मन्त्रग्रहणे दोषः। प्रतिलोमदीक्षानिषेधः। स्त्रिया श्रपि गुरुत्वकथनं। गुरुणा सार्द्धं ऋणादानक्रयविक्रयादिनिषेधः। गुरौ मनुष्यज्ञाने दोषः। शिष्यलक्षणं। निन्दितशिष्यपरिग्रहे दोषः। गुरुशिष्यपरीक्षाप्रकारः। शूद्रादिभ्यः प्रणवादियुक्तमन्त्रदाननिषेधः। मन्त्राणां ब्रह्मक्षत्रादिभेदकथनं। मन्त्राणां पुं-स्त्र्यादिदैवतादौ दोषादोषनिरूपणं। तेषां सुप्तप्रबुद्धत्वादिनिर्णयः। मन्त्रदोषाः। मन्त्राणां बालत्वादिनिरूपणं। तेषां दीप्तक्षुधार्त्तत्वादिकथनं। मन्त्रदोषनिरसनोपायकीर्त्तनं। मन्त्राणां दशविधसंस्कारनिरूपणं। मन्त्रमेलनप्रकारः। गणमैत्रीविचारः। राशिचक्रादिनिर्म्माणप्रकारः। पाञ्चभौतिकचक्रादिनिरूपणं। सिद्धसाध्यादिनिरूपणं। वर्णशोधनप्रकारः। ऋणधनशोधनकथनं। षट्पदचक्रादिकथनं। मन्त्रग्रहणे मासतिथ्यादिनिरूपणं। शिवमन्त्रावलीनिरूपणं। तत्र मन्त्रविशेषेण ध्यानगायत्र्यादिनिरूपणं। दक्षिणामूर्त्तिमन्त्रादिनिरूपणं। चिन्तामणिमन्त्रादिनिरूपणं। भैरवमन्त्रादिनिरूपणं। वटुकमन्त्रादिनिरूपणं। गजाश्वादिप्रयोगः। ऊर्द्धाम्नायप्रशंसा। तन्माहात्म्यकथनञ्च। पराप्रसादमन्त्रनिरूपणादिकं। प्रपञ्चन्यास-यवनन्यासादिकथनं। दैवतन्यास-महाषोढ़ादिन्यासकथनञ्च। ब्राह्मणस्य सर्व्वथैव सात्त्विकबलिदानकर्त्तव्यता। त्र्यम्बकमन्त्रनिरूपणादिकम्। श्रत्र कामनाविशेषे होमविशेषविधानं। मन्त्रविचारप्रकरणेऽस्मिन् सर्व्वत्र प्रयोगनिरूपणमस्ति। एवं परत्र। भुवनेश्वरीमन्त्रनिरूपणादिकं। मातङ्गीमन्त्रनिरूपणादिकं। उच्छिष्टचाण्डालिनीमन्त्रादिकथनञ्च। दुर्गामन्त्रविधानादिकं। बालाया मन्त्रादिनिरूपणं।

No. 1622. विलक्षणचतुर्द्दशकं ।

Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 2. Lines, 5 on a page. Extent, 29 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mayanáḍála, Post Khayarásula, Zillá Vírabhúma, Bábu Nandalála Mukhyopádhyáya. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Vilakshaṇa-chaturdas'aka. A poem in 14 stanzas on the relation of Chaitanya to Krishṇa. By Sadás'iva Kavirája Gos'vámí.

Beginning. मुमोच विषयस्पृहां व्रजविलासिनीनागरः
करोति चरितं मुनेर्मुनिविचिन्त्यपादाम्बुजः ।
तटे लवणवारिधेः खपिति दुग्धसिन्धुं जहौ
विलक्षणविचेष्टितो विहरते शचीनन्दनः ॥ १ ॥

End. विलक्षणचतुर्द्दशप्रमितपद्यमत्यद्भुतं
सदाशिवरसज्ञया सरसमेतदास्वादितं ।
शचीसुतपदाम्बुजे निविड़भक्तियोगप्रदं
विशन्तु सुखसागरे परिपठन्तु सन्तश्चिरं ॥ १५ ॥

Colophon. इति श्रीसदाशिवकविराजगोस्वामि विरचितं विलक्षणचतुर्द्दशकं समाप्तम् ।

विषयः । शचीनन्दनस्य श्रीकृष्णावताराद् वैलक्षण्यकथनपूर्व्वकं तदीयचेष्टादिवर्णनं ।

No. 1623. गङ्गादेवीस्तोत्रं ।

Substance, country-made paper, 13 × 4½ inches. Folia, 2. Lines, 7 on a page. Extent, 48 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mayanáḍála, Post Khayarásula, Zillá Vírabhúma, Bábu Nandalála Mukhyopádhyáya. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Gaṅgádeví-stotra. A poem in praise of Gaṅgádeví, daughter of Nityánanda, the coadjutor of Chaitanya. By Abhiráma Gos'vámí.

Beginning. श्रीराधा युगप+रिव मुदितौ संश्लेषभावौ मिथः
प्रेमाविष्टतया पुरा विगलितौ तद्वस्तु गङ्गाखनौ ।
सा त्वं सूर्य्यसुता सुता हि कृपया जाताधुनाधीश्वरी
नित्यानन्दसुते प्रसीद गदितं प्रेम्णो वरी मञ्जरी ॥

End. गोपालोऽहं प्रसिद्धो विरचनमनतं रामदासो हि नाम्ना
स्तोत्रं शास्त्रार्थसारं कलिमलमथनं देवि भृत्यस्तवास्मि ।
किन्त्वज्ञस्याननेमे भगवति कृपया वाचि+ + + + यत्
तत् सम्पूर्णं भवेत्त्वत्पदयुगकमले चार्पितश्चास्तु नित्यं ॥

Colophon. इति श्रीअभिरामगोस्वामिनाविरचितं श्रीमतीगङ्गादेवीस्तोत्रं सम्पूर्णं ।

विषयः । नित्यानन्दतनयाया गङ्गायाः स्तवनं ।

No. 1624. गौराङ्गस्मरणैकादशकं ।

Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folium 1. Lines, 14. Extent, 24 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mayanáḍála, Post Khayarásula, Zillá Vírabhúma, Bábu Nandalála Mukhyopádhyáya. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Gauránga-smaraṇaikádas'aka. Eleven stanzas in praise of Gauráṅga. By Vis'vanátha Chakravartí.

Beginning. श्रीगौराङ्गमहाप्रभोश्चरणयोर्या केशशेषादिभिः
सेवागम्यतमा स्वभक्तविहिता लौल्येस्तु या लभ्यते ।
तां तन्मानसिकस्मृतिं प्रथयितुं भाव्यां सदा सत्तमैः
स्तौमि प्रात्यहिकं तदीयचरितं श्रीमन्नवद्वीपजं ॥

End. श्रीगौराङ्गविधोः स्वधामनि नवद्वीपेऽष्टकालोद्भवां
भाव्यां भव्यगणेन गोकुलविधोर्लीलास्मृतिर्याहशी ।
लीलां द्योतयदेतदेकदशकं प्रीत्यन्वितो यः पठेत्
तं प्रीणाति सदैव यः करुणया तं गौरमध्येम्यहं ॥

Colophon. इति श्रीविश्वनाथचक्रवर्त्तिना विरचितं गौराङ्गस्मरणैकादशकं समाप्तम् ।

विषयः । गौराङ्गस्तवनं ।

No. 1625. वैष्णवाभिधानं ।

Substance, country-made paper, 7 × 4 inches. Folia, 3. Lines, 11 on a page. Extent, 48 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mayanáḍála, Post Khayarásula, Zillá Vírabhúma, Bábu Nandalála Mukhyopádhyáya. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Vaishṇavábhidhána. The names and titles of the followers and companions of Chaitanya. By Devakinandana Kavirája.

Beginning. प्रणम्यादौ कृपादृष्टिं कृतार्थीकृतभूतलं ।
सर्व्ववाञ्छाकल्पतरुं श्रीगुरुं पुरुषोत्तमं ॥
महायशोमहाभागान् महापतितपावनान् ।
महाभागवतान् सर्व्वान् वैष्णवान् विष्णुरूपिणः ॥

End. सर्व्वेषामप्युपादेयः सर्व्ववेदाधिकस्तथा ।
श्रवणाध्ययनो (?) नित्यं वैष्णवानां विशेषतः ॥

Colophon. इति देवकीनन्दनकविराजविरचितं श्रीवैष्णवाभिधानं समाप्तं ।

विषयः । गौराङ्गपार्षदानां वैष्णवानां नामनिरूपणं ।

No. 1626. स्तवावली ।

Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 50. Lines, 8—9 on a page. Extent, 1,328 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1695. Place of deposit, Keñdo Gráma, Thána Siuḍi, Zilla Vírabhúma, Paṇḍit Bhagavánachandra Gos'vámí. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Staváralí. A collection of poems by different authors in praise of Chaitanya.

Beginning. हरिर्दृष्ट्वा गोष्ठे मुकुरगतमात्मानमतुलं
स्वमाधुर्य्यं राधा प्रियतमसखीवाप्तुमभितः ।
अहो गौड़े जातः प्रभुरपरगौरैकतनुभाक्
शचीसूनुः किं मे नयनसरणिं यास्यति पुनः ॥

End. यत्पादाम्बुजयुग्मविच्युतरजःसेवाप्रभावादहं
गान्धर्व्वासरसी गिरीन्द्रनिकटे कष्टेऽपि नित्यं वसन् ।
तत् प्रेयोगणपालितो जितसुधाधारा मुकुन्दाभिधा
उद्गायामि शृणोमि मां पुनरहो श्रीमान् स्वरूपोऽवतु ॥

Colophon. इति स्तवमाला समाप्ता ।
हा किं करोमि सततं भवने प्रमत्तः सङ्गोऽपि नास्ति सुधियो मम दुर्ज्जनस्य ।
याचे तथापि प्रणतिं विदधन्नहं ते स्वामिन् स्ववेऽत्र सुरतिं पुरुदुःखदुःखी ॥

वाणग्रहरसक्ष्माभिर्मिते शाके रवेर्द्दिने।
माघे षितचतुर्थ्यान्तु लिखितैषा स्तवावली॥

विषयः। (जीवगोस्वामिसङ्गृहीतस्तवमालातो भिन्नोऽयं ग्रन्थः।)
अत्र चैतन्याष्टकं। गौराङ्गस्तवकल्पतरुः। मनःशिचैकादशकं। युगलस्तोत्रं। गोवर्द्धनाश्रयदशकं। गोवर्द्धनवासप्रार्थनादशकं। राधाकुण्डाष्टकं। व्रजविलासस्तवः। विलापकुसुमाञ्जलिः। प्रेमपूरस्तोत्रं। स्वनियमदशकं। राधिकाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं। राधिकाष्टकं। प्रेमाम्भोजमकरन्दस्तोत्रं। स्वसङ्कल्पप्रकाशस्तोत्रं। राधाकृष्णोज्ज्वलकुसुमकेलिः। आकाङ्क्षास्तोत्रं। नवाष्टकं। गोपालराजस्तोत्रं। मदनगोपालस्तोत्रं। विशाखानन्दनस्तोत्रं। मुकुन्दाष्टकं। उत्कण्ठादशकं। नवयुवद्वन्द्वदिदृक्षाष्टकं। अभीष्टप्रार्थनाष्टकं। दाननिवर्त्तनकुण्डाष्टकं। व्रजनवयुगस्तोत्रं।

No. 1627. राधारसमञ्जरी।

Substance, country-made paper, 14 × 4½ inches. Folia, 3. Lines, 10 on a page. Extent, 64 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Keñdo Gráma, Thánú Siuḍi, Zilla Vírabhúma, Paṇḍit Bhagavánachandra Gos'vámí, also another copy at Berhámpura, with Bábu Rádhikáprasáda Dása Sena. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Rádhá-rasa-mañjarí. A poem in praise of the personal charms and attributes of Rádhá. By Chaitanyachandra, the great reformer.

Beginning. कुचकमलभरार्त्ता केशरिक्षीणमध्या विपुलतरनितम्बा पक्वबिम्बाधरोष्ठी।
प्रणयतमवयस्यास्कन्धविन्यस्तहस्ता निधुवनरसकुञ्जं याति राधा निकुञ्जं॥

End. अङ्गे गौरसुचन्द्रिका सुचरिते लावण्यभङ्गोत्सवा
श्यामप्रेमसुधानिधौ रहसि सा सम्पूर्णलक्ष्मीः स्वयं।
लावण्यात् कमला प्रमोदनपदं रूपेण यद्वैभवं
राधायाः समता न चास्ति भुवने ब्रह्माण्डभाण्डे क्वचित्॥

Colophon. इति चैतन्यचन्द्रेण विरचिता राधारसमञ्जरी समाप्ता।

विषयः। राधाया निकुञ्जाभिसारवर्णनं। तस्या रूपातिशयवर्णनञ्च।

No. 1628. गङ्गाष्टकं ।

Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folium 1. Lines, 12 Extent, 19 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Keñdo Gráma, Thána Siuḍi, Zilla Bírabhúma, Paṇḍit Bhagavánachandra Gos'vámí. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Gaṅgáshṭaka. Eight stanzas in praise of Gaṅgá Deví, daughter of Nityánanda. By Rúpa Gos'vámí. See No. 1623 for another poem in praise of this lady.

Beginning. कृष्णपादपद्मयुग्मभक्तिपूरवर्द्धिनी
नामकैकदेशयोगपापराशिनाशिनी ।
तापहन्दतापितान्तरर्थहेतुशोधिनी
मामुनातु सर्व्वदैव रौहिणेयनन्दिनी ॥ १ ॥

End. तुष्टिदेन चाष्टकेन ये स्तुवन्ति चेश्वरीं
सञ्चितं विहाय सोऽपि कालचक्र+श्वरीं ।
यः स्त++ सद्विरक्तच+++ निजेप्सितं
नित्यसिद्धदेहभावनित्यवस्तु सेवितं ॥

Colophon. इति श्रीरूपगोस्वामिना विरचितश्रीनित्यानन्दसुतागङ्गाष्टकं समाप्तम् ।

विषयः । नित्यानन्ददुहितुर्गङ्गायाः स्तोत्रं ।

No. 1629. सुबोधिनी ।

Substance, country-made paper, 16 × 4½ inches. Folia, 256. Lines, 7—8—9—10 on a page. Extent, 20,128 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1726. Place of deposit, Gopálapura, Post Khayarás'úla, Zillá Bírabhúma, Bábu Binodavihári Kaviràja. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Subodhiní. A commentary on the author's treatise on the Yoga, called Yogámrita. By Gopála Kaviràja, son of Siddhes'vara, and grandson of Rámaráma. The author says, that he wrote the commentary because the commentaries written on the work by others were found difficult for beginners.

Beginning. क्वचिद्बालसुबोधाय क्वचिद्गूढार्थवित्तये ।
योगामृतस्य टीकाञ्च नत्वा वच्मि रघूत्तमं ॥
तत्रादौ विघ्नविघाताय निजेष्टदेवतास्मरणरूपमङ्गलं निबध्नाति ।

End. অষুনেতি। ইদানীং প্রাথম্যেনেত্যর্থঃ। পুনঃ স্বস্থিতিভূমিং খ্যাপয়ন্নাহ,—যেন ভূমীত্যাদিঃ।

Colophon. ইতি সুবোধিন্যাং সুস্থাধিকারঃ।
তাতঃ সিদ্ধেশ্বরো যস্য রামরামঃ পিতামহঃ।
তেনেয়ং লিখিতা টীকা গোপালেন সুবোধিনী॥
পূর্ব্বটীকাকৃতাং বাক্যং ক্বচিদর্থস্য গৌরবাৎ।
অত্রত্যং লিখিতং তেন ন দোষো গুরুবোধিতে॥ শকাব্দাঃ ১৭২৬।

বিষয়ঃ। স্বকৃতযোগাম্বতগ্রন্থস্য ব্যাখ্যানং।

No. 1630. তত্ত্বচন্দ্রিকা।

Substance, country-made paper, 16 × 4¼ inches. Folia, 225. Lines, 6 on a page. Extent, 8,606 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Gopálapura, Post Khayarás'úla, Zillá Bírabhúma, Bábu Binodavihárí Kavirája. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Tattva-chandriká. A commentary on Chakradatta's *Chikitsá-sára-sangraha*—a treatise on practice of medicine. By S'ivadása Sena, son of Anánta, grandson of Uddharana, great grandson of Lakshmidhara, great great grandson of Kákustha, and great great great grandson of Sangu Sena, who was the court physician of one S'ikhares'vara. The author was a resident of Málánchi, a village in Bengal.

Beginning. যঃ সপ্তবর্ষদেশীয়ো দধার ধরণীধরং।
কংসধ্বংসকরং বন্দে তং দেবং দেবকীসুতং॥
তাতঃ কিমথ মাতেতি যং দৃষ্ট্বা দৃষ্টপূর্ব্বকং।
অভূৎ স্কন্দোঽপি সন্দেহস্তং দেহং শিবয়োর্ভজে॥
টীকারত্নপ্রভা চক্রদত্তনির্ম্মিতসঙ্গ্রহে।
যদ্যপ্যাস্তে তথাপ্যেষ সঙ্ক্ষেপায় মমোদ্যমঃ॥
বিস্তরাক্তঞ্চ সঙ্ক্ষিপ্য প্রতিক্ষিপ্য চ দুর্ব্বচঃ।
ব্যাখ্যান্তরঞ্চ নিক্ষিপ্য টীকেয়ং ক্রিয়তে ময়া॥
বিশিষ্টশিষ্টাচারানুমিতশ্রুতিবোধিতকর্ত্তব্যতাকং প্রারিপ্সিতগ্রন্থসমাপ্তিফলকং তৎপ্রতিবন্ধকধ্বংসমাত্রফলকং বা স্বয়ং কৃতমিষ্টদেবতানমস্কারং শিষ্যশিক্ষার্থমাদৌ নিবধ্নাতি,—গুণেতি।

End. आसीत् सभायां शिखरेश्वरस्य लब्धप्रतिष्ठः किल साङ्गसेनः।
वाणीविलासं कविसार्व्वभौमं विजित्य यः प्राप यशोऽनुरागं ॥
काकुस्थसेनस्तनयस्ततोऽभूत् ततोऽपि लक्ष्मीधरसेननामा।
तस्माद्भूद्वरणस्तनूजस्तस्मादनन्तस्तनयोऽथ जज्ञे ॥
मालञ्चिकाग्रामनिवासभूमेर्गाँड़ावनी+ + + + + + + ।
+ + + + + + + चक्रदत्तटीकामिमां श्रीशिवदाससेनः ॥
टीकासु पूर्व्वैर्विहितासु येऽर्था ये वा गुरुभ्योऽधिगता मयापि।
सन्त्यत्र ते वस्तदलं श्रमेण टीकान्तरान्वेषणजेन धीराः ॥

Colophon. इति श्रीशिवदाससेनकृता तत्त्वचन्द्रिकाख्या चक्रसङ्ग्रहटीका समाप्ता।

विषयः। चक्रदत्तकृतचिकित्सासारसङ्ग्रहाभिधग्रन्थस्य व्याख्यानं।

No. 1631. कामधेनुः।

Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 55. Lines, 5 on a page. Extent, 1,431 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1702. Place of deposit, Bhímagaḍa, Post Khayarás'úla, Zillá Bírabhúma, Paṇḍit Bámácharaṇa Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Kámadhenu. A commentary on the author's list of verbs entitled *Kavikalpa-druma.* By Vopadeva. One Bhagavata S'armá completed the copying of the codex on Sunday the 6th of the month of Pausa of the S'aka year 1702.

Beginning. येन विषद्विकरणैर्व्याख्यातैर्धातुलोद्दितैः।
प्रकाशैः सम्प्रकाश्यन्ते क्रियास्तं नौमि गोपतिं ॥
कविकल्पद्रुमो धातुपाठो विरचितो मया।
धातुवृत्तिः कवेः कामधेनुर्नाम्नाभिधीयते ॥
तत्र प्रयोगा धातूनामितक्रमादिफलार्पकाः।
शप्तिपोस्त्वनितां तुल्यप्रयोगानामभेदकाः ॥
ग्रन्थारम्भे विघ्नविघाताय ग्रन्थकृत् उचितेष्टदेवतास्मरणरूपं मङ्गलमाचरति, शब्दाकरेत्यादि।

End. अथ ग्रन्थकृत् स्वमाख्यानं ख्यापयति, विद्वद्धनेशेत्यादि। य एष कविकल्पद्रुमो नाम ग्रन्थः वोपदेवद्विजेन तेने + + + स सेव्यः। स्वर्गे गीर्व्वाणेत्यादिना स्वीयकीर्त्त्या समाच्छादनं। — — — — — — — —
भागीरथीनीरविमुक्तिकामः श्रीकामदेवं कविकल्पधेनुं ॥

Colophon. ध्यात्वा श्रीगुरुपादपद्ममनलं भक्तालिभिः सेवितं
शाके हस्तखसिन्धुचन्द्रविमिते मासे सहस्ये मुदा ।
वारेऽर्कस्य तिथौ गुहाननमिते श्रीकामधेनुं कवेः
श्रीमद्भागवतो द्विजः समलिखच्छ्रीमित्रगेहे वसन् ॥

विषयः । संक्षतकविकल्पद्रुमाभिधधातुपाठस्य व्याख्यानं ।

No. 1632. अणीयसीनाम्नी माघटीका ।

Substance, country-made paper, 16 × 3 inches. Folia, 41. Lines, 7 on a page. Extent, 395 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Bhímagaḍa, Post Khayarás'úla, Zillá Bírabhúma, Paṇḍit Bámácharaṇa Bhaṭṭáchárya. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Aṅiyasì-ṭiká. A commentary on the epic poem called Mágha. By Bhagiratha. *Vide* Vol. III. No. 1273 for the text, and IV. No. 1595, for a commentary by another.

Beginning. प्रणमामि सदाधारे व्याकारे पार+स्रवां ।
वाणीकल्पलतां वन्दे षट्पदार्थतरुश्रितां ॥
बोधार्थमल्पबुद्धीनां टीकामेतामणीयसीं ।
विदधाति द्विजः श्रीमान + +वति भगीरथः ॥
अत्र हि काव्यप्रबन्धेन चित्तप्रसमकारणं भगवन्नारायणमुपश्लोकयन् विशिष्टवस्तु-
निर्देशार्थमिदं नमस्कारमुखं काव्यं निबन्ध ।

End. अस्य श्रीः लक्ष्मीः चिरं गता, इदं सम्प्रत्यपि श्रियं शोभां रक्षति, अत एव अनयोर्महद्सादृश्यं ॥८२ ॥

Colophon. इति माघकाव्ये तृतीयसर्गटीका सम्पूर्णा ।

विषयः । माघकृतशिशुपालबधस्य व्याख्यानं ।

No. 1633. दैवज्ञवल्लभा ।

Substance, country-made paper, 14 × 3 inches. Folia, 18. Lines, 6 on a page. Extent, 395 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Bhímagaḍa, Post, Khayarás'úla, Zillá Bírabhúma, Paṇḍit Bámácharana Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Daivajña-vallabhá. A treatise on astrology and divination. By Varáha-mihira. A very scarce work.

Beginning. नत्वा दि+तुममलं भैरवमद्वैतमीश्वरं ।
+ + + + +कृतप्रश्ने दैवज्ञवल्लभारचना ॥
दीप्ताद्यं दशभेदं व्योमचराणां निरूप्य भावफलं ।
स्पृष्टो यद् यत् कथयति शुभाशुभं तत्तदन्यथा नोक्तम् ॥

End. यदुपचितमन्यजन्मनि शुभाशुभं तस्य कर्मणः पङ्क्त्या व्यञ्जयति ॥

Colophon. इति दैवज्ञवल्लभायां वराहमिहिरकृतायां षोड़शोऽध्यायः ।
आदित्यदासतनयस्तदवाप्तबोधः कापित्थलः सवितृलब्धवरप्रसादः ।
आवन्तिको मुनिमतान्यवलोक्य यत्नादेतां वराहमिहिरो रचयाञ्चकार ॥
इति दैवज्ञवल्लभा समाप्ता ॥

विषयः । शुभाशुभप्रश्नकरणे फलपुष्पादिधारणकर्त्तव्यता। प्रश्नकर्तुरिङ्गितादिना शुभाशुभनिरूपणं । लग्ननिर्णयः । शुभाशुभज्ञानोपायः । लाभालाभनिरूपणोपायः । गमनागमननिरूपणं । शत्रुगमागमनिरूपणं । प्रवासस्थितस्य शुभाशुभज्ञानं । जयपराजयज्ञानोपायकथनं । ग्रहकोपविशेषेण मृत्युकथनं । नष्टलाभोपायकथनं । मुष्टिचिन्तनं । वृष्टिगणना । विवाहगणना । कन्यापुत्रजन्मगणना । प्रकीर्णकगणना । नृपयात्रादिनिरूपणं ।

No. 1634. सिद्धान्तचिन्तामणिः ।

Substance, country-made paper, 17 × 4 inches. Folia, 24. Lines, 7 on a page. Extent, 1,298 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Gopálapura, Post Khayarás'úla, Zillá Bírabhúma, Bábu S'ríkaṇtha Kavirája. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Siddhánta-chandriká. A commentary on Mádhava Kara's treatise on diagnosis called *Rugvinis'chaya.* The MS. is incomplete, and the author's name cannot be made out.

Beginning. ईशमनीशं कारणमकारणं कारणमव्यक्तं ।
आदिमनादिं शाश्वतमशाश्वतमहमच्युतं वन्दे ॥
आयुर्वेदमहोदधिं सुकृतिभिर्वैद्यैर्विमथ्योद्धृता
ये व्याख्यामणयो नितान्तकुमतिध्वान्तौघविध्वंसिनः ।

तेभ्यः केवलरामकृष्णकृपया व्यक्तीकृतः केनचित्
++सोऽयमुपास्यतामनुदिनं सिद्धान्तचिन्तामणिः ॥
यद्यपि सुमनोवृन्दे ++ सदालिरामोदेत्।
तथापि कदाचित् मन्दं कुन्दं न किं भजते ॥

अथ खलु निखिलतत्त्वज्ञानमहामहिमा++धिया मार्ज्जितसन्ततस्वान्तसन्तापसन्ततिः यशोदयानन्दबलेन च कलितकलेवरो माधवकरः सर्व्वेषां सुखेन प्रकृतिविकारादितत्त्वज्ञानार्थं रोगनिर्णयकृष्टिमाविश्चकार। तत्र प्रथमं परमप्रामाणिकपरिप्राप्तकर्त्तव्यताकप्रारिप्सितविघ्नविघातफलकं कृतेष्टदेवताशिवप्रणामरूपं मङ्गलं ग्रन्थाध्येतृणामपि शिवाय शिष्यशिचार्थञ्च ग्रन्थादौ तन्निबद्धवान्। प्रणम्येत्यादि।

End. चरके, ग्रहणीदुष्टत्वेनाग्निमान्द्यादीनामपि ग्रहणीरोगत्वेनाभिधानात्। यदाह,— यश्चाग्निः पूर्व्वमुद्दिष्टो रोगानीके चतुर्व्विधः। (इतः खण्डितं।)

विषयः। माधवकृतरुग्विनिश्चयाभिधग्रन्थस्य व्याख्यानं।

No. 1635. नानौषधविधिः।

Substance, country-made yellow paper, 13 × 3½ inches. Folia, 14. Lines, 10 on a page. Extent, 420 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Gopálapura, Post Khayarás'úla, Zillá Vírabhúma, Bábu S'ríkaṇṭha Kaveràja. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Nánaushadha-vidhi. A treatise on Indian materia medica, treating principally of metallic medicines. Author's name unknown.

Beginning. अथ धातूनां शोधनं वच्यामः। स्वर्णं रौप्यं ताम्रं सीसकं रङ्गं गन्धकाश्मपित्तलं खर्प्परञ्च। इत्यादि।

End. सम्राड्दीप्तमिव जठराग्नेः शालीषष्टिकद्र्भेचु।

Colophon. इति नानौषधिविधिः समाप्तः।

विषयः। सर्व्वेषां धातूनां शोधनोपायकथनं। स्वर्णमारणविधिः। रौप्यमारणविधिः। ताम्रमारणविधिः। सीसकमारणविधिः। रङ्गमारणविधिः। मुक्तामारणविधिः। हीरकमारणविधिः। मण्डूरशोधनं। हिङ्गुलशोधनं। हिङ्गुलस्य मारणाभावकथनं। हरितालशोधनं। मनःशिलाशोधनं। तुत्थकशोधनं। पारदशोधनं। पारदमारणविधिः। गन्धकशोधनं। तन्मारणकर्त्तव्यता। कज्ज्वलीकरणविधिः। अभ्रकशोधनं। अभ्रकमारणविधिः। पारदमारणप्रक्रिया। पारदबन्धनोपायकथनं। सद्यो हरितालमारणप्रक्रिया। पञ्चामृतरसः। माचिकशोधनं। नागरङ्गशोधनं।

No. 1636. सुबोधिनी।

Substance, palm-leaf, 15 × 2 inches. Folia, 115. Lines, 5 on a page. Extent, 4,061 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Gánguṭe, Post Purendrapura, Zillá Vírabhúma, Gopínátha Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Prose. Correct.

Subodhiní. A commentary on the Bhaṭṭi Kávya. By Kumudánanda. This is not near so well-known as the work of Bharata Mallika. The author follows the rules of Páṇini in explaining the text.

Beginning. श्रीकृष्णगिरिशौ नत्वा धर्म्मकामार्थमोक्षदौ।
चक्रे श्रीकुमुदानन्दो भट्टिटीकां सुबोधिनीं॥
अत्र कविना श्रीस्वामिसूनुना सर्गबन्धलक्षणं प्रकीर्णकाण्डं प्रथमं दर्शयितुं तस्य विषयव्यापकत्वात् तत्रादौ वस्तुनिर्देशं कुर्व्वन् इष्टदेवतास्मरणात्मकं मङ्गलं विघ्नोपशान्तये करोति। रुचिरनाम छन्द आदौ निबध्य पश्चाज्जात्यादिच्छन्दसा सर्गनिर्व्वाहः। यथा छन्दोमञ्जर्य्यां।——जभौ सजौ रुचिरेत्यादि। अभूदिति।

End. इतः समुद्रात् उत्तरा या दिक् तस्याः। उत्तरा हि वसन् रामः लवणतोयतो दक्षिणतः।

Colophon. इति श्रीकुमुदानन्दकृतायां सुबोधिन्यां भट्टिटीकायामष्टमः सर्गः।

विषयः। भट्टिकाव्यस्य अष्टमसर्गान्तं व्याख्यानं।

No. 1637. भट्टिबोधिनी।

Substance, palm-leaf, 15 × 2 inches. Folia, 108. Lines, 4 on a page. Extent, 2,268 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Gáṅguṭe, Post Purendrapura, Zillá Vírabhúma, Gopínátha Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Prose. Correct.

Bhaṭṭibodhiní. A commentary on the Bhaṭṭi Kávya. By Naranáráyaṇa Vidyávinoda A'chárya, son of Vánes'vara, who was brother of Jaṭádhara of the family of Púrvagráma. The object of this work is to explain all grammatical references by citing the authority of the Saṅkshiptasára grammar.

Beginning. नत्वा रामपदद्वन्द्वमरविन्दं भवच्छिदं।
विद्याविनोद आचार्य्यः कुरुते भट्टिबोधिनीं।

पूर्व्वग्रामिकुले कलानिधिनिभश्चक्री सुमेरुस्थितो
भ्राता यस्य जटाधरो द्विजवरो वाणेश्वरस्तत्सुतः।
तत् पुत्रः प्रथितोऽभवत् कविवरो नारायणो नामतः
सोऽभूदभ्यसनेन शास्त्रनिच+ विद्याविनोदार्थतः॥
सन्ति यद्यपि भूयांसः शब्दलक्षणचक्षुषः।
तथापि जौमराभ्यासविशेषायैव शिष्यते॥
प्रायो हि मत्सरधियः कवयः पृथिव्यां सन्ति क्वचित् क्वचिदपि प्रियसाधुवादाः।
एकं प्रियाप्रणयिकर्म्म करोमि नित्यं मध्ये द्वयोरपरमादरवत्तयैव॥
अथ पाणिनिकृतलक्षणार्थानवगन्तुमशक्नुवतां भाष्यकारजिनेन्द्रप्रभृतिनाना-मतानुसारिणां सन्देहसन्दोहव्याधिपीड़ितानां शिष्यप्रशिष्याणामुद्दिधीर्षुर्भगवान् श्रीधरस्वामिस्तनुर्भर्टहरिः काव्यच्छलेन समस्तं व्याकरणार्थं दर्शयन् रामकथयैवात्र मङ्गलान्तरमनादृत्य काव्यमिदमारब्धवान्। तत्र शब्दलक्षणं धातुमूलकत्वात् सकलपादानां धातुपादं प्रथममेव अभिधास्यामीति सत्यां चिकीर्षायां भवतेः क्रियासामान्यवाचित्वादाह;—अभूदिति।

End.. प्रतिदिशं धीरमन्त्रमुच्चैर्निस्वनमुद्स्यन् क्षिपन् तड़िल+ + + ++++ जलदोऽप्येवं।

Colophon. भट्टिकाव्यस्य एकादशसर्गान्तं व्याख्यानं।

No. 1638. काव्यप्रकाशविस्तारिका।

Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 128. Lines, 10 on a page. Extent, 6,400 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Sájiná, Post Purendrapura, Zillá Vírabhúma, Rames'chandra Bhaṭṭácharya. Appearance, old. Prose. Correct.

Kávyaprakás'a-vistáriká. A commentary on the Kávyaprakás'a, a treatise on rhetoric. By Paramánanda Chakravartí. Incomplete. This is a little-known work.

Beginning. प्रियायाः पद्मायाः प्रणयकुपितायाः स्तुतिपरः
प्रसादं निर्म्मितुर्जलधिजनिवाणीपरिदृढः।
परस्याः कौटिल्यात् कटुनि वचसि प्रोद्यति भृशं
प्रदीप्तायां तस्यां जयति विनमद्दक्षकमलः॥

काय्यां कदर्य्यैरिव नो भवद्भिर्नवेति हेला क्वतिनः क्वतौ नः।
निवारितान्तःकलुषः किशोरतां दधत् कलाश्चन्न पुनः पुरातनः॥
न्यायाचार्य्यमनङ्गीकृतपरपचं बहुज्ञमीशानं।
गुरुमिह नत्वा काव्यप्रकाशविस्तारिकां तनुमः॥
प्रधने द्रोणजवाणैः चतविचतमुत्तरोदरगं।
रचतु परीचितं मे वचनं विबुधः सुदर्शनेनाशु॥
अथाविगीतविशिष्टाचारपरम्पराप्राप्तप्रारिप्सितसमाप्तिप्रतिबन्धकदुरितध्वंसहेतु-
भूतमङ्गलाचारपरां प्रथमकारिकामवतारयति इत्तिकृत्। ग्रन्थेत्यादि।

End. प्रभेरिति। इदानीमेषां दोषाणां यथा योगमित्यस्यार्थमुपसंहृत्य दर्शयति तदेत इति। सम्पूर्णमिदं काव्यलचणमिति 'तददोषौ' इत्यादि यत् काव्य-लचणमुक्तं तद्विशेषणानां दोषगुणालङ्काराणां कथनात् सम्पूर्णमित्यर्थः॥

Colophon. इति श्रीपरमानन्दचक्रवर्त्तिकृतौ काव्यप्रकाशविस्तारिकायां अर्थालङ्कारविवेचनो नाम दशम उल्लासः। समाप्तोऽयं ग्रन्थः।

विषयः। काव्यप्रकाशस्य व्याख्यानं।

No. 1639. हर्षहृदया।

Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 73. Lines, 8 on a page. Extent, 2,610 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Sájiná, Post Purendrapura, Zilla Vírabhúma, Rámachandra Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Prose. Correct.

Harsha-hṛidaya. A commentary on the Naishadha of S'rí Harsha. By Gopinátha A'chárya. No. 1205 notices a commentary by a different author.

Beginning. नमामि वाचामधिदेवतां तां त्रिलोकनाथैकनिकेतनस्थां।
प्रसादमासाद्य यदीयमेव वागीश्वरस्यापि कवित्वशक्तिः॥
अस्येव सम्प्रति महाकविभिः प्रणीता नानार्थबोधमधुरा विवृतिस्त्वनेका।
तेषां तदत्र तुलना न तथा ममैषा खद्योतकीटतुलनैव यथेन्दुकान्तेः॥
वक्तुं सुधीरपि गुरूननुपास्य यस्य शक्नोति किञ्चिदपि नैव रहस्यमस्य।
काव्ये श्रमोऽत्र विवृतौ कविपण्डितस्य मोहाय किन्नु मम सम्प्रति बालकस्य॥
तथापि बाल्याचपलत्वमुच्चैरद्य प्रवृत्तोऽस्मि विधातुमेतत्।

+ + + + + विधुरोऽपि काव्ये बालस्य किं ह्रत्यविधौ विचारः ॥
निपीय इति ।

End. विजयसेननाम्नो गौड़ेश्वरस्य प्रशस्तिरचनायास्तातस्य श्रीहर्षकवेः काव्यस्य नैषधस्य चरिते पञ्चमः सर्गोऽगमत्। पञ्चानां पूरणः पञ्चमः। पुरुहूतस्य कैतवं कपटो यत्र सर्गे ।

Colophon. इति गोपीनाथाचार्य्यकृतौ हर्षहृदयाख्यायां नलचरितटीकायां पञ्चमः सर्गः।

विषयः। श्रीहर्षकृतनैषधचरिताभिधानकाव्यस्य पञ्चमसर्गान्तं यावद् व्याख्यानं ।

No. 1640. धातुपारायणः ।

Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 17. Lines, 8 on a page. Extent, 426 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Bhímagaḍa, Post Khayarás'úla, Zilla Vírabhúma, Vámácharaṇa Bhaṭṭáchárya. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Dhátupáráyaṇa. The classification and conjugation of the Sanskrit roots. By Jumaranandi, the author of the exposition of the aphorisms of the Saṅkshiptasára grammar. The work is intended to serve as an appendix to his grammar.

Beginning. धातवोऽतिप्रसिद्धा ये पठ्यन्ते च गणे गणे।
तेषामेव निबद्धोऽयं शिष्ठूनां प्रतिपत्तये ॥ तत्रादौ भ्वादिगणः।

End. प्रेङ्खालयति अवगुण्ठालयति अवधीरयति । इत्यादिः।

Colophon. इति श्रीमज्जुमरनन्दिकृतौ धातुपारायणः समाप्तः ।

विषयः। भ्वादिगणादिधातुनिरूपणं।

No. 1641. भागवतकौमुदी ।

Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 22. Lines, 16 on a page. Extent, 1,512 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Bhímagaḍa, Post Khayarás'úla, Zilla Vírabhúma, Gopálachandra Vidyálaṅkára. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Bhágavata-kaumudí. Notes on some difficult passages on the Bhágavata Puráṇa. By Rámakṛishṇa. The MS. is incomplete.

Beginning. प्रणम्य परमं ब्रह्म दुरूहार्थस्वरूपिणा ।
तन्यते रामकृष्णेन श्रीभागवतकौमुदी ॥
अथ तमेव विदित्वा इति श्रुतौ परमपुरुषार्थं मोक्षं प्रति तत्त्वज्ञानस्य हेतुता दर्शिता ।

End. अतो विप्रस्य प्रमाणमयत्वेन प्रमेयात् मत्तः श्रेष्ठत्वं ॥ श्रीः ।

विषयः । श्रीमद्भागवतीयविषमस्थानोद्घाटनपूर्व्वकं तत्र तत्र समाधानकीर्त्तनं ।

No. 1642. स्मृतिसारः ।

Substance, palm-leaf, 19 × 1¼ inches. Folia, 107. Lines, 3 on a page. Extent, 1,590 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1610. Place of deposit, Mayanádal, Post Khayarás'úla, Zilla Vírabhúma, Vishṇuchandra Bhaṭṭáchárya. Appearance, very old. Prose. Correct.

Smṛitisára. An epitome of the Smṛitis. The MS. is confined to expositions for omissions and irregularities in the performance of ceremonies, and for offences and sins. By Yádava Vidyábhushaṇa Bhaṭṭáchárya. The author belongs to the school of Raghunandana. Nos. 649 and 1077 bear the name of this work, but they are separate works.

Beginning. भूयः प्रणम्य रघुनाथपदारविन्दं मन्वादितन्त्रनिवहानभिवीक्ष्य यत्नैः ।
उद्धृत्य सारमखिलं निखिलस्मृतीनां श्रीयादवेन विदधे स्मृतिसार एषः ॥
अथ प्रायश्चित्तनिरूपणं । पापक्षयमात्रसाधनं कर्म्म प्रायश्चित्तमिति तच्चिन्त्यं ।

End. श्राद्धदिने स्त्रीगमने अहोरात्रमभोजनं । दिवामैथुने दिनमेकं व्रती भवेदिति ।

Colophon. इति श्रीमहामहोपाध्यायस्मार्त्तानुयायिश्रीयादवविद्याभूषणभट्टाचार्य्यविरचितस्मृतिसारे प्रायश्चित्तप्रकरणं समाप्तं । शकाब्दाः १६१०

विषयः । प्रायश्चित्तनिरुक्तं । प्रायश्चित्तपूर्व्वाह्णकृत्यं । गोवधप्रायश्चित्तनिरूपणं । व्यवस्थापत्रलेखनप्रकारः । एकहायनादिगोवधप्रायश्चित्तं । गोवधापवादः । क्षत्रियादिगोवधप्रायश्चित्तं । स्त्रीवधप्रायश्चित्तं । व्यभिचारिणीवधप्रायश्चित्तं । गर्भिणीवधप्रायश्चित्तं । धेनुसङ्कलनकथनं । चण्डालाद्यन्नभक्षणप्रायश्चित्तं । चण्डालादिस्पृष्टान्नभोजनादिप्रायश्चित्तं । अज्ञानतः कुक्कुराद्युच्छिष्टभोजनप्रायश्चित्तं । अन्त्यजस्त्रीगमनप्रायश्चित्तं । शूद्रादिस्पृष्टान्नकेशकीटाद्युपहतान्नादिभोजनप्रायश्चित्तं । गोमांसभक्षणप्रायश्चित्तं । रेतोमूत्रपुरीषादिभक्षणप्रायश्चित्तं । विण्मूत्रदूषितफलादिभक्षणप्रायश्चित्तं । श्लेष्माद्भक्षणप्रायश्चित्तं । पतितान्नभोजनप्रायश्चित्तं । देवा-

र्थापकल्पितद्दृथापायसभोजनप्रायश्चित्तं । वाग्दुष्टादिभोजनप्रायश्चित्तं । शूद्र-भाजने तथा भिन्नकांस्यभाजने भोजनप्रायश्चित्तं । सूतकाद्यन्नभोजनप्रायश्चित्तं । हस्तदत्तादिघृतभोजनप्रायश्चित्तं । भोजनकाले रेतोमूत्रपुरीषाद्युत्सर्गप्रायश्चित्तं । कृततैलाभ्यङ्गस्य भोजनादिप्रायश्चित्तं । स्वकीयोच्छिष्टादिभोजनप्रायश्चित्तं । कुत्सितपङ्क्तिभोजनप्रायश्चित्तं । ब्रह्मवधसुरापानादिमहापातकप्रायश्चित्तं । क्षत्रि-यादिस्वामिकसुवर्णस्तेयादिप्रायश्चित्तं । पतितसंसर्गप्रायश्चित्तं । चण्डालादिसंसर्ग-प्रायश्चित्तं । यज्ञोपवीतच्छेदादिप्रायश्चित्तं । अनातुरस्य सन्ध्याद्यकरणप्रायश्चित्तं । शूद्रपरिग्रहप्रायश्चित्तं । मिथ्याभाषणप्रायश्चित्तं । स्वभार्य्यायां मातृभगिन्यादि-कथनप्रायश्चित्तं । उच्छिष्टस्य चण्डालादिदर्शनप्रायश्चित्तं । विप्रादिमध्यगमन-प्रायश्चित्तं । मिथ्याशपथप्रायश्चित्तं । अभिशापकर्त्तुः प्रायश्चित्तं । जलाग्न्यादौ अशुचिप्रक्षेपप्रायश्चित्तं । देवाभावे दृष्टकादिना स्वगृहकरणप्रायश्चित्तं । ष्ठीवन-प्रायश्चित्तं । व्रतभङ्गप्रायश्चित्तं । रजकादिस्पर्शप्रायश्चित्तं । उच्छिष्टब्राह्मणस्य शूद्र-स्पर्शनप्रायश्चित्तं । सवर्णोच्छिष्टस्पर्शप्रायश्चित्तं । लशुनादिस्पर्शप्रायश्चित्तं । उच्छि-ष्टस्य नरादिपुरीषस्पर्शप्रायश्चित्तं । रजस्वलास्पर्शप्रायश्चित्तं । प्रायश्चित्तसङ्क्षेपः । व्रात्यप्रायश्चित्तकथनञ्च ।

No. 1643. सूर्य्यशतकटीका ।

Substance, palm-leaf, 14 × 1½ inches. Folia, 42. Lines, 4 on a page-Extent, 976 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1623. Place of deposit, Bhímagaḍa, Post Khayarás'úla, Zilla Vírabhúma, Vámácharaṇa Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Prose. Correct.

Súryas'ataka-ṭiká. A commentary on Mayúra Bhaṭṭa's century of verses in praise of the Sun. By Jayamañgala. The hymn is believed to possess the merit of curing leprosy.

Beginning. भक्तमयूरवक्त्राब्जपदविन्यासशालिनी ।
नर्त्तकीव नरीनर्त्ति सभामध्ये सरस्वती ॥ जम्भेत्यादि ।

End. तावद् यो निर्णीयते स आदित्यः भवद्भ्योऽभीष्टं ददात्विति ॥ १०० ॥

Colophon. इति श्रीमयूरभट्टविरचितसूर्य्यशतकस्य टीका जयमङ्गलविरचिता समाप्ता ।
शाकेऽनन्तर्त्तुविमिते सपक्षवह्निके पुनः ।
लिखिता सूरशतके टीकासौ यत्नपूर्व्विका ॥

विषयः । मयूरभट्टकृतसूर्य्यशतकस्य व्याख्यानं ।

No. 1644. वैषम्योद्धरणी ।

Substance, country-made paper, 15 × 3 inches. Folia, 67. Lines, 9 on a page. Extent, 2,939 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1594. Place of deposit, Bhímagaḍa, Post Khayarás'úla, Zillá Vírabhúma, Gopálachandra Vidyálaṅkára. Appearance, old. Prose. Correct.

Vaishamyoddharaṇí. A commentary on the Kírátárjuníya. By Vaṅkimadása. A little-known work.

Beginning. अथ वङ्किमदासेन प्रणम्य परमेश्वरीं ।
वैषम्योद्धरणी काव्ये भारवीये विधीयते ॥
काव्यं कुर्व्वन् कविस्तल्लक्षणं वस्तुनिर्द्देशं निदधान आह,—श्रिय इति ।

End. श्रिया लोकान्तरसम्बन्धिन्या स्वतेजःसम्पदा च उपजगुः उपगीतवन्तः स्तुतवन्त इत्यर्थः ।

Colophon. इति वङ्किमदासकविराजकृतायां वैषम्योद्धरण्यां किरातार्ज्जुनीयटिप्पन्यामष्टादशः सर्गः ।
ब्रह्मास्यग्रहचन्द्रशेखरमुखक्षोणीमिते भूपतेः
शाके कार्त्तिकसञ्ज्ञके शनिदिने मासे सितायां तिथौ ।
अष्टम्यां लिखिता सुबोध-विषमा टीका मुदा भारवेः
श्रीदामोदरशर्म्मणा सुरवरं नत्वा हरिं कामदं ॥

विषयः । किरातार्ज्जुनीयकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 1645. क्रमदीपिका ।

Substance, palm-leaf, 19 × 1½ inches. Folia, 75. Lines, 3 on a page. Extent, 908 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1609. Place of deposit, Bhímagaḍa, Post Khayarás'úla, Vámácharaṇa Bhaṭṭácharya. Appearance, old. Verse. Correct.

Kramadípiká. A second copy of the work noticed under No. 1552. A Tántric compilation of details regarding the secret mantras of Vaishṇava deities.

Beginning. कला तु माया नवका तु मूर्त्तिः कलक्वणद्वेणुनिनादरम्यः ।
श्रितो हृदि व्याकुलयंस्त्रिलोकीं श्रियेऽस्तु गोपीजनवल्लभो वः ॥
गुरुचरणसरोरुहद्वयोत्थान् मधितरजःकणकान् प्रणम्य मूर्ध्ना ।
गदितमिह विरच्य नारदाद्यैर्यजनविधिं कथयामि शार्ङ्गपाणेः ॥

End. जगदिदमनुविद्धं येन यस्मिन् प्रसूते
यदनु ततमजस्रं याति चाधिष्ठिताया(?)।
यदुरुमहदुदर्च्चिर्यो विधत्ते च गोपीं
तममितसुखबोधज्योतिषं नौमि कृष्णं॥

Colophon. इति श्रीक्रमदीपिकायामष्टमः पटलः। समाप्तश्चायं ग्रन्थः। शकाब्दाः १६०९।

विषयः। १ प्रथमपटले,—गोपालमन्त्रस्य सर्व्ववर्णस्त्रीपुरुषेषु शीघ्रफलदातृत्वकथनपूर्व्वकं तन्मन्त्रादिनिरूपणं। आसनभूतशुद्ध्यादिकथनं। केशवकीर्त्त्यादिन्यासप्रकारः। द्वारदेवताकथनं। तत्त्वन्यासादिप्रकारकथनं। प्राणायामप्रकारः। पीठन्यासादिकथनं।

२ये,—फलकथनपूर्व्वकं 'गोपीजनवल्लभाय स्वाहा' इति मन्त्रोद्धारप्रकारकथनं। अत्र छन्दऋष्यादिनिरूपणं। प्रद्युम्नजगन्मोहनमन्त्रशक्तिनिरूपणं। मन्त्रार्थनिरूपणं। कृष्णशब्दनिर्व्वचनं। तत्त्वदशकन्यासनिरूपणं। गृहिवनवासिप्रभृतीनां न्यासभेदकथनं। भूतिन्यासकथनं। विभूतिपञ्जरकथनं। वर्णन्यासादिनिरूपणं। नाराचादिमुद्रानिरूपणं।

३, ४र्थे,—श्रीकृष्णध्यानकथनं। श्रीकृष्णस्य ध्यानमालाकथनं। नारदस्य ध्यानकथनं। विशेषार्घ्यस्थापनादिविधिः। जपप्रकारकीर्त्तनं। शिष्यलक्षणं। दीक्षाविधानं। अत्र कलशादिस्थापनविधिः। अङ्गदेवताध्यानादिकथनं। रुक्मिण्यादीनां रूपादिकथनं। बलदेवस्य ध्यानं। सुभद्राया ध्यानं। विशेषार्घ्यदानमन्त्रादिकथनं।

५, ६ष्ठे,—दीक्षितस्य कर्त्तव्यतानिरूपणं। मन्त्रजपस्थानादिनिरूपणं। पुरश्चरणकथनं। तदुपसंहारनिरूपणं। श्रीकृष्णस्य प्रातःकालीनध्यानकथनं। मध्याह्नध्यानकथनं। सायाह्नध्यानकथनं। तर्पणविधिः। पायसादिषोड़शद्रव्यनिरूपणं। श्रीकृष्णमन्त्रनिर्म्माणप्रकारकथनं। शक्ति-माया-लक्ष्मीबीजाद्युद्धारप्रकारः। सिद्धमन्त्रप्रयोगः। विविधमन्त्रोद्धारप्रकारः। तत्र तत्र ध्यानकथनं। प्रत्येकं पुरश्चरणकथनं। उच्चाटनादौ मन्त्रादिनिरूपणं। जयकामादौ होमादिविधानं।

७, ८मे,—श्रीकृष्णस्य चतुर्व्वर्गसाधनध्यानकथनं। विंशत्यक्षरमन्त्रेण पूजाविधानं। अष्टचत्वारिंशदक्षरादिश्रीकृष्णमन्त्रनिरूपणादिकं। अष्टनिधिपूजा। राजोपचारकथनं। विविधमन्त्रकथनं। तत्र तत्र ध्यानादिकथनञ्च। गौर्य्यादौ पूजाविशेषकथनं। सिद्धमन्त्रस्य वश्यादिविधिः। स्त्रीवशीकरणादिकथनं। मुमुक्षूणाम् प्रक्रियानिरूपणं। त्रैलोक्यमोहनमन्त्रकथनं। ध्यानकथनं। गरुड़मन्त्रकथनं। मोहनगायत्रीकथनं। आत्मार्च्चनकथनं। योगकथनं। तत्फलकथनञ्च। चक्रबन्धश्लोकमध्ये केशवेति ग्रन्थकृन्नामोल्लेखनं॥

No. 1646. शालहोत्र ।

Substance, country-made paper, $9 \times 4\frac{1}{4}$ inches. Folia, 41. Lines, 7 on a page. Extent, 375 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

S'álahotra. A Hindi translation of a treatise on the Veterinary Art. The original is ascribed to Nakula, one of the Páṇḍava brothers. The translator was one Chetana. The Sanskrit original is supposed to be the most ancient work extant on the subject. *Vide* No. 1648.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ शालहोत्रभाषा ॥ दोहा ॥
नमो निरञ्जनदेव गुरुमार्त्तण्डब्रह्माण्ड ।
रोगहरण आनन्दकर सुखदायक जगद्वन्द्य ॥ १ ॥

End. श्रीराम मासकार्त्तिककृष्णपक्षद्वितीया तिथि शुभा नाम ।
चेतनचन्दसो भाषित गुरुको किया प्रणाम ॥

Colophon. इति श्रीपण्डितचेतनकृतशालहोत्र समाप्त ॥

विषयः । अश्वचिकित्साकथनं ।

No. 1647. अश्ववैद्यकं ।

Substance, English paper, $8\frac{1}{2} \times 7$ inches. Folia, 261. Lines, 9 on a page. Extent, 1,615 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sм. 1933. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

As'va-vaidyaka. A treatise on the Veterinary Art. By Jayadatta, son of Vijayadatta. Though professing to be an epitome, this is an elaborate work, treating, in considerable detail, of all the topics connected with the subject. It is divided into 68 sections. Contents: I. Introduction. II. Names and descriptions of the different parts of a horse's body. III. Characteristics of those parts. IV to VI. Effects of particular whirls of hair and marks on the body of a horse.. VII. Motion of horses. VIII. Power and endurance of horses. IX. The voice of horses. X. Marks indicating defects. XI. Causes, other than disease, leading to weeping, refusal of food, &c. XII. Effects of particular shadows. XIII. Ditto of smell of the body. XIV. Size. XV. Span of life. XVI. Marks on the teeth indicating age. XVII. Ten stages in the life of a horse and its characteristics. XVIII. Mode of ascertaining the race of horses. XIX. Rules regarding riding. XX. Barren mares how to be made fruitful. XXI. Characteristics of a pregnant

mare. XXII. Rules to be observed during confinement. XXIII. Nursing of foals. XXIV. Rules regarding food for horses. XXV. Veterinary Materia Medica. XXVI. Modes of stabling, and feeding during different seasons. XXVII. Cautery with alkaline leys. XXVIII. Bleeding with a lancet. XXIX. Use of aromatics for promoting health. XXX. Fomentation. XXXI. Oleaginous drinks. XXXII. Medicated oils. XXXIII. Five bitters; medicines for fatigue. XXXIV. Decay not caused by disease. XXXV. Sickness from change of season. XXXVI. Worms. XXXVII. Diseases due to wind. XXXVIII. Names of certain diseases. XXXIX. Treatment of diseases of the mouth and the eyes. XL. Ditto of the head. XLI. Ditto of the ears. XLII. Ditto of coughs. XLIII. Ditto of hiccup. XLIV. Ditto of boils. XLV. Ditto of running from the nose. XLVI. Ditto of a disease called Ghrini: it is characterised by sores within the nostrils and running, and is apparently the same with glanders. XLVII. Ditto of diseases of the foot. XLVIII. Ditto of fevers. XLIX. Ditto of dyspepsia. L. Ditto of diarrhœa. LI. Ditto of dysentery. LII. Ditto of megrims. LIII. Ditto of worms and slime in the bowels. LIV. Ditto of frequent staling. LV. Ditto of leprosy. LVI. Ditto of Anasarca. LVII. Ditto of the diseases of the scrotum. LVIII. Ditto of the diseases of the belly. LIX. Ditto of piles. LX. Ditto of Utkarna, a disease in which the ears, tail and the skin of the body lose their power of action and swellings follow—apparently farcy. LXI. Ditto of diseases originating in excess of wind. LXII. Ditto of madness. LXIII. Ditto of fainting. LXIV. Curable and incurable diseases. LXV. Equine Toxicology. LXVI. Diagnostics from the breath. LXVII. and LXVIII. Equine vices.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः। श्रीशालिहोत्राय नमः।

प्रणम्य शङ्करं भक्त्या शङ्करं सर्व्वदेहिनां।
शिवाय जगतो जातं शिवाश्चापि विशेषतः ॥ १ ॥
शिष्यावबोधं शब्दार्थं ग्रन्थं विस्तारवर्ज्जितं।
लक्षणं वाजिदेहस्थं सङ्क्षेपेण यथाक्रमं ॥ २ ॥
चिकित्सा च समासेन सिद्धौषधसमन्विता।
मुनिप्रोक्तानि शास्त्राणि सम्यगालोक्य वाजिनां ॥ ३ ॥
श्रीमद्विजयदत्तस्य पुत्रेण क्रियतेऽधुना।
श्रीमता जयदत्तेन वाहानां हितमिच्छता ॥ ४ ॥

अध्यायानां यथायोगं षष्ट्यष्टादिकसङ्ख्यया ।
श्लोकानां हि सहस्रेण शताष्टसंयुतेन च ॥ ५ ॥
प्रदेशलक्षणञ्चैव जीवितञ्च वयस्तथा ।
दशाविभागं क्षेत्रञ्च देशज्ञानञ्च वाहनं ॥ ६ ॥
वन्ध्याक्रमं प्रसूतायाः शिशोश्च प्रतिपालनं ।
द्रव्यमात्राधिकञ्चैव निघण्टं शोषणक्रमं ॥ ७ ॥
विधिः क्षीराग्निशस्त्राणां शिरावेधविधिस्तथा ।
निरूहे च विधिश्चैव वस्तिश्चैवानुवासने ॥ ८ ॥
नस्यस्वेदविधिश्चैव स्नेहपानान्यविक्रमं ।
तैलपाकविधानञ्च घृतपाकविधिं तथा ॥ ९ ॥
शान्तोपचारं वाहानां तथारिष्टत्रयं पुनः ।
स्मरोगचिकित्साञ्च चिह्नपूर्व्वां समासतः ॥ १० ॥
वातादीनाञ्च दोषाणां कोपहेतुन्तथैव च ।
निदानञ्चैव चिह्नञ्च रोगाणाञ्च चिकित्सितं ॥ ११ ॥
साध्यासाध्यविवेकञ्च कृच्छ्रसाध्येतिनिश्चयं ।
प्रकृतिञ्च तुरङ्गानां कथयाम्यनुपूर्व्वतः ॥ १२ ॥
रसोनादि तथा कल्कं मुनिभिः पूर्व्वचोदितं ।

End. रक्तपित्तज्वरं हन्ति कासं श्वासं तथा घृणिं ।
विद्रधिं क्षयरोगञ्च नाशयेद् वाजिनां ध्रुवं ॥ २५ ॥

Colophon. इति श्रीसामञ्जयदत्तकृताश्ववैद्यकशास्त्रं समाप्तं ॥

विषयः । अत्राष्टषष्ट्यध्यायाः सन्ति । तत्र १-मे,—ग्रन्थाभिधेयविवरणं । २,—वाजिदेहस्थ-प्रदेशाः । ३,—अश्वाङ्गलक्षणं । ४,—स्थानविशेषे आवर्त्तचिह्नेन वाजिनां शुभाशुभप्रदत्वकीर्त्तनं । ५,—वाजिनां पुण्ड्रचिह्ननिरूपणं । (पुण्ड्रपदेन लोमराजिविरचित-शङ्ख-गदा-धनुर्वानादिचिह्नमुच्यते) । ६,—वाजिनां पुष्पचिह्ननिरूपणं । ७,—वाजिनां गतिनिरूपणं । ८,—वाजिनां बलनिरूपणं । ९,—वाजिनां स्वरनिरूपणं । १०,—वाजिनां दोषज्ञापकचिह्ननिरूपणं । ११,—वाजिनामुत्पातप्रकरणं । (उत्पातस्तु व्याधिरहितस्य वाजिनः ग्रासत्यागाश्रुपातादयश्च) । १२,—वाजिच्छायानां शुभाशुभप्रदत्वकीर्त्तनं । १३,—सुगन्धदुर्गन्धभेदेन वाजिनां शुभाशुभप्रदत्वकीर्त्तनं । १४,—वाजिप्रमाणनिरूपणं । १५,—अश्वायुर्लक्षणं । १६,—वाजिनां दन्तोद्भेदादिना वयोनिरूपणं । १७,—वाजिनां दशविधदशापरिमाणनिरूपणं, दशविधक्षेत्रनिरूपणञ्च । प्रत्येकदशापरिमाणन्तु द्विसप्ततिदिनाधिकवर्षत्रयं ।

विषयः। दशविधक्षेत्रन्तु गुह्यादिललाटपर्य्यन्तं प्रथमं क्षेत्रं। ललाटादिमस्तकं २–यं क्षेत्रं। ग्रीवास्कन्धादिकं ३–यं क्षेत्रं। उरोजानुककुदादिकं ४–र्थं क्षेत्रं। अंसकं ५–मं क्षेत्रं। दन्तिका ६–ष्ठं क्षेत्रं। स्फिक् ७–मं क्षेत्रं। स्फूरकौ (?) ८–मं क्षेत्रं। जङ्घा ९–मं क्षेत्रं। कूर्चसन्धिः खुरश्च १०–मं क्षेत्रं। १८,—वाजिनां जन्मदेशनिरूपणं। १९,—अश्वानां वाहनविधिः। २०,—बन्ध्याया वड़वाया गर्भधारणविधिः। २१,–सगर्भाया वड़वाया लक्षणं। २२,—सूतिकानियमः। २३—अश्वशिशुपालन-नियमः। २४,—चनकव्रीहिमुद्गयवादीनां वाजिभोजनद्रव्याणां परिमाणकथनं। २५,—वाजिरोगनाशकभेसजनामानि। २६,—वाजिनां सर्व्वर्तुपोषणविधिः। (कस्मिन् ऋतौ कीदृशनियमेन अश्वः पालितव्य इत्यस्य नियमः)। २७,—वाजिनां रोगनाशकक्षारदाहविधिः। २८,—वाजिनां शिरावेधविधिः। २९,—अश्वानुवास-नविधिः। (अपराह्लसमये सुगन्धद्रव्येण सुवासितकरणं अनुवासनं)। ३०,—वाजिनां स्वेदविधिः। ३१,—स्नेहपानविधिः। ३२,—वाजिरोगनाशकतैलविधिः। ३३,—पञ्चतिक्तघृतविधानं, वाजिनां श्रमशान्तिकरणोपायश्च। ३४,—स्वस्थारिष्टलक्षणं। (स्वस्थारिष्टस्तु रोगं विना यो वाजी दुर्मना हीनवर्णश्च स गतायुरित्यादिरूपः)। ३५,—वेधारिष्टलक्षणं। (ऋतौ शरदि, ग्रीष्मे च पानतः अश्वानां वेधाख्य उपसर्गो जायते, येनोपसर्गेन अश्वा अधोमुखाः सज्वराः श्वासकारिणश्च तिष्ठन्ति)। ३६,—अश्वानां कीटवेधारिष्टलक्षणं। (वर्षादिऋतौ तोयादिसेवनात् वाजिनां य उपसर्गो जायते स कीटवेधाख्य उपसर्गः। ३७,—वातादीनां प्रकोपसमयनि-रूपणं। ३८,—वाजिरोगाणामवान्तरनामनिर्देशः। ३९,—वाजिनां मुखरोग-निदानचिकित्से, नेत्ररोगचिकित्सा च। ४०,—शिरोरोगनिदानचिकित्से। ४१,—कर्णरोगचिकित्सा। ४२,—कासरोगचिकित्सा। ४३,—हिक्काचिकित्सा। ४४,—व्रणचिकित्सा। ४५,—सिङ्घानकरोगचिकित्सा। ४६,—घृणिरोगचिकित्सा। ४७,—पादरोगचिकित्सा। ४८,—ज्वरचिकित्सा। ४९,—अजीर्णचिकित्सा। ५०,—अतिसारचिकित्सा। ५१,—उदावर्त्तचिकित्सा। ५२,—प्रस्कन्नचिकित्सा। ५३,—कृमिकोष्ठश्लेष्मकोष्ठचिकित्सा। ५४,—मूत्रचिकित्सा। ५५,—कुष्ठचिकि-त्सा। ५६,—शोथचिकित्सा। ५७,—मुष्करोगचिकित्सा। ५८,—उदररोग-चिकित्सा। ५९,—अर्शश्चिकित्सा। ६०,—उत्कर्णचिकित्सा। ६१,—वातव्याधि-चिकित्सा। ६२,—उन्मादचिकित्सा। ६३,—अपस्मारचिकित्सा। ६४,—वाजि-रोगानां साध्यासाध्यत्वनिरूपणं। ६५,—विषचिकित्सा। ६६,—वाजिनां वातादि-प्रकृतिज्ञानं। ६७, ६८,—कल्कविधिनिरूपणं॥

No. 1648. अश्वचिकित्सितं ।

Substance, English paper, 9 × 7 inches. Folia, 82. Lines, 9 on a page. Extent, 438 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1933. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

As'va-chikitsita. The Sanskrit original of the work, noticed under No. 1646. It comprises 18 Chapters. Contents : I. Introduction. II. Classification according to quality. III. Colors of horses—the white the best. IV. Whirls on eighteen places and their effects. V. Ascertainment of age from marks on the teeth. VI. Auspicious and inauspicious marks. VII. Of all qualities speed the most important. VIII and IX. On riders. X. Constitution of horses. XI. Seasonal influences. XII. Snuffs. XIII. Biliary complaints. XIV. Medicated butters. XV. Medicated decoctions. XVI. Poisonous drugs. XVII. Rules regarding stabling. XVIII. Not found in the MS. but it refers, according to the Introduction, to exercise. This work has been quoted largely in the Agni Purána, chapter 288.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

जयति स पाण्डवनाथो धर्म्मनिधानो युधिष्ठिरो नृपतिः ।
भीमार्ज्जुनसहदेवास्तदनुचरा ये वाजिशास्त्रतत्त्वज्ञाः ॥ १ ॥
दृष्ट्वा सम्यक् नकुलो ज्ञानं सर्व्वशालिहोत्रीयं ।
ब्रूते शास्त्रार्थमन्यच्छास्त्रं कृत्वा समासेन ॥ २ ॥
प्रश्नो जातिर्वर्णमावर्त्तदन्ता लक्षं वेगो वाहनं धातुरक्तं ।
कालो नस्यं पिण्डमाज्यं कषायं शालां चेष्टां वाजिनामत्र वक्ष्ये ॥ ३ ॥

End. अश्वस्याङ्गं प्रलिपेद्धरिद्रया वरिष्ठया मङ्गल्या च ।
सुपविचान् दोषघ्नैर्विभूषयेदलङ्कारैः ॥ १० ॥

Colophon. इति श्रीनकुलकृतेऽश्वचिकित्सिते अश्वशालाविधिः अष्टादशोऽध्यायः ।

विषयः । अत्र १-मे,—शालिहोत्रमुनेः समीपे शक्रस्य रथयोग्यवाजिविषयकप्रश्नः । २-ये,—उत्तममध्यमनीचकनीयसां भेदेन चतुर्द्धा वाजिनिरूपणं । ३-ये,—सप्तवर्णानां वाजिनां मध्ये श्वेतवर्णस्य वाजिनः श्रेष्ठत्वकथनं । ४-र्थे,—ललाटादि-विंशतिस्थानेषु आवर्त्तचिह्नेन वाजिन उत्तमतानिर्द्देशः । ५-मे,—दन्तविशेषेण वाजिनामायुःसङ्ख्याविज्ञानं । ६-ष्ठे,—चिह्नभेदेन वाजिनां सुलक्षणत्वकथनं । ७-मे,—सर्व्वेषां वाजिगुणानां मध्ये वेगगुणस्य अधिकत्वकथनं । ८-मे, ९-मे,—

अश्वारोहिलक्षणं । १०-मे,—वाजिनां धातुपरीक्षा । ११-शे,—ऋतुविशेषे वाजिसेवाविशेषनिरूपणं । १२-शे,—वाजिनां रोगविशेषे नस्ययोगनिरूपणं । १३-शे,—वाजिनां पित्तादिदोषे तत् शमनार्थं पिण्डयोगनिरूपणं । १४-शे,—वाजिनां रोगनाशकाज्यनिरूपणं । १५-शे,—वाजिनां रोगनाशकक्वाथनिरूपणं । १६-शे,—वाजिनां रोगनाशकविषप्रयोगः । १७-शे,—अश्वशालाविधिः । (एतद्ग्रन्थशेषे अष्टादशोऽध्याय इति यदुक्तं तद्भ्रममूलकं गणनायामष्टादशाध्यायस्याप्राप्तत्वात्) ।

No. 1649. सङ्कल्पकौमुदी ।

Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 56. Lines, 6 on a page. Extent, 1,722 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipárá, Rámadhana Vidyálañkára. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Sañkalpa-kaumudí. Rules regarding religious resolution to perform a ceremony, and directions for particular duties on certain occasions. By Rámakṛishṇa.

Beginning. प्रणम्य कमलाकान्तं देववन्द्यपदाम्बुजं ।
तन्यते रामकृष्णेन रम्या सङ्कल्पकौमुदी ॥
यद्यपि सङ्कल्पपदं नानार्थं, तथापि 'सङ्कल्पः कर्म्ममानसम्' इत्यमरकोषात् मानसं कर्म्म मनःसङ्कल्पितं कर्म्म । मनःसङ्कल्पितत्वं आहार्य्यारोपविषयत्वं । यथा रुद्रयामले,——
न्यायेनोपार्ज्जितं द्रव्यं मनसोपार्ज्जितन्तु वा ।
निवेदयेदिष्टदेवे भक्तिश्रद्धासमन्वितः ॥ इत्यादि ।

End. अत एव मठच्छात्रादि+नम इति छात्रपाठाय कल्पितं गृहं मठो न तु छात्राणां स्वत्वं, तत्र आदिपदग्राह्यः अतिथ्यादिः । किञ्च मीमांसकैः विग्रहस्वीकारेऽपि विग्रहस्य देवतात्वं न स्वीक्रियते । इति शिवं ॥

Colophon. समाप्तेयं सङ्कल्पकौमुदी ।

विषयः । सङ्कल्पलक्षणं । सङ्कल्पविचारः । सङ्कल्पानुष्ठाने अशौचादिव्यवस्था । व्रतप्रतिष्ठादौ तद्व्यवस्था । सङ्कल्पितकाम्यादिश्राद्धव्यवस्था । महाभारतादिसङ्कल्पविशेषकथनं । विवाहे वरपित्रा कन्यापित्रा वा नान्दीश्राद्धे कृते नाशौचप्रतिबन्धकत्वं । आरब्धाकरणे निन्दाकीर्त्तनं । विवाहानन्तरम् अशौचेऽपि चतुर्थीहोमादिकं कार्य्यमिति

विषयः। कथनं। आरम्भशब्दार्थनिरूपणं। दम्भलक्षणनिरूपणं। सङ्कल्पेन विनेतिवचनस्य विशेषव्याख्यानं। अपवित्रः पवित्रो वेत्यस्य विशेषव्याख्यानं। सूर्यः सोमो यम इत्यादिमन्त्रस्य विष्णुस्मरणानन्तरमेव पाठ्यतेति कथनं। 'ॐ तत्सदिति निर्देशो ब्रह्मणस्त्रिविधः स्मृत' इत्यस्य विशेषव्याख्यानं। जलाशयेतिशब्दार्थनिरूपणं। सङ्कल्पे दिङ्नियमः। 'मासपक्षतिथीनाञ्च' इत्यस्य विशेषव्याख्यानं। 'अद्य कृष्टाष्टमीं देवीम्' इत्यत्र अद्यपदपाठविचारः। उपवासलक्षणं। सङ्कल्पवाक्ये उपवासपदनिवेशविचारः। जन्मतिथिकृत्यनिरूपणं। गोत्रोल्लेखविचारः। आश्विने मासि शुक्ले पक्षे अष्टम्यां तिथौ महाष्टम्यामित्युल्लेखः। न तु महाष्टम्यां तिथाविति कथनं। स्नानलक्षणादिकं। गङ्गायां पतितं वृष्ट्यादिजलं गङ्गैवेति कथनं। चण्डीपाठसङ्कल्पविचारः। शष्कुलीशब्दार्थनिरूपणं। उपवासपारणादिनिरूपणं। एकादश्यादौ पितृश्राद्धोपस्थितौ तत्कर्त्तव्यता। अतिदेशलक्षणादिकथनं। उपवासदिने काम्यश्राद्धनिषेधः। श्रवणद्वादशीनिरूपणं। अस्याः पारणव्यवस्था। मठाद्युत्सर्गनिरूपणञ्च। इति।

No. 1650. श्राद्धचिन्तामणिः।

Substance, palm leaves, $14\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{4}$ inches. Folia, 133. Lines, 6 on a page. Extent, 3,491 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

S'ráddha-chintámaṇi. Rules regarding offerings to the manes on particular occasions. By Váchaspati Mis'ra.

Beginning. प्रणम्य परमं तेजो विचार्य्याचार्य्यसंहिताः।
श्रीवाचस्पतिधीरेण श्राद्धस्य विधिरुच्यते॥

End. न ब्रह्मचारिणः कुर्य्युरुदकं पतिता न च।
पाषण्डमाश्रिताः स्तेना न व्रात्या न विकर्म्मिणः॥
गर्भभर्त्तृद्रुहश्चैव स्वाप्यश्चैव योषितः।
स्तेना हिरण्यमात्रापहर्त्तारः। स्वाप्य इति त्रैवर्णिकमात्रस्त्रीपरमिति सर्व्वचतुरस्रं॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायमिश्रश्रीवाचस्पतिविरचितः श्राद्धचिन्तामणिः सम्पूर्णः॥

विषयः। श्राद्धलक्षणं। तत्र प्राचीनमतं, नव्यमतञ्च। अत्र लक्ष्मीधर-वर्द्धमानादीनां नयकीर्त्तनं। श्राद्धभेदनिरूपणं। एकोद्दिष्ट-पार्व्वण-वृद्धिश्राद्धादीनां लक्षणादिकथनं। श्राद्धदेशनिरूपणं। पितृतीर्थादिकथनं। निषिद्धदेशकथनं। भूमि-

विषयः। संस्कारादिकीर्त्तनं। अग्रभागमदत्वा परकीयगृहे श्राद्धनिषेधः। अस्वामिकस्थाननिरूपणं। श्राद्धकालनिरूपणं। अष्टकाश्राद्धद्रव्यकथनं। सर्व्वत्रानादेशे पशुशब्देन छागस्यैव ग्रहणमिति कथनं। नवोदकश्राद्धादीनां नित्यत्वकथनं। अश्वयुक्कृष्णश्राद्धविचारः। अत्र श्राद्धविवेकादिमतकीर्त्तनं। मघात्रयोदशीश्राद्धनिरूपणं। शस्त्रादिहतानां चतुर्द्दशीकर्त्तव्यश्राद्धकथनं। काम्यश्राद्धनिरूपणं। क्षीणाद्यमावस्यानिरूपणं। पिण्डपितृयज्ञादिश्राद्धव्यवस्था। श्राद्धवेलानिरूपणं। मासलक्षणादिकथनं। अत्र हलायुधपारिजातादीनां मतकथनं। श्राद्धदेशस्थापनीयद्रव्यकथनं। दौहित्रघृतलक्षणं। श्राद्धदेशादपसारणीयद्रव्यादिकथनं। श्राद्धविहितब्राह्मणाः। पङ्क्तिपावनलक्षणं। त्रिमध्वादिलक्षणं। श्राद्धसम्पल्लक्षणं। श्राद्धनिषिद्धब्राह्मणलक्षणादिकथनं। हविष्यनिरूपणं। तत्र वाध्रीणसलक्षणं। अक्षारलवणनिरूपणं। श्राद्धे वर्ज्जनीयद्रव्यकथनं। मांसनिरूपणं। फलानि। कन्दकथनं। शाककथनं। लवणकथनं। सहजतो निषिद्धद्रव्यकथनं। तीर्थश्राद्धविहितद्रव्यनिरूपणं। दर्भादिलक्षणं। निमन्त्रणप्रकारादिकथनं। अर्घ्यपात्रादिनिरूपणं। गन्धादिनिरूपणं। परिवेषणविधिः। पात्रविशेषे फलविशेषकथनं। श्राद्धीयभोजनं। वेदिकरणविधिः। याचकेभ्यः अन्नदानं। श्राद्धोत्तरकर्म्मविधानं। परिभाषा। पार्व्वणश्राद्धप्रयोगोल्लेखप्रकारः। आमश्राद्धविधिः। तीर्थश्राद्धविधिः। जीवत्पितृकश्राद्धविधिः। एकोद्दिष्टश्राद्धविधानं। षोड़शश्राद्धानि। वृषोत्सर्गविधिः। उदकुम्भनिर्णयः। मासिकापकर्षकथनं। सपिण्डनापकर्षकथनं। सपिण्डने निषिद्धनक्षत्राणि। सपिण्डीकरणविधिः। आभ्युदयिकश्राद्धविधिः। तत्कालनिरूपणं। श्राद्धाधिकारिनिरूपणं। द्वादशविधपुत्रकथनं। पुत्रत्वातिदेशकथनं। पुत्रपदनिर्व्वचनं। स्त्रीश्राद्धाधिकारिनिरूपणं। अनधिकारिनिरूपणञ्च।

No. 1651. काव्यप्रकाशरहस्यप्रकाशः।

Substance, country-made paper, 17 × 3 inches. Folia, 185. Lines, 8—9 on a page. Extent, 7,076 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1579. Place of deposit, Navadvípa, Harinátha Tarkasiddhánta. Appearance, old. Prose. Correct.

Kávya-prakás'a-rahasya-prakás'a. A commentary on the Kávya-prakás'a of Mammaṭṭa Bhaṭṭa. By Jadagís'a Tarkapañcháuana.

Beginning. निद्राणेव मदैकमुद्रितमतौ पुष्पायुधे सायुधे
प्रीतेवार्पितलोचनाम्बुजबलौ चक्रायुधेऽनायुधे ।
सैवासीत् कुपितेव किञ्च जगतां विद्रावणे रावणे
शम्भोः कापि कृपा दृगन्तकलिना भिद्याद्विद्यामदं ॥
सम्प्रति स्वमतिप्रीत्यै श्रीजगदीशद्विजो धीमान् ।
काव्यप्रकाशस्य कृतौ सरसरहस्यं प्रकाशयति ॥
ग्रन्थारम्भे क्रियमाणस्य मङ्गलस्य निष्फलत्वशङ्कां निराकुर्व्वन् नियतिकृतनियम-
रहितामित्यादिश्लोकव्याख्यां ग्रन्थकृदारभते ॥ ग्रन्थारम्भ——इत्यादि ।

End. तत्र शिष्यजिज्ञासाक्रमेण तत्कथनात् शिष्यजिज्ञासानिवृत्तौ वक्तव्याभावेन
सम्पूर्णस् अनपेक्षितवाक्यान्तरं । श्रीः ।
वाले ! त्वं किमु कातरासि पिशुनव्यालावलीव्याहृतौ
हा मातः ! सरलौषधव्यतिकरे कस्मादमौ व्याहृतिः ।
तत् किं हन्त ! तदौषधं प्रतिपदं मागास्तदीयास्पदं
तेषां तद्विषपूर्णकर्णकुहरे कोपीच्छया गच्छति ॥

Colophon. इति श्रीजगदीशतर्कपञ्चाननभट्टाचार्य्यकृते काव्यप्रकाशरहस्यप्रकाशे अर्थालङ्कार-
निरूपको दशमोल्लासः समाप्तः ।
कन्दर्पं दहते विषञ्च वहते भागीरथीं बिभ्रते
मृत्युं वारयते विषं वशयते ब्रह्माणमुच्छासते ।
वाणं वर्द्धयते वृषं कलयते दृचाधिमातन्वते
पापं खण्डयते जगन्नटयते कस्मैचिदस्मै नमः ॥
शाके रन्ध्राद्रिवाणक्षितिपरिगणिते माघमासे नवम्यां
पक्षे चैवावलक्षे ग्रहपतिदिवसे जीवयुग्युग्मलग्ने ।
न्यायालङ्कारधीरो निजगुरुरचितं पुस्तमेतत् समस्तं
स्वीयं स्वीयाङ्गनस्थो व्यलिखदनलमोऽध्यापनार्थं सुखेन ॥
शुभमस्तु शकाब्दाः १५७९ ।

विषयः । काव्यप्रकाशस्य व्याख्यानं ।

No. 1652. उपमानखण्डः ।

Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 22. Lines, 5 on a page. Extent, 261 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipáḍá, Khudiráma Nyáyabhúshaṇa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Upamána Khaṇḍa of the *Nyáya-chintámaṇi.* A complete codex of the work noticed under No. 601, Vol. II, p. 50.

Beginning. तत्र सादृश्यप्रमाकरणमुपमानमिति केचित्। सादृश्यञ्च पदार्थान्तरं। तथापि सदृशव्यवहारादवाधितादस्ति सादृश्यं।

End. गोसदृशो न गवय इत्यत्रापि परम्परया तात्पर्य्यमस्येवेति सर्व्वमवदातं।

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीगङ्गेशचिन्तामणिविरचिते श्रीतत्त्वचिन्तामणौ उपमानखण्डः समाप्तः। शुभं।

विषयः। उपमानलक्षणं। उपमानात्मकसादृश्यज्ञानविषयस्य सादृश्यस्य नैयायिकमतसिद्धषट्पदार्थातिरिक्तपदार्थत्वखण्डनं। उपमानस्य प्रमाणान्तरत्वव्यवस्थापनञ्च।

No. 1653. श्राद्धदर्पणं।

Substance, country-made paper, 15 × 4 inches. Folia, 35. Lines, 7 on a page. Extent, 898 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipáḍá, Khudiráma Nyáyabhúshaṇa. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

S'ráddha-darpaṇa. On periodical and occasional offerings to the manes. By Jayakṛishṇa Tarkavágís'a.

Beginning. प्रणम्य सच्चिदानन्दं भुक्तिमुक्तिप्रदायकं।
क्रियते जयकृष्णेन निर्म्मलं श्राद्धदर्पणं॥
तत्र पार्व्वणप्रसङ्गात् श्राद्धलक्षणमुच्यते,—सम्बन्धपदोपनीतान् पितॄनुद्दिश्य हविस्त्यागः श्राद्धमिति।

End. तत्र च अष्टमी नार्द्धरात्रे न वा पूर्व्वाह्णे,—तत्र पूजा कुत्र कार्य्या, तथा च अर्द्धरात्रे एव न कालान्तरे। इति शं।

Colophon. इति श्रीजयकृष्णतर्कवागीशकृतश्राद्धदर्पणं समाप्तं।

विषयः। पार्व्वणस्वरूपकथनं। तत्र पूर्व्वदिने निरामिषसकृद्भोजनादिविचारः। ब्राह्मणोपवेशनात् प्राक् यज्ञेश्वरस्य स्मरणमेव कर्त्तव्यं, न तु पूजनमिति मैथिलमतदूषणं। विष्णुमुद्दिश्य निवेदितान्नेन श्राद्धं कर्त्तव्यं न वेत्यत्र निवेदितशेषान्नेन तदनुष्ठानमिति सिद्धान्तः। अनुज्ञाग्रहणविचारः। पार्व्वणातिदेशकथनादिकं। अर्घ्यदानप्रकरणं। गन्धादिदानविधिः। दक्षिणावाक्यविचारः। श्राद्धे पाकविचारः। स्त्रीशूद्रकर्त्तृकश्राद्धविधिः। विघ्नपतितश्राद्धकालनिरूपणं। अशौचान्त-

ज्ञत्यविचारः। अपकर्षमपिण्डनिरूपणं। एकोद्दिष्टविधिः। सपिण्डनक्रमनिरूपणं। मघात्रयोदशी। दीपान्विता। नवान्नश्राद्धविधिः। वारुणी। अम्बुवाची। जन्माष्टमीविचारः। इति।

No. 1654. मुद्राराक्षसपूर्व्वपीठिका।

Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 40. Lines, 5 on a page. Extent, 575 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Sántipura, S'rínátha Bhaṭṭáchárya. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Mudrá-rákshasa-púrvapíṭhiká. A prose version of the well-known drama of *Mudrá-rákshasa*, or 'the Signet and the Minister' of Vis'ákha Deva. By Ananta Kaví. The author lived on the banks of the Godávarí River. The drama itself has been printed several times, and translated into English in Wilson's Hindu Theatre.

Beginning. सर्व्वे साधुजनाः सदायतहृदा सत्सम्प्रदायादलं
यज्ज्ञानाय कणादगौतममतान्यालोक्य, तत्त्वार्थदान्।
वेदान्तान् परिशीलयन्ति रहसि स्वानन्दकन्दाकरं
वन्दे तं जगदीश्वरं दयितया सानन्दमालिङ्गितं॥
पञ्चाशद्वर्णभेदैरपरिमिततरैरर्थजातैश्च युक्ता
नानालङ्काररम्या गणितगुणगणा साधुहत्तैरुपेता।
वाक्स्फूर्त्तिर्यत्प्रसादात् प्रसरति रसनोपान्तदेशे निमेषा-
न्नित्यं चित्तेऽनुरक्ते वसतु मम सुखं भारती सा रसाढ्या।
यद्रत्नस्फारहाराऽभयवरदकरा खस्तधम्मिल्लभारा
मूलाधाराधिकारा निगमनिधिधरा काव्यकोटिप्रचारा॥
संसारानल्पकारा शयनभयहरा चिद्घनैकावतारा
तारा शृङ्गारधारा मनसि निवसतां सर्व्वदा सर्व्वसारा॥
अभूद् भवस्यातिसुखाय या भुवं विशाखदेवाभिधसद्बुधस्य।
कृतिस्तदीयामिह पूर्व्वसङ्गत्यां करोम्यनन्तो विदुषां सुखाय॥
अस्ति पुरन्दरसुन्दरदिग्भागे भगवद्भागीरथीपरिसरे समस्तवस्तुविश्रम्भविश्रान्तिभाजनजनजेगीयमाननिवासविराजमानं कुसुमपुरं नाम नगरं।——

End. मलयकेतुविरोधपुरःसरं मन्त्रिराक्षसेन सह चन्द्रगुप्तो मैत्रीं कर्त्तुमुद्यतः, तथा घटनार्थमुद्यममकरोत्।

Colophon. इति श्रीमद्गोदावरीपरिसरालङ्कृतपुण्यस्तम्भक्षितिमतिविलासशालिश्रीयुक्तानन्तकविविरचिता मुद्राराक्षसपूर्व्वपीठिका समाप्ता।

विषयः। कुसुमपुरवर्णनं। नन्दस्य उदग्रधन्व-तीक्ष्णधन्वेत्यादिनवपुत्रनामकीर्त्तनं। प्रतिपक्षभूपालानां नन्दसमीपे सुवर्णपट्टिकान्तःसंस्थापितारत्निमानदेवदारुकाष्ठप्ररण-विवरणं। चामरग्राहिण्या सुमङ्गलया सह नन्दस्य वसन्तोत्सवदर्शनाय प्रमदवन-प्रवेशः। तत्र च पिपीलिकापङ्क्तिसन्दर्शनेन राजमुखकमलं सस्मितमाकलय्य सुमङ्गलायां स्मितवदनायां वदन्त्याञ्च महाराजस्मितेनैव मम स्मितं सञ्जातमिति राज्ञो 'मत्स्मितहेतुं कथय नो चेत् त्वां निग्रहिष्ये' इति सुमङ्गलां प्रति निदेश-कथनं। ततस्तु कस्यचित् ब्राह्मणस्य उपदेशेन सुमङ्गलया राज्ञः स्मितकारणकथनं। सुबुद्धिशर्म्माभिधेयाय द्विजाय मन्त्रिराक्षसपदवीं प्रदाय नन्दस्य स्वामात्यकृत्ये नियोजनवृत्तान्तः। नन्दस्य मृत्युः। गुरुदक्षिणासङ्ग्रहाय सुविद्यस्य कुसुमपुर-प्रवेशः। तस्य पुनः विद्याबलेन नन्दमृतदेहप्रवेशः। राक्षसानुसन्धानेन सुविद्यस्य पूर्व्वदेहदाहनं। कुसुमपुरं परित्यज्य राक्षसस्य पर्व्वतेश्वरमन्त्रित्वप्राप्तिकथनं। कृत्रिमनन्दस्य शकटाराभिधेन मन्त्रिणा सार्द्धं मृगयानुष्ठानार्थं वनप्रयाणं। तत्र च कस्याञ्चित् दीर्घिकायां शिलापट्टलिखितं,

"अत्युच्छ्रिते मन्त्रिणि पार्थिवे च विष्टभ्य पादावुपतिष्ठते श्रीः।
सा स्त्रीस्वभावादसहा भरस्य, तयोर्द्वयोरेकतरं जहाति॥
तुल्यार्थं तुल्यसामर्थ्यं मर्म्मज्ञं व्यवसायिनं।
अर्द्धराज्यहरं विप्रं यो न हन्यात् स हन्यते"॥

इति श्लोकद्वयं निर्व्वर्ण्य कदाचित् स्वनिधनमाशङ्कमानेन शकटारेण पिपासितस्य राज्ञो निधनादिवृत्तान्तकथनं। उदग्रधन्वाभिधस्य नन्दकुमारस्य राज्याभिषेकादि-विवरणं। नन्दनिधनकारणं तत्त्वतो निर्णेतुं करुणाकरनामकस्य तपस्विनो वीर-साधनप्रकारकथनं। शकटारमेव सुधन्वापरनामधेयस्य नन्दस्य घातकं ज्ञात्वा तद्बधाय राज्ञ आदेशः। पलपञ्चकमितचणकजलमात्राहारं दत्त्वा सपुत्रकलत्रस्य शकटारस्य भूमिगृहवासरूपदण्डविधानं। तावन्मात्राहारेण कथमपि धृतजीवितस्य विकटारस्य शकटारपुत्रस्य राजकारणेन मोचनकथनं। कुसुमपुरप्रत्या-गमनपुरःसरं राक्षसस्य पुनरमात्यपदग्रहणविवरणं। राक्षसस्य विकटारं प्रति श्राद्धोपयोगिब्राह्मणनिमन्त्रणार्थमादेशः। कुशमूले माक्षिकप्रक्षेपणार्थं विक्षिप्त-नयनेन शिवगुप्ततनयेन विष्णुगुप्तेन सह विकटारस्य साक्षात्कारविवरणादिकं।

श्राद्धकाले आसनापसारितस्य विष्णुगुप्तस्य शिखाबन्धनप्रतिज्ञा। राजसेन-भागुरायण-विजयवर्म्मादिभिः सार्द्धं चन्द्रगुप्तस्य विष्णुगुप्तानुगमनकथनं। पर्व्वतेश्वरेण सह तेषां मैत्र्यादिकथनं। कुसुमपुररोधादिकथनं। चन्द्रगुप्तस्य राज्यलाभः। पर्व्वतेश्वरेण सह राक्षसस्य सन्धिः, चन्द्रगुप्तनाशाय विषकन्याप्रेरणञ्च। पर्व्वतेश्वरहननं। मन्त्रिराक्षसेन सह चन्द्रगुप्तस्य मित्रताघटनञ्च।

No. 1655. वृहन्नीलतन्त्रं।

Substance, some leaves of country-made yellow paper, and some of country-made white paper, 13 × 4½ inches. Folia, 215. Lines, 5 on a page. Extent, 3,225 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Guptipáḍá, Rámadhana Vidyálaṅkára. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Vṛihannila Tantra. One of the 64 original Tantras, attributed to Mahádeva. Its subject is the ritual of the S'ákta divinities, giving special preeminence to the worship of a form of Máyá named Nílasarasvatí.

Beginning. कैलासशिखरासीनं भैरवं कालसन्निभं।
प्रोवाच सादरं देवी तस्य वचःसमाश्रिता॥
पुरा प्रतिश्रुतं देव कालीतन्त्रप्रकाशने।
नीलतन्त्रप्रकाशाय तद्वदस्व सदाशिव॥
यस्य विज्ञानमात्रेण विजयी भुवि जायते।
यज्ज्ञात्वा साधकाः सर्व्वे विचरन्ति यथा तथा॥ इत्यादि।

End. मत्सान्निध्यं महेशानि तत्र तिष्ठति निश्चितं।
सर्व्वविद्या भवत्येव संशयो नास्ति कश्चन॥
अहं शिवः परात्मा च विना तासु महेश्वरि।
शव एव महेशानि कथितं दुर्ल्लभं शिवे॥

Colophon. इति श्रीवृहन्नीलतन्त्रे सर्व्वतन्त्रोत्तमे भैरवपार्व्वतीसंवादे त्रयोविंशतिपटलं समाप्तं। समाप्तोऽयं ग्रन्थः।

विषयः। १ पटले,—शिवाशिवसंवादेन तन्त्रकथनप्रतिज्ञानिनिरूपणं। नीलसरस्वत्या वीजादिनिरूपणं। स्नानतिलकादिप्रकारकथनं। द्वादशादिष्वपि तान्त्रिकसन्ध्याया अनुष्ठानकर्त्तव्यतादिकं।

२ पटले,—एकलिङ्गस्थानलक्षणं। साधनयोग्यस्थाननिरूपणं। नीलसरस्वतीपूजा-

विषयः। विधानं। पुष्पनिरूपणं। त्रिविधगुरुनिरूपणं। बलिदानं। मन्त्रध्यानप्रकारः। नीलसरस्वतीस्तोत्रं। ताराष्टकं। अष्टाङ्गप्रणामलक्षणं।

३, ४ पटले,—दीक्षाविधिः। दीक्षाया आवश्यकता। सद्गुरुलक्षणादिकथनं। पितुरपि गुरोर्गरीयस्त्वकथनं। दीक्षाकालः। तत्स्थानं। तत्र नक्षत्रादिनिरूपणं। गुरोः सन्निधाने अन्यदेवपूजानिषेधः। पुरश्चरणविधिः।

५ पटले,—नैमित्तिक–काम्यपूजाविधानं। ब्राह्मण–राजन्य–वैश्यानां सुरापाननिषेधः। सुराभेदकथनं। अमन्त्रितसुरापाने प्रायश्चित्तविधानं। ऊर्व्वशी-भार्गवोपाख्यानं। वैधसुरापाने न दोष इति कथनं। अनुकल्पासवनिरूपणं। पीठार्चनविधिः। पीठनिरूपणं। सिद्धस्थानकथनं। महोत्तमस्थाननिरूपणं।

६ पटले,—कौलिकार्चनमाहात्म्यं। शक्तिपूजाप्रकारकथनं। कालीप्रयोगकथनं। शिवाबलिदानविधिः। शाक्तानामाचारक्रमकीर्त्तनं। कौलानां प्रायश्चित्तादिपञ्चकविवर्ज्जनावश्यकता। वैधहिंसातिरिक्तहिंसायां दोषः। समयाचारलक्षणं। कालिकापूजनविधिः। रटन्तीपूजाविधिः। अन्नपूर्णापूजाविधिः। ऋतुभेदे दैनिकऋतुभेदकथनं। तत्र षट्कर्म्मविधानं। आसनविनियोगः। ज्योतीरूपदर्शनोपायकीर्त्तनं। कौलिकाचारकथनं। होमविधानं।

७, ८ पटले,—निग्रहोपायकीर्त्तनं। वशीकरणं। शान्तिस्तोत्रं। महाचीनक्रमकीर्त्तनं। सारस्वतप्रयोगकथनं। अत्र सुरेन्द्रसुराचार्य्ययोः संवादकीर्त्तनं। पुनरन्नपूर्णापूजाविधानं। कुमारीपूजाविधिः। यन्त्रकथनं। रक्तादिदानयोग्यपशुनिरूपणं। दारुवनवृत्तान्तकीर्त्तनं। कलियुगे तारिण्यादिमन्त्राणां प्राधान्यकथनं। कालीमन्त्रकथनादिकं। मन्त्रसंस्कारप्रकारः। तत्र दशविधसंस्कारकथनं। त्रिविधशाम्भवचक्रकथनं। ब्रह्मस्वरूपकथनादिकं।

९, १०, ११ पटले,—प्रकारान्तरेण वीरसाधनकथनं। नायिकासाधनं। श्रीवीजादिसमुद्धारप्रकारः। विद्यारत्नकथनं। नीलसरस्वत्या आविर्भावकथनादिकं। हयग्रीवसोमकयोरुपाख्यानं। मत्स्यरूपेण विष्णुना सह तयोर्युद्धादिकीर्त्तनं। सर्व्वज्ञताकारणकथनं।

१२, १३, १४, १५ पटले,—विद्योत्पत्तिकथनं। स्त्रीपुरकथनं। प्रलयकाले वटपत्रशयानायाः कालिकायाः ब्रह्मादिकृतस्तोत्रादिकथनं। कामाख्यामन्त्रकथनं। चतुःषष्टियोगिनीकथनं। ब्रह्मपुत्रनदोत्पत्त्यादिकथनं। वरुणकुण्डादिकथनं। वायुकूट–चन्द्रकूटपर्व्वतादिकथनं। सोमकुण्डकथनं। भस्मकूटगिरिकथनं। ऊर्व्वशीकुण्डकथनं। मणिकूटादिकथनं। वासवकुण्डोपाख्यानं। ब्रह्मकूट–नीलकूटादिकथनं। ऊर्व्वशी–सिद्धगणेशादीनां ध्यानं।

१६, १७, १८ पटले,—सदाचारलक्षणं। सङ्क्षेपेण राजकर्म्मकथनं। महाष्टम्यादौ दुर्गापूजाविधानं। नीराजनविधिः। ज्यैष्ठपूर्णिमायां कालिकायाः स्नानयात्राविधानं। आश्विनकार्त्तिकमासादौ तस्याः स्नानादिविधानं। सारस्वतध्यानादिकथनं। होमार्थं कुण्डनिर्म्माणविधानं। होमविधिः। तारानामसहस्रस्तोत्रं। हरिनामग्रहण-तुलसीस्पर्शनादिनिषेधः।

१९, २०, २१, २२, २३ पटले,—ताराकवचकथनं। गुप्तमन्त्रादिकीर्त्तनं। ताराशतनामस्तोत्रं। ज्ञानोपायकीर्त्तनं। सीसकप्रयोगेन रौप्यकरणप्रकारः। पारदभस्मीकरणप्रकारः। त्रिविधभावनिरूपणं। कालीनामसहस्रस्तोत्रं। कालीशतनामस्तोत्रं। छिन्नदामन्त्रकथनं। छिन्नदाशतनामस्तोत्रं। इन्द्रनीलतन्त्रफलश्रुतिः।

No. 1657. भागवतसन्दर्भे क्रमसन्दर्भः।

Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 52. Lines, 12—15 on a page. Extent, 2,437 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Sántipura, Paṇḍit Kálidása Vidyávagís'a. Appearance, old. Prose. Correct.

Krama Sandarbha. The philosophy of the Bhágavata Puráṇa illustrated, supplying omissions and deficiencies in the commentary of the Bhágavata by S'rídhara Svámi. By Jíva Gósvámí. The work is in seven parts, and is known under the collective name of Bhágavata Sandarbha ; the codex under notice comprises a portion of the last part, entitled *Krama Sandarbha.*

Beginning. अज्ञानतिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया।
चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः॥
श्रीमद्भागवतं नौमि यस्यैकस्य प्रसादतः।
अज्ञातानपि जानाति सर्व्वः सर्व्वागमानपि॥
श्रीभागवतसन्दर्भान् श्रीमद्वैष्णवतोषणीं।
दृष्ट्वा भागवतव्याख्या लिख्यतेऽत्र यथामति॥)
जयेतां मथुराभूमौ श्रीलरूपसनातनौ।
यौ विलेखयतस्तत्त्वज्ञापकौ पुस्तिकामिमां॥

यस्य ब्रह्मेति सञ्ज्ञां क्वचिदपि निगमे याति चिन्मात्रसत्ता-
प्यंशो यस्यांशकैः स्वैर्विभवति वशयन्नेव मायां पुमांश्च ।
एकं यस्यैव रूपं विलसति परमव्योम्नि नारायणाख्यं
स श्रीकृष्णस्वरूपः स्फुरतु भगवान् प्रेम दद्यात् भजद्भ्यः ॥

अथैवं सूचितानां श्रीकृष्णवाच्यवाचकतालक्षणसम्बन्धतद्भजनलक्षणाभिधेय-तत्प्रेमलक्षणप्रयोजनानां निर्णयाय पूर्व्वं तत्त्वसन्दर्भादिषट्सन्दर्भा निरूपिताः। अधुना तु श्रीमद्भागवतक्रमव्याख्यानाय तत्रापि सम्बन्धाभिधेयप्रयोजननिर्णय-प्रदर्शनाय च सप्तमः क्रमसन्दर्भोऽयमारभ्यते ।

श्रीभागवतसिद्धार्था टीका दृष्टिवदा+ + ।
श्रीधरस्वामिपादांस्तान् वन्दे भक्त्यैकरक्षकान् ॥
स्वामिपादैर्न यद्व्यक्तं यद्व्यक्तं चास्फुटं क्वचित् ।
तत्र तत्र च विज्ञेयः सन्दर्भः क्रमनामकः ॥
अथात्र परिभाषेयं ज्ञातव्या यद्यपेक्ष्यते ।
मूलं सटीकमङ्काद्यैः परिच्छेद्यं सहानया ॥
अङ्का वाक्यान्त-एवात्र देयाः पद्यान्ततो न तु ।
बहुपद्यैकवाक्यत्वे गर्भाङ्का विन्दुमस्तकाः ॥
यस्मिन् पद्ये नास्ति टीका तदप्यङ्केन योजयेत् ।
एकपद्यान्यवाक्यत्वे सङ्ख्याशब्दास्तु कान्तकाः ॥
बहुपद्यैकवाक्यत्वेऽप्यमी ज्ञेयास्तथाविधाः ।
यथार्द्धकं युग्मकञ्च त्रिकमित्याद्युदाहृतिः ॥

जन्माद्यस्येत्यत्र श्रीस्वामिचरणानामयमभिप्रायः। परं परमेश्वरमिति न पुन-रभेदवादिनामिव चिन्मात्रं ब्रह्मेत्यर्थः । इत्यादि ।

End. ततो निमित्ताभावे नैमित्तिकस्याप्यभावात्। टेलोपाच्च सिध्यन्ति ॥ २२ ॥ ३७ ॥

Colophon. इति प्रथमक्रमसन्दर्भे एकोनविंशोऽध्यायः ॥

इति कलियुगपावनस्वभजनविभजनप्रयोजनावतारश्रीश्रीभगवत्कृष्णचैतन्यदेव-चरणानुचरविश्ववैष्णवराजसभासभाजनश्रीरूपसनातनानुशासनभारतीगर्भे सप्त-सन्दर्भात्मकश्रीभागवतसन्दर्भे प्रथमस्कन्धस्य क्रमसन्दर्भः समाप्तः ॥

विषयः । श्रीधरस्वामिकृताया भागवतटीकायाः परिशिष्टरूपेयं विवृतिः । किञ्च यत्र यत्र स्वामिना व्याख्या न कृता कृताप्यस्फुटा वा तत्र तत्र विशदीकरणं ।

No. 1657. भागवतसन्दर्भे परमात्मसन्दर्भः ।

Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 67. Lines, 8—9—10 on a page. Extent, 2,010 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1593. Place of deposit, S'ántipura, Paṇḍit Kálidása Vidyávágís'a. A second copy at Calcutta, in the Family Library of Dr. Rájendralála Mitra. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Paramátma-sandarbha. The third part of the work noticed under the last preceding No. 1656. It treats of the Divine spirit.

Beginning. तौ सन्तोषयता सन्तौ श्रीलरूपसनातनौ ।
दाक्षिणात्येन भट्टेन पुनरेतद्विविच्यते ॥
तस्याद्यं ग्रन्थनालेखं क्रान्तव्युत्क्रान्तखण्डितं ।
पर्य्यालोच्याथ पर्य्यायं कृत्वा लिखति जीवकः ॥
अथ परमात्मा विव्रियते । यद्यपि परमात्मत्वं वैकुण्ठेऽपि प्रभोरस्ति । इत्यादि ।

End. यथेन्द्रियैः पृथग् द्वारैरर्थो बहुगुणाश्रयः ।
एको + + यते तद्वद्भगवान् शास्त्रवर्त्मभिः ॥
इत्येव उदाहरणीयं । अनेनैव गतिसामान्यञ्च सिध्यतीति । २ । २ । श्रीशुकः ।
प्रत्यवस्थापितं वदन्तीत्यादि पद्यं ।

Colophon. इति कलियुगपावनस्वभजनविभजनप्रयोजनावतारश्रीभगवत्कृष्णचैतन्यदेवचरणानुचरविश्ववैष्णवराजसभासभाजनश्रीरूपसनातनानुशासनभारतीगर्भे श्रीभागवतसन्दर्भे परमात्मसन्दर्भो नाम तृतीयः सन्दर्भः । शुभमस्तु शकाब्दाः १५९३ ।

विषयः । परमात्मनिरूपणादिकं । गुणावताराणां तारतम्यविवेचनं । जीवमायादीनां स्वरूपादिनिरूपणं । विवर्त्तसमाधानं । परमात्मप्रपञ्चयोरभेदकीर्त्तनं । परमात्मनो जगद्भिन्नत्वकथनञ्च । जगतोऽसत्यत्वकथनं । श्रीधरकृतटीकाया अभिप्रायप्रकाशनं । निर्गुणे परात्मनि कर्तृत्वादीनां समन्वयः । लीलावतारप्रयोजनकीर्त्तनं । वेदान्तसूत्रादीनामभिप्रायकथनं । भागवतप्रशंसा । भगवत्येव सर्व्वेषां शास्त्राणां तात्पर्य्यप्रदर्शनं । ग्रन्थस्यास्य श्रीमद्भागवतीयानां कथाञ्चित् श्लोकानां गूढार्थप्रकाशनमुखेन निर्म्मिततया तट्टीकास्थानीयः ।

No. 1658. श्रीकृष्णसन्दर्भः ।

Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 77. Lines, 13 on a page. Extent, 3,816 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of

deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávágís'a. A second copy at Calcutta, in the Family Library of Dr. Rájendralála Mitra. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

S'ríkṛishṇa-sandarbha. The fourth part of the work noticed under No. 1656. It treats of Krishṇa as the divine spirit.

Beginning. तौ सन्तोषयता सन्तौ श्रीलरूपसनातनौ ।
दाक्षिणात्येन भट्टेन पुनरेतद्विविच्यते ॥
तस्याद्यं ग्रन्थनालेखं क्रान्तव्युत्क्रान्तखण्डितं ।
पर्य्यालोच्याथ पर्य्यायं कृत्वा लिखति जीवकः ॥
अथ पूर्व्वं सन्दर्भचयेण यस्य सर्व्वपरत्वं साधितं तस्य श्रीभगवतो निर्द्धारणाय सन्दर्भोऽयमारभ्यते । इत्यादि ।

End. अपि परिपाठीरिति । पूर्णं सम्बन्धः ।
गौरश्यामरुचोज्ज्वलाभिरमलैरक्ष्णोर्विलासोत्सवै-
र्नृत्यन्तीभिरशेषमादनकलावैदग्ध्यदिग्धात्मभिः ।
अन्योन्यप्रियतासुधापरिमलस्तोमोन्मदाभिः सदा
राधामाधवमाधुरीभिरभितश्चित्तं समाक्रम्यतां ॥

Colophon. इति कलियुगपावनस्वभजनविभजनप्रयोजनावतारश्रीश्रीभगवत्कृष्णचैतन्यदेव-चरणानुचरविश्ववैष्णवराजसभासभाजनश्रीरूपसनातनानुशासनभारतीगर्भे श्री-कृष्णसन्दर्भो नाम चतुर्थः सन्दर्भः ।

विषयः । ग्रन्थः खल्वयं श्रीमद्भागवतीयानां केषाञ्चित् श्लोकानां गूढार्थप्रकाशनमुखेन निर्म्मिततया तट्टीकास्थानीयः । तत्र श्रीकृष्णस्य भगवत्तानिरूपणं । चतुर्व्यूह-कथनं । भगवत्स्वरूपनिरूपणं । अंशबोधकवाक्यानां समाधानं । श्रीकृष्णस्य पूर्णतासंस्थापनं । अवतारप्रसङ्गः । श्रीकृष्णनाममाहात्म्यकीर्त्तनं । अन्यान्यशा-स्त्रेभ्यो भागवतस्य श्रैष्ठ्यकथनं । अभ्यासनिरूपणं । प्रतिनिधिवाक्यनिरूपणं । सर्व्वशास्त्रसमन्वयः । श्रीकृष्णरूपपरिच्छदादीनां नित्यत्वकीर्त्तनं । असुरेषु यद्रूपं स्फुरति तत्तस्य स्वरूपं न भवति, किन्तु मायाकल्पितमेवेतिकथनं । अनिरुद्ध-प्रद्युम्नादिलोकनिरूपणं । गोलोकवर्णनं । वृन्दावनवर्णनं । गोलोकगोकुलयो-रभेदकथनं । मथुरावर्णनं । द्वारकादीनां नित्यधामत्वनिरूपणं । गोकुल-वासिनामप्राकृतदेहत्वादिकथनं । प्रकटाप्रकटद्विविधलीलाव्यवस्था । रुक्मि-ण्यादीनां श्रीकृष्णस्वरूपशक्तिरूपत्वकथनं । ताभ्यो गोपीनां श्रेष्ठत्वकथनं । तासु च राधिकाया एव श्रेष्ठतमत्वकीर्त्तनञ्च । श्रीकृष्णस्य सर्व्वत्र प्रकाशेऽपि श्रीवृन्दावने वरपरमाद्भुतप्रकाश इति कथनं ।

No. 1659. द्वितीयस्कन्धक्रमसन्दर्भः ।

Substance, country-made yellow paper, 14 × 5 inches. Folia, 44. Lines, 10 on a page. Extent, 1,210 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Paṇḍit Kálidása Vidyávagís'a. A second copy in Calcutta, in the Family Library of Dr. Rájendralála Mitra. Appearance, old. Prose. Correct.

Krama-sandarbha. The second book of the last part of the work noticed under No. 1656.

Beginning. द्वितीयक्रमसन्दर्भे सन्दर्भानां समाहृतिः ।
क्रियते यन्निदेशेन स मेऽनन्यगतेर्गतिः ॥
अथ द्वितीयस्कन्धस्य क्रमसन्दर्भः । अथ शुकदेवस्य । अपि मे भगवान् प्रीतः कृष्णः पाण्डुसुतप्रिय इत्यादिना श्रीकृष्ण एव रतिं अत्र म्रियमाणानां श्रोत-व्यादिप्रश्नेनैवान्तकाले श्रीकृष्ण एव मय्युपदिश्यतामिति राजाभिप्रायानन्तरं ।

End. तथा च तृतीये वक्ष्यते,—कुत्र चतुर्भगवत इत्यादिना ।

Colophon. इति द्वितीये दशमः । समाप्तश्चायं द्वितीयस्कन्धक्रमसन्दर्भः ।

विषयः । श्रीधरस्वामिकृतश्रीमद्भागवतीयद्वितीयस्कन्धटीकाया अस्फुटादिस्थानविशदी-करणरूपेयं विवृतिः ।

No. 1660. तृतीयस्कन्धक्रमसन्दर्भः ।

Substance, country-made yellow paper, 14 × 5 inches. Folia, 81. Lines, 11 on a page. Extent, 2,561 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávagís'a. A second copy in Calcutta, in the Family Library of Dr. Rájendralála Mitra. Appearance, old. Prose. Correct.

Krama-sandarbha. The third book of the seventh part of the work noticed under No. 1656.

Beginning. तृतीयक्रमसन्दर्भे सन्दर्भाणां समाहृतिः ।
क्रियते यन्निदेशेन समेऽनन्यगतेर्गतिः ॥
अथ तृतीयस्कन्धस्य क्रमसन्दर्भः ॥ १ ॥ यद्वेत्यत्र यदाश्रयमिति चित्सुखः ॥ २ ॥

End. योऽभिधत्तेमात्रं यो वा शृणोतिमात्रं किमुत अनुतिष्ठति, यः, किमुततरां श्रीदेवहूतिरित्यर्थः ।

Colophon. इति श्रीभागवते तृतीयक्रमसन्दर्भे त्रयस्त्रिंशत्तमोऽध्यायः । समाप्तोऽयं तृतीय-स्कन्धक्रमसन्दर्भः ।

विषयः । श्रीधरस्वामिकृतश्रीमद्भागवततृतीयस्कन्धटीकाया अस्फुटस्थानादिविशदीकरणरूपे विवृतिः ।

No. 1661. सदुपहाररत्नाकरः ।

Substance, country-made yellow paper, 15 × 2½ inches. Folia, 41. Lines, 5 on a page. Extent, 820 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávágís'a. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Sadupahára-ratnákara. A collection of small poems by distinguished authors, classified and arranged under different heads. By Sarvánanda Kavi. The MS. is incomplete.

Beginning. तिर्य्यग्बद्धाङ्गयष्टिद्वितयभुजलताश्लेषसम्मोददीनं
यावज्जन्मैव तादृङ्मिलदधरसुधास्वादसम्बन्धगन्धं ।
अन्योन्यप्रेक्षितोद्यत् स्मितसुभगमुखं पातु वश्चन्द्रमौलेः
स्त्रीपुंरूपात्मदेहप्रणयनघटनापाटवं कामुकस्य ॥
अर्थप्रौढिमगाढबन्धघटनापादावरोहक्रम-
श्रव्यं यद् यदकारि सत्कविकुलैरन्यापदेशाभिधं ।
तत्तत् पद्यमतीव हृद्यमधुना सञ्चित्य यत्नादसौ
सर्व्वानन्दकविः करोति कुतुकादेकत्र सत्प्रीतये ॥
सभाहृदयरञ्जकस्फुरदनेकपद्यावली-
मणिप्रकरजन्मभाक् स्फुटरसास्ततस्यन्दभूः ।
प्रसादशमिसम्भवभ्रमदनेककीर्त्तिर्मया
व्यधायि बुधसम्मुदे सदुपहाररत्नाकरः ॥

End. न चुम्बति मनागपि भ्रमर एष पुष्पान्तरं
परिभ्रमति पार्श्वतो विटपपद्मिनीलम्पटः ।
प्रयाति यदि यामिनी त्यजति मौनमुद्राञ्च सा
निपीय मधु निर्भरं मुदमुपैति पुष्पन्धयः ॥
इतः खण्डितत्वात् परिशेषवाक्यं नास्ति ।

विषयः । प्रायः प्रास्ताविकश्लोकानाहृत्य व्रज्याक्रमेण रचितोऽयं ग्रन्थः । तत्र दुर्ज्जननिन्दा-सज्जनस्तुती । शङ्करव्रज्या । गौरीव्रज्या । शैवगणव्रज्या । विष्णुव्रज्या । लक्ष्मी-व्रज्या । सरस्वतीव्रज्या । मदनव्रज्या । दशावतारव्राज्य । सूर्य्यव्रज्या । चन्द्र-

व्रज्या। सूर्य्याचन्द्रव्रज्या। पवनव्रज्या। कल्पद्रुमव्रज्या। मेघव्रज्या। दैवव्रज्या। गृहव्रज्या। प्रदीपव्रज्या। सुजनव्रज्या। दुर्ज्जनव्रज्या। सुजनदुर्ज्जनव्रज्या। गुणिव्रज्या। पामरव्रज्या। धनिव्रज्या। दरिद्रव्रज्या। वीरव्रज्या। स्त्रीव्रज्या। अलङ्कारव्रज्या। सुवर्णव्रज्या। मृगमदव्रज्या। गिरिव्रज्या। अगुरुव्रज्या। चन्दनव्रज्या। श्रीफलव्रज्या। चूतव्रज्या। पनसव्रज्या। वदरीव्रज्या। अशोकव्रज्या। किंशुकव्रज्या। अश्वत्थव्रज्या। वटव्रज्या। शाल्मलिव्रज्या। भ्रमरव्रज्या। इतः खण्डितं।

No. 1662. अलङ्कारकौस्तुभः।

Substance, country-made paper, 13 × 4½ inches. Folia, 103. Lines, 9—10 on a page. Extent, 4,120 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1681. Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávágís'a. A second copy in Calcutta, in the Family Library of Dr. Rájendralála Mitra. Appearance, very old. Prose and verse. Correct.

Alaṅkára-kaustubha. A treatise on Rhetoric. By Kavikarṇapura, one of the followers of Chaitanya. The work is divided into ten chapters, or "rays" (*kiraṇa*), and illustrates every figure of speech and rhetorical ornament by a verse in praise of Krishṇa. The MS. is dated S'aka 1681 = A. D. 1760. The author was a renowned Vaishṇava, and wrote several works on the Vaishṇava faith. Vide Introduction to Dr. Mitra's edition of the Chaitanya Chandrodaya Náṭaka.

Beginning. ग्रन्थारम्भे स्वाभीष्टदेवतानामगुणकीर्त्तनात्मकं मङ्गलमङ्गीकुर्व्वन् ग्रन्थकारो ग्रन्थस्य निर्व्विघ्नां परिसमाप्तिमाशास्ते।

आनन्दरससहस्यः कृष्णचैतन्यविग्रहो जयति।

आपामरमपि कृपया सुधया स्वपयाम्बभूव भूमौ यः॥

स जयति येन प्रभवति सुदृशां दृश्ि व्यञ्जनावृत्तिः।

अतिशयितपदपदार्थो ध्वनिरिव मुरलीध्वनिर्मुरारातेः।

जयतिरत्राकर्म्मकः सर्व्वोत्कर्षवाचकः, तेन नमस्कारोऽपि व्यज्यते, स्वापकर्षबोधानुकूलव्यापारविशेषो नमस्कार इति न्यायात्॥ इत्यादि।

End. शान्तस्य न्यकृतत्वात् शृङ्गारः पुष्ट एव। प्रागुक्तलक्षणस्य रसस्य आनन्दस्वरूपत्वेन प्रतिपादिते चैक्ये रसस्य रसेन विरोध इति यदिह प्रतिपाद्यते,—तत्त सामग्रीभूतस्य स्थाय्यादेरेव न तु रसस्य।

Colophon. इत्यलङ्कारकौस्तुभे दोषप्रदर्शनो नाम दशमः किरणः ॥ समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।
श्रीमतः कर्णपूरस्य चरणावनिशं भजे ।
निर्म्मितः कृष्णकण्ठार्हो येनालङ्कारकौस्तुभः ॥ शुभमस्तु शकाब्दाः १६८१ ।
माधवे च सिते पक्षे चतुर्दश्यां गुरौ दिने ।
शशिवसुऋतुकृष्णा+ सङ्ख्ये संवत्सरागते ॥

विषयः । १ प्रथमकिरणे,—काव्यस्य शरीरादिस्वरूपं । काव्यलक्षणं । प्रकाशमतदूषणं । दर्पणमताक्षेपः । वामनमतदूषणं । काव्यत्वजातिः । कविलक्षणं । वीजलक्षणं । प्रतिभालक्षणं । काव्यभेदः । काव्यस्य प्रयोजनादिकथनञ्च ।

२ ये,—शब्दस्वरूपं । वर्णानां नित्यत्वं । नादविन्दुप्रभृतीनामुत्पत्तिप्रकारः । स्फोटवादः । जात्यादिना शब्दभेदकथनं । वाचकः शब्दः । अभिधाविचारः । योगरूढादयः । प्रत्ययशक्तिविचारः । समासशक्तिनिरूपणं । सिद्धसाध्यादिभेदकथनं । लक्षणालक्षणं । तद्विचारः । सारोपा । साध्यवसानिका । उपादानलक्षणा । गूढव्यङ्ग्या लक्षणा । गतव्यङ्ग्या । व्यक्तव्यङ्ग्या । व्यञ्जनापेक्षणादिविचारः । अर्थादीनां व्यञ्जकत्वं । संयोगादयः । असंलक्ष्यक्रमव्यङ्गादयः ।

३ ये,—ध्वनिलक्षणतद्भेदादिकथनं । कविप्रौढोक्तेश्चातुर्विध्यकथनं । अविवक्षितवाच्यध्वनिः । अर्थान्तरसङ्क्रमितवाच्यध्वनिः । अत्यन्ततिरस्कृतवाच्यध्वनिः । विवक्षितान्यपरवाच्यध्वनिः । संलक्ष्यक्रमव्यङ्ग्यध्वनिः । शब्दशक्त्युद्भवध्वनिः । अर्थशक्त्युद्भवादयश्च ।

४ र्थे,—गुणीभूतव्यङ्गकथनं । तत्र स्फुटं । अपराङ्गं । वाच्यप्रपोषकं । कष्टगम्यं । सन्दिग्धप्राधान्यादीनि च ।

५ मे,—रसलक्षणं । स्थायिविभावादीनां लक्षणं । भोजमतेन वात्सल्यप्रेमरसयोर्लक्षणं । रत्यादिलक्षणं । रसस्वरूपविचारः । तत्रायं सारः,—चित्रोत्कीर्णाभिरूपप्रतिमादिषु इमौ रामलक्ष्मणौ रामोऽयं सीताशोकाकुलः, सिंहोऽयं मृगोपघातकः-श्मशानमिदं शवसमूहार्द्रमांसादिसङ्कुलमिति कृत्रिमेष्वपि तेषु विभावादिषु अकृत्रिमवत् प्रतीयमानेषु स्वगतरसवासनाधौतरजस्तमस्तया स्वच्छतरेषु सचेतसां चेतःसु एक एव आनन्दो जायते स एव रसः, किञ्च एकस्यैव उपाधिभेदेन रत्यादिरूपदेश इति । वीरादीनां लक्षणं । भक्तिरसलक्षणं । सम्भोगविप्रलम्भौ । पूर्व्वरागादीनां लक्षणं । दशदशाकथनं । नायकादिलक्षणं । नायकसहायनिरूपणं । सत्त्वजगुणकीर्त्तनं । नायिकाभेदकथनं । आसामलङ्काराः । मुग्धामध्याप्रभृतीनामिङ्गितानि । सखीप्रियसख्यादीनां लक्षणं । उद्दीपनविभावः । अनुभावाः । तत्र सात्त्विकभावः । सन्धिशरलतादयः । व्यभिचारिणः ।

६ ष्ठे,—गुणलक्षणं। गुणानां रसधर्म्मत्वव्यवस्थापनं। माधुर्य्यादीनां लक्षणं। वामनोक्तश्लेषादिगुणानां लक्षणकथनपूर्व्वकं केषाञ्चित् माधुर्य्यादिष्वेव अन्तर्भावनं। माधुर्य्यादिव्यञ्जकाः वर्णाः।

७ मे,—अलङ्कारलक्षणं। तस्य शब्दार्थधर्म्मत्वसंस्थापनं। पुनरुक्तवदाभासचित्रादिशब्दालङ्कारनिरूपणं।

८ मे,—उपमादिव्याघातान्तद्विषष्टिविधार्थालङ्कारनिरूपणं। सङ्करादिभेदकथनं। अलङ्कारदोषनिरूपणञ्च।

९ मे,—रीतिलक्षणं। वदर्भ्यादिचतुर्व्विधरीतिलक्षणं।

१० मे,—दोषलक्षणं। श्रवणकष्टादिषोड़शविधपददोषकथनं। प्रतिलोमाक्षराद्येकविंशतिविधवाक्यदोषनिरूपणं। नूपुरादिषु रणितादिप्रसिद्धिकथनं। कष्टादित्रयोविंशतिविधार्थदोषकथनं। रसदोषनिरूपणं। इति शम्।

No. 1663. अलङ्कारकौस्तुभटीका।

Substance, country-made paper, 14 × 4½ inches. Folia, 60. Lines, 8 on a page. Extent, 2,400 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávágís'a. Appearance, old. Prose. Correct.

Alaṅkára-kaustubha Tíká. A commentary on the work noticed under the last preceding No. 1662. By Lokanátha Chakravartí.

Beginning. अद्वैतप्रकटीकृतो नरहरिप्रेष्ठः स्वरूपप्रियो-
नित्यानन्दसखः सनातनगतिः श्रीरूपहृत्केतनः।
लक्ष्मीप्राणपतिर्गदाधररसोल्लासी जगन्नाथभूः
साङ्गोपाङ्गसपार्षदः सदयतां देवः शचीनन्दनः॥
अथ सोऽयं कविमुकुटमणिः श्रीकर्णपूरगोस्वामी स्वकृतश्लोकानां स्वयमेव व्याख्यामाह। ग्रन्थारम्भ इति।

End. पारक्योऽधररागइति मत्वा मत्प्रतिपक्षरमणधरसम्बन्धिताम्बूलराग इति मत्वेत्यर्थः। अतः खण्डितं।

विषयः। कविकर्णपूरगोस्वामिकृतालङ्कारकौस्तुभस्य व्याख्यानं।

No. 1664. सत्कृत्यमुक्तावली ।

Substance, country-made yellow paper, 15½ × 3½ inches. Folia, 83. Lines, 7 on a page. Extent, 1,525 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Kálidása Vidyávagís'a. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Satkṛitya-muktávalí. A compilation of all the leading facts regarding astronomy and astrology, and their bearings on human destiny. By Raghunátha Sárvabhauma Bhaṭṭáchárya.

Beginning. नत्वा भानुगणेशशम्भुगिरिजा ज्ञात्वा मुनीनां मतं
ज्योतिःसङ्ग्रहसंहितार्थमवधार्य्याचार्य्यवाक्येन च ।
सारं तेषु निगूढ़माहृतवता प्रज्ञावतामाज्ञया
सङ्क्षिप्ता रघुनाथकेन रचिता सत्कृत्यमुक्तावली ॥

End. यदाह्नि मेषसङ्क्रान्तिस्तुलासङ्क्रमणं निशि ।
तदा प्रजा विवर्द्धन्ते धनधान्यसमृद्धिभिः ॥
धीराः प्रणम्य भवतो विनिवेदयामि श्रीकामदेवचरणीतलवासवस्य ।
आज्ञामवाप्य रचितो रुचिरो निबन्धो दोषो न मे बलवतीह यतो नृपाज्ञा ॥

Colophon. इति रघुनाथसार्व्वभौमभट्टाचार्य्यरचिता सत्कृत्यमुक्तावली समाप्ता ॥

विषयः। राश्यादिनिरूपणं। राशिनक्षत्रभेदकथनं। राश्यधिष्ठात्रीदेवताकथनं। राशिपर्य्यायः। तेषां वर्णकथनं। तेषां विशेषसञ्ज्ञा। द्विपदचतुष्पदादिभेदकथनं। कीटसरीसृपकथनं। ग्राम्यारण्यकथनं। जलजराशिकथनञ्च। राशीनां वशत्वादिविवेकः। ह्रस्वत्वादिविवेकः। तेषां रात्रिवलित्वादिकथनञ्च। दिगधिपलग्नकथनं। उच्चनीचकथनं। मूलत्रिकोणकथनं। लग्नमानं। भोगविवेकः। दिवाद्दण्डादिज्ञानं। होरा। द्रेक्काणादयः। षड्वर्गविवेकः। राशिभावविवेकः। केन्द्रादिविभागः। दृष्टिज्ञानं। ग्रहपर्य्यायः। पापादिग्रहविवेकः। ग्रहाणां वर्णनिरूपणं। दिगधिपग्रहकथनं। दिग्बलित्वविवेकः। पुरुषाद्यधिपाः। जात्यधिपाः। वेदाधिपाः। गुणाधिपाः। रसाधिपाः। नैसर्गिकमित्रकथनं। नैसर्गिकशत्रुकथनं। तत्कालमित्रादिकथनं। अधिमित्रादिकथनं। बलविवेकः। साधव्यगोचरः। गोचरफलकालः। तदपवादः। वारवेला। कालवेला। अष्टवर्गः। नन्दादयः। अवमदिनादिनिरूपणं। शतपदचक्रं। नक्षत्राधिदेवता। ध्रुवगणादिकथनं। अधोमुखगणकथनं। ऊर्द्ध्वमुखगणकथनं। पार्श्वमुखगणकथनं। यात्रादिनक्षत्रनिरूपणं। राज्याभिषेकोप-

योगिनचत्रकथनं। नाड़ीनक्षत्रं। अशुभचन्द्रादिप्रतीकारः। ग्रहणं। भूकम्पः। वेलामण्डलः। कालाशुद्धिः। विवाहः द्विरागमनं। निषेकः। पुंसवनं। पञ्चामृतं। सीमन्तोन्नयनं। जातकर्म्म। नामकरणं। अन्नप्राशनं। नवान्नं। चूड़ाकरणं। विद्यारम्भः। कर्णवेधः। उपनयनं। यात्रा। गृहारम्भः। शस्त्रादिधारणं। देवप्रतिष्ठा। परीक्षा। राजादिदर्शनं। आयव्ययफलकथनं। रोगशान्तिस्नानं। होमविधिः। औषधकरणं। आरोग्यस्नानं। पञ्जिकासाधनं। महाविषुवादिफलकथनं। बृहस्पतिसञ्चारफलकथनञ्च इति॥

No. 1665. प्रीतिसन्दर्भः।

Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 172. Lines, 10 on a page. Extent, 4,515 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Madangopála Goswámí. A second copy at Calcutta, in the Family Library of Dr. Rájendralála Mitra. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Príti-sandarbha. The sixth part of the work described under No. 1656. It is devoted to love for the Divinity as personified in Krishṇa.

Beginning. तौ सन्तोषयता सन्तौ श्रीलरूपसनातनौ।
दाक्षिणात्येन भट्टेन पुनरेतद्विविच्यते॥
तस्याद्यं ग्रन्थनालेखं क्रान्तव्युत्क्रान्तखण्डितं।
पर्य्यालोच्याथ पर्य्यायं कृत्वा लिखति जीवकः॥
अथ प्रीतिसन्दर्भो लेख्यः। इह खलु शास्त्रप्रतिपाद्यं परमतत्त्वं हि सन्दर्भचतुष्टयेन पूर्व्वं समबध्यत, तदुपासना च तदनन्तरसन्दर्भेणाभिहिता। इत्यादि।

End. तदन्ते श्रीराधादेव्या महिमा। इति षष्ठः सन्दर्भः।

Colophon. इति कलियुगपावनस्वभजनविभजनप्रयोजनावतारश्रीश्रीभगवत्कृष्णचैतन्यदेवचरणानुचरविश्ववैष्णवराजसभासभाजनश्रीरूपसनातनानुशासनभारतीगर्भे श्रीभागवतसन्दर्भे प्रीतिसन्दर्भो नाम षष्ठः सन्दर्भः।

विषयः। ग्रन्थोऽयं तत्त्वसन्दर्भवत् श्रीमद्भागवतटीकास्थानीयः। तत्र,—भगवत् प्रीतेः पुरुषार्थत्वनिरूपणं। परतत्त्वमात्रसाक्षात्कारस्य परमपुरुषार्थत्वकथनं। तस्य मुक्तित्वकथनं। तत्रैव सविशेषनिर्व्विशेषभेदकथनं। जीवन्मुक्त्युत्क्रान्तिमुक्तिभेदः। ब्रह्मसाक्षात्कारस्वरूपं। मुक्त्यपेक्षया प्रीतेः प्राधान्यकथनं। सद्योमुक्तिकथनं। क्रममुक्तिनिरूपणं। ब्रह्मसाक्षात्काररूपजीवन्मुक्तिकथनं। ब्रह्मसाक्षात्काररूपे-

त्क्रान्तिमुक्तिः। भगवत्साक्षात्कारस्य मुक्तित्वं। तल्लक्षणजीवन्मुक्तिः। तल्लक्षणोत्क्रान्तिमुक्तिश्च। सालोक्यादिमुक्तिभेदः। तत्रैव सामीप्यस्य आधिक्यकथनं। भगवद्भक्तेर्मुक्तित्वं। भक्तेरुपादेयत्वं। तत्र उपपत्तिप्रदर्शनं। अन्यथोदाहरणसमाधानञ्च। भगवत्प्रीतिस्वरूपलक्षणं। तस्या गुणातीतत्वादिकं। तत्तटस्थलक्षणं। तदाविर्भावभेदाः। प्रीतिलक्षणवाक्यानां निष्कर्षः। श्रीकृष्णप्रीतेः श्रीकृष्णाविर्भावपूर्णत्वेन श्रेष्ठत्वकथनं। प्रीतेः रत्यादिभेदनिरूपणं। अभिमानभेदेन प्रीतिभक्त्योः प्रभेदकथनं। व्रजदेवीनां कामस्य शुद्धप्रेमत्वस्थापनं। ज्ञानभक्त्यादीनां क्वचिन्मिश्रत्वनिरूपणं। रत्याद्युदाहरणं। ज्ञानिभक्तादिषु रत्यादिव्यवस्था। तत्तारतम्ये परिकराभिमानिनां प्रीत्युत्कर्षः। भगवतोऽपि तत्तदभिमानत्वं। ऐश्वर्य्यमाधुर्य्यानुभवयोस्तारतम्यं। तत्र गोकुलवासिनां श्रेष्ठत्वं। तत्रापि सखीनां। तदन्ते पित्रोः। ततो गोपीनां। तत्रापि श्रीराधायाः। भगवत्प्रीतेः रसत्वस्थापनं। अनुकार्य्येऽपि तस्या रसत्वं। लौकिकरसात् श्रेष्ठत्वकथनं। आलम्बनविभावाः। तत्र सन्देहनिरासः। उद्दीपनविभावाः। गुणकथनं। विरोधिगुणकथनं। भगवत्कामविशेषस्य प्रेमविशेषत्वं। धीरोदात्तादिभेदाः। ऐश्वर्य्यमाधुर्य्यमय्योर्माधुर्य्यमय्या लीलायाः श्रेष्ठत्वं। धर्म्मज्ञानलीलयोः समाधानं। उद्दीपने द्रव्याणि कालाश्च। प्रकाशलीलाया आधिक्यं। अनुभावसञ्चारिभावविवेचनं। रसस्य पाञ्चविध्यस्थापनञ्च। सप्तविधगौणरसकथनं। रसाभासाः। मुख्यरसनिरूपणप्रसङ्गेन शान्त्याख्यभक्तिरसकथनं। आश्रयभक्तिरसः। दास्यभक्तिरसः। प्रश्रयभक्तिरसः। वत्सलरसः। मैत्रीमयः। वल्लभानां भेदाः। मदमानादीनां समाधानं। उद्दीपनविभावाः। अनुभावाः। व्यभिचारिणः। स्थायी। सम्भोगात्मक-मोदात्मकभावविचारः। भावभेदाः। सम्भोगविप्रलम्भादिभावभेदाः। पूर्व्वरागः। मानः। प्रेमवैचित्र्यं। प्रवासः। सम्भोगभेदाः। श्रीराधाया महिमा च ॥

No. 1666. भगवत्सन्दर्भः।

Substance, some country-made and some English-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 137. Lines, 9—10 on a page. Extent, 3,767 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Madangopála Gos'vámí. A second copy at Calcutta, in the Family Library of Dr. Rájendralála Mitra. Appearance, some leaves old and some new. Prose and verse. Generally correct.

Bhagavat-sandarbha. The second part of the work described under No. 1656. It is devoted to the attributes of the Divinity.

Beginning. तौ सन्तोषयता सन्तौ श्रीलरूपसनातनौ ।
दाक्षिणात्येन भट्टेन पुनरेतद्विविच्यते ॥
तस्याद्यं ग्रन्थनालेखं क्रान्तव्युत्क्रान्तखण्डितं ।
पर्य्यालोच्याथ पर्य्यायं कृत्वा लिखति जीवकः ॥ इत्यादि ।

End. ब्रह्मभगवन्तौ ।

Colophon. इति कलियुगपावनस्वभजनविभजनप्रयोजनावतारश्रीश्रीभगवच्चैतन्यदेवचरणानुचरविश्ववैष्णवराजसभासभाजनभाजनश्रीरूपसनातनानुशासनभारतीगर्भे भागवतसन्दर्भे भगवत्सन्दर्भो नाम द्वितीयः सन्दर्भः ।

विषयः । ब्रह्मत्वपरमात्मत्वादिना तत्त्वनिरूपणं । ब्रह्मादीनामाविर्भावयोग्यता । वैकुण्ठनिरूपणं । विशुद्धसत्त्वनिरूपणं । ब्रह्मस्वरूपस्य सशक्तिकत्वं । विशुद्धशक्तेराश्रयत्वस्थापनं । शक्तेरचिन्त्यत्वकथनं । स्वाभाविकशक्तिनानात्वकथनं । शक्तेरन्तरङ्गादिभेदकथनं । मायाशक्तिः । स्वरूपशक्तिः । गुणानां स्वरूपभूतत्वं । श्रीविग्रहस्य नित्यत्वं । तस्य विभुत्वकथनं । सर्व्वाश्रयत्वकथनं । स्थूलसूक्ष्मातिरिक्तत्वं । प्रत्यग्रूपत्वं । स्वप्रकाशत्वञ्च । जन्मकर्म्मरूपगुणानामप्राकृतत्वं । श्रीविग्रहस्य पूर्णस्वरूपत्वं । तत्परिच्छदानां स्वरूपांशत्वं । वैकुण्ठपार्षदादीनां वर्णनं । सनकाद्यनुभवेन तेषां पूर्व्वोक्तानां ब्रह्मानन्दतोऽपि उत्कर्षनिरूपणं । ब्रह्मभगवत्तारतम्यं । भगवत एव पूर्णतत्त्वाकारत्वं । सर्व्ववेदाभिधेयत्वं । श्रुतिस्मृतिसङ्गतिः । स्वरूपशक्तिविवरणं । सर्व्वप्रकरणार्थसङ्ग्रहेण भगवल्लक्षणनिरूपणं । भगवतो वेदभक्त्यैकगम्यत्वकथनञ्च । इति ।

No. 1667. चतुर्थक्रमसन्दर्भः ।

Substance, country-made yellow paper, 12 × 4 inches. Folia, 36. Lines, 12 on a page. Extent, 1,026 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Paṇḍit Kálidása Vidyávagís a. A second copy at Calcutta, in the Family Library of Dr. Rájendralála Mitra. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Krama-sandarbha. The fourth book of the seventh part of the work described under No. 1656. It expounds the fourth book of the Bhágavata Puráṇa.

Beginning. तौ सन्तोषयता सन्तौ श्रीलरूपसनातनौ ।

दाक्षिणात्येन भट्टेन पुनरेतद्विविच्यते ॥

चतुर्थक्रमसन्दर्भे सन्दर्भाणां समाहृतिः ।

क्रियते यन्निर्देशेन समेऽनन्यगतेर्गतिः ॥

अथ चतुर्थस्कन्धस्य क्रमसन्दर्भः । तथापि तत्र भगवज्जन्म ज्ञात्वा तथा क्वतवान्
इत्यर्थः ।

End. परमानन्देन सकामशोटूनयाभिषयति । तस्य इति । २८ ॥

Colophon. इति चतुर्थक्रमसन्दर्भे एकत्रिंशः । समाप्तश्चायं सन्दर्भः ।

विषयः । श्रीमद्भागवतचतुर्थस्कन्धस्य गूढार्थप्रकाशनं ।

No. 1668. पञ्चमक्रमसन्दर्भः ।

Substance, country-made yellow paper, 12 × 4 inches. Folia, 26. Lines, 13 on a page. Extent, 887 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Paṇḍit Kálidása Vidyávagís'a. A second copy in Calcutta, in the Family Library of Dr. Rájendralála Mitra. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Krama-sandarbha. The fifth book of the seventh part of the work described under No. 1656. It expounds the fifth book of the Bhágavata Puráṇa.

Beginning. श्रीकृष्णचैतन्यसनातनरूपकगोपालरघुनाथाप्तव्रजजीवक पाहि मां ।

अथ पञ्चमस्कन्धस्य क्रमसन्दर्भः ।

स्वामिपादैर्न यद्व्यक्तं यद्व्यक्तञ्चास्फुटं क्वचित् ।

तत्र तत्रैव लेख्योऽयं सन्दर्भः क्रमनामकः ॥

वैष्णवापरितोषः स्याद् यत्र यत्र ततस्ततः ।

लेख्यं वैष्णवसिद्धान्तदाक्षिण्येनैव किञ्चन ॥

भगवत आत्माराम इति ।

End. विश्वेश्वरे दृढ़रि भक्तियोगः । इत्यादि द्वितीयोक्तिः ॥ ७ ॥

Colophon. इति पञ्चमे षड्विंशः । इति भागवतसन्दर्भपञ्चमस्कन्धस्य क्रमसन्दर्भः ।

विषयः । श्रीमद्भागवतपञ्चमस्कन्धस्य गूढार्थस्फुटीकरणं ।

No. 1669. षष्ठक्रमसन्दर्भः ।

Substance, country-made yellow paper, 12 × 4 inches. Folia, 20. Lines, 11 on a page. Extent, 825 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Paṇḍit Kálidása Vidyávagís'a. A second copy in Calcutta, in the Family Library of Dr. Rájendralála Mitra. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Krama-sandarbha. The sixth book of the seventh part of the work described under No. 1656. It expounds the difficult passages of the sixth book of the Bhágavata Puráṇa.

Beginning. तौ सन्तोषयता सन्तौ श्रीलरूपसनातनौ ।
दाक्षिणात्येन भट्टेन पुनरेतद्विविच्यते ॥
अथ षष्ठस्कन्धस्य क्रमसन्दर्भः । प्रष्टयार्थोपयुक्तमेव तत्पूर्व्वोक्तमनुवदति निष्ट॰
त्तीति पञ्चभिः ।

End. तथैवाह,—त्वमित्यादि ॥ १२ ॥ १० ॥

Colophon. इति षष्ठे एकोनविंशः । समाप्तश्चायं षष्ठक्रमसन्दर्भः ।

विषयः । श्रीमद्भागवतषष्ठस्कन्धस्य गूढार्थस्फुटीकरणं ।

No. 1670. तत्त्वसन्दर्भः ।

Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 40. Lines, 7 on a page. Extent, 577 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Paṇḍit Kálidása Vidyávagís'a. A second copy in Calcutta, in the Family Library of Dr. Rájendralála Mitra. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Tattva-sandarbha. The first part of the work described under No. 1656. It is devoted to a consideration of evidence in metaphysics.

Beginning. कृष्णवर्णं त्विषा कृष्णं साङ्गोपाङ्गास्त्रपार्षदं ।
यज्ञैः सङ्कीर्त्तनप्रायैर्यजन्ति हि सुमेधसः ॥
अन्तः कृष्णं वहिर्गौरं दर्शिताङ्गादिवैभवं ।
कलौ सङ्कीर्त्तनाद्यैः स्मः कृष्णचैतन्यमाश्रिताः ॥
जयतां मथुराभूमौ श्रीलरूपसनातनौ ।
यौ विलेखयतस्तत्त्वज्ञापकौ पुस्तिकामिमां ॥
कोऽपि तद्वान्धवो भट्टो दक्षिणद्विजवंशजः ।
विविच्य व्यलिखद्ग्रन्थं लिखिताद्दृद्धवैष्णवैः ॥

तस्याद्यं ग्रन्थनालेखं क्रान्तव्युत्क्रान्तखण्डितं।
पर्य्यालोच्याथ पर्य्यायं कृत्वा लिखति जीवकः ॥
यः श्रीकृष्णपदाम्भोजभजनैकाभिलाषवान्।
तेनैव दृश्यतामेतदन्यस्मै शपथोऽर्पितः ॥
श्रीमद्भागवतं श्रीमन्मन्त्रदेशिकमीश्वरं।
अथ नत्वा मन्त्रगुरून् गुरून् भागवतार्थदान् ॥
श्रीभागवतसन्दर्भं वक्ष्यमाणेन लेखितुं।
श्रीमद्भागवतार्थानां सन्दर्भं काण्डमाश्रये ॥ इत्यादि।

End. ततश्च ईदृशायास्तदनुशीलनव्यतिरिक्तचेष्टायाः ॥ १२ ॥ १७ ॥ श्रीसूतः। उद्दिष्ट-सम्बन्धः।

Colophon. इति कलियुगपावनस्वभजनविभजनप्रयोजनावतारश्रीभगवत्कृष्णचैतन्यदेवचरणानुचरविश्ववैष्णवराजसभासभाजनभाजनश्रीरूपसनातनानुशासनभारतीगर्भे श्रीभागवतसन्दर्भे तत्त्वसन्दर्भो नाम प्रथमः सन्दर्भः। समाप्तश्चायं तत्त्वसन्दर्भः।

विषयः। ग्रन्थोऽयं श्रीमद्भागवतीयानां केषाञ्चित् श्लोकानां व्याख्यानप्रसङ्गेन निर्म्मिततया तट्टीकास्थानीयः। तत्र प्रमाणनिरूपणप्रसङ्गेन प्रत्यक्षादीनां सदोषत्वकथनं। शब्दप्रमाणस्य निर्दोषत्वसंस्थापनं। तत्रापि श्रीमद्भागवतस्य प्राधान्यकथनं। श्रीमद्भागवतस्य सङ्क्षेपेण तात्पर्य्यकथनं। सामान्यतस्तत्त्वनिरूपणं। महापुराण-लक्षणं। सर्गप्रतिसर्गादिव्याख्यानञ्च।

No. 1671. दायदीपः।

Substance, country-made paper, 12 × 3½ inches. Folia, 18. Lines, 9 on a page. Extent, 688 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, Paṇḍit Kálidása Vidyávagís'a. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Dáya-dípa. An exposition of the law of Inheritance. By Jaya-krishṇa.

Beginning. गोविन्दचरणद्वन्द्वं देवदेवाभिवन्दितं।
प्रणम्य जयकृष्णेन दायदीपः प्रकाश्यते ॥
तत्र दायपदार्थमाह।
विभागोऽर्थस्य पित्र्यस्य पुत्रैर्यत्र प्रकल्प्यते।
दायभाग इति प्रोक्तं तद्विवादपदं विदुः ॥ इत्यादि।

End. प्रभोरिति कर्तृषष्ठी, प्रभुः समर्थः ।

Colophon. इति जयकृष्णभट्टाचार्य्यविरचितो दायदीपः समाप्तः ।

विषयः । दायस्वरूपविचारः । पितृकृतविभागः । पितृधनोपष्टम्भनव्यवस्था । भ्रातृकृत-विभागः । पितृऋणादिशोधनं । ज्येष्ठकनिष्ठमध्यमनिरुक्तिः । पितामहधने विशेषकथनं । विभागकाले निह्नुतादिधनविभागः । स्त्रीधननिरूपणादिकं । अनपत्यस्त्रीधनाधिकारः । अनपत्यपुरुषधनाधिकारः । विभागानर्हकथनं । विभाज्याविभाज्यधनकथनं । पुस्तकविभागाभावकथनं । संसृष्टधनविभागः । भूमिव्यवस्था । त्रैपुरुषिकभोगकथनं । अस्वामिदत्तविचारः ।

No. 1672. गोविन्दवल्लभनाटकं ।

Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 28. Lines, 7 on a page. Extent, 462 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Korḍe, Thánᐠ Siuḍí, Zelá Virbhum, Kuladánanda Sen. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Gavindaballabha Náṭaka. A drama on the youthful sports of Kṛishṇa, designed, like the " Passion Plays" of Eúrope, to place before the faithful the early life of the divinity in the most attractive form possible. The author's name is not known, and the MS. being incomplete, the extent of the drama cannot be ascertained. The codex closes with the fourth Act.

Beginning. (प्रथमतः त्रीणि पत्राणि न सन्ति ।) ——खिलगोपालबालप्रेरितं श्रीयशोदा-सविधं पशुपालनविधावादेशग्रहणार्थं धावन्तं श्रीकृष्णं स्मारयसि । नेपथ्ये ।
प्रातरुत्थाय गोविन्दो रङ्गस्थानं सह प्रियैः ।
समानैर्म्मल्ललीलायै जगाम कुतुकान्वितः ॥ इत्यादि ।

End. गङ्गागोविन्दकहृदि विलसतु केशवविपिननिवेशः ।
द्वारमुखान्तिकनायकाख्यमदुत्तसुगीतविशेषः ॥

Colophon. इतः परमलिखिततया परिसमाप्तिवाक्यं नास्ति । (अत्र चतुर्थाङ्कस्य कियदंश-पर्य्यन्तमस्ति ।)

विषयः । (गीताभिनययोग्यं नाटकमिदं ।) (अत्र तु मुख्यया संस्कृतभाषयैव) (सर्व्वासां प्रकृतीनां कथोपकथनादिकमस्ति ।)
प्रथमेऽङ्के,—यशादारोहिण्योरभिनयेन श्रीकृष्णस्य मल्लयुद्धादिकीर्त्तनं । गोचा-

रणं। वृन्दावनशोभावर्णनं। बलदेवस्य मधुपानोन्मत्तस्य यशोदासमीपे वन-वृत्तान्तवर्णनं।

२ ये,—नन्देन श्रीदाम-सुदाम-मधुमङ्गलप्रभृतिभिः श्रीकृष्णबलरामयोर्लालनं। ज्योतिर्व्विदाभिनयः। कृष्णस्य गोष्ठोचितवेशविन्यासादिकं।

३ ये,—गोष्ठयात्रायां मङ्गलगीतिः। श्रीदामादिभिः सार्द्धं श्रीकृष्णस्य विश्रम्भालापवर्णनं। कयाचित् राधिकासमीपे श्रीकृष्णसम्वादादिकीर्त्तनं। राधाकृष्णयोरन्योन्यदर्शनं। श्रीकृष्णादीनां भोजनवर्णनं। राधिकया सह श्रीदाम्न सम्बन्धः।

४र्थं,—राधिकावयस्यया समं श्रीकृष्णस्य कथोपकथनं। बलदेवेन सह श्रीकृष्णस्य वृन्दावनप्रवेशवर्णनं। इतः परं नास्ति।

No. 1673. गोविन्दविरुदावली।

Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 19. Lines, 6 on a page. Extent, 371 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Kendográma, Tháná Siuḍi, Zelá Virbhum, Mahendranátha Mukhopádháy. Appearance, old. Prose and verse Incorrect.

Govinda-virudávalí. Hymns in praise of the appearance and career of Kṛishṇa. By Rúpa Gos'vámí.

Beginning. अथ गोविन्दविरुदावली।

इयं मङ्गलरूपा स्याद्गोविन्दविरुदावली।
यस्याः पठनमात्रेण श्रीगोविन्दः प्रसीदति।
ब्रह्मा ब्रह्माण्डभाण्डे सरसिजनयनः सृष्टमाक्रीड़नानि
स्थाणुर्भेत्तुञ्च खेला खुरलितमतिना तानि येन न्ययोजि।
तादृक् क्रीड़ाण्डकोटिव्रतजलकुड़वा यस्य वैकुण्ठकुल्या
कर्त्तव्या तस्य का ते स्तुतिरिह कृतिभिः प्रोञ्झ्य लीलायितानि॥ इत्यदि।

End. रम्यया विरुदावल्या प्रोक्तलक्षणयुक्तया।
स्तूयमानः प्रमुदितो वासुदेवः प्रसीदति॥
यः स्तौति विरुदावल्या मथुरामण्डले हरिं।
अन्यया रम्यया तस्मै तूर्णमेव प्रसीदति॥

Colophon. इति श्रीमद्रूपगोस्वामिविरचिता श्रीगोविन्दविरुदावली समाप्ता।

विषयः। स्तोत्रव्याजेन श्रीकृष्णस्य रूपलीलादिवर्णनं।

No. 1674. ललितरहस्यं ।

Substance, country-made yellow paper, 9 × 5 inches. Folia, 102. Lines, 22—24 on a page. Extent, 1,466 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, S'rínátha Chaṭṭopádhyáya. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Lalita-rahasya. Dissertations on the leading topics of the Tantra cultus. By Rájendra Tarkavágís'a Bhaṭṭácbárya. The work is in nine chapters, and its leaning is in favour of the supremacy of Kṛishṇa.

Beginning. सुखयति नखचन्द्रैराधिसन्तप्तविश्वं मदयति मकरन्दैरिन्दिरेशासरेशान् ।
कवयति कविमूढं गुञ्जमञ्जीरशब्दैर्जयति जयति काचिन्नाथपादाम्बुजश्रीः ॥

End. कामेन कामितं हत्वा कामस्थं क्षोभयेज्जगत् ।
अविचार्य्य वि + + + सुहृद्भ्यः कैश्चिद्बुधैः ॥
इति राजेन्द्रवन्द्येन भूयो विरचितोऽञ्जलिः ।

Colophon. इति राजेन्द्रतर्कवागीशभट्टाचार्य्यसङ्कलितललितरहस्ये नवमोल्लासः ।

विषयः । (पुराणतन्त्रशास्त्राणि सङ्गृह्य विरचितोऽयं ग्रन्थः ।)
तत्र प्रथमोल्लासे,—गुरुतत्त्वकथनं । ब्रह्मतत्त्वं । दुर्गायास्त्रिगुणात्मकत्वादिकथनं । हंसतत्त्वनिरूपणं । तत्स्वरूपकथनादिकं । ऋष्यादिनिरूपणं ।
२ ये,—कारुकलातत्त्वकथनं । चिच्छक्तिस्वरूपादिनिरूपणं । कामकलाध्यानादिकथनं ।
३ ये,—नादतत्त्वकथनं । नादबिन्द्वादीनामुत्पत्तिकथनं । शब्दब्रह्मनिरूपणं । योनिमुद्राकथनं । योगसाधनप्रकारः ।
४ र्थे,—कुण्डलिनीतत्त्वनिरूपणं । तत्स्वरूपं । ध्यानादिकथनञ्च । षट्चक्रकथनं । महामुद्रालक्षणं । महाबन्धमुद्रा । महावेधमुद्रा । खेचरीमुद्रा । मूलबन्धमुद्रा । उड्डीयनमुद्रा । जालन्धरमुद्रा । करणीमुद्रा । विपरीतमुद्रा । शक्तिचालनमुद्रा ।
५ मे—मन्त्रतत्त्वविवेचनं । मन्त्राणां स्त्रीपुंनपुंसकत्वकथनं । स्वापकालादिकथनं । निशाचार-दिवाचार-पल्लव-वीजसंयोग-भावसंयोगादिनिरूपणं । उपांशु-जपादिलक्षणं । अन्तरात्मवृत्तिकथनं । काम्यसाधननिरूपणं । वर्णमालातत्त्वकथनं ।
६ ष्ठे,—अन्तर्यागविवेचनं । ज्ञानाम्बुस्नानं । शिवशक्तिमेलनरूपसन्ध्याकथनं ।

चन्द्राघत–परानन्दादीनां पानपात्र–मांस–मद्यलादिना योगिषु नियमनं। अन्तर्मातृकान्यासः। मालारहस्यकथनं।

७ मे,—योगतत्त्वकथनं। योगलक्षणं। यमनियमादिनिरूपणं। अहिंसा–सत्यादिदशविधसाधनकथनं। पद्म–सिद्ध–वीरप्रभृतीनामासनानां लक्षणं। प्राणायामप्रक्रिया। तत्त्रिविधभेदनिरूपणं। तत्र साधकावस्था। घटसिद्धिः। निःश्वासगतिनिरूपणं। प्रत्याहारादीनां लक्षणं। भगवतो विशुद्धसत्त्वात्मकलकथनं।

८ मे,—(अयन्तु प्रायः खण्डितः) दिव्यवीरादिभावतत्त्वनिरूपणं।

९ मे,—कामेश्वरतत्त्वनिरूपणं। श्रीकृष्णस्य कामेश्वरत्वकथनं। तत्र ध्यानादिनिरूपणञ्च।

No. 1675. योगतारावली।

Substance, country-made yellow paper, 8 × 5 inches. Folia, 5. Lines, 14 on a page. Extent, 65 s'lokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1760. Place of deposit, S'ántipura, S'rínátha Chaṭṭopádhyáya. Appearance, old. Verse. Correct.

Yoga-táravalí. On the importance of Yoga for the regeneration of the soul, and on the mode of performing various kinds of Yoga, the most important being the Rája Yoga. By S'aṅkara A'chárya.

Beginning. वन्दे गुरूणां चरनारविन्दे सन्दर्शितस्वात्मसुखावबोधे।
निःश्रेयसे जाङ्गलिकायमाने संसारहालाहलमोहशान्त्यै॥

End. ब्रह्मरन्ध्रगते वायौ गिर + श्रवणं भवेत्।
शृणोति श्रवणायातं नादं मुक्तिर्न संशयः॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यश्रीमच्छङ्कराचार्य्यविरचिता योगतारावली समाप्ता। शकाब्दाः १७६०।

विषयः। योगाभ्यासप्रकारकीर्त्तनं। पूरककुम्भकादीनां प्रत्येकफलकथनं। राजयोगकथनादिकञ्च।

No. 1676. कपिलगीता ।

Substance, country-made paper, 10 × 6 inches. Folia, 97. Lines, 16 on a page. Extent, 582 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, S'rínátha Chaṭṭopádhyáya. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Kapila-gíta. Dissertations on the importance of Yoga meditations, and the mode of performing them. By Kapila. The work is divided into five chapters.

Beginning. नत्वा श्रीगुरुपादाब्जं स्मृत्वा मोचार्थसिद्धिदं ।
तारकाभ्यन्तरे पञ्चब्रह्मतत्त्वं तदुच्यते ॥
पञ्चब्रह्मपञ्चदेवाः पञ्चस्थानेषु सप्तधा ।
पञ्च मातृकाः पञ्च वाक्यं पञ्च शून्यं तथैव च ॥

End. राजराजेश्वरं योगं शेषमास्थे प्रशस्यते ।
यः पठेद् भक्तियुक्तेन स मुक्तो नात्र संशयः ॥

Colophon. इति कपिलगीतायां पञ्चमोऽध्यायः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । (शिवाशिवसंवादेनाध्यात्मयोगनिरूपणं ।)

१, २ अध्याये,—पञ्चब्रह्म–पञ्चदेव–पञ्चस्थान–पञ्चमातृका–पञ्चवाक्य–पञ्चशून्य–पञ्चावस्था–पञ्चदेह–पञ्चवेदादीनामुद्देशः । एषां प्रपञ्च–प्रपञ्चनञ्च ।

३, ४ अध्याये,—प्रणवस्थपञ्चदेवताकथनं । प्रणवसंस्थानकथनपूर्व्वकं तत्र वेदानामवस्थितिकीर्त्तनं । सृष्टिप्रकारः । पृथक् पृथक् मातृकायां वर्णविन्यासनिरूपणं । वैष्णव–शाम्भवविद्यादिभ्यः शक्तिविद्यायाः श्रेष्ठत्वकथनं । परिच्छिन्नारदादीनां क्रमेण श्रवणकीर्त्तनादिभक्त्यङ्गाधिकारित्वं । इड़ापिङ्गलादीनां स्थानादिनिरूपणं । तत्त्वज्ञानोपायकथनं । तीर्थादीनां निन्दावादपूर्व्वकं आत्मतीर्थस्य मुख्यत्वकथनं ।

५ अध्याये,—योगाधिकारिनिरूपणं । राजराजेश्वरयोगः । कर्म्मज्ञानयोः विरोधसमन्वयः । सर्व्वत्र मनसः कर्त्तृत्वकथनं । हृदयस्थितं परतत्त्वं विहाय शिलामृत्तिकाचित्रादिषु देवताबुद्धेर्निन्दनं । जीवस्य रूपकथनं । परमात्मज्योतिर्निरूपणं । तदाधारस्थानादिकीर्त्तनं । अन्तर्देहनिरूपणं । इति ।

No. 1677. आत्मबोधटीका ।

Substance, country-made yellow paper, 14 × 4 inches. Folia, 8. Lines, 7 on a page. Extent, 189 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, S'ántipura, S'rínátha Chaṭṭopádyáya. Appearance, new. Prose. Correct.

A'tmabodha Ṭíká. A commentary on Sañkara's *A'tmabodha* or essence of Vedánta spiritualism. By Madhusúdana Sarasvatí.

Beginning. शतमखपूजितपादं शतपथमनसोऽप्यगोचराकारं ।
विकसितजलरुहनेत्रं सीतावामाङ्गमाश्रये रामं ॥
तत्र भगवान् शङ्कराचार्य्य उत्तमाधिकारिणे वेदान्तप्रस्थानत्रयं निर्म्माय तदवलोकनासमर्थानां मन्दबुद्धीनामनुग्रहार्थं सर्व्ववेदान्तसिद्धान्तसङ्ग्रहमात्मबोधार्थ-प्रकरणं दिदर्शयिषुः प्रतिजानीते, तपोभिरिति ।

End. तस्मादात्मतीर्थे स्नातस्य न किञ्चिदवशिष्यते—इति भावः ।

Colophon. इति श्रीमधुसूदनसरस्वतीकृतात्मबोधप्रकरणटीका समाप्ता ।

विषयः । शङ्कराचार्य्यकृतात्मबोधस्य व्याख्यानं ।

No. 1678. वायुपुराणं ।

Substance, country-made paper, 13½ × 5¼ inches. Folia, 275. Lines, 10—11—12 on a page. Extent, 1,200 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sk. 1689. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Váyu Puráṇa. One of the eighteen great Puráṇas attributed to Vyása. The work is divided into 2 Parts, the 1st comprising 52 chapters, and the 2nd, 40 chapters. Contents of First Part: Introduction; 2, Places meet for Satras; 3 to 7, Creation; 8, Relation of the present to the past Kalpas; 9, The four conditions of life; 10, Origin of the Asuras; 11, Description of a kind of Yoga called Pas'upata; 12, The use of regulation of breath (Práṇáyáma); 13, Accidents to Yoga; 14, Majesty of Yoga; 15, Nature of Parabrahma; 16, Adoration of the fiery essence of the soul; 17, Purification; 18, Rules regarding the religious staff; 19, expiations for Yatis; 20, Sensations at the time of death; 21, Letters and accents; 22, Duration of Kalpas; 23, A kind of Yoga called Máhes'varávatára; 24, Form of Vishṇu at the time of a

deluge; 25, Nature of hymns to Mahádeva; 26, Mahádeva's advice to Vishṇu and Brahmá; 27, Origin of vowels; 28, The body of Mahádeva described; 29, Genealogy of Ṛishis; 30, The mind-created sons of Brahmá; 31, Daksha's hymn to Mahádeva; 32, The race of Svayambhuva; 33, The regents of the seven Dvípas; 34 to 38, Sumeru and other mountains; 39 and 40, The mountains, rivers and countries of the earth; The Kailás'a mountain; 42, Descriptions of Plaksha and other continents; 43, The size of the earth; 44 and 45, Motions of Planets; 46, Hymn to Nílakaṇṭha; 47, Origin of Liñgams; 48, Names of the Pítris; 49, Yajñas; 50, The four Yugas; 51, Characteristics of the four Yugas; 52, The descendants of Prajápati.

Contents of Part Second: 1, Churṇing of the earth; 2, The descendants of Prithu; 3, The eight kinds of Devas; 4, The descendants of Prajápati; 5, The birth of the Devas in the Vaivasvata Manantara; 6 and 7, The race of Daityas; 8, The descendants of Ṛishis; 9 to 18, S'ráddhas; 19, 20 and 21, Birth of Vaivasvata, and his descendants; 22, The descendants of Iksháku; 23, The tribes of Mithilá; 24, 25 and 26, Birth of Soma, and his descendants; 27 and 28, The clan of the Yadus; 29, The attributes of Vishṇu; 30, Royal races; 31, Account of future Manvantaras; 32, The mansion of S'iva described; 33 to 40, The origin and merits of Gayá.

Beginning. नारायणं नमस्कृत्य नरञ्चैव नरोत्तमं ।
देवीं सरस्वतीं व्यासं ततो जयमुदीरयेत् ॥
जयति पराशरसूनुः सत्यवतीहृदयनन्दनो व्यासः ।
यस्यास्यकमलगलितं वाङ्मयममृतं जगत् पिबति ॥
प्रपद्ये देवमीशानं शाश्वतं पदमव्ययं ।
महादेवं महात्मानं सर्व्वस्य जगतः पतिं ॥ १ ॥
ब्रह्माणं लोककर्त्तारं सर्व्वज्ञमपराजितं ।
प्रभुं भूतभविष्यस्य साम्प्रतस्य च सत्पतिं ॥ २ ॥

End. सूत उवाच । सनत्कुमारो मुनिपुङ्गवाय पुण्यां कथाञ्चाथ निवेद्य भक्त्या ।
स्वमाश्रमं पुण्यवनैरुपेतं विसृज्य सङ्गीतगुरुं जगाम ॥

Colophon. इति श्रीवायुपुराणे वायुप्रोक्ते गयामाहात्म्यं । समाप्तञ्चेदं वायुपुराणं ।

विषयः । १मे,—अनुक्रमणिका । २ये,—नैमिषीयऋषिकृतसत्रस्य स्थानादिकथनं ।
३, ४, ५, ६, ७,—प्रजापतिसृष्टिकथनं । ८,—अतीतकल्पवर्त्तमानकल्पयोर॰

विषयः। न्तरात्मकप्रतिसन्धिकीर्त्तनं। ९,—चतुराश्रमविभागः। १०,—ब्रह्मणो जघनादिदेशात् असुराद्युत्पत्तिवर्णनं। ११,—पाशुपतयोगवर्णनं। १२,—प्राणायामप्रयोजनं। १३,—योगोपसर्गवर्णनं। १४,—योगैश्वर्य्यगुणविस्तारकथनं। १५,—परब्रह्मणः सूक्ष्मत्वादिवर्णनं। १६,—हृदयस्थितस्याग्नेरुपासनविधिः। १७,—शौचाचारलक्षणं। १८,—त्रिदण्डिव्यवस्थापनं। १९,—यतीनां प्रायश्चित्तानि। २०,—मृत्योर्नैकट्यज्ञापकअरुन्धत्यादिदर्शननिरूपणं। २१,—अक्षरमात्रादिनिरूपणं। २२,—कल्पप्रमाणादिकथनं। २३,—माहेश्वरावतारयोगः। २४,—प्रलयकाले विष्णुरूपवर्णनं। २५,—महादेवस्तववर्णनं। २६,—विष्णुब्रह्माणौ प्रति महादेववाक्यं। २७,—स्वरवर्णोत्पत्तिवर्णनं। २८,—महादेव-तनूनां नामभिः परिकीर्त्तनं। २९,—ऋषिवंशानुकीर्त्तनं। ३०,—ब्रह्मणो मानसपुत्रादिवर्णनं। ३१,—दक्षकृतमहादेवस्तोत्रं। ३२,—स्वायम्भुववंशवर्णनं। ३३,—सप्तद्वीपाधिपतिवर्णनं। ३४, ३५, ३६, ३७, ३८,—सुमेरुपर्व्वतादीनां वर्णनं। ३९, ४०,—सप्तकुलाचलानां, नदीविशेषाणां, जनपदविशेषाणाञ्च वर्णनं। ४१,—कैलासपर्व्वतवर्णनं। ४२,—प्लक्षादिद्वीपवर्णनं। ४३,—पृथिवीप्रमाणनिरूपणं। ४४, ४५,—ज्योतिःपदार्थानां गतिनिरूपणं। ४६,—नीलकण्ठस्तवः। ४७,—लिङ्गोत्पत्तिवर्नणं। ४८,—पितृवर्गाणां नामकथनं। ४९,—यज्ञप्रवर्त्तनं। ५०,—चतुर्युगाख्यानं। ५१,—युगधर्म्मकथनं। ५२,—प्रजापतिवंशानुकीर्त्तनं। प्रथमखण्डः समाप्तः।

द्वितीयखण्डे १,—पृथिवीदोहनं। २,—पृथुवंशवर्णनं। ३,—अष्टविधदेवगण-कथनं। ४,—प्रजापतिवंशानुकीर्त्तनं। ५,—वैवस्वतमन्वन्तरे देवादीनां उत्पत्तिकथनं। ६, ७,—दैत्यवंशवर्णनं। ८,—ऋषिवंशवर्णनं। ९, १०, ११, १२, १३, १४, १५, १६, १७, १८,—श्राद्धकल्पकीर्त्तनं। १९,—वैवस्वतोत्पत्तिः। २०,—वैवस्वतवंशकीर्त्तनं। २१,—वैवस्वतपुत्राणां निसर्गवर्णनं। २२,—इक्ष्वाकुवंशवर्णनं। २३,—मैथिलवंशवर्णनं। २४,—सोमजन्मवर्णनं। २५, २६,—सोमवंशवर्णनं। २७, २८,—यदुवंशवर्णनं। २९,—विष्णुमाहात्म्यं। ३०,—उर्व्वस्यादिराज्ञां वंशकीर्त्तनं। ३१,—भविष्यन्मन्वन्तरादीनां सङ्क्षेपेण वर्णनं। ३२,—शिवपुरवर्णनं। ३३, ३४, ३५, ३६, ३७, ३८, ३९, ४०,—गया-माहात्म्यं।

No. 1679. गृह्यविवरणं, वा कर्कभाष्यं ।

Substance, country-made paper, 12½ × 4⅓ inches. Folia, 35. Lines, 11 on a page. Extent, 1,200 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1879. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose Incorrect.

Gṛihya Vivaraṇa alias *Karka-bháshya.* A commentary on the Gṛihya Sútras of A'pastambha. The MS. is incomplete, being limited to that portion which refers to Sthálipáka.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रौताधानादीनि उक्तानि तदनन्तरं स्मार्त्तान्यभिधीयन्ते । तदादिमं सूत्रं अथातो गृह्यस्थालीपाकानां कर्म्म ॥ व्याख्यास्यत इति सूत्रशेषः । तत्रायमथशब्द आनन्तर्य्ये । श्रौतानुविधानसमनन्तरं स्मार्त्तान्यनुविधीयन्त इति ।

End. अथातः सभाप्रवेशनमित्येवमादि + + + सर्व्वं निगदव्याख्यातमेव ॥

Colophon. इति कर्कोपाध्यायकृतं गृह्यविवरणं समाप्तं ॥

विषयः । अथातो गृह्यस्थालीपाकानां कर्म्मेत्यादिगृह्यसूत्राणां व्याख्यानं ।

No. 1680. नारदपुराणं पूर्व्वोत्तरभागौ ।

Substance, country-made paper, 13¾ × 6 inches. Folia, 808. Lines, 10 on a page. Extent, 2,148 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Nárada Puráṇa. One of the eighteen great Puráṇas attributed to Vyása. The work is divided into two parts, the first comprising 125 chapters, and the second 82. It treats of the topics common to the Puráṇas, as shown below in Sanskrit.

Beginning. ॐ श्रीगणेशाय नमः ।

वन्दे वृन्दावनासीनमिन्दिरानन्दमन्दिरं ।
उपेन्द्रं सान्द्रकारुण्यं परानन्दं परात्परं ॥
ब्रह्मविष्णुमहेशाख्या यस्यांशा लोकनायकाः ।
तमादिदेवं चिद्रूपं विशुद्धं परमं भजे ॥

End. धन्योऽस्म्यनुगृहीतोऽस्मि भवद्भिर्लोकमङ्गलं ।
यः स्मारितो हरिः साक्षात् सर्व्वकारणकारणं ॥

Colophon. इति श्रीनारदीयपुराणे उत्तरभागे मोहिनीचरितं नामाध्यायो द्व्यशीतितमः ८२ समाप्तोऽयं उत्तरखण्डः ।

विषयः। अत्र पूर्व्वभागे पञ्चविंशत्यधिकैकशतमध्यायाः सन्ति। तत्र १, २, ३, ४,—नारदसनत्कुमारसंवादः। ५मे,—भगवतो मृकण्डुपुत्रस्य तपःकथनं। ६, ७, ८, ९, १०, ११,—गङ्गोत्पत्तिमाहात्म्यादिवर्णनं। १२शे,—वर्णानां मध्ये ब्राह्मणस्य दानपात्रत्वकथनं। १३शे,—देवतायतनस्थापने पुण्यकथनं। १४शे,—धर्म्मशास्त्रनिर्देशः। १५शे,—नरकवर्णनं। १६शे,—भगीरथेन गङ्गानयनवृत्तान्तं। १७, १८, १९, २०, २१, २२, २३,—विष्णुव्रतकथनं। २४। २५,—वर्णाश्रमाचारकथनं। २६,—स्मार्त्तधर्म्मकथनं। २७, २८,—श्राद्धविधिः। २९,—तिथ्यादिनिर्णयः। ३०,—प्रायश्चित्तनिर्णयः। ३१,—यममार्गनिरूपणं। ३२,—भवाटवीनिरूपणं। ३३,—योगनिरूपणं। ३४,—हरिभक्तिलक्षणं। ३५,—ज्ञाननिरूपणं। ३६,—विष्णुसेवाप्रभावः। ३७, ३८, ३९, ४०,—विष्णुमाहात्म्यं। ४१,—युगधर्म्मकथनं। ४२,—सृष्टितत्त्वनिरूपणं। ४३,—जीवतत्त्वनिरूपणं। ४४,—परलोकनिरूपणं। ४५,—मोक्षधर्म्मनिरूपणं। ४६—आध्यात्मिकादिदुःखत्रयनिरूपणं। ४७,—योगस्वरूपवर्णनं। ४८, ४९,—परमार्थनिरूपणं। ५०,—वेदाङ्गशिक्षाशास्त्रनिरूपणं। ५१,—कल्पशास्त्रनिरूपणं। ५२,—व्याकरणशास्त्रनिरूपणं। ५३,—निरुक्तशास्त्रनिरूपणं। ५४, ५५, ५६,—ज्योतिःशास्त्रनिरूपणं। ५७,—छन्दःशास्त्रनिरूपणं। ५८,—शुकोत्पत्तिवर्णनं। ५९,—ब्राह्मणकर्त्तव्यकर्म्मनिरूपणं। ६०,—वायूत्पत्त्यादिवर्णनं। ६१,—शान्तिकरशास्त्रनिरूपणं। ६२,—मोक्षशास्त्रसमादेशनं। ६३,—भागवततन्त्रनिरूपणं। ६४, ६५, ६६,—दीक्षाविधिः। ६७,—अभीष्टदेवपूजाविधिः। ६८,—गणेशमन्त्रनिरूपणं। ६९,—त्रयीमूर्त्तिनिरूपणं। ७०, ७१, ७२,—विष्णुमन्त्रनिरूपणं। ७३,—राममन्त्रनिरूपणं। ७४,—हनूमन्मन्त्रनिरूपणं। ७५,—हनूमद्दीपविधानं। ७६,—कार्त्तवीर्य्यार्जुनमन्त्रपूजादिनिरूपणं। ७७,—कार्त्तवीर्य्यकवचं। ७८,—हनमत्कवचं। ७९,—हनूमच्चरितं। ८०, ८१,—कृष्णमन्त्रनिरूपणं। ८२,—पूर्व्वजन्मनि नारदस्य महादेवात् कृष्णतत्त्वप्राप्तिवृत्तान्तकथनं। ८३,—राधांशावतारनिरूपणं। ८४,—मधुकैटभोत्पत्तिविवरणं। ८५,—कालीमन्त्रनिरूपणं। ८६,—सरस्वत्यवतारवर्णनं। ८७,—दुर्गांशावतारवर्णनं। ८८,—राधावतारचरितवर्णनं। ८९,—शक्तिसहस्रनामकथनं। ९०,—शक्तिपटलं। ९१,—महेशमन्त्रनिरूपणं। ९२,—पुराणाख्याननिरूपणं। ९३,—पद्मपुराणानुक्रमणिका। ९४,—ब्रह्मपुराणानुक्रमणिका। ९५,—वायुपुराणानुक्रमणिका। ९६,—भागवतानुक्रमणिका। ९७,—नारदपुराणानुक्रमणिका। ९८,—मार्कण्डेयपुराणानुक्रमणिका। ९९,—आग्नेयपुरा-

विषयः। णानुक्रमणिका। १००,—भविष्यपुराणानुक्रमणिका। १०१,—ब्रह्मवैवर्त्तपुराणानुक्रमणिका। १०२,—लिङ्गपुराणानुक्रमणिका। १०३,—वराहपुराणानुक्रमणिका। १०४,—स्कन्दपुराणानुक्रमणिका। १०५,—वामनपुराणानुक्रमणिका। १०६,—कूर्म्मपुराणानुक्रमणिका। १०७,—मत्स्यपुराणानुक्रमणिका। १०८,—गरुड़पुराणानुक्रमणिका। १०९,—ब्रह्माण्डपुराणानुक्रमणिका। ११०,—प्रतिपद्व्रतनिरूपणं। १११,—द्वितीयाव्रतनिरूपणं। ११२,—तृतीयाव्रतनिरूपणं। ११३,—चतुर्थीव्रतनिरूपणं। ११४,—पञ्चमीव्रतनिरूपणं। ११५,—षष्ठीव्रतनिरूपणं। ११६,—सप्तमीव्रतनिरूपणं। ११७,—अष्टमीव्रतनिरूपणं। ११८,—नवमीव्रतनिरूपणं। ११९,—दशमीव्रतनिरूपणं। १२०,—एकादशीव्रतनिरूपणं। १२१,—द्वादशीव्रतनिरूपणं। १२२,—त्रयोदशीव्रतनिरूपणं। १२३,—चतुर्द्दशीव्रतनिरूपणं। १२४,—पूर्णाव्रतनिरूपणं। १२५,—पुराणमहिमा।

उत्तरभागे द्व्यशीतिसङ्ख्यकाध्यायाः सन्ति। तत्र १मे,—द्वादशीमाहात्म्यं। २,—तिथिविचारः। ३,—विष्णोर्भक्त्यधीनत्वकथनं। ४,—नियोगाचरणनिरूपणं। ५,—यमविलापः। ६,—यमं प्रति ब्रह्मवाक्यं। ७,—लोकमोहनार्थं ब्रह्मणा मोहिन्याः प्रमदाया उत्पत्तिः। ८,—मोहिनीचरितं। ९,—रुक्माङ्गदेन राज्ञा मृगयार्थं धर्म्माङ्गदाय पुत्राय राज्यार्पणं। १०,—राज्ञ्या मृगयानिवारणार्थं रुक्माङ्गदाय राज्ञे अहिंसाधर्म्मोपदेशः। ११,—रुक्माङ्गदेन राज्ञा मृगयार्थं वनगमनं मोहिनीदर्शनञ्च। १२,—मोहिन्या सह रुक्माङ्गदस्य विवाहार्थं प्रतिज्ञाकरणं। १३,—रुक्माङ्गदेन मोहिनीविवाहः। १४,—रुक्माङ्गदेन राज्ञा गृहगोधाविमुक्तिः। १५,—रुक्माङ्गदस्य स्वनगरप्रस्थानं। १६,—पतिव्रतोपाख्यानं। १७,—मातरं प्रति धर्म्माङ्गदस्य प्रबोधवाक्यं। १८,—सन्तोषार्थं मातृभ्यो धर्म्माङ्गदेन विविधार्थप्रदानं। १९,—मोहिनीमुग्धस्य राज्ञः मोहिन्या सह पुनर्विहारार्थं पुत्रे राज्यार्पणं। २०,—धर्म्माङ्गदस्य दिग्विजयः। २१,—कामपीड़ितेन राज्ञा मोहिन्यै वित्तदानं। २२, २३, २४, २५, २६, २७,—हरिवासरदिने राज्ञो भोजने यत्नवत्या मोहिन्याः समीपे रुक्माङ्गदेन राज्ञा हरिवासरमाहात्म्यकथनं। २८, २९, ३०, ३१, ३२, ३३, ३४,—मोहिन्या भर्त्रे रुक्माङ्गदाय बहुतरक्लेशदानवृत्तान्तं। ३५, ३६, ३७,—मोहिन्यै वसुना शापदानं, तदुद्धरणाय तीर्थसेवोपदेशादिकञ्च। ३८, ३९, ४०, ४१ ४२, ४३,—गङ्गामाहात्म्यं। ४४, ४५, ४६, ४७,—गयामाहात्म्यं। ४८, ४९, ५०, ५१,—काशीमाहात्म्यं। ५२, ५३, ५४, ५५, ५६, ५७, ५८, ५९, ६०, ६१,—

पुरुषोत्तममाहात्म्यं । ६२, ६३,—प्रयागमाहात्म्यं । ६४, ६५,—कुरुक्षेत्रमाहात्म्यं । ६६,—हरिद्वारमाहात्म्यं । ६७,—वदर्य्याश्रममाहात्म्यं । ६८,—कामोदामाहात्म्यं । ६९,—कामाख्यामाहात्म्यं । ७०,—प्रभासतीर्थमाहात्म्यं । ७१,—पुष्करमाहात्म्यं । ७२,—गौतमाश्रममाहात्म्यं । ७३,—त्र्यम्बकमाहात्म्यं । ७४,—गोकर्णतीर्थमाहात्म्यं । ७५,—लक्ष्मणमाहात्म्यं । ७६,—सेतुमाहात्म्यं । ७७,—नर्मदातीर्थमाहात्म्यं । ७८,—अवन्तीमाहात्म्यं । ७९,—मथुरामाहात्म्यं । ८०,—वृन्दावनमाहात्म्यं । ८१,—वसोर्ब्रह्मान्तिकगमनवृत्तान्तं । ८२,—मोहिन्यास्तीर्थसेवनवृत्तान्तं ॥

No. 1681. काव्यप्रकाशटीका, मूलसहिता ।

Substance, country-made paper, 15¼ × 7 inches. Folia, 354. Lines, 10—11—12—13 on a page. Extent, 11,318 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Kávyálañkára-rahasya-nibandha alias *Kávya-prakás'a-ṭíká.* A commentary on the *Kávya-prakás'a.* By Bháskara. The codex contains the whole of the text also.—See ante, pp. 115, 116, 210, and 224 for other commentaries on the Kávya-prakás'a.

Beginning. टी० । ॐ श्रीगणेशाय नमः । ॐ नमो नारायणाय । अत्र च साहित्यदीपिकाख्यटीकाकारः श्रीभास्करः । न ते टीकाकाराः परिणमदविद्यान्धतमसां प्रमेयं शास्त्राणां प्रतिफलति येषां न मतिषु ॥

मू० । ॐ श्रीगणेशाय नमः । ग्रन्थारम्भे विघ्नविघाताय समुचितेष्टदेवतां ग्रन्थकृत् परामृशति ॥

End. टी० । लिङ्गस्येति एकतरस्यैवेति यदि तु विपरिणामेन लिङ्गवचसोरपरस्यासम्बन्धस्तदान्यस्य लक्षणो वाक्यभेदः स्यात् ॥ २८८ ॥

मू० । इत्येष मार्गो विदुषां विभिन्नोऽप्यभिन्नरूपः प्रतिभासते यत् ।
न तद्विचित्रं यदमुत्र सम्यग्विनिर्म्मिता संघटनैकहेतुः ॥

Colophon. इति श्रीसकलविपश्चिच्चक्रवर्त्तिश्रीमम्मटाचार्य्यविरचिते काव्यालङ्काररहस्यनिबन्धे काव्यप्रकाशेऽर्थालङ्कारनिर्णयो नाम दशम उल्लासः ॥ समाप्तोऽयं काव्यप्रकाशः ।

विषयः । काव्यप्रकाशस्य व्याख्यानं ॥

No. 1682. न्यायमकरन्दः सटीकः ।

Substance, country-made paper, 12 × 5¼ inches. Folia, 66. Lines, 15—16—17 on a page. Extent, 4,356 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Nyáya-makaranda. The identity of the human and the divine souls. By Chits'ukha Muni.

Beginning. टी॰ । श्रीगणेशाय नमः । प्रारिप्सितग्रन्थस्याविघ्नेन परिसमाप्तिप्रचयगमनकामः शिष्टाचारपरिप्राप्ततया कृतमिष्टदेवतानमस्कारमाचारशिक्षार्थं प्रतिपादयन् प्रकरणस्याभिधेयसम्बन्धप्रयोजनानि निदर्शयति यद्भासेत्यादिना श्लोकेन ।

मू॰ । यद्भासा निखिलं विभाति विषयो यो न स्वयं ज्योतिषां
यस्माद्भुवनोद्भवस्थितिलयान् लीलामयान् सूरयः ।
यच्चागोचरमामनन्ति मनसां वाचाञ्च विश्वात्मने
तस्मै शुद्धसुखाद्वितीयवपुषे शश्वन्नमो विष्णवे ॥

End. टी॰ । ग्रन्थस्य निर्दुष्टता प्रतिपादितेति मन्तव्यं दुष्टस्य तदानन्दहेतुत्वाभावात् ।

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यज्ञानोत्तमपूज्यपादशिष्येण श्रीमच्चित्सुखेन मुनिना विरचिता न्यायमकरन्दटीका सम्पूर्णा ।

मू॰ । स्तुतिं के नाभिनन्दन्ति नो चेदरुचिनिदानं मत्सरसङ्गं सन्तापितं (?) ।
इति श्रीआनन्दबोधभट्टारकविरचितो न्यायमकरन्दः समाप्तः ।

विषयः । जीवब्रह्मणोरेकत्वप्रतिपादनं ।

No. 1683. तर्कसङ्ग्रहटीका ।

Substance, country-made paper, 12 × 5¾ inches. Folia, 23. Lines, 4—10 on a page. Extent, 920 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Tarka-sañgraha-dípiká. A commentary on the Tarka-sañgraha of Anna Bhaṭṭa. Anonymous. Hall's "Contributions," pp. 68, 69.

Beginning. ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ।
विश्वेश्वरं साम्बमूर्त्तिं प्रणिपत्य गुरुं गिरं ।
टीकां शिशुहितां कुर्व्वे तर्कसङ्ग्रहदीपिकां ॥

चिकीर्षितस्य ग्रन्थस्य अविघ्नपरिसमाप्त्यर्थं शिष्टाचारानुमितश्रुतिबोधितकर्त्तव्यताकमिष्टदेवतानमस्कारलक्षणं मङ्गलं शिष्यशिक्षार्थं निबध्नन् चिकीर्षितं प्रतिजानीते निधायेति ॥

End. ज्ञानद्वारैव कर्म मोक्षसाधनं न साक्षात् तस्मात् पदार्थज्ञानान्मोक्षः परमप्रयोजनमिति सर्व्वं रमणीयं ।

Colophon. इति श्रीमदन्नभट्टोपाध्यायकृततर्कसङ्ग्रहटीका समाप्ता ॥

विषयः । तर्कसङ्ग्रहव्याख्यानं ॥

No. 1684. अपरार्कः ।

Substance, country-made paper, $13\frac{3}{4} \times 7\frac{1}{2}$ inches. Folia, 557. Lines, 16 on a page. Extent, 21,700 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1898. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose, and verse. Incorrect.

Aparárka. A commentary on the Code of Yájñavalkya. By Aparáditya Deva, a descendant of Jímútaváhana, the author of the Mitákshará.

Beginning. ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः । श्रीगुरवे नमः ।

ॐ संसिद्ध्यर्थमिलत् सुरासुरनमन्मौलिस्थितः प्रोल्लसन्
सद्रत्नप्रभवप्रकृष्टविविधप्रेङ्खन्मयूखोज्ज्वलं ।
श्रेयो विघ्नमहामयप्रशमने दिव्यं यदेकौषधं
भूयाद्वो द्विरदाननाङ्घ्रिकमलद्वन्द्वं तदिष्टाप्तये ॥

ॐ विश्वानुभूतिसम्भूतिस्थितिसंहृतिमुक्तयः ।
प्रभवन्ति यतस्तस्मै परस्मै ब्रह्मणे नमः ॥

यो विश्वसर्गपरिपालनसंहृतीयो ब्रह्मा हरिस्त्रिनयनश्च भवत्यमेयः ।
तं शुद्धबोधमभयं सुखसत्स्वभावमात्मानमद्वयमनन्तमुपास्महेऽजं ॥

विश्वात्मनः शुक्लयजूंषि भानोरवाप यो योगिगणाग्रवर्य्यः ।
तं याज्ञवल्क्यं मुनिवृन्दवन्द्यं नमामि तत् कीर्त्तितधर्म्मबुद्ध्यै ॥

भक्त्या यस्य सविस्मयः पुररिपुर्ब्रह्मा च वाचस्पति-
र्विक्रान्त्या द्विषतां गणः शुचितया भास्वन् क्षमित्वेन भूः ।
जीमूतान्वयभूषणं सुविपुले योगीश्वरेणोदिते
शास्त्रे वाक्यनयानुगां वितनुते वाचं सतां सम्मतां ॥

धर्म्मसंहितामारभमानस्तस्याः पौरुषेयत्वसामान्याज्जायमानामप्रामाण्यशङ्कां महा-
जनस्य तदध्ययनधारणादिविषये परिपन्थिनीमपनेतुमाह ।
योगीश्वरं याज्ञवल्क्यं सम्पूज्य मुनयोऽब्रुवन् ।
वर्णाश्रमेतराणां नो ब्रूहि धर्म्मानशेषतः ॥

End. श्रुत्वैतद्याज्ञवल्क्योऽपि प्रीतात्मा मुनिभाषितं ।
एवमस्त्विति होवाच नमस्कृत्य स्वयम्भुवे ॥
स्वयम्भुवे ब्रह्मणे । अतिरोहितमन्यत् ॥

Colophon. इति श्रीविद्याधरवंशप्रभवश्रीशिलाहारनरेन्द्रजीमूतवाहनान्वयप्रसूतश्रीमदपरा-
दित्यदेवविरचिते याज्ञवल्कीयधर्म्मशास्त्रनिबन्धे तृतीयोऽध्यायः ॥
सम्पूर्णश्चायमपरार्कः ॥

विषयः । याज्ञवल्कीयधर्म्मशास्त्रस्य व्याख्यानं ॥

No. 1685. आपस्तम्बसूत्रं, चतुर्व्विंशप्रपाठकादिसप्तविंशप्रपाठकपर्य्यन्तं ।

Substance, country-made paper, 10½ × 5½ inches. Folia, 47. Lines, 9 on a page. Extent, 1,050 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Ápastamba Sútra. The Kalpa Sútra of Ápastamba. The MS. contains only chapters 24 to 27.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥ हरिः ॐ ॥ यज्ञं व्याख्यास्यामः ॥
स त्रयाणां वर्णानां ब्राह्मणराजन्ययोर्वैश्यस्य च स त्रिभिर्वेदैर्विधीयते ।

End. प्रतिपद्यते परिषेचनान्तं कृत्वाभिस्तेभ्य उत्तरया दक्षिणतोऽश्मानं परिनिदधाति
दधाति ॥ २२ ॥ अष्टमः पटलः ॥

Colophon. इत्यापस्तम्बसूत्रे सप्तविंशप्रश्नः ।

अत्र चतुर्व्विंशप्रपाठकादिसप्तविंशप्रपाठकपर्य्यन्तमस्ति । २४ प्रपाठके,—यज्ञव्या-
ख्यानं । २५, २६, २७ प्रपाठके,—गृह्यविवरणं ।

No. 1686. आपस्तम्बसूत्रं, त्रिंशप्रपाठकादिद्वात्रिंशप्रपाठकपर्य्यन्तं ।

Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 30. Lines, 9 on a page. Extent, 675 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Ápastamba Sútra. The Kalpa Sútra of Ápastamba, The MS. comprises chapters, 30 to 32. Dr. Burnell says, the work comprises only 30 chapters. See ante Vol. III, p. 194.

Beginning. श्रीविघ्नहर्त्रे नमः ॥ हरिः ॐ ॥ विहारयोगान् व्याख्यास्यामो यावदायामं प्रमाणं तदर्धमभ्यस्यापरस्मिन् तृतीये षड्भागोने लक्षणं करोति ।

End. इति तिलोदकप्रदानमग्नीकरणमनुदेशनञ्च यथार्थमूहे यथाशक्ति दक्षिणां दद्यात् ॥ १४ ॥

Colophon. इत्यापस्तम्बसूत्रे द्वात्रिंशः प्रपाठकः ॥ समाप्तश्चापस्तम्बसूत्रं ।

वषयः । अत्र ३० प्रपाठकादि ३२ प्रपाठकपर्य्यन्तमस्ति । तत्र ३० प्रपाठके, विहारयाग-व्याख्यानं । ३१ प्रपाठके, पैतृमेधिकदहनविवरणं । ३२शे,—उत्तरपैतृमेधिक-व्याख्यानं ॥

No. 1687. शिवाष्टमूर्त्तितत्त्वप्रकाशः ।

Substance, country-made paper, $13\frac{1}{4} \times 6\frac{3}{4}$ inches. Folia, 60. Lines, 14—17—18—20 on a page. Extent, 3,840 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Verse. Incorrect.

S'iváshṭamurti-tattva-prakás'a. On the eight forms of S'iva and of his identity with Parabrahma. By Rámes'vara, a disciple of Sadás'ivendra Sarasvatí, who was a disciple of Gopalendra Sarasvatí.

Beginning. श्रीगणेशाय । यस्या देव्या वशाः सर्व्वे सर्व्वा विद्या यस्या ह्यात्मा ।
या खल्वास्ते शम्भोरङ्के तां वै वन्दे विश्वाकारां ॥ १ ॥
यस्य ह्याज्ञां नातिक्रान्ताः सर्व्वे देवा विश्वेशानाः ।
यो नो ह्यात्मा कर्त्ता शम्भुस्तेषामीशस्तं वै वन्दे ॥ २ ॥
यस्य ह्यबोधात् सकला विपत्तयो यो मायया भामयतीह सर्व्वतः ।
व्याप्तञ्च येनेदमदोऽष्टमूर्त्तिभिर्वन्दे तमीशं शिवया समन्वितं ॥ ३ ॥
नास्त्यष्टमूर्त्तेरतिरिक्तमीशितुर्यस्यापि किञ्चित् श्रुतितोऽपि युक्तितः ।

क्षेत्रज्ञखं वाय्वनलेन्दुभास्करा भूमिर्जलं ये च तमाश्रये शिवं ॥ ४ ॥
सदा शिवेन्द्रवाणाख्यं गुरुं हिमेश्वरं तथा ।
नत्वाष्टमूर्त्तितत्त्वं हि शिवस्याहं प्रकाशये ॥ ५ ॥

End. यः पञ्चमूर्त्तिः प्रणवात्मसर्व्वगः पञ्चाचरेशः सकलोऽपि निष्कलः ।
तस्माद्युगे हि समर्पयन्विभो रामेश्वरो दीपमनन्यभावगः ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीपूज्यपादश्रीगोपालेन्द्रसरस्वतीशिष्यश्रीसदाशिवेन्द्रसरस्वतीशिवयोगीन्द्रशिष्यस्य रामेश्वरस्य कृतौ शिवाष्टमूर्त्तितत्त्वप्रकाशः ॥

विषयः । शिवस्य चित्याद्यष्टमूर्त्तीणां जड़शक्तिरूपमायात्मकथनं। शिवस्य परब्रह्मत्वप्रतिपादनञ्च ॥

No. 1688. रत्नत्रयपरीक्षा सटीका ।

Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 9. Lines, 12 on a page. Extent, 580 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Ratna-traya-paríkshá saṭíká. The supreme divinity and unity of the "three jewels" Vishṇu, Brahmá and S'iva. By Apya Díkshita, son of Rañgarája Adhvarindra.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । सर्व्वज्ञतादिकं शम्भोर्यस्या रूपं विदुर्बुधाः ।
तां नमामि शिवां सत्यज्ञानानन्दस्वरूपिणीं ॥ १ ॥
अथ रत्नत्रयपरीक्षाख्यमष्टश्लोकीं संक्षेपेण व्याकुर्म्महे ।
नित्यं निर्द्दोषगन्धं निरतिशय सुखं ब्रह्मचैतन्यमेकं
धर्मो धर्म्मीति रूपद्वयमयति पृथक् भूयमायावशेन ।
धर्म्मस्त्वानुभूतिः सकलविषयिणी सर्व्वकार्य्यानुकूला-
शक्तिश्चेच्छादिरूपो भवति गुणगणश्चाश्रयश्चैक एव ॥ १ ॥
नित्यं कालत्रयाबाध्यं दोषगन्धेनापि रहितं निरतिशयसुखात्मकं । अद्वितीयमेकं ब्रह्मचैतन्यं मायया कल्पितभेदं सद्धर्म्मधर्म्मिभावं प्राप्नोति ।

End. आमय्य भाष्यदुग्धाब्धिनाप्तं रत्नत्रयं ततः ।
शम्भुर्गौरी हरिश्चेति तच्च सम्यक् परीक्षितं ।

Colophon. इति श्रीमत् भरद्वाजकुलजलधिकौस्तुभश्रीमदद्वैतविद्याचार्य्यविश्वजिद्याजिश्रीरङ्गराजाध्वरीन्द्रसूनोरप्पदीक्षितकृतस्य कृतौ रत्नत्रयपरीक्षा समाप्ता ॥

विषयः । शम्भुगौरीहरिरूपस्य रत्नत्रयस्य परब्रह्मैकरूपताप्रतिपादनं ।

No. 1689. तिथिनिर्णयः ।

Substance, country-made paper, 10¼ × 5⅓ inches. Folia, 30. Lines, 7—12—13 on a page. Extent, 870 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Tithi-nirṇaya. A dissertation on the lunar days and the religious duties appertaining thereto. By Bhaṭṭoji Díkshita, son of Lakshmi-dhara Súri.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । चैत्रशुक्लप्रतिपदि वत्सरारम्भः । तत्रौदयिकी तिथिर्ग्राह्या ।
चैत्रे मासि जगद्ब्रह्मा ससर्ज प्रथमेऽहनि ।
शुक्लपक्षे समग्रन्तु तदा सूर्य्योदये सति ॥ इति हेमाद्रौ ब्राह्मोक्तेः ।

End. अतस्त्वां पूजयिष्यामि भूते भूतिप्रदा भवेति दिक् ॥ इति होलिकानिर्णयः ॥

Colophon. इति श्रीपद्वाक्यप्रमाणज्ञश्रीलक्ष्मीधरसूरेः सूनुना भट्टोजिदीक्षितेन विरचितस्तिथिनिर्णयः समाप्तः ॥

विषयः । संवत्सरे पञ्चदशतिथिकृत्यनिरूपणं, तिथिद्वैधशङ्कानिराकरणादिकञ्च ॥

No. 1690. श्राद्धकर्म्मविधिः ।

Substance, country-made paper, 12 × 6 inches. Folia, 9. Lines, 3—12 on a page. Extent, 2,750 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

S'ráddha-karma-vidhi. Directions for performing S'ráddhas. Anonymous.

Beginning. श्रीरामाय नमः । श्रीशोऽनीशोऽपि योऽसौ विभुरपि सुगतिर्योऽगतीनां नराणां
यो सद्धेतुर्मुनीनामपि रुचिसुधियां बोधको निश्चितोऽपि ।
योऽसूतेऽपि प्रसूते फलमपि विमलं चापवर्गादि सोऽव्यात्
कर्त्ता कर्म्मापि चास्मत्क्षतिरपि करणं कारणं कोऽपि कृष्णः ।

End. तस्य पित्रादिकस्य यद्वस्तु कदलीफलाम्रफलाम्लदधिसन्धितण्डुलनिर्मितशष्कुल्यादिरूपं अत्र पुरा इह लोके जीवनावस्थायां मनस्यभीष्टं मनोऽभिलषितं ।

Colophon. इति श्राद्धकर्म्मविधिः समाप्तः ।

विषयः । श्राद्धविधिः ।

No. 1691. तत्त्वसङ्ग्रहः, वा वेदान्ततत्त्वत्रयनिरूपणं ।

Substance, country-made paper, 12½ × 4¾ inches. Folia, 23. Lines, 6—10—11—13 on a page. Extent, 648 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Tattva-sangraha alias *Vedánta-tattva-traya-nirúpana.* An enquiry into the creator, the created, and the obstruction to the union of the two. By Náráyaṇa Muni. Hall's " Contributions," p. 163.

Beginning. पशूनां पतिमीशानं नत्वा सोमं सदाश्रयं ।
रामेश्वरशिवप्रीत्यै कुरुते तत्त्वसङ्ग्रहं ॥
अथ तत्त्वत्रयं श्रुत्यागमपुराणप्रसिद्धं सङ्गृह्यते तत्र पतिः पशुः पाशश्चेति त्रीणि तत्त्वानि प्रसिद्धानि तत्र च तत्त्वत्रयस्य सम्यग्बोधो मोक्षोपाय इत्यपि प्रसिद्धं ॥

End. सर्व्वजनानुजिघृक्षया संस्कृतभाषयास्माभी रचितोऽयं प्रबन्धः ।

Colophon. इति श्रीपरिव्राजकाचार्य्यश्रीमन्नारायणमुनिकृततत्त्वत्रये ईश्वरप्रकरणमस्तु शुभद्दं॥

विषयः । मोक्षसाधनज्ञानविषयतत्त्वत्रयनिरूपणं । तत्त्वत्रयन्तु पतितत्त्वपशुतत्त्वपाश-तत्त्वरूपं ॥

No. 1692. वाक्यवादः वाक्यदीपिकाख्यटीकासहितः ।

Substance, country-made paper, 14 × 7 inches. Folia, 16. Lines, 15—16—17—18 on a page. Extent, 960 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old Prose. Incorrect.

Vákya-váda, together with a commentary entitled *Vákya-dípiká.* A dissertation on Syntax, or the relation of the several elements of a sentence. By Hariyas'a Mis'ra. A rare work, but of great repute.

Beginning. टी॰ । ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः । सुप्तिङन्तचयो वाक्यमिति प्रमाणानुसारेण सुबन्तचयत्वे सति तिङन्तचयत्वस्य मिलितस्य प्रत्येकं सुबन्तचयत्वादेर्वाक्यस्य लक्षणत्वे परस्परमव्याप्तिः पदसमूहत्वमित्यस्य गैारश्वः पुरुषो हस्तीत्यादावतिव्याप्तिरित्याशयेन पृच्छति अथेति ।

मू॰ । ॐ अथ किमिदं वाक्यं नाम एकतिङ्वाक्यमिति भाष्यात् एकतिङन्तार्थमुख्यविशेष्यकबोधजनकपदसमूहो वाक्यमिति वैयाकरणाः ।

End. मू॰। परन्तु पदार्थतावच्छेदकरूपविशेषणस्य क्वचिदपि न परामर्शः।

Colophon. इति वाक्यवादः समाप्तः।

टी॰। पटोलपत्रमित्यादौ पटोलादिसम्बन्धिनि लक्षणास्वीकारे पटोलादेः पदार्थता-वच्छेदकत्वेऽपि तत्परामर्शानुपपत्तिरिति भावः।

स्ववत्तृणत्वव्यापकाविद्यातत्प्रयुक्तदृश्याश्रयकालपूर्व्वत्वाभावकशुद्धविज्ञाननिरस्त-विपरीतभावनीभूतश्रीमद्धरियशोमिश्रनिर्म्मितवाक्यदीपिका समाप्तिमगमत्॥

विषयः। क्रियासमभिव्याहृतस्यैव पदसमूहस्य वाक्यतावादिवैयाकरणमते वाक्यलक्षणं क्रियाविनिर्मुक्तस्यापि पदसमूहस्य वाक्यतावादिनैयायिकमतदूषणञ्च॥

No. 1693. भगवद्गीताटीका गीतासहिता।

Substance, country-made paper, 12¼ × 5¾ inches. Folia, 100. Lines, 7—9—10 on a page. Extent, 2,000 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Bhagavad-gítá-ṭiká. A commentary on the Bhagavadgítá. By Hariyas'a Mis'ra. It is commonly called Hariyaṣí.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः। गुरुं नत्वा कुर्व्वे सततमनन्तब्रह्मविषयं
सुगीताप्राकट्यं परिमितनिजानन्दजनकं।
सुनिःक्षष्यार्थं वै विविधमतसारज्ञमधुस्-
दनीतो बोधार्थं श्रलसमनसां श्रं हरियशाः।

End. चिदानन्दघनं नत्वा पूर्णेन्दुसुन्दराननं।
प्रज्ञाकृष्णदशम्यां हि कृष्णं नत्त्वं परं मतं॥

विषयः। भगवद्गीताव्याख्यानं।

No. 1694. मुहूर्त्तरत्नाकरं।

Substance, country-made paper, 13¼ × 5¾ inches. Folia, 84. Lines, 12 on a page. Extent, 2,500 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Muhúrta-ratnákara. An epitome of astrology relating to the performance of civil rites. By Ís'varadása.

Beginning. ओं नमः सरस्वत्यै । अथ मुहूर्त्तरत्नाकरं लिख्यते । ओं नमः शिवाय सशिवाय सदाशिवाय परमशिवाय ॥

ओं सोमसौम्यभृगुभास्करभौमा देवपूज्यरविजावपि नित्यं ।
यं नमन्ति निजवाञ्छितसिद्धौ सिद्धिदो भवतु मे स गिरीशः ॥

End. असदप्यपरपद्यं सन्त एव प्रशंसन्ति सृतकरकराणां तर्पयन्ताशद्दिपातः(?) ।
विमल अपि च पद्ये दूषिते दुष्टचित्तैर्विषधररसनायां कालकूटः सदैव ॥

Colophon. इति श्रीमज्ज्योतिषरायात्मजेश्वरदासविरचितो मुहूर्त्तरत्नाभिधो व्यवहारग्रन्थः समाप्तः ॥

विषयः। अत्र १ मे,—संवत्सरनिरूपणं । २,—तिथिनिरूपणं । ३,—वारनिरूपणं । ४,—नक्षत्रनिरूपणं । ५,—योगनिरूपणं । ६,—करणनिरूपणं । ७,—मुहूर्त्तनिरूपणं । ८,—उपग्रहनिरूपणं । ९,—सङ्क्रान्तिनिरूपणं । १०,—ग्रहाणां गोचरनिरूपणं । ११,—चन्द्रताराबलनिरूपणं । १२,—लग्ननिरूपणं । १३,—संस्कारनिरूपणं । १४,—समयशुद्धिनिरूपणं । १५,—लग्नादीनां दोषनिरूपणं । १६,—ब्राह्मणक्षत्रियविशां उपनयनकालनिरूपणं । १७,—समावर्त्तननिरूपणं । १८,—छुरिकाबन्धनं । १९,—विवाहकालनिरूपणं । २०,—चूड़ाकर्मकालनिरूपणं ; द्विरागमनकालनिरूपणञ्च । २१,—राज्याभिषेककालनिरूपणं । २२,—यात्राकालनिरूपणं । २३,—वास्तुनियमः । २४,—गृहप्रवेशनियमः । २५,—प्रतिष्ठाकालादिनिरूपणं । २६,—ग्रन्थकर्तृस्थानगोत्रादिवर्णनं ।

No. 1695. शाब्दबोधप्रक्रिया ।

Substance, country-made paper, $10\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 20. Lines, 10—11—12 on a page. Extent, 580 s'lokas. Character, Nágara. Date. Sm. 1910. Place of deposit, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

S'ábdabodha-prakriyá. The philosophy of grammar, or the logical relations of the several members of a sentence. By Rámakṛishṇa.

Beginning. श्रीरामं सानुजं नत्वा रामकृष्णवशम्वदः ।
प्रक्रियां शाब्दबोधस्य कुर्व्वे मत्यनुसारतः ॥

End. एतदधिकरणको मत्स्वामिको विनियोगानुकूलो व्यापारः देवदत्ताभिन्नाश्रयवृत्तिः इति सप्तमी ।

Colophon. समाप्तिं गता शाब्दबोधप्रक्रिया ॥

विषयः । आख्यातार्थलङाद्यर्थकारकविभक्त्यर्थानां अन्वयबोधरीतिप्रदर्शनं ॥

No. 1696. शान्तिरसनाटकं, वा द्वादशमहावाक्यसिद्धान्तः ।

Substance, country-made paper, 11¾ × 6 inches. Folia, 29. Lines, 8—12 on a page. Extent, 463 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1889. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

S'ántirasa-náṭaka, alias *Dvádas'a-mahávákya-siddhánta.*

Explanations and dissertations on the twelve great maxims of the Upanishads on which the Vedánta doctrine is founded. By Vaikuṇṭha Puri. Hall's 'Contributions', p. 205.

Beginning. ओं अथ द्वादशमहावाक्यसिद्धान्तो लिख्यते । ओं नमः त्रिपुरसुन्दर्यै ।
ओं यद्ज्ञानप्रभावेण दृश्यते सकलं जगत् ।
यज्ज्ञानाल्लयमाप्नोति तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥
ओं वैकुण्ठपुरी परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यः सङ्क्षेपतो वेदान्तसूत्रमहावाक्यार्थं प्रकटीकरोति ॥ प्रज्ञारहितसन्यासनिमित्तं तदुपकारहेतोर्वार्त्तिकशास्त्रतदर्थ-ग्रथितं शान्तिरसनाटकसञ्ज्ञकं निरूपयति ।

End. सङ्क्षेपाद् ब्रह्मस्वरूपनिरूपणवेदान्तप्रकरणेन ।

Colophon. इत्यथर्व्ववेदवाक्यब्रह्मशब्दनिर्णयो नाम द्वादशः सिद्धान्तः ॥ १२ ॥ इति द्वादश-महावाक्यः समाप्तः ॥

विषयः । परमहंसधर्म्मान्तर्गतब्रह्मविचारसाधनीभूतानां ऋगयजुःसामाथर्व्ववेदान्तर्गत-प्रज्ञानमानन्दो ब्रह्मेत्यादिद्वादशमहावाक्यानां अर्थप्रकटीकरणं ॥

No. 1697. यशवन्तभास्करः ।

Substance, country-made paper, 14 × 10½ inches. Folia, 63. Lines, 5—18 on a page. Extent, 2,728 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Yasavanta-bháskara. A treatise on civil astronomy. By Bháskara, son of A'pájí Bhaṭṭa; compiled under the auspices of Prince Yasavanta Siṅha, son of Mahárája Indramuni. Its subjects are : 1, Lunar months ; 2, Lunar days and religious duties enjoined on those days ; 3, Times meet for the performance of I'shṭi rites ; 4, I'shṭi rites ; 5, Religious calendar ; 6, calculation of eclipses ; 7, propriety of religious initiation during eclipses ; 8, religious observances during eclipses ; 9, expiations for eclipses.

Beginning. श्रीपुण्डरीनाथाय नमः। नित्यं गोकुलकेलिकौतुकजुषामुल्लासनावासभूः
सौभाग्यं सुमनोजनस्य विनतास्वनुस्फुरद्वाहकः।
गीर्वाणारितमोविदारणपटुर्ब्रह्माण्डमुद्भासयन्
पद्मानन्दविनोददानचतुरः पायादपायाद्धरिः॥

End. वुन्देलखण्डनृपमण्डलमौलिमालाचञ्चत्किरीटतटरत्नमरीचिदीपैः।
नीराजितानुदिनसुन्दरपादपद्मः क्षोणीतले विजयते यशवन्तदेवः॥१॥
त्र्यम्बकेश्वरपुरीकृतवासादग्निहोत्रिकुलनीरधिचन्द्रात्।
पुण्यपूर्णपुरुषोत्तमभट्टादुद्बभूव सुकृती हरिभट्टः॥२॥
वेदवाक्यनिचयावचयेन प्रेक्षितो विधिरिवेह बुधौघैः।
लोकगीतविमलायतकीर्त्तिः सोऽपि सज्जनमणिर्जयति स्म॥३॥
तस्मादुद्भूतकीर्त्तिः कृतसुकृतभरान् मन्त्रतन्त्रः स्वतन्त्रः
साधूनामग्रगण्यो गददलनविधौ मानवानां शरण्यः।
काशीक्षेत्राधिवासी हृतकठिनतरारातिषड्वर्गदर्भः
श्रीमानापाजिभट्टः सुरयजनरतः शुद्धधीराविरासीत्॥४॥
तत्सूनुना भास्करशर्म्मणाश्मिन्नादेशतः श्रीयशवन्तभूपतेः।
विनिर्मिते श्रीयशवन्तभास्करे समाप्तिमायात् खलु वर्षकृत्यं॥५॥

Colophon. इति श्रीमन्महाराजाधिराजश्रीमदिन्द्रमणिनृपतिनन्दनश्रीमत्कुमारयशवन्तसिंह-प्रेरितश्रीमत्काश्यपान्वयसम्भवाग्निहोत्रिकुलतिलकायमानश्रीमदापाजिभट्टसूनु-भास्करविरचिते यशवन्तभास्करे संवत्सरकृत्यप्रकाशः समाप्तोऽयं ग्रन्थः।

विषयः। अत्र प्रथमं चान्द्रादिमासनिर्णयः। ततः प्रतिपदादिपञ्चदशतिथिकृत्यं। तत इष्टिकालनिर्णयः। तत इष्टयः। ततः चैत्रादिद्वादशमासकृत्यं। ततो ग्रहणनिर्णयः। ततो ग्रहणे दीक्षाविधिः। ततो ग्रहणपुरश्चरणविधिः। ततो ग्रहणशान्तिः।

No. 1698. चण्डिकाभाष्यं, वा शान्तनवीचण्डीटीका ।

Substance, country-made paper, 13 × 6 inches. Folia, 112. Lines, 7—14 on a page. Extent, 4,675 s'lokas. Character Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Chaṇḍiká-bháshya alias *S'ántanavi-chaṇḍiṭiká*. A commentary on the Chaṇḍí section of the Márkaṇḍeya Puráṇa. By Santanu Chakravartí, son of Uddharaṇa of the race of Rájádhirája Tomara.

Beginning. ब्रह्मा यस्मै हरिर्यस्मै रुद्रो यस्मै व्यधान्नमः ।
नमस्तस्मै नमस्तस्मै नमस्तस्मै नमो नमः ॥ १ ॥
अव्युत्पन्नमुखान्धकूपपतिता गावो मुनेः खिन्दते
ताः प्रोद्धर्त्तुमहो यतध्वमभितः स्वस्वार्थवत्सोत्सुकाः ।
सूत्रैः पाणिनिसम्भृतैरतितरामाकृष्यमाणाः पुन-
स्ता वः कामदुघा भवन्त्यभि तमस्तोमद्विपः सत्विषः ॥ २ ॥
ऐं श्रीं ह्रीं पदभावितं जगददः स्रष्टुं स्वयं रचितुं
संहर्त्तुं समये चमा + + मयीं ब्राह्मीं श्रियं चण्डिकां ।
आराध्यादिमशक्तिमार्त्तिदलनीं श्रीतोमरः शन्तनु-
र्मार्कण्डेयपुराणसिद्धमहिमां व्याख्याय विख्यायते ॥ ३ ॥
मार्कण्डेयपुराणोक्तदेवीमाहात्म्यमद्भुतं ।
अल्पाक्षरमनल्पार्थमपपाठपराङ्मुखं ॥ ४ ॥
शुभंयुः शन्तनुः शंयुः सत्कीर्त्तिस्तोमरान्वयः ।
व्याकरोति पराकृत्य कुव्याख्यानपरम्परां ॥ ५ ॥

End. यावद्भूमिन्दि त्वरद्द्युतिगणश्रेणिस्फुरन्मूर्द्धसु-
स्फारस्फारपयोधिकाननगिरिव्रातोल्लसत् सत्फलं ।
धत्ते शेषमिवाहिमद्भुतवचाः स्वस्वीकृताशेषगी-
स्तावच्छान्तनवी तदावयतु + + + + श्रीचण्डिका ॥ २ ॥

Colophon. इति श्रीराजाधिराजतोमरान्वयश्रीमदुद्धरणात्मजश्रीशन्तनुचक्रवर्त्तिविरचितायां शान्तनव्यां चण्डीटीकायां राजवैश्यवरप्रदानविष्णुपलचितस्त्रयोदशोऽध्यायः ॥१३॥
समाप्तश्चेदं चण्डिकाभाष्यं ।

विषयः । चण्डीव्याख्यानं ।

No. 1699. स्मृतिसुधाकरः ।

Substance, country-made paper, 12½ × 5½ inches. Folia, 271. Lines, 11 on a page. Extent, 5,400 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Smṛiti-sudhákara. A miscellaneous compilation on Smṛiti rites, in two parts. By Odásañkara. Contents: 1st Part, creation. Praise of deities enjoined in the Puráṇas and the Smṛitis. Vice condemned. Praises of Bráhmaṇas and kings. Marriage. Qualities of bridegrooms and brides. Bráhma and other marriages. The great Dvípas or Continents. The nine Varshas or countries. Áryavarta defined. Duration of lunar days and months. Bathing and putting on sectarial marks before performing a rite. Night and duties appertaining to it. Fasts. Duties appropriate on the anniversaries of birth-days. Durations of Manvantaras, Yugas, and Lunar days. Mensual fasts. Memorial fasts. Second Part. Religious calendar.

Beginning. संसारतिमिरच्छेदे सत्परिच्छेदगोचरे ।
आविरास्तां मनसि मे महसी(?)खगगोचरे ॥
अन्तस्तापविमोचनमतिरोचनमस्तशोचनं पुंसां ।
नीलेन्दीवरलोचनमस्तु परं वस्तु नः सिद्ध्यै ॥

End. इति स्मृतिसुधाकरे फाल्गुने त्रिंशत्कलाप्रकाशः ॥ ३० ॥ समाप्तश्च फाल्गुनापरपक्षः । समाप्तश्च फाल्गुनो मासः । ऋतुरपि शिशिराभिधः पूर्णः समाप्तञ्च तृतीयचातुर्मास्यं ।

Colophon. इति श्रीओदाशङ्करकृतः स्मृतिसुधाकरः समाप्तः ।

विषयः । अत्र सृष्टिनिरूपणं । ततः पुराणस्मृतिधर्म्मादिप्रशंसा । ततो अधर्म्मनिन्दा । ततो ब्राह्मणप्रशंसा । ततो राजप्रशंसा । ततो विवाहविधिः । ततो वरकन्यापरीक्षाविधिः । ततो ब्राह्मविवाहादिलक्षणं । ततः जम्बुद्वीपादिनवद्वीपवर्णनं । ततो नववर्षवर्णनं । तत आर्य्यावर्त्तदेशनिरूपणं । ततः चान्द्रमासाधिमासाहोरात्रादिनिरूपणं । ततो धर्मकर्मणि स्नानतिलकादीनां कर्त्तव्यताकथनं । ततो नक्तपदार्थनिरूपणं । ततो नक्तव्रतनियमाः । तत उपवासविधिः । ततः पारणदिननियमाः । ततो जन्मदिनकृत्यं । ततो मन्वन्तरायुगाद्यादिनिरूपणं । ततः तिथिद्वैधव्यवस्था । संवत्सरैकनक्तव्रतं । ततो मासोपवासव्रतं । इति पूर्व्वखण्डः । उत्तरखण्डे तु चैत्रादिद्वादशमासेषु पञ्चदशतिथिकृत्यनिरूपणं ।

No. 1700. पञ्चकल्पटीका मूलसहिता ।

Substance, country-made paper, 14¾ × 6½ inches. Folia, 402. Lines, 10—11—12 on a page. Extent, 10,854 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Pancha-kalpa. With commentary. A treatise on religious duties, moral duties, political duties, and emancipatory duties, or S'ánti Yoga. Compiled in the kingdom of Káshmira during the reign, and under the auspices, of Ranabir Siñha.

Beginning. टी० । ॐ यद्देवासुरमौलिसन्मणिविभाज्वालाक्रमन्तस्तमो-
भारध्वंसकरं सदा नतियुजां निःशेषपापापहं ।
सर्व्वार्थैकनिधानमम्बुजभुवा श्रीविष्णुना शम्भुना
सिद्ध्यै ध्यातमदोऽस्तु वो गणपतेर्भूत्यै पदाब्जद्वयं ॥

मू० । ब्रह्मक्षत्रविशो द्विजा इति वृषस्तेषां क्रमाद्ध्ययः
शस्त्रास्था पशुपालनाथ यजनाधीते समे ह्यन्त्यगा(?) ।
सेवाध्यापनयाजनप्रतिग्रहक्षत्त्राणकृष्यादयः
शिल्पं वृत्तिरनन्तरापदि दयाद्यो वर्ग उक्तः समः ॥ १ ॥

End. मू० । प्रवृत्तं तत् सर्व्वं भवति भविनां सिद्धिघटनं
समापत्त्या यासां न खलु गणनां यात्यमरपः ।
निवृत्तं तत्किञ्चिद् भवति सुकृतां यत् करुणया-
ष्टमूर्त्तिर्देवोऽसौ जयति भगवान् भूतिविशदः ॥

टी० । रणवीरमहाराजसौराज्योत्सवशालिषु ।
काश्मीरेषु निबद्धेयं पञ्चकल्प्यास्तु सन्मुदे ॥

Colophon. इति पञ्चकल्प्यां योगानुशासनाख्यो हरिचन्दनकल्पः पञ्चमः ॥ ५ ॥

विषयः । पञ्चकल्पीव्याख्यानं । पञ्चकल्प्यान्तु पञ्च कल्पाः सन्ति । तत्र १म-कल्पे, सदाचार-कथनं । २य-कल्पे, नीतिकथनं । ३य-कल्पे, न्यायकथनं, न्यायस्तु पुरीस्थापन-सामदानादिसाधनोपन्यासादिरूपो राजधर्म्मविशेषः । ४र्थ-५म-कल्पे, शान्तियोगकथनं ।

No. 1701. श्राद्धकाण्डं ।

Substance, country-made paper, 10½ × 5¾ inches. Folia, 22. Lines, 13 on a page. Extent, 740 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

S'ráddha-kánḍa. A dissertation on Sráddhas, or periodical offerings to the manes. By Bhaṭṭojí Díkshita, son of Lakshmídhara Suri.

Beginning. अथ श्राद्धनिरूपणार्थं तृतीयोऽध्याय आरभ्यते, तत्र प्रेतोद्देशेन श्रद्धया द्रव्यत्यागविशेषः श्राद्धं तदाह मूले, मृतानान्तु भवेच्छ्राद्धं ब्राह्मणैर्वेदपारगैः ।

End. तेनैव प्रेरिता यद् यद्चरीकृत्य चापलं ।
चं भम्मि तु(?) स एवैनमन्तर्यामी महेश्वरः ॥

Colophon. इति पदवाक्यप्रमाणज्ञश्रीलक्ष्मीधरसूरेः सूनुना भट्टोजिदीक्षितेन रचितायां चतुर्विंशतिमुनिमनुव्याख्यायां श्राद्धकाण्डं सम्पूर्णं ।

विषयः । मन्वादुक्तप्रमाणप्रदर्शनेन श्राद्धनिरूपणं ।

No. 1702. पदचन्द्रिका, वा अमरकोषव्याख्या ।

Substance, country-made paper, 13½ × 6¾ inches. Folia, 379. Lines, 5—14 on a page. Extent, 15,160 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Padachandriká alias *Amarakosha-vyákhyá.* A commentary on the Amarakosha. By Ráyamukuṭa.

Beginning. ॐ अध्यास्ते यः सर्व्वं ध्रुव ईश्वर इत्यगोचरो वचसः ।
अहमिति संविद्विषयः पुरुषः स परः पुरातनो जयति ॥
अभीष्टदेवतानमस्कारायुपनीतमदृष्टं हि विघ्नापरनामकसाध्यप्रतिबन्धकाधर्मतिरोधानद्वारा प्रारीप्सितं परिसमापयतीति प्रामाणिकं मतं, अतो निष्प्रत्यूहप्रारीप्सितपरिसमाप्तिहेतुविशिष्टदेवतासङ्कीर्त्तनादिशिष्टादृष्टमुत्पिपादयिषुर्ग्रन्थकारः प्रथमं नमस्कारश्लोकं निबध्नाति । यस्य ज्ञानदयासिन्धोरिति ॥

End. यथा गोधा पुंस्यपि स्त्री पोटा नपुंसकेऽपि स्त्रीत्यादिकमूहनीयं ।

Colophon. इ श्री य क ता मम को पं का पदचन्द्रिकायां लिङ्गादिसङ्ग्रहविवरणं समाप्तं ।

विषयः । अमरकोषव्याख्यानं ।

---

2 N

No. 1703. पाञ्चोलीभगवद्गीताटीका गीतासहिता।

Substance, country-made paper, 12¼ × 6¼ inches. Folia, 138. Lines 9—12—14 on a page. Extent, 4,855 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1890. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance old. Prose and verse. Incorrect.

Páñcholi-bhagavadgítá-ṭíká. A commentary on the *Bhagavadgítá.* Anonymous.

Beginning. सन्तोषञ्च गुरुं वन्दे परं संवित्प्रदायकं।
शान्तिसिंहासनारूढमानन्दामृतभोगदं॥

End. उत्तरोत्तरा वृद्धिर्भुवा अव्यभिचारिणी नीतिरिति मे मतिः।

Colophon. इति श्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्ज्जुनसंवादे सन्न्यासयोगो नामाष्टादशोऽध्यायः॥ १८॥

विषयः। भगवद्गीताव्याख्यानं।

No. 1704. वृहन्नारदपञ्चरात्रं।

Substance, country-made paper, 12½ × 6¼ inches. Folia, 444. Lines, 11 on a page. Extent, 10,000 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Vṛihannárada Pañcharátra. An enlarged edition of the *Nárada-pañcharátra* of which an edition has been published in the Bibliotheca Indica of the Asiatic Society of Bengal. The Pañcharátras form a class of their own, and are in substance closely allied to the Tantras. They are Vaishṇavite in their character, and relate principally to Vaishṇava rituals, illustrated with tales, stories and descriptive poetry. Their author's names are not given.

Beginning. आसीनमाश्रमे कण्वं तदाश्रमनिवासिनः।
निःश्रेयसकरं कर्म्म प्रष्टुमारेभिरे मुनिं॥ १॥

End. प्रदास्यति स युष्मभ्यमपवर्गं तपोधनः।
इत्यध्यायस्त्रयस्त्रिंशत् चर्य्यापादः प्रकीर्त्तितः॥ १०८॥

Colophon. इति श्रीनारदपञ्चरात्रे महोपनिषदि पाद्मे तन्त्रे चर्य्यापादे समाराधनाङ्गमन्त्रोद्धारो नाम त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३३ ॥

विषयः। ग्रन्थोऽयं ज्ञानयोगक्रियाचर्य्याख्यचतुर्भिः पादैर्विभक्तः। तत्र ज्ञानपादे १मे,—स्वायम्भवासिन्धृषीन् प्रति कण्वमुनेरुपदेशः। २,—हरेर्मत्स्यादिदशविधमूर्त्त्युत्पत्तिकथनं। ३,—ब्रह्मादिसृष्टिकथनं। ४,—को जीवः संसारी कश्च मुक्त एतद्विवेचनं। ५,—ब्रह्मलक्षणप्राप्त्युपायकथनं। ६.—ब्रह्मणः सर्व्वतः पाणिपादत्वकथनं। ७,—ब्रह्मप्राप्त्युपायस्य ज्ञानस्योत्पत्तिकथनं। ८,—मुक्तिभेदतत्त्वनिर्णयः। ९,—भूगोलवर्णनं। १०,—भूलोकलक्षणं। ११,—पाताललोकवर्णनं। १२,—भुवर्लोकादिविस्तारः। इति ज्ञानपादः समाप्तः॥

योगपादे १मे,—आसनभेदविधिः। २,—नाड़ीस्वरूपकथनं। ३,—प्राणायामलक्षणं। ४,—पञ्चभूतस्थानभेदनिर्णयः। ५,—योगलक्षणं। योगपादः समाप्तः।

क्रियापादे १मे,—विष्णुस्थापनार्थं भूपरीक्षा। २,—ग्राम्यविन्यासः। ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, १०,—विष्णुमन्दिरनिर्म्माणं। ११, १२, १३, १४,—विष्णुप्रतिमाविधिः। १५,—प्रतिमास्थित्यासनभेदाः। १६,—विष्णुमूर्त्तिभेदाः। १७,—दशावतारलक्षणं। १८,—विष्णोः पुनर्मूर्त्तिभेदकथनं। १९,—पूजायां प्रतिमाविशेषस्य उत्तममध्यमाधमत्वनिर्णयः। २०,—प्रतिमामानलक्षणभूषणकथनं। २१,—श्रियादिदेवीलक्षणं। २२,—विष्णुपरिवारदेवतालक्षणं। २३,—पूजोपकरणविधिः। २४,—आचार्य्यलक्षणं। २५,—विष्णुप्रतिष्ठोपकरणं। २६,२७,—अधिवासनविधिः। २८, २९, ३०, ३१,—प्रतिष्ठाविधानं। ३२,—श्रियादिदेवीनां पाणिग्रहणं। ३३,—अक्षमालाप्रतिष्ठा। ३४,—ग्रहार्चास्थापनविधिः। क्रियापदः समाप्तः।

चर्य्यापादे १मे,—विष्ण्वाराधनाधिकारिनिरूपणं। २,—दीक्षाविधिः। ३,—नित्ययागविधिः। ४,—अग्निकार्य्यविधिः। ५,—उत्सवसमाराधनविधिः। ६,—नीराजनविधिः। ७,—आचार्य्याभिषेकविधिः। ८,—स्नपनविधिः। ९,—सहस्रकलसाभिषेकविधिः। १०,—ध्वजारोहणविधिः। ११,—महोत्सवविधिः। १२,—विष्ण्वाराधने पुष्पहविर्विधानं। १३,—कर्म्मोपादानेज्यास्वाध्याययोगानां पञ्चानां पञ्चकालविधिः। १४,—उत्तमार्चनयोग्यनक्षत्रादिकथनं। १५,—मासविशेषे मूर्त्तिविशेषार्चनविधानं। १६,—देवद्रव्यापहरणदोषकीर्त्तनं। १७,—जीर्णप्रतिमोद्धारादिविधिः। १८,—प्रायश्चित्तविधिः। १९,—नारायणवलेः प्रायश्चित्तरूपताकथनं। २०,—ब्रह्महत्यादिपापनाशककर्मकथनं। २१,—चर्य्याधिकारिव्यवस्था। २२,—मुद्राविधिः। २३,—मन्त्राद्यर्थवर्णनं। २४,—द्वादशाक्षरमन्त्रकल्पः। २५,—अष्टाक्षरमन्त्रः। २६,—विष्णुगायत्र्यादिमन्त्रोद्धारः। २७,—

मत्स्यादिमूर्त्तिमन्त्रोद्धारः । २८,—अन्नसमयाधिपतिमन्त्रोद्धारः । २९,—श्रियादि-परिवारमन्त्रकल्पनं । ३०,—श्रियादिमन्त्रोद्धारः । ३१,—गणेशोत्पत्तिकथनं । ३२,—महामन्त्रविशेषकथनं । ३३,—समाराधनाङ्गमन्त्रोद्धारः ॥

No. 1705. जयसिंहकल्पद्रुमः ।

Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 694. Lines. 9—11 on a page. Extent, 22,869 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1876. Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Jayasiñha Kalpadruma. A Smṛiti compilation on the duties, feasts, fasts and observances meet for householders. By Ratnákara, son of S'rídeva Bhaṭṭa, and a Paṇḍita of Benares. The name of the work is due to its patron Jaya Siñha, son of Vishṇu Siñha who ruled in Mathurá. The father of Vishṇu was Kṛishṇa Siñha; grandfather, Ráma Siñha; great-grandfather Jaya Siñha, and great-great-grandfather Jagat Siñha. The last was a descendent of Mána Siñha who traced his ancestry to Prithvírája of the Kurma or Kachvaha race, and was a king of the Matsya-deva. The work, though modern, is of considerable repute, and often quoted.

Beginning. करीन्द्राननं चारुचन्द्रावतंसं स्रवद्गण्डपालीमिलद्भृङ्गमालं ।
अपर्णासुतं विघ्नपूगं हरन्तं गणेशं सुरेशं तमाद्यं प्रपद्ये ॥
श्रीजानकीशं शरणागतैकदुखापहं श्रीगिरिजाधरञ्च ।
स्मृत्वाथ पूज्यौ पितरौ गुरुंश्च श्रीभ्रातरौ स्वर्य्यसमानरूपौ ॥
— — — — — — — — ।
तद्वंशे वितते महाभटनुते धर्म्मैकसेतुर्महान्
पृथ्वीराज इति प्रसिद्धमहिमा सत्वा+नामग्रणीः ।
राजा चक्रधुरन्धरः समभवद् यस्याभवद् गोचरो
वाचां यो मनसोऽथ गोचरतरो विष्णुः कृपावारिधिः ॥
तद्वंशे मानसिंहः समभवदतुलः प्रत्यहं दानम+
++दं तान् गजेन्द्रानभिनवतुरगान् याचकेभ्योऽदद् यः ।
यस्योर्व्वीशाननेकानुदधिजलगतान् खण्डशः खैर्वलौघैः
कृत्वा साम्राज्यलक्ष्मीं समवहदभितो भारतं मत्स्यदेशे ॥

मानसिंहाद्भूत्तस्माज्जगत्सिंहो महाबलः ।
जगत्सिंहान्महासिंहो जयसिंहस्ततस्ततः ॥

\- - - - - - - - - - ।

राजाग्रणीः श्रीजयसिंहपुत्रः श्रीरामसिंहोऽवनिपालपालः ।
कौर्म्मे कुलेऽभूद्विजितारिवर्गः श्रीरामपादाब्जविलग्नचित्तः ॥

\- - - - - - - - - - - - - ।

तत् पुत्रः कृष्णसिंहः प्रथितगुणगणः कृष्णवत्सोत्सवो यो
जातः पृथ्व्यां पृथुश्रीररिगणतिमिरध्वंसने भानुरूपः ।
तस्मात् श्रीविष्णुसिंहः च्चयितरिपुगणः पालकः सज्जनानां
राजा राजीवनेत्रः समजनि मथुरा पालिता येन पूर्व्वं ॥
तस्मात् श्रीविष्णुसिंहाख्याद् राजा राजीवलोचनः ।
जातः श्रीजयसिंहोऽसौ चीराब्धेरिव चन्द्रमाः ॥

\- - - - - - - - - - ।

तेन श्रीजयसिंहेन सर्व्वशास्त्रार्थसंविदा ।
सम्प्रार्थितस्तिथेः कृत्यं कुरुतेऽति सुसङ्ग्रहं ॥
रामाङ्घ्रिप्रवणः सुकर्म्मनिरतः शाण्डिल्यगोत्रोद्भवः
काशीस्थद्विजदेवभट्टतनयः सम्राट् सुविद्यान्वितः ।
संलब्धैर्धनसञ्चयैर्बहुविधैः सर्व्वान् क्रतूनाचरन्
तत्प्रीत्यै व्रतकल्पशाखिनममुं निर्म्माति रत्नाकरः ॥

\- - - - - - - - - - ।

बहवो हि बुधाः सन्ति तन्निबन्धाः सहस्रशः ।
तथाप्यस्य तु वैदग्ध्यं सुहृद्भिः संविचार्य्यतां ॥
वक्ष्यमाणव्रतेषु कालस्य निमित्तत्वादादौ कालस्वरूपं तन्निर्णयश्च उच्यते ॥

End. सर्व्वतोमुखमखं क्रतूत्तमं संविधाय युगवेदिकायुतं ।
देवभट्टजनुषाग्रजन्मना कल्पवृक्षरचना त्वियं कृता ॥
शाके विक्रमपार्थिवस्य शुभदे व्योमर्षिसप्तेन्दुयुग्-
वर्षे शोभनसञ्ज्ञके शिवतिथौ मासे नभस्याख्यके ।
कूर्म्मे श्रीजयसिंहदेवनगरे पुण्येऽम्बिकेशाश्रिते
ग्रन्थः कल्पतरुः समाप्तिमगमत् सज्ज्ञानवित्तप्रदः ॥
रत्नाकरेण जयसिंहसमर्च्चितेन सद्वाक्यरत्ननिवहैः परिसंगृहीतः ।
ग्रन्थोऽर्थदः सफलकल्पमहीरुहाख्यः श्रीजानकीशपदपद्मयुगेऽर्पितोऽयं ॥

ग्रन्थान् बहून् सुविततान् सुचिरं विभाव्य कष्टेन यः कविवरैरधिगम्यतेऽर्थः ।
निर्मत्सरं बुधवराः परितो विचार्य्य ग्रन्थाद्दुरीकुरुत तं हि विना प्रयासं ॥
++पञ्चकल्पतरवः परं श्रुता जयसिंहवर्म्मन्टपतेः समानते ।
कथमन्यथा सुरगणोऽम्बिकापुरे +++सदाध्वरमिषात् समाययौ ॥

Colophon. इति श्रीदेवभट्टात्मजपौण्डरीकयाजिरत्नाकरविरचिते श्रीजयसिंहकल्पद्रुमे अष्टादशः स्तवकः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः । संवत् १८७६ ।

विषयः । १ प्रथमस्तवके,—कालस्वरूपनिरूपणं । निमेषादिलक्षणं । चान्द्रसावनसौरमानलक्षणादिकथनं । संवत्सरभेदनिरूपणं । अयननिरूपणं । शुद्धमासनिर्णयः । मलमासनिरूपणं । अत्र कर्त्तव्याकृत्यव्यवस्थादिनिरूपणं । क्षयमासादिनिरूपणं । मलमासादौ गयाश्राद्धादिकरणव्यवस्थाकथनं । मलमासाभिधानव्रतविधानकथनं । अन्यविधमलमासव्रतविधानं । सर्व्वत्र प्रयोगकथनं । (एवं परत्र ज्ञेयं) ।

२ स्तवके,—सङ्क्रान्तिनिरूपणं । तत्र पुण्यकालादिव्यवस्थाकथनं । सङ्क्रान्तिकृत्यनिरूपणं । सङ्क्रान्तिविशेषे दानकथनं । तिथिशब्दार्थनिर्णयः । सामान्यतः सर्व्वतिथिनिरूपणं । एकभक्तकालनिर्णयः । नक्तव्रतकालनिरूपणादिकं । अयाचितव्रतनिर्णयः । दानहोमादिकालनिर्णयः । सामान्यतो व्रतप्रशंसाकीर्त्तनं । तत्र अधिकारिधर्म्मनिरूपणं । द्विराचमननिमित्तक्रियानिर्णयः । व्रतारम्भकालव्यवस्था । दानविभागनिरूपणं । नवरत्ननिरूपणं । पञ्चगव्य-पञ्चपल्लव-सप्तधान्य-सप्तधातु-सर्व्वौषधि-त्रिमधुप्रभृतिनिरूपणं । यक्षकर्द्दमादिलक्षणं । विविधधूपनिर्म्माणप्रकारकीर्त्तनं । व्रते सूतकादिव्यवस्थाकथनञ्च ।

३ये स्तवके,—प्रतिपन्निरूपणं । तत्र प्रतिपदो ध्यानकथनं । संवत्सरारम्भविधिकथनं । तत्र प्रयोगकथनञ्च । एवं परत्र । तिलकव्रतविधानकथनं । आरोग्यव्रतविधिकथनं । विद्याव्रतविधिः । ज्यैष्ठशुक्लप्रतिपदि करवीरव्रतविधानं । आश्विनशुक्लप्रतिपदि अशोकव्रतविधानं । तत्र नवरात्रव्रतारम्भकथनं । तत्कालनिरूपणादिकं । शरद्वसन्तयोः तुल्य एव दुर्गोत्सवः कार्य्य इति व्यवस्थापनं । तन्त्रशास्त्रस्य श्रुतिमूलकत्वसंस्थापनं । कलसस्थापनविधिकथनं । दुर्गोत्सवे पूजायाः प्राधान्यनिरूपणं । प्रतिमापरिमाणादिनिरूपणं । मूर्त्तिस्थापनायां दिङ्निरूपणं । प्रतिमागुणदोषनिरूपणं । पूजाविधिकथनं । ऋग्वेदिनां कलसस्थापनविधिः । कात्यायनानां कलसस्थापनविधिः । वलिदानविधानकथनं । नवरात्रे सूतकादिनिर्णयः । षष्ठ्यादिकृत्यनिरूपणं । विजयप्राप्तिकामेन लोहाभिसारिककर्म्मकर्त्तव्यताविधानं । राजचिह्नपूजनविधिकथनं । नरवात्रपारणादिनिर्णयः । दशमीकृत्यविधिः । विजयप्रस्थानोत्सवविधानकीर्त्तनञ्च ।

विषयः। ४ र्थे स्तवके,—कार्त्तिकशुक्लप्रतिपदि द्यूतविधिकथनं। दीपदानविधिः। मार्गपालीपूजाविधिः। गोपूजाविधानं। गोवर्द्धनपूजाविधानं। मार्गशीर्षशुक्लप्रतिपदि धन्यव्रतविधानं। सामान्यतो द्वितीयाव्यवस्थानिरूपणं। चैत्रशुक्लद्वितीयायामुमापूजाविधिरग्निपूजाविधानञ्च। बलीन्दुद्वितीयाव्रतकथनं। नेत्रव्रतविधानं। ज्यैष्ठशुक्लद्वितीयायां कल्किजयन्तीव्रतविधानं। आषाढशुक्लद्वितीयायां रथयात्राविधिकथनं। श्रावणकृष्णद्वितीयायामशून्यशयनव्रतविधानं। कार्त्तिकशुक्लद्वितीयायां यमद्वितीयाविधानकथनं। यमद्वितीयाव्रतविधानञ्च। मार्गशुक्लद्वितीयायां पितृपूजनविधिकथनं। पौषशुक्लद्वितीयायामारोग्यव्रतविधानं। बृहस्पतिवारयुक्तायां तस्यां ब्रह्मपूजनविधानं।

५ मे स्तवके,—सामान्यतः तृतीयाव्यवस्थानिरूपणं। चैत्रशुक्लतृतीयायां दोलोत्सवकथनं। तस्यामेव गौरीव्रतविधानकथनं। सौभाग्यशयनव्रतविधानं। मन्वादिश्राद्धविधानप्रसङ्गेन मन्वादिनिरूपणं। वैशाखशुक्लतृतीयायां युगाद्यानिमित्तकश्राद्धविधानं। अक्षयतृतीयाव्रतविधानं। अन्यविधाक्षयतृतीयाव्रतविधिकथनञ्च। ज्यैष्ठशुक्लतृतीयायां रम्भाव्रतविधानं। समुद्रस्नानविधिः। श्रावणतृतीयायां विष्णुपूजनविधिकथनं। श्रावणशुक्लतृतीयायां स्वर्णगौरीव्रतविधानं। भाद्रकृष्णतृतीयायां विशालाक्षीयात्राविधिकीर्त्तनं। तत्र शुक्लायां हरितालिकाव्रतविधानकथनं। हरिकालिकाव्रतविधानं। हरगौरीव्रतविधानं। कोटीश्वरव्रतविधिः। मार्गशीर्षशुक्लतृतीयायां रम्भाव्रतविधानं। पौषशुक्लतृतीयायां गिरिजापूजाविधानं। अवियोगतृतीयाव्रतविधानं। माघशुक्लतृतीयायां गुड़लवणदानविधिः।

६ ष्ठे स्तवके,—सामान्यतश्चतुर्थीनिरूपणं। चैत्रशुक्लचतुर्थ्यां गणेशपूजनविधिः। तत्र आश्रमव्रतविधानं। चतुर्मूर्त्तिव्रतविधिः। ज्यैष्ठशुक्लचतुर्थ्यां पार्व्वतीपूजनविधिः। श्रावणशुक्लचतुर्थ्यां सङ्कष्टचतुर्थीव्रतविधानं। सङ्कष्टनाशनव्रतविधिः। पार्थिवगणेशव्रतविधिः। दूर्व्वागणपतिव्रतविधिः। भाद्रचतुर्थ्यां सिद्धिविनायकव्रतविधानं। अत्र चन्द्रदर्शननिषेधः। स्यमन्तकोपाख्यानकीर्त्तनञ्च। आश्विनशुक्लचतुर्थ्यां देव्या अभ्यङ्गादिसंस्कारविधानं। कार्त्तिशुक्लचतुर्थ्यां करकचतुर्थीव्रतविधानं। नागव्रतविधिः। मार्गशीर्षशुक्लचतुर्थ्यां कृच्छ्रचतुर्थीव्रतविधानं। वरचतुर्थीव्रतविधिः। माघशुक्लचतुर्थ्यां वरदाचतुर्थीव्रतविधिः। कुन्दचतुर्थीव्रतविधानञ्च। भौमपूजाविधिकथनं। गणेशचतुर्थीव्रतविधिः। मनोरथविनायकचतुर्थीव्रतविधिः।

७ मे स्तवके,—सामान्यतः पञ्चमीनिरूपणं। चैत्रशुक्लपञ्चम्यां श्रीव्रतविधानं। संवत्सरं यावत् लक्ष्मीव्रतविधिकथनं। सौभाग्यव्रतविधानं। पृथिवीव्रतविधिः।

विषयः । षट्पञ्चमीव्रतविधिः। श्रावणशुक्लपञ्चम्यां नागपूजनविधिः। भाद्रे ऋषिपञ्चमीव्रत-विधानं। आश्विनशुक्लपञ्चम्यां शच्या सह नागानां पूजाविधिकीर्त्तनं। उपाङ्ग-ललिताव्रतविधानं। कार्त्तिकशुक्लपञ्चम्यां जयापञ्चमीव्रतविधानं। मार्गशीर्षे नाग-पञ्चमीव्रतविधानं। माघे श्रीपञ्चमीव्रतविधानं। तत्र पञ्चम्यां रतिमदनपूजाविधि-कथनं।

८मे स्तवके,—सामान्यतः षष्ठीनिरूपणं चैत्रशुक्लषष्ठ्यां कुमारव्रतविधानकथनं। वैशाखे पुत्रावाप्तिव्रतविधिकथनं। आषाढे स्कन्दषष्ठीविधानं। भाद्रे कपिलाषष्ठी-विधानं। तत्र चन्द्रषष्ठीविधानं। कार्त्तिकषष्ठ्यां वह्निपूजनविधिः। मार्गशीर्षषष्ठ्यां स्कन्दार्चनविधिकथनं। चम्पाषष्ठीव्रतविधानं। माघे मन्दारषष्ठीव्रतविधानं। सामान्यतः सप्तमीनिरूपणं। चैत्रशुक्लसप्तम्यां सूर्य्यव्रतविधानं। वैशाखे कमला-सप्तमीव्रतविधानं। शर्करासप्तमीव्रतविधानं। आषाढशुक्लसप्तम्यां विवस्वत्पूजा-विधानं। श्रावणे अव्यङ्गसप्तमीव्रतविधानं। पापनाशनीव्रतविधानं। भाद्रकृष्ण-सप्तम्यां पुत्रव्रतविधिः। तत्र शुक्लायां फलसप्तमीव्रतविधिकथनं। अनन्तफलसप्तमी-व्रतविधिः। शीतलाव्रतविधिः। आश्विनशुक्लसप्तम्यां मूलायोगे सरस्वतीपूजा-विधिकथनं। शुभसप्तमीव्रतविधानं। कार्त्तिके शाकसप्तमीव्रतविधानं। मार्गशीर्षे मित्रसप्तमीविधानं। माघकृष्णपक्षे सर्व्वाप्तिसप्तमीव्रतविधानं। तत्र शुक्लायामचला-सप्तमीव्रतविधानं। माघस्नानविधिः। रटन्तीस्नानविधिः। प्रयागस्नानविधिकथ-नादिकं। रथसप्तमीव्रतविधानं। पुत्रसप्तमीव्रतविधिः। जयासप्तमीव्रतविधिः। विजयासप्तमीव्रतं। जयन्तीसप्तमीव्रतं। अपराजितासप्तमीव्रतं। महाजयासप्तमी-व्रतं। नन्दासप्तमीव्रतं। भद्रासप्तमीव्रतं। निकुम्भार्कसप्तमीव्रतं। विजयासप्तमीव्रता-न्तरविधानं। विशोकसप्तमीव्रतविधानं। त्रिवर्गदासप्तमीविधिः। कामदासप्तमी-व्रतविधिः। कल्याणसप्तमीविधिः। द्वादशसप्तमीव्रतविधिः। गोमयादिसप्तमीव्रत-विधिः। उदकसप्तमीव्रतविधिः। सौरव्रतविधानं। सप्तम्यां वारनक्षत्रयोगे योग-विशेषकथनादिकञ्च।

९मे स्तवके,—सामान्यतः अष्टमीनिरूपणं। सर्व्वासु अष्टमीषु भैरवयात्राविधानं। चैत्रकृष्णाष्टम्यां सन्तानाष्टमीव्रतविधानं। अशोकाष्टमीविधिः। ब्रह्मपुत्रस्नानविधिः। वैशाखाष्टमीव्रतविधानं। ज्येष्ठाष्टम्यां त्रिलोचनपूजाविधानादिकं। आषाढाष्टमी-विधानं। जन्माष्टमीव्रतनिरूपणादिकं। जयन्तीव्रतविधानं। उमामाहेश्वरव्रत-विधानं। दुर्व्वाष्टमीव्रतविधानं। ज्येष्ठाव्रतविधानं। महालक्ष्मीव्रतविधानं। आ-श्विनशुक्लाष्टम्यामुपवासविधानादिकं। अनघाष्टमीव्रतविधिः। कालभैरवपूजावि-धिः। अष्टकाश्राद्धविधानं। पौषशुक्लाष्टम्यां महाभद्रविधिकथनं। फाल्गुन-

विषयः। कृष्णाष्टम्यां जानक्या जन्मतिथिनिमित्तकपूजादिविधानं। बुधाष्टमीव्रतविधानं। सोमाष्टमीव्रतविधानकथनं।

१०मे स्तवके,—सामान्यतो नवमीनिरूपणादिकं। श्रीरामनवमीव्रतविधानं। चैत्रशुक्लनवम्यां मातृव्रतविधानं। तस्यां भद्रकालीपूजाविधिः। वैशाखशुक्लनवम्यां चण्डिकापूजाविधानं। ज्यैष्ठे ब्राह्मणीनवमीविधानं। आषाढ़नवम्यामैन्द्रीपूजाविधानं। श्रावणकृष्णनवम्यां कुमारीपूजाविधिः। भाद्रादिषु नवम्यां नन्दापूजाविधानं। महानवमीनिर्णयः। तत्र भद्रकालीपूजाविधानं। रथनवमीव्रतविधानं। शौर्य्यव्रतविधानं। कार्त्तिकशुक्लनवम्यां गोदानादिविधिकथनं। महानन्दानवमीव्रतविधानं। फाल्गुनशुक्लनवम्यामानन्दनवमीव्रतविधानं। नक्षत्रयोगे नवम्यां योगादिनिरूपणञ्च।

११शे स्तवके,—सामान्यतो दशमीनिरूपणं। चैत्रशुक्लदशम्यां यमपूजनविधिः। दशहराविधिः। आषाढ़शुक्लदशम्यां श्राद्धादिविधानं। भाद्रशुक्लदशम्यां दशावतारव्रतविधानं। आश्विने नवरात्रपारणानिर्णयः। विजयादशमीकृत्यविधानं। तत्र राजप्रस्थानविधिकीर्त्तनं। कार्त्तिकशुक्लदशम्यां सार्व्वभैामव्रतविधानं। आशादशमीव्रतविधानं। आरोग्यव्रतविधानं। मार्गशीर्षे पदार्थव्रतविधानं। धर्म्मव्रतत्रयनिरूपणं। योगादिनिरूपणं।

१२शे स्तवके,—सामान्यत एकादशीनिरूपणं। एकादशीव्रतनिरूपणं। तत्र व्यवस्थाभेदादिनिर्णयः। अनुकल्पविधिः। पारणकालनिरूपणादिकं। सम्पूर्णादिलक्षणादिनिरूपणं। निन्दाभेदव्यवस्थाकथनं। एकादश्यां श्राद्धनिषेधकवचनानां निर्मूलत्वसंस्थापनं। द्वादशीकृत्यनिरूपणं। उन्मीलनीवञ्जुल्यादिव्रतनिरूपणं। पिशाचमोचनैकादशीव्रतविधिः। चैत्रशुक्लैकादश्यां दोलयात्राविधिकीर्त्तनं। दमनकारोपणविधानं। कामदैकादशीव्रतविधिः। वामनैकादशीव्रतविधिः। मोहिनीमाहात्म्यकीर्त्तनं। शयनोत्सवविधानादिकथनं। चातुर्मास्यव्रतविधिः। वासुदेवद्वादशीव्रतविधानं। पुत्रैकादशीव्रतविधिः। बुद्धद्वादशीव्रतविधानं। धरणीव्रतविधानं। पवित्रार्चनविधिः। पवित्रारोपणविधानं। भाद्रपदकृष्णैकादशीकथा। श्रवणैकादश्यां वामनावतारकथनं। तत्पूजादिविधानञ्च। विजयद्वादशीव्रतविधानं। कल्किद्वादशीव्रतविधिः। भाद्रे भगवतः कटिपरिवर्त्तनोत्सवविधिः। आश्विने इन्दिरैकादशीमाहात्म्यकीर्त्तनादिकं। पापाङ्कुशैकादशीमाहात्म्यं। पद्मनाभैकादशीव्रतविधानं। कार्त्तिके रमैकादशीव्रतविधानं। योगेश्वरद्वादशीव्रतविधानं। उत्थानमहोत्सवविधिः। मार्गशीर्षैकादशीकृत्यविधानं। पैाषे पुत्रदायिन्येकादशीव्रतनिरूपणं। फाल्गुनैकादशीव्रतनिरूपणं।

विषयः। १३शे,—सामान्यतः द्वादशीनिरूपणं। नृसिंहद्वादशीव्रतनिरूपणं। आमर्द्दकीव्रतविधानं। श्रवणद्वादशीव्रतविधिः। चैत्रद्वादशीकृत्यनिरूपणं। योगविशेषनिरूपणादिकं। भाद्रशुक्लद्वादशीव्रतविधानं। आश्विनकृष्णैकादश्यां सन्न्यासिनां श्राद्धविधानं। वत्सद्वादशीव्रतविधिः। द्वादशादित्यव्रतविधिः। स्वरूपद्वादशीव्रतविधिः। जन्मद्वादशीव्रतविधानं। तिलद्वादशीव्रतविधानं। भीमद्वादशीविधिः।

१४शे,—सामान्यतः त्रयोदशीनिरूपणं। चैत्रकृष्णत्रयोदश्यां महावारुणीयोगादिविधिकीर्त्तनं। तत्र शुक्लायां मदनपूजाविधिकथनं। अनङ्गत्रयोदशीविधिः। वैशाखे कामदेवव्रतविधानं। ज्यैष्ठे सौभाग्यशयनव्रतविधानं। दौर्भाग्यनाशनव्रतविधानं। आश्विनकृष्णत्रयोदश्यां श्राद्धविधिकथनं। मघात्रयोदशीविधानं। युगाद्याव्रतविधिः। कार्त्तिके यमदीपदानविधिः। तत्र गोत्रिरात्रव्रतविधिः। मार्गशीर्षे अनङ्गत्रयोदशीव्रतविधानं। यमादर्शनव्रतविधानं। पौषे त्रयोदशीकृत्यनिरूपणं। फाल्गुने धनदव्रतविधानं। प्रदोषव्रतविधानं। तत्र प्रदोषस्वरूपादिनिरूपणञ्च। शनिप्रदोषव्रतविधानं। सम्पूर्णत्रयोदशीव्रतविधानं। कामत्रयोदशीव्रतविधानं।

१५शे,—सामान्यतश्चतुर्द्दशीनिरूपणं। चतुर्द्दशीषु वीरेश्वरपूजाविधानं। चैत्रकृष्णचतुर्द्दश्यां केदारोदकपानविधिः। भोजनचतुर्द्दशीविधिः। दमनकारोपणविधिः। पतिपूजाविधानं। वैशाखे नृसिंहजयन्तीव्रतविधानं। तत्र ओङ्कारेश्वरयात्राविधानं। हेमधेनुदानविधिः। श्रावणे पवित्रारोपणविधिः। भाद्रे अनन्तव्रतविधानकथनं। व्रतोद्यापनविधिकथनं। तत्र पालीव्रतविधिः। कदलीव्रतविधिः। आश्विनकृष्णपक्षे दुर्म्मरणमृतानां श्राद्धादिविधिः। कार्त्तिके तर्पणविधिः। दीपदानविधिः। प्रेतचतुर्द्दशीविधिः। शुक्लायां ब्रह्मकूर्चव्रतविधानं। पाषाणचतुर्द्दशीव्रतविधानं। वैकुण्ठचतुर्द्दशीविधिः। कार्त्तिकव्रतविधिः। मार्गशीर्षशुक्लचतुर्द्दशीमारभ्य शिवपूजाविधिकथनं। पौषे विरूपाक्षव्रतविधानं। माघे शिवचतुर्द्दशीव्रतविधिकीर्त्तनं। तत्र पारणादिव्यवस्थानिरूपणञ्च। शिवाय दानयोग्यकुसुमादिनिर्व्वाचनं। शिवरात्रिकृत्यनिरूपणं। फाल्गुनशुक्लचतुर्द्दश्यां महेश्वरव्रतविधानं। तत्र वृषदानादिविधिकथनं।

१६शे,—सामान्यतः पौर्णमासीनिरूपणं। चैत्रे दमनेन शिवपूजाविधिकथनं। तत्र इन्द्रपूजाविधिकथनं। वैशाखीकृत्यनिरूपणं। तत्र तिलकृष्णाजिनादिदानविधिः। सोमव्रतविधानं। गोदानविधानकीर्त्तनं। ज्यैष्ठे सावित्रीव्रतविधानकथनं। अत्र देशभेदे आचारभेदकथनञ्च। पुत्रकामव्रतविधिः। आषाढीकृत्यनिरूपणं। तत्र कोकिलाव्रतविधानं। शङ्करकृतन्यासपूजाविधिः। श्रावणे रक्षाबन्धनविधिकीर्त्तनं। उपाकर्म्मकालनिरूपणं। भाद्रपद्यां सावित्रीव्रतविधानं। ब्रह्मसावित्रीव्रतविधिः।

विषयः। लोकपालपूजाविधिः। भागवतदानविधिः। आश्विने कोजागरकृत्यविधानं। कोजागरव्रतविधानं। आश्वयुजिकर्म्मविधानं। दक्षिणां नीराजनविधिः। कार्त्तिके त्रिपुरोत्सवविधिः। काम्यवृषोत्सर्गविधिः। सन्तानव्रतविधिः। राशिव्रतविधिः। कृत्तिकाव्रतविधिः। मनोरथपूर्णिमाव्रतविधानं। सौभाग्यव्रतविधिः। भीष्मपञ्चकव्रतविधिः। मार्गशीर्षे चन्द्रपूजाविधिः। दत्तात्रेयजन्मोत्सवविधिः। चन्द्रव्रतविधिः। पौषे ईशानव्रतविधानं। माघीकृत्यनिरूपणं। प्रसङ्गात् माघस्नानविधानं। घृतकम्बलादिविधिः। फाल्गुनीकृत्यनिरूपणं। होलिकोत्सवविधानं। अशोकव्रतविधिः। लक्ष्मीनारायणव्रतविधिः।

१७शे,—सामान्यतः अमावस्यानिरूपणं। अमावस्याव्रतानि। तत्र पितृव्रतविधिः। अमाकृत्यनिरूपणं। कार्त्तिके कौमुदीमहोत्सवविधानं। दीपान्विताविधिः। गौरीकेदारव्रतविधानं। युगाद्याकृत्यविधानं। अर्द्धोदययोगनिरूपणादिकं। सोमवत्यमावस्याव्रतविधानं। शूलव्रतविधानं। पयोव्रतविधानं। दर्शश्राद्धनिरूपनादिकं। श्राद्धकालनिरूपणं। एकोद्दिष्टाब्दिकसपिण्डीकरणादिश्राद्धनिरूपणादिकं। आधानादिविधानं। ग्रहणकालादिनिरूपणं। चूड़ामणियोगादिनिरूपणं। वारव्रतानि। आदित्यहृदयविधिः। सोमवारव्रतादिविधानं। नक्षत्रव्रतादिविधिः।

१८शे, सामान्यतः सङ्क्रान्तिनिरूपणं। तत्र विहितव्रतविधिकीर्त्तनं। धान्यसङ्क्रान्तिविधिः। पायससङ्क्रान्तिः। विशोकसङ्क्रान्तिव्रतविधिः। तेजःसङ्क्रान्तिव्रतविधिः। आयुःसङ्क्रान्तिव्रतविधिः। कीर्त्तिसङ्क्रान्तिव्रतविधिः। शीलसङ्क्रान्तिव्रतविधिः। स्नानव्रतविधिः। हन्ताकत्यागविधिः। शत्रुनाशविधिः। मौनव्रतविधिः। लक्षपूजाविधिः। लक्षनमस्कारविधिः। लक्षवर्त्तिदानविधिः। अश्वत्थप्रदक्षिणोद्यापनविधिः। अश्वत्थोपनयनविधिः। रूपावाप्तिव्रतविधिः। आन्दोलनव्रतविधिः। चैत्रादिमासनियमकथनादिकं। तत्र कान्तिव्रतविधिः। ज्ञानावाप्तिव्रतविधिः। श्रीप्राप्तिव्रतविधिः। भोगावाप्तिव्रतविधिः। एकभक्तव्रतविधिः। अगस्त्यार्घ्यदानविधिः। अगस्त्यपूजाविधिः। कार्त्तिकव्रतादिविधिः। प्रदीपव्रतविधिः। जयावाप्तिव्रतविधानं। देवीव्रतविधानं। उपवासव्रतानि। चान्द्रायणव्रतविधिः। सूर्य्यव्रतविधिः। इति। शम्। (जयसिंहकल्पद्रुमस्य विवरणं समाप्तं।)

No. 1706. कालनिर्णयप्रकाशः।

Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 105. Lines, 12—14—15 on a page. Extent, 4,500 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Kálanirṇaya-prakás'a. On lunar days and the different religious fasts, penances and optional observances and duties appertaining thereto. By Rámachandra Bhaṭṭa, son of Viṭṭhala Bhaṭṭa, and grandson of Bálakrishṇa Bhaṭṭa.

Beginning. श्रीहरिहरपदद्वन्द्वं नत्वा गणपतिं गुरून्।
रामचन्द्रोऽतिसङ्क्षिप्तं कुरुते कालनिर्णयं॥
तत्र कालो द्विविधः। नित्यः खण्डश्च। नित्यस्त्वीश्वररूप एव। अनादिरेष भगवान् कालोऽनन्तोऽजरोऽमरः। इति वचनात्। खण्डः क्षणादिपरार्द्धान्तः। तत्र नित्यस्य न निर्णयोऽनुपयोगात्। इत्यादि।

End. यथार्णवस्य रत्नानि मेरोस्तु कनकोपलाः।
सङ्ख्यातुं नैव शक्यन्ते भागीरथ्यास्तथा गुणाः॥ इति।

Colophon. इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणाभिज्ञतत्सदुपनामकभट्टबालकृष्णात्मजभट्टविट्ठलसूनु-भट्टरामचन्द्रकृतकालनिर्णयप्रकाशः समाप्तिमगमत्। शुभमस्तु।

विषयः। नित्यखण्डभेदेन द्विविधकालनिरूपणं : तत्र संवत्सरनिर्णयः। अयननिर्णयः। ऋतुनिर्णयः। द्विविधमलमासनिरूपणं। तत्र कार्य्याकार्य्यनिर्णयः। सामान्यतः सर्व्वतिथिनिरूपणं। सम्पूर्णाखण्डादितिथिव्यवस्थानिरूपणं। शुक्लप्रतिपदादि-दर्शान्ततिथिविशेषे व्यवस्थाविशेषनिर्णयः। जन्माष्टमीनिर्णयः। एकादश्युपवासनिर्णयः। तत्र क्रियानुकल्पादिविधिकथनं। हरिशयनादिनिर्णयः। शुद्धा-विद्धादिद्वादशीनिरूपणं। नक्तव्रतादिविधिः। चातुर्म्मास्यव्रतविधिः। शिव-रात्रिव्रतनिर्णयः। एकभक्तादिव्रतनिर्णयः। उपाकर्म्मनिर्णयः। उत्सर्जननिर्णयः। नानातिथिसाध्यव्रतनिर्णयः। नवरात्रविधिनिर्णयः। कुमारीपूजाविधिः। कौ-मुदीनिर्णयः। होलिकोत्सवनिर्णयः। इष्टिविषये पर्व्वनिरूपणं। तत्र प्रकृति-निरूपणं। विकृतिनिर्णयः। श्राद्धकालनिर्णयः। मघात्रयोदशीनिर्णयः। महा-लयापरपक्षनिर्णयः। सपिण्डीकरणादिकालनिरूपणं। प्रेतश्राद्धेषु निषिद्धकाल-निर्णयः। अमाश्राद्धातिरिक्तत्रिपुरुषोद्देश्यरूपपार्व्वणेषु तिथिनिरूपनं। अमा-वस्यानिर्णयः। सङ्क्रान्तिनिर्णयः। ग्रहणकालनिर्णयः। व्रतेतिकर्त्तव्यतानिर्णयः। नक्षत्रोपवासनिर्णयः। नदीरजोदोषकालनिर्णयः। आधानाग्निष्टोमादिकाल-निर्णयः। दीक्षाकालनिर्णयः। गृहारम्भकालनिर्णयः। मूर्त्तिप्रतिष्ठाकालनि-र्णयः। वापीकूपादिप्रतिष्ठाकालनिर्णयः। प्रथमरजोदर्शने शुभाशुभकाल-निर्णयः। दुष्टरजोदर्शनशान्तिविधानं। गर्भाधानकालनिर्णयः। पुंसवनसीम-न्तोन्नयनादिकालनिरूपणं। जातकर्म्म-नामकरण-पर्य्यङ्कारोपण-दुग्धपान-निष्क्रा-

मण-सूर्य्यावलोकन-भूम्युपवेशन-कर्णवेधान्नप्राशन-चौल-अचरग्रहण-उपनयन-समावर्त्तनकालनिरूपणं। विवाहनिरूपणं। चौरक्रियासु निषिद्धकालनिरूपणं। अभ्यङ्गकालनिर्णयः। स्नानादिकालनिरूपणं। कलियुगवर्ज्जनीयनिरूपणं। कलिधर्म्मकथनं। विष्णु-शिव-वारानसी-गङ्गामाहात्म्यकथनञ्च।

No. 1707. निर्णयामृतं।

Substance, country-made paper, 12½ × 5 inches. Folia, 158. Lines, 10 on a page. Extent, 5,004 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Sm. 1680. Place of deposit, Lálagolá, Zílá Mursidábád, Kálicharaṇa Upádhyáya. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Nirṇayámṛita. A calendar of fasts and penances according to modern Hinduism. By Súrya Sena. The work has been already noticed under No. 151, but the present MS. is correct, and it has afforded an opportunity of giving a full analysis of its contents.

Beginning. कारणमेकं जगतां वारणमास्येन वारणं विपदां।
किमपि महो महनीयं प्रत्यूहव्यूहदारणं वन्दे॥
भावयामि दृढभक्तिभावनाभाविताङ्घ्रियुगलां सुमङ्गलां।
इष्टदां सततमिष्टदेवतां मन्त्रव+कलमन्त्रमातरं॥
+पाधिकः स्फुरति यत्र कलादिभेदस्तद्ब्रह्मतत्त्वमपि यस्य न++वेद।
सृष्टिस्थितिप्रलयहेतुमहेतुमेकं कालस्वरूपमहमन्वहमानमामि॥
यैः कृतः स्मृतिमहा++पारप्राप्तिहेतुरिहसङ्क्रहहेतुः।
तान् नमामि मनुविष्णुयमाद्यान् कालनिर्णयकृतोऽप्यहमन्यान्॥
— — — — — — — — — ।
बभूव यत्र त्रिदशैः स्वरूपस्तदन्ववाये बलबाहुरूपः।
चकार नित्यञ्च समाश्रितानां परिश्रमं यः परमाहितानां॥
तस्मात्म+जनि+कर्म्मदेवस्त्यागेन यो विश्रुतकर्म्मदेवः।
वपुःश्रिया निर्ज्जितकामदेवः सदा समाराधितवासुदेवः॥
तदात्मभूस्तद्वरणे चितीन्द्रः चितीन्द्रभिद्+नुमहानुभावः।
प्रभावदातायतकीर्त्तिराशिर्हरः सतां श्रीपतिभूर्त्तिरासीत्॥
— — — — — — — — ।

चकास्ति यस्यातुलनप्रतापः प्रतापसेनोऽवरजः प्रसिद्धः।
भक्त्याभिरामस्य सदाग्रजस्य यो लक्ष्मणाकारमुपैति भद्रं॥

— — — — — — — — —।

श्रीदेवसेनस्तनयोऽपि योगी नारायणस्याजनि कामरूपः।
लब्धप्रसादेन भवेश्वरस्य ++रतितुष्टिमुपैति यत्र॥
देवसेनकुमारस्य कुमारस्य च नान्तरं।
आर्य्यानन्दकृतो नित्यं विभ्रतः शक्तिमुत्तमां॥
श्रीसूर्य्यसेनः पुरमेकचक्रं वराङ्गमध्यास्य जगत्यजस्रं।
यमेककान्तं जितनाककान्तं गुर्व्वीयमुर्व्वीवस++स्ते॥
विद्वत्सु सत्स्वपि महत्सु समाश्रितेषु श्रीसिद्धलक्ष्मणसुतः सुतरामम्रुष्य।
श्रीसूर्य्यसेननृपतेः +++ जमोऽभूत् अल्लादुनाथमतिमानतिमानपात्रं॥
एनं कदापि सुमतिः सुमनाः स्वनाम्ना श्रौतादिकर्म्मसु च कालविनिर्णयाय।
++ आदिशत् वचसा निशा++++++हितशः शतमन्युकल्पः॥
अगाधग्रन्थपाथोधिमथालोच्य++ मया।
समुद्धृतं नृपादेशात् तेनेदं निर्णयामृतं॥ इति।

End. विप्राय गां दत्वा पञ्चगव्यं प्राश्य शुद्धः सूतकी आवश्यकं विवाहादिमङ्गलं कुर्य्यात्। इति मङ्गलं।

Colophon. इति श्रीसूर्य्यसेनमहामहीन्द्रविरचिते निर्णयामृते अशौचप्रकरणं समाप्तं।
श्रीमत्पण्डित++लक्ष्मणसुतः श्रीसिद्धलक्ष्मीपद-
द्वन्द्वाराधनसुप्रसिद्धमहिमा यः सिद्धसारस्वतः।
आदेशाद्++ सूर्य्यमहसः श्रीसूर्य्यसेनप्रभो-
र्वैधे कर्म्मणि कालनिर्णयमसावल्लादुनाथः सुधीः॥
इति निर्णयामृतनिबन्धः सम्पूर्णः। श्रीरस्तु। संवत् १६८०।

विषयः। ग्रन्थावतारविवरणकथनं। अनुक्रमणिकाकथनं। विधिविचारः। तिथ्यादिस्वरूपकथनं। एकभक्तादिव्रतनिरूपणं। तत्र सन्ध्यायामाहारमैथुननिद्राखाध्यायवर्ज्जनावश्यकतानिरूपणं। नक्तव्रतनिरूपणं। उपवासे तिथिनिरूपणं। अयाचितव्रततिथ्यादिनिरूपणं। युग्मतिथिनिरूपणादिकं। तदपवादकथनञ्च। निर्णयलक्षणकीर्त्तनं। प्रतिपन्नामनिर्व्वचनं। चैत्रप्रतिपदि अनङ्गपूजाविधिकथनं। तत्र चूतमञ्जरीप्राशनमन्त्रकथनं। भाद्रप्रतिपदि मौनव्रतविधिकथनं। कार्त्तिकप्रतिपदि दीपोत्सवविधानं। तत्र गोवर्द्धनगिरिपूजनादिविधिकथनं। तत्र मार्गपालिकाबन्धनविधानकीर्त्तनञ्च। सिद्धयोगादिनिरूपणं। तत्र कार्य्याकार्य्यनिरूपणञ्च।

द्रव्यप्रकरणे,—ग्राह्यीयद्रव्यनिरूपणं। निषिद्धद्रव्याणि। द्रव्यशुद्धिकथनं। भूशुद्धिकथनं। पात्रशुद्धिकथनं। धान्यादिशुद्धिकथनं। रत्नशुद्धिकथनं। वस्त्रशुद्धिः, अशुद्धेरपवादकीर्त्तनञ्च।

अशौचप्रकरणे,—गर्भस्रावाद्यशौचनिरूपणं। जननाशौचकथनं। दाहादिसंस्कारे अधिकारक्रमादिनिरूपणं। नारायणबलिनिरूपणं। अन्वारोहणविधिः। सहमरणविधिः। वीजक्षेत्रविवेककथनं। अनेकपुत्रक्रियाक्रमकथनं। रजस्वलाद्यशौचकथनं। पुनःसंस्कारकालनिरूपणं। दिनरात्रिविभागतो दशहरादिनिरूपणं। सद्यःशौचादिकथनं। अनुलोमविजातीयाशौचनिरूपणं। मातामहाचार्य्यादीनां मरणादावशौचनिरूपणं। देशान्तरस्थताशौचविधिः। अस्थिचर्म्मादेः संस्कारविधानं। प्रोषितस्य जीवनस्थितिवार्त्तायां अनाकर्णने विधानकथनं। अनुगमनाशौचकथनं। तत्र प्रायश्चित्तकथनञ्च। अशौचसन्निपाते विधिकथनं। अशौचे वर्ज्जनीयनिरूपणञ्च। इति शम्।

No. 1708. व्यवस्थासारसङ्ग्रहः।

Substance, country-made yellow paper, 10 × 3 inches. Folia, 7. Lines 7 on a page. Extent, 2,268 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Lálgolá, Zilá Murshidábád. Kálibrahma Bhaṭṭácháryya. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Vyávasthá-sárasangraha. Succinct rules regarding certain Smṛiti rites. By Rámagovinda Chakravartí. This is a second and correct codex of the work noticed under No. 745. Contents: Lunar days, lunar months, conjunction of two or three tithis in a day. Duties appertaining to householders in each of the lunar days, or tithis. Fasts. Manvantarás. Yugas. Ambuváchí or the days when the earth is in season. Conjunction of months, or the moment of transit of the sun from one sign of the zodiac to another. The festival of Kártika-pújá. Supernatural occurrences and the means of expiating their evil effects. Marriage. Cognates. Characteristics of marriage. Varieties of marriage. The giver of the bride. Bride. Persons entitled to offer Piṇḍas. 28 kinds of Piṇḍas. Hermaphrodites not entitled to inherit. Concremation of Satís. Separate cremation of Satís. Rules regarding the funerals of persons dying in foreign countries. Duties for the last day of mourning. Cremation of effigies.

Rite of Vṛishotsarga—not to be performed if, owing to any accident, the S'ráddha be deferred from the proper day to another. S'ráddha with 16 offerings. Persons authorized to perform the first annual S'ráddha called Sapiṇḍakaraṇa. Other annual S'ráḍdhas. Females unfit to perform casual or Párvaṇa S'ráddhas. Párvaṇa defined, when it should be observed. S'ráddhas at places of pilgrimage. Navánna, or the feast of new rice. Time for S'ráddhas of persons whose death is unknown. S'ráddha with meat, when forbidden. No ceremonial rites to be performed during impurity resulting from the death of parents. Ashṭaká-s'ráddha. S'ráddha on the day of the new moon. Expiation for cattle killed by neglect. Equivalent of cattle when cattle cannot be given in expiation for an offence. Accusation of killing cattle. Expiation for leprosy. Rules regarding mourning. Impurity of the person, how produced. The intervention of two or more mournings. Mourning on account of infants. Abstinence during mourning. Mourning for particular causes of death. Mourning for adopted persons. Impurity resulting from menstruation. Days when the S'ástras should not be read.

Beginning. गुरोः पादयुगं नत्वा रामगोविन्दशर्म्मणा ।
क्रियते बालबोधाय व्यवस्थासारसङ्ग्रहः ॥
तत्रादौ तिथिव्यवस्था । तिथिस्तु चन्द्रकलाक्रियोपलक्षितः कालः । तदेव चान्द्रमसं दिनं । तत्त्रिंशता चान्द्रो मासः । स च द्विविधः । मुख्यो गौणश्च ।

End. गतेऽन्तरे त्वहोरात्रं शक्रपाते तथोदये ।
इति वचनादध्ययने गुरुशिष्ययोरन्तरागमने अहोरात्रमनध्यायः ।

Colophon. इति श्रीरामगोविन्दचक्रवर्त्तिकृतः व्यवस्थासारसङ्ग्रहः समाप्तः ।

विषयः । तिथिव्यवस्थानिरूपणं । तत्र तिथिलक्षणं । मासादिलक्षणतद्भेदकथनं । युग्मादितिथिव्यवस्थाकथनं । प्रतिपदादितिथिव्यवस्थाकथनं । तत्र तत्र विहितकृत्यविधानकीर्त्तनञ्च । उपवासविधिकथनं । मन्वन्तरानिरूपणं । युगाद्याकथनं । अम्बुवाची । सङ्क्रान्तिनिरूपणं । कार्त्तिकपूजाव्यवस्था । अद्भुतनिरूपणं । अद्भुतशान्तिकथनं । विवाहव्यवस्थाकथनं । तत्र सापिण्ड्यादिनिरूपणं । विवाहलक्षणं । अष्टविधविवाहलक्षणं । कन्यादातृनिरूपणादिकं । कन्यालक्षणादिकथनं । पिण्डदानाधिकारिणः । तत्र अष्टत्रिंशत्प्रकारकीर्त्तनं । क्लीवादीनामंशानर्हत्वकथनं । सहमरणविधिकथनं । अनुमरणव्यवस्थादिकथनं । सहमरणादिप्रयोगः । देशान्तरस्थतस्य प्रेतत्वाद्यवधारणकथनं । अशौचान्तदिन-

कृत्यनिरूपणं । पर्णनरदाहविधिः । वृषोत्सर्गादिविधिः । विघ्नादिना अशौ-चान्तद्वितीयदिने आद्यश्राद्धाकरणे एकादश्यां तत्करणे वृषोत्सर्गो न कार्य्य इति कथनं । षोड़शश्राद्धविधानं । सपिण्डीकरणाधिकारिणः । उत्तरक्रियाधिका-रिणः । पार्व्वणादिषु स्त्रीणामनधिकारकथनं । पार्व्वणविधिकथनं । मलमास-निरूपणादिकं । पार्व्वणश्राद्धादिकालनिरूपणं । तीर्थश्राद्धकालादिनिरूपणं । नवान्नकथनं । मृताहाविदितश्राद्धकालः । आमश्राद्धविधिकथनं । श्राद्धनिषिद्ध-कथनं । महागुरुनिपाते काम्यकर्म्मवर्ज्जनकथनं । अष्टकाश्राद्धविधिः । दर्श-श्राद्धविधिः । अपालनकृतगोवधप्रायश्चित्तं । गोमूल्यादिनिरूपणं । गोबधाप-वादः । कुष्ठरोगप्रायश्चित्तादिकथनं । अशौचव्यवस्थाकथनं । अङ्गास्पृश्यत्वादि-निरूपणं । अशौचसङ्करादिव्यवस्था । बालाद्यशौचनिरूपणं । अशौचे वर्ज्जनीय-कथनं । मृत्युविशेषाशौचविधिः । दत्तकाशौचनिरूपणं । रजस्वलाशौचविधिः । अशौचाभावकथनं । अनध्यायनिरूपणञ्च ।

No. 1709. मन्त्रचन्द्रिका ।

Substance, country-made paper, 11 × 6 inches. Folia, 42. Lines, 12 on a page. Extent, 1,134 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1861. Place of deposit, Teghariyá, Post Lálgolá, Zilá Murshidábád Devadatta Trivedí. Appearance, old. Verse and prose. Correct.

Mantra-chandriká. A digest of the rules regarding Tántric rites. By Kás'ínátha Bhaṭṭa, son of Jayaráma Bhaṭṭa, grandson of S'ivaráma Bhaṭṭa. This is different from No. 911.

Beginning. नत्वा कात्यायनीं देवीं हरं विघ्नहरं तथा ।
काशीनाथेन क्रियते सुरम्या मन्त्रचन्द्रिका ॥
अथ तुर्य्याष्टाक्षरमन्त्रः । परोजसे सावदों । ब्रह्मा ऋषिः । गायत्रीच्छन्दः । परमहंसो देवता । फट् वीजं । परः शक्तिः । चं कीलकं । मोक्षार्थे विः । परः हृद् रजसे शिरः सावदों शिखा । इत्यादि ।

End. विश्वेश्वरं विशालाक्षं ढुण्ढिराजञ्च माधवं ।
दण्डपाणिं कालराजं स्मरन् सिद्धिमवाप्नुयात् ॥ इति दिक् ।

Colophon. इति श्रीभट्टोपनामकशिवरामभट्टाङ्गजजयरामभट्टाभिधशिवभक्तसूनुमन्त्रशास्त्र-प्रवीणदक्षिणाचारमतप्रवर्त्तककाशीनाथभट्टविरचिता मन्त्रचन्द्रिका समाप्ता ।
संवत् १८६१ ॥

विषयः । तुर्य्याष्टाचरमन्त्रनिरूपणं। तत्र ऋष्यादिनिरूपणञ्च। एवं परत्र। श्रीविद्यानिरूपणं। मनुविद्या। कौवेरी। सौरी। ऐन्द्री। शाङ्करी। वैष्णवी। अगस्त्यविद्या। दुर्व्वासोविद्या। कादिविद्या। महाषोड़शी। परा षोड़शी। त्रिपुरसुन्दरी। महात्रिपुरसुन्दरी। श्रीचक्रपूजनानुष्ठानकीर्त्तनञ्च। देव्यै ब्राह्मणादिजातीनामासवदानादिनिषेधकथनं। शूद्रस्यैव चासवदानपानयोरधिकार इति निरूपणञ्च। पुरश्चरणविधिः। त्वरितामन्त्रनिरूपणादिकं। गौरीमन्त्रनिरूपणं। नित्यक्लिन्नादिकथनं। अश्वारूढामन्त्रादिकथनं। अन्नपूर्णामन्त्रादिनिरूपणं। विन्ध्यवासिनीमन्त्रादिकथनं। सप्तशतीपाठादिविधिः। स्वयंवरापार्व्वतीमन्त्रनिरूपणादिकं। कामाक्षीमन्त्रादिनिरूपणं। रेणुकामन्त्रकथनं। इन्द्राणीमन्त्रनिरूपणं। एकवीरामहामन्त्रनिरूपणादिकं। प्रासादमन्त्रनिरूपणं। तत्र रुद्रमन्त्रनिरूपणञ्च। उमामाहेश्वरमन्त्रनिरूपणादिकं। मार्ज्जाररुद्रमन्त्रनिरूपणं। दक्षिणामूर्त्तिमन्त्रकथनं। प्रत्यङ्गिरामन्त्रकथनं। षड़क्षरादिशैवमन्त्रादिकथनं। संहारदक्षिणामूर्त्तिमन्त्रनिरूपणादिकं। कृमिकीटपतङ्गनाशनहनूमन्मन्त्रनिरूपणं। उच्छिष्टगणपतिमन्त्रनिरूपणं। शरभमन्त्रनिरूपणं। सिद्धभैरवमन्त्रकथनं। वीरभद्रमन्त्रकथनं। असुत्रह्मण्यमन्त्रनिरूपणादिकं। नवग्रहमन्त्रसंख्यानादिकथनं। नवग्रहमन्त्रादिविधानं। मृत्युमन्त्रादिनिरूपणं। ज्वरनाशनमन्त्रकथनं। गर्भयन्त्रादिविधानं। गन्धर्व्वराजमन्त्रादिकथनं। दीक्षाकालादिनिरूपणं। तत्र नक्षत्रचक्रराशिचक्रादिनिरूपणं। सिद्धचक्रहरचक्रादिकथनञ्च। यन्त्रशोधनप्रकारादिकीर्त्तनं। सामान्यतः पुरश्चरणविधिकथनं। जपमालानिरूपणादिकं। स्थानासनादिनिरूपणं। पुरश्चरणदिनकृत्यनिरूपणं। मन्त्रसिद्धेरन्यविधोपायनिरूपणं। पुरश्चरणमध्ये अशौचपाते व्यवस्थादिनिरूपणञ्च।

No. 1710. रसप्रदीपः।

Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 28. Lines, 5 on a page. Extent, 185 s'lokas Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Lálgolá, Zilá Murshidábád, Paṇḍit Kálícharaṇa Upádhyáya. Appearance, old. Verse. Correct.

Rasapradípa. A collection of short descriptive poems on different subjects. By S'aṅkara Bhaṭṭa, son of Trimalla Bhaṭṭa, Vaidya.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

गलद्मलमदालीपिच्छिलोद्दण्डगण्डस्खल+++मिलिन्दस्थानसानन्दचेताः ।
तुहिनगिरितनूजासम्मदोद्दामसिन्धुः प्रणतमनुजबन्धुः पातु वो वक्रतुण्डः ॥

अपि च। आकृष्टे भुजगाधिपे विसधिया तस्मिन् पुनः फुत्कृते
भीतो+++तः क्षितौ निपतितो रेणूत्करैरङ्कितः ।
कः प्रोञ्छन् निजशुण्डया विहसितो मातापितृभ्यां मिथो
क्षीणः शैशवलीलया गणपतिः पायात् समस्तं जगत् ॥
त्रिमल्लभट्टवैद्यस्य तनूजः शङ्करः कृती ।
दृष्ट्वान् ग्रन्थान् समालोक्य तनोति रसदीपकं ॥ तत्रादौ प्रभातवर्णना ।

End. गाढाश्लिष्यासलोलेऽखिलधरणितले जातकम्पे सुमेरा-
वन्योन्यासक्तभास्वद्द्विधुवलयवलत्तालमुक्तालिलीलं ।
प्रेङ्खोलाम्भोधिभीमध्वनिमुरजरवाडम्बरं भूरिभासः
शम्भोरम्भोजजन्मप्रभुखसुरनतं ताण्डवं वः पुनातु ॥

Colophon. इति श्रीत्रिमल्लभट्टवैद्यसुतशङ्करभट्टविरचिते रसप्रदीपे पतिव्रतादिवर्णनं नाम पञ्चमः परिच्छेदः समाप्तः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः । शुभमस्तु ।

विषयः। प्रथमपरिच्छेदे,—प्रभातवर्णनं। प्राभातिकपवनवर्णनं। रात्रिदिनसन्धिवर्णनं। अरुणोदयवर्णनं। सूर्य्यविम्बवर्णनं। मध्याह्नवर्णनं। सन्ध्यावर्णनं। निशावर्णनं। अन्धकारवर्णनं। तारावर्णनं। पूर्णेन्दुवर्णनं। नवेन्दुवर्णनं। ज्योत्स्नावर्णनं, सतारकेन्दुवर्णनं।

२ये,—वनवर्णनं। वसन्तवर्णनं। ग्रीष्मवर्णनं। वर्षावर्णनं। मेघवर्णनं। शरद्वर्णनं। हेमन्तवर्णनं। शिशिरवर्णनं। ऋतुसन्धिवर्णनं। कीर्त्तिवर्णनं। प्रतापवर्णनं। खड्गवर्णनं। दानवर्णनं।

३, ४, ५ मे,—अन्योक्तिवर्णनं। प्रास्ताविकानि। ईर्ष्यावर्णनं। नीतिवर्णनं। पतिव्रतावर्णनं। कुलटावर्णनं। वयःसन्धिवर्णनं। नवोढावर्णनं। प्रियप्रस्थानवर्णनं। अभिसारिकावर्णनं। विरहवर्णनं। उत्कण्ठावर्णनं। दृष्टिवर्णनं। विलोकनहावर्णनं। जृम्भावर्णनं। आलिङ्गनवर्णनं। निधुवनवर्णनं। विपरीतनिधुवनवर्णनं। रोमावलीवर्णनं। वेणीवर्णनं। सिन्दूरविन्दुवर्णनं। केशगुम्फितमल्लीवर्णनं। लोचनवर्णनं। दन्तवर्णनं। जङ्घावर्णनं। नूपुरवर्णनं। ताटङ्कवर्णनं। काञ्चीवर्णनं। त्रिवलीवर्णनं। मुक्ताहारवर्णनं। वदनवर्णनं। अङ्गुलीवर्णनं। शिवताण्डववर्णनञ्च। इति शम्।

No. 1711. विद्वन्मनोहरा ।

Substance, country-made paper, 11½ × 4½ inches. Folia, 40. Lines, 8 on a page. Extent, 1,240 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1841. Place of deposit, Lálgolá, Zilá Murshidábád. Paṇḍit Kálícharaṇa Upádhyáya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Vidvanmanohará. A commentary on the poem called *Vidagdha-mukha-maṇḍana.* By Táráchandra. The poem is by Dharmadása, and describes the feeling of separation from a lover.

Beginning. श्रीगोकुलेशपदपद्ममधुव्रतेन ताराभिधेन कविना शिवराजधान्यां ।
विद्वत्कुलोपकृतये क्रियते स्फुटार्था टीका विदग्धमुखमण्डलसञ्ज्ञकस्य ॥
विमत्सराणां विदुषां ++ टीका कृता मया ।
मुदं वितनुतां नित्यमेषा विद्वन्मनोहरा ॥
जैनकृतेऽस्मिन् काव्ये सम्यग् ज्ञातुं यदा मनो विज्ञाः ।
विद्वन्मनोहराख्यां ++ द्रष्टुं यत्नं कुरुत ॥
इह ग्रन्थकर्त्ता निर्व्विघ्नं परिसमाप्त्यर्थं कायिक-वाचिक-मानसिक-पापहारित्व-रूपं खेष्टदेवताप्रसङ्गात्मकं मङ्गलमाचरति,—सिद्धौषधानीति ।

End. यामिनीपक्षे पूर्णचन्द्रेण युक्ता रात्रिः, पुनः निर्म्मलाम्बरा निर्म्मलं निरभ्रं गगनं यस्याः सा मनोहरा ॥

Colophon. इति श्रीताराचन्द्रकृतायां विद्वन्मनोहरायां टीकायां पूर्णश्चतुर्थोऽयं परिच्छेदः । संवत् १८४१ ।

विषयः । धर्म्मदासकृतविदग्धमुखमण्डलस्य व्याख्यानं ।

No. 1712. रसिकरञ्जिनी ।

Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 41. Lines, 7 on a page. Extent, 1,312 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1841. Place of deposit, Lálgolá, Zilá Murshídábád. Paṇḍit Kálícharaṇa Upádhyáya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Rasika-rañjiní alias *Rasamañjarí-ṭíká.* A commentary on Bhánu Datta's Rasamañjarí on *ars erotica.* By Gopála Bhaṭṭa, son of Harivañs'a Bhaṭṭa.

Beginning. आनन्दानन्दवक्त्रे स्फुर+दु+मा मल्लवर्गे सरोषाः
कंसे स्व+तरि स्वप्रियसखसरसीजन्मभास्वत्स्वरूपाः ।
रज्यन्तः स्त्रीसभेषु +दतुलमहिमश्रीभरारङ्गभूमौ
कल्याणं कल्पयन्तां हरिहलधरयोरेकलक्ष्याः कटाक्षाः ॥
श्रीमद्गोपालभट्टेन द्रविड़क्ष्मासुपर्व्वणा ।
क्रियते रसमञ्जर्य्याः टीका रसिकरञ्जिनी ॥
प्रारिप्सितग्रन्थपरिसमाप्तये स्वेष्टदेवते ++ वस्तुनिर्द्देशेन दर्शयन् भानुकरनामा
कविर्मङ्गलमाचरति । स्वात्मीयमिति ।

End. किम्भूता, वाग्देव्याः सरस्वत्याः श्रुती कर्णौ तत्र यत् पारिजातकुसुमं कल्पतरु-
पुष्पं तस्य स्पर्द्धां करोतीति तत्तुल्येत्यर्थः ।
श्रीमद्द्राविड़++दम्बुधिविधुः श्री++सिंहोद्भव-
+++हरिवंश उत्तमगुणग्रामैकभूस्तत्सुतः ।
तत्पुत्रस्य कृतिस्त्वियं वितनुतां गोपालनाम्नो मुदं
गोपीनाथपदारविन्दमकरन्दानन्दचेतोऽलिनः ॥
मत्सरपरिहृतमनसां सुधियां पुरतः परिस्फुरत्वेषा ।
रसिकललाटतटस्था रम्या रसमञ्जरी टीका ॥

Colophon. इति श्रीहरिवंशभट्टचरणशरणगोपालभट्टकृता रसमञ्जरीटीका रसिकरञ्जिनी
समाप्ता ।

विषयः । भानुकृतरसमञ्जर्य्या व्याख्यानं ।

No. 1713. मन्त्रमहोदधिनौका ।

Substance, country-made paper, 11 × 4⅓ inches. Folia, 91. Lines, 12 on a page. Extent, 246 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1848. Place of deposit, Lálgolá, Zilá Murshidábád. Paṇḍit Kálícharaṇa Upadhyáya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Mantra-mahodadhi-nauká. A commentary on the *Mantra-mahodadhi*. By Mahidhara. The text is by the author himself, and it treats of Tántric rites and mystic formulæ. See No. 1256.

Beginning. नत्वा लक्ष्मीपतिं देवं स्वीये मन्त्रमहोदधौ ।
नावं विरचये रम्यां तरणाय गुणैर्युतां ॥

तत्र तावन्मन्त्रमहोदधिनामकं तन्त्रं चिकीर्षुराचार्य्यः शिष्टाचारपालनार्थं निर्व्विघ्नं ग्रन्थसमाप्तये च इष्टदेवनमनपूर्व्वकं ग्रन्थकरणं प्रतिजानीते। प्रणम्येति। लक्ष्म्या युतो न्दहरिः लक्ष्मीन्दहरिः मध्यपदलोपी समासः। गुरुं न्हसिंहाश्रमं।

End. ग्रन्थसमाप्तिस्थानं काशीस्थान् देवांश्च स्मरति। विश्वेश्वर इति। ग्रन्थनिष्पत्तिकालमाह। विक्रमार्कादिति। वाणवेदन्दपैर्मिते पञ्चचत्वारिंशदुत्तरषोड़शशततमे विक्रमन्दपाहते सति शिवस्य रामेश्वरस्य अग्रे मन्त्रमहोदधिः समाप्तिमगमत्।

Colophon. इति श्रीमन्महीधरविरचितायां मन्त्रमहोदधिनौकायां षट्कर्म्मादिनिरूपणं नाम पञ्चविंशस्तरङ्गः। संवत् १८ ४८।

विषयः। निजकृतमन्त्रमहोदधेर्व्याख्यानं।

No. 1714. मन्त्रमहोदधिपदार्थादर्शटीका।

Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 90. Lines, 16—17 on a page. Extent, 4,614 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1848. Place of deposit, Lálgolá, Zilá Murshidábád. Paṇḍit Kálícharaṇa Upádhyáya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Padárthádarsha-ṭíká. Another commentary on the *Mantramahodudhi.* By Kás'inátha Bhaṭṭa, son of Jayaráma Bhaṭṭa, grandson of S'ivaráma Bhaṭṭa.

Beginning. करैर्दधानः परशुं कुरङ्गं वराख्यमुद्रामुपदेशमुद्रां।
वटस्य मूले विबुधोपसेव्यः सदाशिवायास्तु सदाशिवो वः॥
मन्त्रमहोदधौ तन्त्रे गुरूणामुपदेशतः।
पदार्थादर्शटीकेयं काशीनाथेन तन्यते॥
तयेश्वरः सर्व्वा अपि श्रुतीः भवपाशबद्धानां जन्तूनां स्वर्गाय मुक्तये च समुपदिशति स्म। अन्येषां स्मृतिशास्त्रादीनां तन्मूलकत्वेन प्रामाण्यमिति सुप्रसिद्धतरं। अस्यास्त्वागमस्मृतेः कथं तन्मूलकत्वमिति चेदुच्यते। सर्व्वासु श्रुतिषु काण्डत्रयं। इत्यादि।

End. विक्रमार्कादिति। वाणवेदन्दपैर्मितवर्षे पञ्चचत्वारिंशदुत्तरषोड़शशततमे विक्रमन्दपाहते सति शिवस्य रामेश्वरस्य अग्रे मन्त्रमहोदधिः समाप्तिमगमत्।
यदत्र किञ्चिन्मम सम्प्रमादतोऽन्यथोदितं स्यात् पतितं यदि क्वचित्।
तत् सर्व्वमार्य्यैः परिशोधनीयं नेर्ष्या विधेया मयि सन्नतात्मनि॥

राजराजेश्वरो गङ्गा माधवो मणिकर्णिका ।
अन्नपूर्णा च विश्वेशो ददतां मेऽनिशं शिवं ॥
श्रीशिवानन्दनाथाख्यकाशीनाथेन धीमता ।
कृता टीका गुरुप्रीत्यै भजन्तु सदुपासकाः ॥

Colophon. इति श्रीमद्भट्टोपनामकशिवरामभट्टात्मजजयरामभट्टाभिधशिवभक्तसूनुमन्त्रशास्त्रप्रवीणकाशीनाथविरचितायां मन्त्रमहोदधिपदार्थादर्शटीकायां षट्कर्मादिनिरूपणं नाम पञ्चविंशतितमः प्रकाशः ।
अनेन भगवच्छ्रीमद्दक्षिणामूर्त्तिशङ्करः ।
गुर्वात्मा प्रीयतां नित्यं तत्त्वज्ञानं प्रदास्यतां ॥ संवत् १८४८ ॥

विषयः । महीधरकृतमन्त्रमहोदधेर्व्याख्यानं ।

No. 1715. श्रुतबोधटीका, सुबोधिनी ।

Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 13. Lines, 6 on a page. Extent, 279 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Lálgolá, Zilá Murshidábád, Paṇḍit Kálícharaṇa Upádhyáya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Subodhiní alias *S'rutabodha-ṭíká*. A commentary on Kálidása's *S'rutabodha*, an epitome of popular Sañskṛit metres. By Manohara S'armá.

Beginning. वन्दे विश्वेश्वरं देवं वाचस्पतिमुखान् गुरून् ।
मातरं पितरं नत्वा निर्विघ्नेप्सितसिद्धये ॥
नत्वा भवानीचरणारविन्दं मनोहरेण क्रियते विचार्य्य ।
माणिक्यमल्लक्षितिपालतुष्टये सुबोधिनी या श्रुतबोधटीका ॥
इह कविर्मङ्गलाचरणरूपं वस्तुनिर्द्देशं कटाक्षयन् श्रोतृप्रवृत्तिप्रतिपत्तिद्वारा स्वप्रयोजनं चिकीर्षितं प्रतिजानीते । छन्दसामिति ।

End. मुनयश्च मुनयश्च मुनयश्च तैः सप्त सप्त सप्त इत्यर्थः ।

Colophon. इति समस्तनृपतिशिरोमणिनिमि++मनोहरशर्म्मकृता श्रुतबोधटीका समाप्ता ।

विषयः । कालिदासकृतश्रुतबोधाभिधानच्छन्दोग्रन्थस्य व्याख्यानं ।

No. 1716. सौभाग्यवर्द्धिनी ।

Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 55. Lines, 8 on a page. Extent, 1,989 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1844. Place of deposit, Lálgolá, Zilá Murshidábád, Paṇḍita Kálícharaṇa Upádhyáya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Saubhágya-varddhiní. A commentary on S'aṅkara A'chárya's *A'nandalaharí*, a hymn to S'iva. By Kaivalyás'rama Yati.

Beginning. ++मानतिमिरावलिसेव्यमानं निस्यन्दमानतिमिरोद्भंगसान्ध्यरागं । '
विघ्नान्धकारतरणिं तरुणार्कशोणं वन्दे+नागनरयोरवियोगयोगं ॥
परमकारुणिकः शङ्करावतारः शङ्कराचार्य्यः शिवशक्त्योरभेदं ज्ञापयितुं सकलप्रपञ्चसाक्षिण्या ब्रह्माविनाभूतचिच्छक्तेः स्तुतिद्वारा मातृकादिमन्त्रानुद्धरति । शिव इति ॥

End. वैखरीसमुज्जृम्भिततन्मयमातृका भासत इत्यर्थः ।
एषा सौन्दर्य्यलहर्य्याष्टीका सौभाग्यवर्द्धिनी नाम्ना ।
कैवल्याश्रमरचिता विलसतु परदेवताप्रमोदकरी ॥

Colophon. इति कैवल्याश्रमयतिविरचिता आनन्दलहर्य्याष्टीका सौभाग्यवर्द्धिनी समाप्ता ।

विषयः । शङ्कराचार्य्यकृतानन्दलहर्य्या व्याख्यानं ।

No. 1717. व्याख्यासुधा ।

Substance, country-made yellow paper, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 8. Lines, 11 on a page. Extent, 247 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Lálgolá, Zilá Murshidábád, Paṇḍit Kálícharaṇa Upádhyáya. Appearance, new. Prose. Correct.

Vyákhyá-sudhá. A commentary on the drama entitled *Rádhávinoda*, of Rámachandra Kavi. By Trilokanátha Chúḍámaṇi. Text noticed under No. 74. (Vol. I, p. 44.)

Beginning. गिरीशशटद्दबालिका नरशिरोलसन्मालिका ।
पुनातु सुखशालिका सकलभक्त++लिका ॥
+तेन्द्ररिपुजालिका निखिलसत्त्वसम्पालिका ।
लसत्तिलकभालिना भुवनसम्पदा पालिका ॥

श्रीमत्त्रिलोकनाथेन वैद्यनाथाङ्गजन्मना ।
राधाविनोदकाव्यस्य व्याख्यासुधा वितन्यते ॥
मालीति । माली श्रीकृष्णः नः अस्मान् अवतु रक्षतु । माल्ला अत्र काचित् ।
इत्यादि ।

End. पुनः किम्भूतं राधिकाहृदयं । शोकं ददाति—शोकदं । आरादतिशयेन ।

Colophon. इति श्रीकविकुलशिरोऽलङ्कारचूड़ामणिना त्रिलोकनाथेन विरचिता व्याख्यासुधाटीका समाप्ता ।

विषयः । रामचन्द्रकविकृतराधाविनोदाभिधानकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 1718. राधाविनोदव्याख्या ।

Substance, country-made paper, 9½ × 4½ inches. Folia, 12. Lines, 10 on a page. Extent, 270 s'lokas. Character, Nágara. Date, Sm. 1828. Place of deposit, Lálgolá, Zilá Murshidábád, Kálícharaṇa Upádhyáya. Appearance, old. Prose. Correct.

Rádhá-vinoda-vyákhyá. Another commentary on the work referred to in the last preceding notice. By Náráyaṇa, son of Raṅganátha.

Beginning. पितृवचनमवश्यमेव पाल्यं जगति जनानिति शासितुं वनान्तं ।
गतमतिकरुणरसार्द्रचित्तं रघुपतिमेकमुपास्महे सदारं ॥
रङ्गनाथाङ्गजभुवा नारायणमनीषिणा ।
राधाविनोदकाव्यस्य व्याख्या विख्यापयिष्यते ॥
राधाविनोदाख्यं काव्यं चिकीर्षुः निबध्नन् प्रारिप्सितं, समाप्तिकामो रामचन्द्रकविः परमेश्वरनमस्काररूपं मङ्गलमाचरति । मालीति ।

End. तस्य यः शोकः तदप्राप्तिनिबन्धनं दुःखं तद् द्यति खण्डयतीति तत्तादृशं ॥
शुकदेवसमाख्यस्य पण्डितश्रीशिरोमणेः ।
तनयस्य निदेशेन भट्टो नारायणो बुधः ॥
राधाविनोदकाव्यस्य व्याख्यानं स्वयमत्यधात् ।
परोपकाररसिकाः शोधयन्तु तदादरात् ॥ संवत् १८२८ । आश्विने मासि ॥

विषयः । रामचन्द्रकृतराधाविनोदाभिधानकाव्यस्य व्याख्यानं ।

No. 1719. भाषारत्नं ।

Substance, palm-leaf, 9 × 1½ inches. Folia, 13. Lines, 5 on a page. Extent, 336 s'lokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Lálgolá, Zilá Murshidábád, Paṇḍit Kálíbrahma Bhaṭṭáchárya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Bhásháratna. Explanations of the categories of the Sáṅkhya, the Vais'eshika, and the Nyáya systems of Philosophy. By Kes'ava S'armá.

Beginning. श्रीकृष्णं सच्चिदानन्दं प्रणम्येशं जगद्गुरुं ।
श्रीमत्केशवशर्म्माहं भाषारत्नं वदाम्यदः ॥
वैशेषिके कणादसूत्रं । द्रव्यगुणकर्म्मसामान्यविशेषसमवायानां साधर्म्म्यवैधर्म्म्याभ्यां, तत्त्वज्ञानं निःश्रेयसहेतुः ।
एषां पदार्थानां साधर्म्म्यवैधर्म्म्याभ्यां सामान्यविशेषधर्म्माभ्यां तत्त्वज्ञानं निःश्रेयसहेतुः मुक्तेः कारणमित्यर्थः ।

End. तदभाववति तत्प्रकारकनिश्चयत्वं भ्रमत्वं । यथा शुक्तौ इदं रजतमिति । तर्कः प्रसङ्गः स च सिद्धव्याप्तिकयोः । व्याप्याङ्गीकारे व्यापकासञ्जनरूपः ।

Colophon. इति भाषारत्नं समाप्तं ।

विषयः । वैशेषिक-साङ्ख्य-गौतमसूत्रोक्तानां पदार्थानां क्रमेण लक्षणादिकथनं । तेषामवान्तरभेदनिरूपणञ्च ।

No. 1720. विज्ञाननवकं ।

Substance, country-made yellow paper, 8 × 2 inches. Folium, 1. Lines 10. Extent, 28 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Lálgolá, Zilá Murshidábád, Paṇḍit Kálíbrahma Bhaṭṭáchárya. Appearance, new. Verse. Correct.

Vijñána-navaka. The nine essentials of true knowledge—a short poem on the fundamental doctrines of the Vedánta system. By S'aṅkara Áchárya.

Beginning. तपोयज्ञदानादिभिः शुद्धबुद्धिर्विरक्तो नृपादेः पदे तुच्छबुद्ध्या ।
परित्यज्य सर्व्वं यदाप्नोति तत्त्वं निदिध्यास्य विद्वान् परं ब्रह्म नित्यं ॥
तदेवाहमस्मि ॥ १ ॥

End. स्वरूपानुसन्धानरूपस्तुतिं यः पठेदादराद् भक्तिभावो मनुष्यः ।
शृणोतीह नित्यं ++युक्तचित्तो भवेद्विष्णुरत्रैव वेदप्रमाणात् ॥

Colophon. इति श्रीशङ्कराचार्य्यकृतं विज्ञाननवकं समाप्तम् ।

विषयः । विवेकोपायकीर्त्तनं ।

No. 1721. साधनदीपिका ।

Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 127. Lines, 9 on a page. Extent, 2,850 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Nasípura, Zilá Murshidábád, Bábu Jagannáthaprasáda Gupta. Appearance, very old. Prose and verse. Correct.

Sádhana-dípiká. A treatise on the essentials of faith in Kṛishṇa, and the duties appertaining to Vaishṇavas. By Náráyaṇa Bhaṭṭa.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीकृष्णं परमानन्दं सच्चिदानन्दरूपिणं ।
वन्दे गुरुं कृपासिन्धुं वैष्णवाचारसिद्धये ॥
सदाचाराविरोधेन मन्त्रशास्त्रानुसारतः ।
साधनस्य हि भावस्य दीपिकेयं प्रतन्यते ॥
शङ्करं शङ्करं नत्वा सर्व्वशास्त्रार्थवेदिनं ।
सेविनं सर्व्वधर्म्माणां कान्यकुब्जकुलोद्भवं ॥
वक्ष्ये प्रकाश एतस्मिन् गुरुशिष्यादिलक्षणं ।
दीक्षां विना भगवतो भक्तिर्न स्यात् कदाचन ॥
भक्तिस्तु पुरुषार्थत्वं शास्त्रविद्भिर्निरूपितं ।
सा च लभ्या गुरोरेव नान्यथा दृश्यते क्वचित् ॥
कृपा यस्य भवेत् पुंसः कृष्णस्यामिततेजसः ।
तस्यैवाचार्य्यसङ्गः स्यात् साध्यसाधनभेदकृत् ॥
तत्र भगवद्भक्तौ गुरूपसत्तिः कारणमन्वयव्यतिरेकाभ्यां । तत्रान्वयः श्रुत्या । इत्यादि ।

End. चक्रशङ्खगदापद्मैः प्रद्युम्नः परिकीर्त्तितः ।
चक्रकौमोदकीशङ्खपद्मैः स्यादनिरुद्धकः ॥
चक्राब्जशङ्खगदया लक्ष्यते पुरुषोत्तमः ।
पद्मकौमोदकीशङ्खचक्रैर्विद्यादधोक्षजं ॥

Colophon. इति नारायणभट्टविरचितायां साधनदीपिकायां समुच्चयो नाम सप्तमः प्रकाशः ॥

विषयः । प्रथमप्रकाशे,—भगवद्भक्तेः परमपुरुषार्थत्वव्यवस्थापनं । गुरूपसदनमेव तत्प्राप्त्युपाय इति निरूपणं। दीक्षाया आवश्यकताकथनं । गुरुलक्षणं । अवलिप्तादिगुरुपरित्याग-विधिकीर्त्तनं । शिष्यलक्षणादिकथनं । वैष्णवैरन्यदेवार्च्चनादिनिषेधकथनं । तत्-करणे प्रत्यवायकथनञ्च । विष्णुमाहात्म्यकीर्त्तनं । मन्त्रोद्धारप्रकारकथनं । ऋणधना-दिचक्रसंस्थानादिकथनं । दीक्षायां मासनक्षत्रतिथ्यादिशुद्धिनिरूपणं । वैष्णवाणां विहिताविहितक्रियाकथनं । दीक्षास्वरूपकथनं । दीक्षाप्रकारकीर्त्तनं । तत्र कुण्ड-मण्डपादिविधिकथनं । दीक्षाप्रयोगकीर्त्तनं । वर्णमयीदीक्षाविधानं । कलावती-दीक्षाविधानं । वेधमयीदीक्षाकथनं । गुरुसेवनविधिकथनं । मन्त्रदानमाहात्म्य-कथनञ्च ।

२ये, प्रकाशे,—गृहीतदीक्षस्य सदाचारनियमादिविधानं । प्रार्थनाविधिः । प्रातः-कृत्यदन्तधावनस्नानतर्पणभोजनादिविधिकथनं । देवयात्राविवाहादौ महोत्सवे स्पर्श-दोषाभावनिरूपणं । ऊर्द्धपुण्ड्रलक्षणं । तद्धारणादिप्रकारकथनं । तदधारणे निन्दा-कथनञ्च । तिलकव्यवस्थाकथनं । शङ्खचक्रादिधारणनित्यताकथनं । तप्तचक्रा-दिधारणावश्यकताकथनञ्च । पाषण्डशास्त्रस्य उत्पत्तिकथनं । तत्तन्निरूपणञ्च । तथा सात्त्विक-राजस-तामस-पुराणसंहितादिविभागकथनं । तुलसीमाल्यधारणस्य नित्य-त्वनिरूपणं । अधारणे निन्दाकथनं । गुरुत्यागदोषकथनं । अवैष्णवोपदिष्टमन्त्रस्य निष्फलत्वकथनं । श्रीकृष्णार्च्चनप्रकारकीर्त्तनं । तत्र प्रबोधनविधिकथनं । अर्घ्य-द्रव्याणि । शालग्रामशिलार्च्चने आवाहनादिनिषेधकीर्त्तनं ।

३ये, प्रकाशे,—शालग्रामस्वरूपनिरूपणं । शालग्रामक्रयविक्रयादिनिषेधः । तत्पूजाया-मधिकारिनिरूपणं । स्त्रीसच्छूद्रयोरपि तत्र अधिकारकथनञ्च । ब्राह्मण-वैष्णवादि-लक्षणकथनं । शुद्धिकथनं । श्रीमूर्त्तिसेवाप्रकारकीर्त्तनं । पञ्चामृतस्नानविधिः । पञ्चामृतपरिमाणनिरूपणं । उद्वर्त्तनविधानं । गन्धादिनिरूपणं । नैवेद्यनिरूपणं । तत्र पात्रादिनिरूपणं । भक्ष्याभक्ष्यनिरूपणं । द्वात्रिंशदपराधनिरूपणं । तुलसीग्रहण-विधिः । तुलसीपूजाया नित्यत्वकथनं । विहिताविहितपुष्पनिरूपणं । दमनकदान-विधिः । श्रीमद्भागवतमाहात्म्यकीर्त्तनं । भागवतासङ्गे निन्दाकथनं । भगवत्कथा-माहात्म्यकथनं । भगवत्प्रसादमाहात्म्यं । अनिवेदितभक्षण निन्दाकथनं । अवैष्णवा-न्नस्य निन्दितत्वकथनं । भगवन्निवेदितेन देवतान्तरपूजाविधानकथनं । महाप्रसादेन श्राद्धकर्त्तव्यताविधिः । श्राद्धे अनिवेदितदाने दोषकथनं । चतुःषष्ट्युपचारेण भगवत्-पूजनविधिः । पञ्चकालनियमादिकथनं । वाह्याभ्यन्तरभेदाद् द्विविधवैष्णवलक्षण-कथनं । प्रपत्तिविधिकीर्त्तनं । शरणागतिलक्षणं । वैष्णवमाहात्म्यकीर्त्तनं ।

४र्थे प्रकाशे,—पञ्चपूजाविधानकथनं । एकादशीव्रतनित्यतादिकथनं । उपवास-

विषयः। विधिः। तदशक्तौ अनुकल्पादिविधानं। श्राद्धदिनेऽपि तत्कर्त्तव्यत्वनिरूपणं। शुद्धापूर्णादिषु व्यवस्थाकथनं। द्वादशीकृत्यविधानकथनं। उन्मीलनी-वञ्जुल्यादिमहाद्वादशीनिरूपणं। महाद्वादशीनिरूपणं। हरिवासरे जागरणनित्यताकथनं। मार्गशीर्षादिद्वादशमासकृत्यनिरूपणं। वसन्तपञ्चमीकृत्यनिरूपणं। शिवरात्रिव्रतविधिकथनं। दोलोत्सवविधिकीर्त्तनं। नृसिंहचतुर्द्दशीविधिकथनं। आषाढ़शुक्लद्वादश्यां तप्तमुद्राधारणविधिकथनं। शयनमहोत्सवविधिः। पवित्रारोपणविधिः। जन्माष्टमीव्रतविधानकथनं। श्रवणद्वादशीविधिकथनञ्च।

५, ६, ७ मे प्रकाशे,—कार्त्तिके व्रतादिविधिकीर्त्तनं। कार्त्तिकस्नानविधिकथनं। भगवत्प्रबोधोत्सवविधानकीर्त्तनं। राधाकुण्डस्नानविधिः। दामोदराष्टकस्तोत्रपाठमाहात्म्यकथनं। कार्त्तिकदिनविशेषे कृत्यविशेषनिरूपणं। गोवर्द्धनपूजाविधिकथनं। द्यूतक्रीड़ाविधिः। भ्रातृद्वितीयाकृत्यविधानं। श्रीकृष्णमूर्त्तिनिर्म्माणविधिकीर्त्तनं। तत्र शिलाग्रहणादिविधिः। तत्र प्रमाणविभागादिनिरूपणं' प्रतिष्ठाविधिकीर्त्तनं। प्रतिष्ठाप्रयोगकथनं। मुद्रागणनिरूपणं। पुरश्चरणविधिकथनं। तत्र भोज्याभोज्यनिरूपणं। आसनादिनिरूपणं। मालासंस्कारविधिः। जपप्रकारकथनं। सिद्धमन्त्रलक्षणं। विष्णुपूजनमकृत्वा भोजनाद्यनुष्ठाने दोषकथनं। महानिशानिरूपणादिकं। अतिथिसत्कारविधिः। कुशौचविधिकथनं। गुरुपूजनविधिः। भगवद्भक्तमाहात्म्यकथनं। भावोत्पादकादिविधिकीर्त्तनं। भगवत्पादोदकादिमाहात्म्यकथनं। अन्यप्रकारेण द्वात्रिंशदपराधनिरूपणं। नाममाहात्म्यकथनं। नारायणादिमूर्त्तीणां लक्षणकीर्त्तनञ्च। इति शम्।

No. 1722. सारसङ्ग्रहः।

Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 181. Lines, 7 on a page. Extent, 2,538 s'lokas. Character, Nágara. Date, ? Place of deposit, Nasípura, Zilá Murshidábád, Bábu Jagannáthaprasáda Gupta. Appearance. old. Prose and verse. Generally correct.

Sára-sañgraha. On the mysteries of the Bhaktí system and on transcendental theories regarding faith, dwelling particularly on love as an element of devotion. By Jíva Gos'vámí. The author devotes a portion of his work to the justification of the amours of Rádhá and Krishṇa. He was one of the principal followers of Chaitanya, and the author of several works on the Bhaktí system.

Beginning. श्रीचैतन्यमुखोद्गीर्णा हरेकृष्णेति वर्णकाः।
मज्जयन्तो जगत्प्रेम्णि विजयन्तां तदाह्वयाः॥
आददानस्तृणं दन्तैरिदं याचे पुनः पुनः।
श्रीमद्रूपपदाम्भोजधूलिः स्यां जन्मजन्मनि॥
श्रीकृष्णचरणं नौमि शरणं मम सन्ततं।
हरणं सर्व्वदुःखानां स्मरणं यस्य तत्क्षणं॥
श्रीमुकुन्दपदद्वन्द्वं कन्दमानन्दसन्ततेः।
तनोतु मयि कारुण्यं स्वमात्रैकगतौ सकृत्॥
स्वमनोवृद्धिमैकार्थलाभायास्वाद्यते मया।
श्रीरूपकृतग्रन्थानां कोऽपि कोऽपि नवः स्फुटः॥
जयतां मथुराभूमौ श्रीलरूपसनातनौ।
यौ विलेखयतस्तत्त्वज्ञापिकां पुस्तिकामिमां॥
श्रीलरूपकवीन्द्रस्य पादपद्ममहर्निशं।
स्फुरतां मानसे सम्यक् मम मन्दस्य दुर्म्मतेः॥ इत्यादि।

End. श्रीमद्राधाचरणचरितानन्दपीयूषधारां
वारं वारं रसिकसदसि प्रेममत्तः प्रवर्षन्।
स्वेशाकुण्डे पुनरपि कदा श्रीमुकुन्दाख्य आरा-
न्नेत्रानन्दं प्रभुरनुपमं हा मदीयं विधाता॥

Colophon. इति श्रीजीवगोस्वामिकृतसारसङ्ग्रहः समाप्तः।

विषयः। महाभावस्वरूपप्रकाशनं। भावलक्षणं। रागानुरागपूर्व्वरागस्वरूपकथनं। तत्र वैल क्षण्यकथनं। विरोधखण्डनं। समर्थाया रतेः श्रेष्ठत्वकथनं। गोपस्त्रीणां श्रीकृष्णपरम शक्तित्वकथनं। महाभावं विना श्रीकृष्णमाधुर्य्यातिशय्यानुभवो न जायते इति निरूपणं। निसर्गस्वरूपप्रकाशनं। तत्र निसर्गलक्षणादिकथनं। समञ्जसारतिस्वरूपनिरूपणं। समर्थास्वरूपनिरूपणं। कामानुगास्वरूपकथनं। व्रजगोलोकयोः वैलक्षण्यकथनं। तत्र स्पष्टागूढ़ादिलीलानिरूपणं। परकीयानिरूपणं। तत्र नित्यसिद्धागन्तुकभेदेन द्विविधभावलक्षणं। अत्र वैमत्यखण्डनञ्च। परकीयाणां, तथा कात्यायनीव्रतपरकन्यकानां रतिवैलक्षण्यनिरूपणं। श्रीकृष्णलीलामत्स्यादिलीलयोर्वैलक्षण्यकथनं। श्रीकृष्णनारायणयोस्तुरीयतया एकत्वेऽपि श्रीकृष्णो द्वादशरसानामालम्बन इति निरूपणं। साधकरूपतटस्थरूपयोर्वैलक्षण्यकथनं। धामावकररत्यवकर-लीलावकर-साधनावकराणां लक्षणं वैलक्षण्यकथनञ्च। गोकुलाप्रकटप्रकाशात् प्रकटलीलादिविशेषनिरसनं। नन्दनन्दनस्य मथुरादिगमनवादनिरसनं। अप-

कटलीलागतस्वकीयात्ववादरूपविमतदुःशैलारोहणसोपानपञ्चकनिरसनं। तत्र योगमायाकार्य्यस्य नश्वरत्वहेयत्ववादनिरसनं। वस्त्रहरणलीलायां राधिकादीनामनूढात्ववादनिरसनं। नन्दनन्दनस्य यथा वसुदेवनन्दनः प्रकाशः तथा राधिकादीनां सत्यभामादयः प्रकाशरूपा इति निरूपणं। प्रकटलीलागतस्वकीयात्ववादनिरसनञ्च। रागमार्गस्य शुद्धतासंस्थापनं। साधनचतुष्टयनिरूपणं। साधकरूपसिद्धरूपयोः सेवनयोर्वैलक्षण्यकथनं। त्रिविधधामावकरनिरूपणं। चतुर्व्विधलीलावकरनिरूपणं। चतुर्व्विधसाधनावकरनिरूपणं। द्विविधालम्बनावकरनिरूपणं। द्विविधाश्रयावकरनिरूपणं। द्विविधकालावकरनिरूपणं। एकविधयोगमायावकरनिरूपणञ्च। लीलायां विराद्धवादखण्डनं। समर्थोत्कर्षप्रदर्शनं। तत्र श्रीकृष्णस्य सर्व्वोत्कर्षनिरूपणञ्च। लीलाया नित्यत्वव्यवस्थापनञ्च।

CLASSIFICATION.

I.—Veda S'ástra.
- a. Sañhitá (hymns).
- b. Bráhmaṇa (ceremonials).
- c. Áraṇyaka (do. appropriate for forest life).
- d. Upanishad (theology).
- e. Vaidika (Sútras, rituals, phonetics, &c.).

II.—Aitihásika S'ástra.
- a. Itihása (history).
- b. Puráṇa (ancient legends).

III.—Kávya S'ástra.
- a. Kávya (poems).
- b. Náṭaka (drama).
- c. Champú (poetico-prose compositions).
- d. Kosha (miscellaneous poetical collections).
- e. Upákshyáṇa (tales and romances).

IV.—Abhidhána S'ástra (lexicography).

V.—Vyákaraṇa S'ástra (grammar).

VI.—Chhandah S'ástra (versification).

VII.—Alañkára S'ástra (rhetoric).

VIII.—Jyotisha S'ástra (astronomy and astrology).

IX.—Smṛiti S'ástra (law, civil and canonical).

X.—Saṇgíta S'ástra (music).

XI.—Silpa S'ástra (arts).

XII.—Káma S'ástra (erotics).

XIII.—Darsána S'ástra (philosophy).
- a. Sáñkhya (hylotheistic).
- b. Nyáya (dialectic).
- c. Vais'eshika (physical).
- d. Mimáñsá (ritualistic).
- e. Vedánta (monotheistic).
- f. Yoga (theocratic).
- g. Aparadársanika (minor systems of philosophy).

XIV.—Bhakti S'ástra (faith).
XV.—Tantra S'ástra (mysticism).
XVI.—Vaidyaka S'ástra (medicine).
XVII.—Jaina S'ástra (Jaina religion).
XVIII.—Bauddha S'ástra (Buddhist religion).
XIX.—Anirdishṭa (miscellaneous).

CLASSIFIED INDEX.

II.—Aithiha's'ika S'as'tra.

2.—*a. Itihása.*

2.—*b. Puráṇa.*

III.—Kávya S'ástra.

3.—*a. Kávya.*

IX.—Smṛiti S'a'stra.

X.—Saṉgíta S'a'stra.

XI.—Silpa S'a'stra.

XII.—Ka'ma S'a'stra.

XIII.—Darsa'na S'a'stra.

13.—*a. Sáñkhya.*

13.—*b. Nyáya.*

13.—*c. Vais'eshika.*

13.—*d. Mimáñsá.*

13.—*e. Vedánta.*

XV.—Tantra S'ástra.

XVI.—Vaidyaka S'ástra.

NOTICES

OF

SANSKRIT MSS.

BY

RÁJENDRALÁLA MITRA, LL. D., C. I. E.

Honorary Member of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland, and of the Physical Class of the Imperial Academy of Sciences, Vienna; Corresponding Member of the German and of the American Oriental Societies, of the Royal Academy of Science, Hungary, and of the Ethnological Society of Berlin; Fellow of the Royal Society of Northern Antiquaries, Copenhagen, &c., &c.

PUBLISHED

UNDER ORDERS OF THE GOVERNMENT OF

BENGAL.

VOLUME IV.

CALCUTTA:

PRINTED BY G. H. ROUSE, AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1878.

INDEX TO VOL. IV.